NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका

लसकुस

नेपाल संवत ११४२

ROLE AND RESPONSIBILITY OF YOUTH IN PRESERVING NEWAH CULTURE TRADITION AND LANGUAGE

OFFICIAL MAGAZINE 2022

LASKUS

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

21st ANNUAL CONVENTION, Saturday, May 28th

aero nepal travel

keep traveling . . .

Call us @ 1.888.663.8525

सस्तो तथा भरपर्दो टिकटको लागि हामीलाई सम्झनुहोस्

Contact us

Rakesh
571.201.6576

Please remember us for lowest airfares to Nepal and worldwide.

www.aeronepal.com
fly@aeronepal.com

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

A Tax Exempt 501(c)(3) Non Profit Public Charitable Organization

LASKUS Magazine Editorial Team

Managing Editors

Yagya Man Shakya, Mahindra MS Pradhan,
Udaya Shrestha, Kiran Ken Ranjit, Navin M Ranjit

Coordinator

Prabin Tamrakar

Marketing/Advertisement

Rajesh Lal Shrestha

Financial Control

Divakar Dhaubhadel

Management

Babita Shrestha, Sugandha Shrestha, Markandeya MS Pradhan

COVER PHOTO

Lochanitara Shakya, Mala Pradhan, Prisha Shrestha, Abbey Karki, Aanya Karki, Lujala Ranjit,
Bibhusha Pikha, Bibhuti Pikha, Aaryatara Shakya, Elvisa Pradhan, Megha Joshi
Roseeta Shrestha, Nova Mainali, Vedah K. Shrestha, Yagya Man Shakya Jr.
Aditya Shakya, Alex Shrestha, Abhi Dhaubhadel, Manindra Pradhan.

GRAPHICS / DESIGN & LAYOUT

SANJEEP PRADHAN
sanjeeppradhan@hotmail.com

Congratulations

on NOA's

21st

Annual Convention and General Meeting!

Himalayan Elderly Care ,Inc.

Dedicated

To

Quality Health Care Services

17234 New Hampshire Ave

Silver Spring,MD 20905

Phone: 301 455 6016

www.hecgroups.com

EDITORIAL

Editors' Note:

The Newah Organization of America (NOA) is extremely pleased to bring this edition of official LASKUS flagship magazine of NOA on the occasion of the 21st Annual General Meeting and National Convention held in-person on May 28, 2022 (N.S 1142 Bachhalaga Triyodashi). As we embrace the declining impact of the heart-breaking Covid-19 pandemic, however, we should not let our guards down totally and instead be prepared to live with it in the foreseeable future while progressing slowly but steadily to normalcy. NOA continues to embark on the mission of pioneering, promoting, preserving unique Newah-Nepali culture, heritage and traditions along with proudly serving the growing and dynamic Nepali-Newah communities in the United States. NOA recognizes equity, impact and the critical role played by the technically savvy young generation and we strive to play a vital role towards bridging the gap in the multigenerational society. We proudly dedicate this year's theme as "Role and Responsibility of Youth in Preserving Newah Culture, Heritage and Language"

We believe this magazine intends to provide a glimpse of comprehensive information of NOA's past, present and future activities and programs. The LASKUS magazine is our principal communication platform managed to ensure our existing members, future members, guests and visitors are informed of key events and activities undertaken by the organization that might be of keen interest to them. We welcome critical ideas, suggestions and comments invigorated toward the improvement of programs and activities, strengthening relationships, networking, increasing memberships and fostering community interest. NOA was established in 2001 and is a tax exempt 501 c3 non-profit charitable organization with primary objectives to promote, preserve and practice the Newah culture, heritage and traditions underlining history, language, rituals, ceremonies, festivals, food, music, arts, crafts, sculptures and beyond.

We express our utmost admiration and appreciation to all the individuals and institutions helping us to nurture in the past and present to achieve our goals and objectives successfully and hope for continuation of support to our future endeavors. This publication would not have been successful without the tremendous support from the writers, individuals, families and well-wishers for their excellent articles, poems, business and personal advertisements. We acknowledge and sincerely thank Mr. Kiran Ken Ranjit, NOA Nepal Coordinator and Mr. Pravin Tamrakar in the USA for their commendable coordination and contributions in collecting the articles, poems, greetings and other materials. Once again, sincere appreciation to Mr. Sanjeep Pradhan for outstanding cover design, graphics and layouts and Dots Printing House (Bishnuhari Maharjan) Gwarko, Patan for their high-quality printing job.

Last but not least, we acknowledge and extend sincere appreciation to all NOA Executive Committee team members for their unwavering assistance, management and patronage in preparing and publishing this LASKUS magazine.

सम्पादकीय

थ्वहे वईगु नेपाल सम्वत ११४२ बछलागाः त्रयोदशी (May 28, 2022) खुन्हु भौतिक उपस्थितिइ जुइत्येंगु नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन. ओ. ए.) या नीछक्वगु तःमूज्याया लसताय् 'लसकुस' ख्वाःपौ छिकपिनि न्ह्योने पिथने दया तसक्कं हे लय्ताः । हलिमय् न्ह्येंक वःगु नुगःख्वइपुस्से च्वंगु कोरोनाभाइरस ल्वच (COVID–19) म्हो जुया वनाच्वंगु असरयात आत्मसात याय्गु भ्वलय् COVID–19 या प्रोटो कलकथं बुलं तर स्थिर व सामान्य रुपय् प्रगतीयायां याकन्ह हे थ्वनापं म्वाये त भ्मी तयार जुइमाःगु दु । नेपालभाषा, नेवाः नेपाली संस्कृती, सम्पदा व परम्पराया अग्रगामी संरक्षण, सम्वर्द्धन, प्रवर्द्धन नापं संयुक्त राज्य अमेरिकाय् ब्वलाना च्वंगु नेपाली - नेवाः समुदाय पिनिगु गर्वकथं सेवा याय्गु उद्देश्य नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका निरन्तर लगे जुयाच्वंगु दु । एन. ओ. ए. नं प्राविधिककथं स्यु सःपिं न्हूगु पुस्तां (ल्ययम्ह पुस्तां) म्हिताच्वंगु भूमिका, समानता व प्रभावयात च्वछाया च्वंगु दु । एन. ओ. ए. नं भ्मीगु बहुपुस्ताया समाजय् ब्यागु दुरीयात म्हो यायेगु तःधंगु भूमिका म्हितेगु कुतःनं यानाच्वंगु दु । थ्व दँया मू नारा (Theme) 'नेवाः संस्कृती, सम्पदा व नेपालभाषायात म्वाकेगु ज्याय ल्यायम्ह पुस्ताया भूमिका वा दायित्व' यात भ्मीसं गर्वकथं लःल्हानागु दु ।

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका पाखें इलय् ब्यलय् न्ह्याकाच्वंगु थीथी ज्याभ्वलय् फयांफत्तले फुक्क नेवाःत मुंकेगु कुतः यानच्वंगु दु । आशा याय् भ्मी फूक्क छपं व छधि जुया ज्याभ्वः न्ह्याका वनधाःसा आवश्य नं ताःलाइ धका भलसा कयाच्वना । निसें 'लसकुस' ख्वापौली एन.ओ.ए.या फुक्क गतिविधि समावेश यायेकगु कुतः यानागु दु । छिकपिनिगु समालोचनात्मक विचाः, टिप्पणी, सुभ्काव, सल्लाहं भ्मीगु संस्थां भविष्यय् याइगु क्रियाकलाप व ज्याभ्वः आदि इत्यादीयात सुथांलाकेत तिबःबी धका मनंतुना । नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका संयुक्त राज्य अमेरिकाया कानूनकथं सन् २००१ दँय् पलिस्था जूगु अमेरिकी सरकारयात कर पुलेम्वाःगु ५०१ सी. ३ लव मकाइगु सामाजिक संस्था खः । थ्व संस्थाया मू आजु धयागु हे नेपालभाषा, संस्कृती, कला, इतिहास,साहित्य, परम्परा, सम्पदाया जगेर्ना याना नेवाः तजिलजि, नखः चखः, नेवाः संगीत, नेवाः नसा त्वसा आदियात लिपातक्क म्वाकातय्गु खः ।

थ्व 'लसकुस' पिथनेत गुहाली यानादीपिं हनेबःहपिं च्वमि साहित्यकार भाजु/मयजुपिंत दूनुगलंनिसें आपालंआपा सुभाय देछाना च्वना । नापं थुगु दँपौ पिथनेत आर्थिककथं गुहालियाना भिंतुना बिज्ञापन बियादीपिं संस्थागत, व्यक्तिगत, ब्वयावसायिक फर्मनापं मेपिं सकलसित सुभाय देछाना च्वना । एन. ओ. ए. यात धिसिलाक्क न्ह्याकेत व 'लसकुस' दँपौयात थ्व रुपय् पिथनेत अथक प्रयासयाना गुहालि यानादीपिं कार्यकारि दुजःपिंत सुभाय बियाच्वना । नापं थ्व दँपौ 'लसकुस'या सामाग्रीया निति नेपाः दे संयोजक भाजु किरण केनयात व को-अर्दिनेटर भाजु प्रवीण ताम्राकारजु यात नं यक्व यक्व सुभाय् देछाना च्वना । थ्व दँपौया ग्रफिक्स व लेआउट डिजाइन यानादीम्ह भाजु सञ्जीप प्रधान व बांलागु प्रिटिङ्गया निति Dots Printing House (बिष्णुहरि महर्जन) ग्वार्को, यल यात नं सुभाय् मब्युसें मगाः । आशायाय् निकट भविष्यय् नं छिकपिसं एन.ओ.ए. या ज्या भ्वलय् सक्रिय सहभागिता नापं थुगु कथंया रचनात्मक ज्याभ्वःयात न्ह्याबलें गुहाली बियादी धैगु भलसा कयाच्वना । सुभाय् ।

ফেনউইক বিয়ার এন্ড ওয়াইন

Fenwick
BEER AND WINE

The Fenwick Beer and Wine is a different kind of beer and wine shop.
We have an outststsnding selection of American craft beers, Belgian, English and German beers and boutique wines.
We offer the largest selection close to 700 kinds of craft beer in Montgomery County.

we have organic beer and wine, gluten-free beer and kosher wines.
Gift certificates available -ask at the counter.

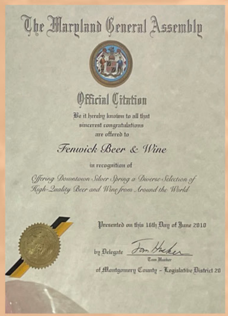

1327 Fenwick Lane,
Silver Spring, MD 20910
(corner of Second Avenue and Fenwick Lane,
2 blocks from the Silver Spring Metro).

Hour of Operation
Mon - Sat : 10 am - 9 pm
sun 12 noon - 7 pm
301-650-5770
email: info@fenwickbeerandwine.com

TABLE OF CONTENTS

Editorial		3
Executive Committee		7
President's Message	Yagya Man Shakya	10
Greeting from the Ambassador of Nepal	Prof. Sridhar K . Khatri	13
Greeting Message	Dr. Satya Mohan Joshi	15
Greeting Message from NPPA	Manohar Shrestha	17
Greeting Message from CDNB	Dr. Omkareswor Shrestha	19
Greeting Message from JSB	Sunita Manandhar	21
Greeting Message from NECC	Saroj D Prajapati	23
Greeting Message from BANA	Subodh Bilas Panta	25
Greeting Message from ANS	Prabha Bhattarai Deuja	27
Greeting Message from NCSA	Dr. Hemanta Joshi	29
Greeting Message from WNO	Season Shrestha	31
Greeting Message from Newa Dey Daboo	Pabitra Bajracharya	32
Subhaye Pau From Lok Shahitya Parisad		33
जि नेवाः	दुर्गा लाल श्रेष्ठ	35
मांया ख्वा स्वेगु दिं	भन्ते पञ्ञालोक महास्थबिर	37
हाइकु	किरण केन	39
नेपाल सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत् नं खः	राजभाइ जकःमि	40
लंगुर बुर्जा	प्रमिला सायमी	46
विद्वानतय्‌गगु मिखाय् तेपे-समुदाय	राजितवहादुर श्रेष्ठ	48
दयारत्न शाक्यनाप खँल्हाबल्हा	प्रवीण ताम्राकार	52
मछा मजुल मां	अञ्जना ताम्राकार	58
Back Yourself	Prashant Pradhan	61
नेपालभाषाख्यःया सिरपाः छगू जानकारी	ईश्वरी मैयाँ श्रेष्ठ	62
For Warriors, to Whom Words Scanty	Sylvia Razopadhyay	69
नेपालभाषाय् डायस्पोरा साहित्य	डा. पुष्प राज राजकर्णिकार	70
तुतिबग्गी	रबिन श्रेष्ठ डल्लु चागाः	71
Where I am From	Ruby Shrestha	73
नेवाः एकता दिवस	शम्भु मान श्रेष्ठ	73
ब्यागल च्वनेगु	अन्नपूर्णा दर्शनधारी	74
पाहांचःह्ने	रेणु श्रेष्ठ	76
स्वाभिमान	प्रकाश प्रधानाङ्ग	78

TABLE OF CONTENTS

हिउपा:	श्रीलक्ष्मी श्रेष्ठ	79
लुम्बिनी (चिबाखँ)	संजय शाक्य	81
'Certificate of Appreciation' to Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami	Udaya Shrestha	84
हरिप्रसाद प्रधानया व्यक्तित्व	आरिकमाला प्रधान	86
'Certificate of Appreciation' to Mrs. Shreejana Pradhan	Udaya Shrestha	90
प्रा. डा. सुन्दरकृष्ण जोशीनाप खँल्हाबल्हा	प्रवीण ताम्राकार	93
NOA Activities		97
Newah Talent Hunt 2021		104
NOA Annual Activities 2021-2022	Udaya Shrestha	107
NOA Financial Report F.Y .2021-2022	Divakar Dhaubhadel	109
NOA Life Members		110
NOA Life Member's Graduated Children		114
NOA Language Class Student		116
NOA Sponsorship Program	JSB	117
NOA CHAPTERS	Northern California	120
NOA CHAPTERS	Florida Chapter	121
NOA CHAPTERS	Seattle Chapter	122
NOA CHAPTERS	New England Chapter	123
NOA CHAPTERS	Southern California Chapter	124
Obituary		125

LASKUS

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA
OFFICIAL MAGAZINE 2022
21st ANNUAL CONVENTION

EXECUTIVE COMMITTEE

President
Mr. Yagya Man Shakya

1st Vice-President
Mr. Mahindra M.S Pradhan

2nd Vice-President
Mr. Rajesh Lal Shrestha

General Secretary
Mr. Udaya Shrestha

Treasurer
Mr. Divakar Dhaubhadel

Secretary
Mrs. Babita Shrestha

Mr. Navin Mohan Ranjit
Executive Members

Mr. Sugandha Shrestha
Executive Members

Mr. Markandeya M.S Pradhan
Executive Members

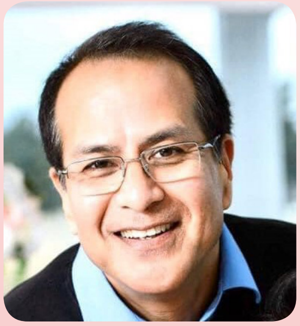

Mr. Rajesh Shrestha
NOA Scholarship Chairman

Mr. Ram Lal Shrestha
NOA Chapters Coordinator

Mr. Kiran Ken Ranjit
Nepal Country Coordinator

Advisors

Mr. Tribhuvan Tuladhar
Mr. Rajesh Shrestha
Mr. Ram Lal Shrestha
Mr. Season Shrestha
Mrs. Babita Pradhan Shrestha

CONGRATULATIONS

on NOA's

21st

Annual Convention

and

General Meeting!

Bir Sunwar

REALTOR®

EVERGREEN

PROPERTIES

(O) 301 840 8061 (F) 301 975 9798

(O) 703 883 3788 (C) 240 364 4754

1485 Chain Bridge Road,
Suite 205
McLean, VA 22101

8919 Shady Grove Court
Gaithersburg, MD 20877

birsunwar@gmail.com www.evgproperties.com

Chutney
Fine Indian Cuisine

Our Food – Our Creation
The food we prepare at CHUTNEY is a mixture of the old and the new, a mixture of flavors from multiple regions, designed to please the taste buds and the senses. Our experienced chef uses high quality ingredients and attention to detail to makefood both taste and look good.

Hours of Operations

Lunch	Dinner
MON–FRI 11:30 AM–2:30 PM	MON-THU & SUN 5:00 PM–10:00 PM
SAT– SUN 11:30 AM–3:00 PM	FRI-SAT 5:00 PM-11:00 PM

9400 Snowden River Pkwy,
Columbia, MD 21045

Ph: 410-381-3600
Fax: 410-381-1709

PRESIDENT'S MESSAGE

यज्ञ मान शाक्य
नायः
नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका,
एलिकोट सिटी, मेरिल्याण्ड, संयुक्त राज्य अमेरिका ।

ज्वजलपा

हनेबःहपिं सकल नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) या संस्थापक दुजःपिं, सल्लाहकारपिं, पुल्हापिं नायः, आजिवन दुजःपिं, गुहाली यानादिपिं पासापिं लिसे भिं ज्याया नितिं आशिका याना दिपिं सकसित जि नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिकाया नायः यज्ञ मान शाक्यपाखें ज्वजलपा ।

दकसिबे न्हापा नेपाल संवत ११४२ बछलागा त्रयोदशी शनिवाः (May 28th, 2022, Saturday) खुन्हु जुयाच्वंगु नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) या नीःछक्व (२१) गु दँःमुज्याय्, झायादीपिं सकल नेपामिपितं दूनुगलं निसें लसकुस लिसें सकसितं यक्व यक्व भिंतुना देछाना च्वना । थौं एन.ओ.ए. या दँय्‌दसं पिथनिगु ख्वाःपौ "लसकुस" सफूय् थःगु छत्वाचा मनया खँ तय्‌खना जि तसकं हे लयता जुल ।

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका (एन.ओ.ए.) या थुगु ज्यासना पुचः थौंया दिनस् निदँ (२ दँ) क्वचाइगु जुल । वंगु निदँ, कोरोनाभारस (covid-19) महामारीया कारणं याना झिगु ततःधंगु छुंहे ज्याभ्वः भौतिक कथं मुना मुना याय् मखन । अथे जुसां उगु ईलय् झीगु दक्व ज्याभ्वः अनलाईन zoom प्रविधि छेला थी थी ज्याभ्वः याना वयाच्वनागु सकसिनं स्यूगु हे खं जुल । उगु इलय् जिउथा, मिलय्‌जुथा तक छुं छुं ज्याभ्वः भौतिक कथं मुना नं ज्याःत न्ह्याका वयागु ख । थौं वया हाकन झी सकल छथाय् मुना न्हापाथें ज्याभ्वः न्ह्याके खंगुलिं जि तसकं हे लसता वयाका च्वंनागु दु ।

अमेरिका दे या वाशिङ्गटन, डि.सी. महानगर लागाय् च्वंपिं सकल नेवाः तयत् छधि, छप याना नेपालभाषा, कला, संस्कृती व संस्कारया संरक्षण, सम्बर्ध्दन, प्रवर्द्धन व प्रचारप्रसार याना नेवाः तयगु पहिचान जुया च्वंगु मूर्त,अमूर्त तजिलजियात जीवन्त याना, न्हुगु पुस्तायात स्येनेकने यासें लःल्हायेगु झीगु संस्थाया मू आजु खः । थन दुगु दक्व समुदाय, जाती, धर्म, संस्कृती व भाषाभाषी नापं थःगु मित्रता कायमयाना समानता, स्वतन्त्रता, मैत्री भाव दयका अमेरिका देय् लय् नेवाः तयगु पहिचान यायगु ज्याय् सदां न्ह्योने वया नेवाः तयगु पहिचान, परिचय बिया वयाच्वनागु संस्था हे नेवाः अर्गनाईजेशन अफ अमेरिका (NOA) खः ।

थःगु देसं पिन्हे अमेरिकाय् देस्य च्वनादीपिं सकल नेवाः तय्‌त छथाय्‌हया नेपालभाषा, कला, संस्कृती यागु संरक्षण, सम्बर्धन, प्रवर्द्धन या नितिं एन.ओ.ए. पाखें अमेरिकाया थी थी राज्यय् थःगु कचाः दयका नेपालभाषा, कला, संस्कृती, लिपि, परम्परा, संगीत, बाजा, नृत्य, भेषभुषा, तजिदजियात संरक्षण सम्बर्ध्दन व प्रवर्द्धन याना वयाच्वनागु खं सकसिन स्युगु हे जुल । अमेरिकाया थी थी राज्यया थी थी थाय् फ्लोरिडा, बोस्तन, नर्दन क्यालिफोनिया, सदर्न क्यालिफोनिया व सियातल राज्यय् थगु संस्थाया कचाः पलिस्थायाना एन.ओ.ए. या कचात पाखे दयँदसं थी थी ज्याभ्वः न्ह्याका नेपालभाषा, कला, संस्कृतीया प्रचारप्रसार याना संरक्षण, सम्बर्ध्दन व प्रवर्द्धन याना वयाच्वंगु दु ।

सकल एन.ओ.ए. दुजः पासापिं व वयकःपिनिं छेँजःपिं, भोलुन्टियर पासापिं, आर्थिक ग्वाहाली याना दीपिं पासापिं, मिडियाया पासापिं, सकल सल्लाहकारपिं नापं सकल संस्थापक पिंत सुभाय देछाना च्वना । वयकःपिं सकलया गुहालिं एन.ओ.ए थौं थनतक थेंके फूगु खः ।

दकसिवे न्हापां जिगु छेँजः पिंत सुभाय देछाना च्वना । वयकःपिनीगु गुहालि व भलसां याना जिं थौं एन.ओ.ए यात निदँ तक बाँलाक्क कजिना न्ह्याका येंके फयाच्वंगु खः । अनलिं सकल एन.ओ.ए. या दुजः पासापिं व वयकःपिनि

PRESIDENT'S MESSAGE

छेंजः पिंत यक्व यक्व सुभाय् देछाना च्वना। वयकःपिनीगु गुहालिं हे जिं एन.ओ.ए. संस्थाया नेतृत्वयात थौंतक बाँलागु लँय् यँकेत ताःलानाच्वंगु दु।

अनलिं एन.ओ.ए. या सकल आजीवन दुजःपिं, साधारण दुजःपिं, दुनुगलं निसे गुहालि यानादीपिं भोलुन्टियर पासापिं सकलसिन जित भलसा बिया गुहाली याना दिगुलिं वयकःपिं सकसितं सभाय् देमछासे च्वने फईमखु। वयकः पिनिगु गुहाली मदयकं छुं न ज्या सुथां लाक्क न्ह्योने न्ह्याके फईमखूगु जिं तायका च्वनागु दु। वयकपिनिगु गुहालिं हे झीगु थ्व संस्था एन.ओ.ए. वाँलाक न्ह्योने वनेत भलसा जुया च्वंगु जिं तायका च्वनागु दु।

अथेंन्तुं हनेबहःपिं संस्थापक दुजःपिं, पुलाँपि नायः भाजुपिं, पुलाँगु ज्यासना पुचःया हनेबहःपिं दुजः, हनेबहःपिं सल्लाहकार भाजुमय्जुपिनीगु मार्गदर्शन व सल्लाहयात कजिना जक हे झीगु थ्व संस्था एन.ओ.ए. यागु कर्तब्य यात न्ह्योने ब्वलंके फई धयागु जिं तायका च्वना।

अथेहेन्तुं एन.ओ.ए.एल.सि. (भाषा स्यनाकुथी) पाखें जुयाच्वंगु भाषा, कला तजिलजि स्येनेगु ज्याभ्वः न्हाका वयाच्वनागु दु। थन बुपिं नेवाः मस्त, थन च्वनाचांपि नेवाः मस्तय्त भाषा, कला, तजिलजि स्यनेकनेया नाप नापं लिपि, हुलाप्याखं, मेँ, खःप्याखं, नसात्वंसा नाप्नापं नेवाः संस्कारया खँय् न झीसं स्यनेकने याना जिगु थ्व ज्यासना पुच पाखें न्ह्याका वया च्वनागु जुल।

झीगु संस्था एन.ओ.ए या दयँदसं पिथनीगु लसकुस पत्रिका या निर्तिं गुहालि याना दीपिं सकल मध्ये सफूया ख्वाःपौ डिजाइन नापं दक्व ज्या याना दिम्ह भाजु संजीप प्रधानजु लिसें नेपाःदे प्रतिनिधि भाजु किरण केन रजितजुं नेपालय् च्वना लसकुस सफू या दक्व ज्या पूवंका अमेरिकाय् इलय् हे छोयाहयादीगु तसकं च्वछायबःह जु। सकलयात यक्व यक्व सुभाय देछान च्वना।

एन.ओ.ए. यागु मु खँ धयागु हे झीगु भाषा, कला संस्कृती, तजिलजि यात संरक्षण, सम्बर्द्धन व प्रचार प्रसार याना म्वाकातय्गु खः। उकिया निर्तिं न्हूगु पुस्तायात झीगु भाषा, कला यागु परिचय बीत थी थी नेवाः ज्याभ्वः याना वनेमाःगु दु। नेपाः दे व नेपाः दे पिन्हे नेपालभाषा, कला, संस्कृती पाखे नाँ जाःपिं हनेबःहपिं थन सःता थी थी नेवाः बिषयया मू न्वचु खँ पाखेँ बिचा कया वया च्वनागु दु।

एन.ओ.ए. या दछि न्येंकं थी थी ज्यायाना भाषा, कला, सस्कृतीया प्रचारप्रसार नापं संरक्षण, सम्बर्ध्दन, प्रवर्द्धन याना वया च्वनागु जुल। एन.ओ.ए.या थी थी दयँदसं जुइगु मुज्या, गथेकि पुचः: कयतापुजा, यँ या पुन्हि, नेपाल संवत व शंखधर साख्वा हनेगु, म्ह पुजा, योमरि पुन्हि, पाहाँचह्रे, स्वस्थानी व्रत नाप भाषा कला ब्वनाकुथि थी थी ज्या दयँदसं न्ह्याका वया च्वनागु जुल।

अन्तलय् नेपालं थन अमेरिकाय् वया दिपिं हनेबहपिं नेवाः बिध्वान पिंत झीगु संस्थापाखें वयक पिंसं नेवाः देया भाषा, कला, संस्कृति यात यानादिगु योगदानयात कदरयासे वयकपिंत थी थी इलय् हनेबने ज्या न थ्व झीगु संस्था एन.ओ.ए. पाखें याना वया च्वनागु जुल।

झीगु वंगु दँ याना वयागु ज्याभ्वः

- नेवाः लिपि रञ्जना लिपि वर्कसप २०२१-२०२२
- थी थी नेवाः बाजा, में, हुलाप्याखं, खःप्याखं वर्कसप व कक्षा २०२१-२०२२
- एनओए पाखें थी थी संस्थाय् वना प्रचारप्रसारया निर्तिं नेवाः भाषा कला यात न्ह्यब्वया वया च्वंनागु २०२१-२०२२
- नेपालभाषा, कला व संस्कृतियात म्वाकातयगुया निर्तिं हलिं यंक च्वंपिं मस्तयागु धेँ धेँ बल्ला कासा"Newah Talant Hunt" ज्याभ्वः २०२१-२०२२
- हनेबहम्ह लोक कबि भाजु राजभाई जकमि जु यात हने ज्या २०२१-२०२२
- हनेबहम्ह नेवाः अभिन्यता मयजु सृजना प्रधान जु यात हने ज्या २०२१-२०२२

सुभाय्।

CONGRATULATIONS

on NOA's 21st

Annual Convention

and

General Meeting!

DC छेत्रमा रहेको आफ्नो घर जग्गा

भर्पर्दो सेवा सहित खरिद बिक्री गर्नको लागी

हिना श्रेष्ठ

लाई सम्झनु होला

Spring Hill

REAL ESTATE

Heena Shrestha

Realtor®

1577 Spring Hill Rd,
Suite 300 B
Vienna,VA 22182

Cell : 202 251 9784
Office : 703 891 4514

www.springhillres.com **Email : mris4heena@yahoo.com**

THE AMBASSADOR

EMBASSY OF NEPAL
2730 34TH PLACE N.W.
WASHINGTON, D.C. 20007

Date: 05/03/2022

Message from the Ambassador of Nepal to the United States of America, Washington, D.C.

On behalf of the Embassy of Nepal in Washington, D.C., I would like to extend my warmest congratulations to the Newah Organization of America (NOA) for a successful 21st Annual General Meeting and National Convention, and publishing of "LASKUS" magazine on May 28, 2022.

I am pleased to know that this convention will provide greater platform to the Newah community from all walks of life living in the United States of America to meet, greet and interact with each other and discuss ideas to promote culture and identity of the Newars in America.

Comprising of five percent of the Nepali population, the Newah community, is rich in many ethnicities, heritage of original language, art and culture in their own right, Since its inception, NOA has been an important organization for the Newah community in the United States and is able to continue its contribution for the preservation and promotion of the festivals, language, art, and culture. I am confident that NOA would be able to do more to strengthen ethnic harmony and national unity by helping to respect and promote all Nepali casts in addition to their own.

As NOA is publishing "LASKUS" magazine on the occasion of 21st Convention, I am sure that this publication will help to disseminate the various activities of the Newah Community in the United States to develop, preserve and pass on their tradition and values to new generations. I am certain this edition of "LASKUS" will provide useful insights into Nepal's tourism, trade culture, and heritage and serve as a helpful reference for scholars, students, researchers, and others who might be interested in Nepal.

On behalf of the Government of Nepal and Embassy family, I would like to extend best wishes for the success of upcoming event.

Sridhar K. Khatri
Ambassador

PHONE: (202) 667-4550, FAX: (202) 667-5534, E-MAIL: info@nepalembassyusa.org
WEB: us.nepalembassy.gov.np/www.nepalembassyusa.org

NAMLO EVENTS
PRECISELY PLANNED ALWAYS REMEMBERED
VISIT US AT OUR NEW STUDIO LOCATION
at 7100 DARLINGTON DR. PARKVILLE, MD 21234
WWW.NAMLOEVENTS.COM
PHOTO • VIDEO • DJ • DECOR • DIGITAL MARKETING
EVENT HALL • EVENT PLANNER

भिंतुना पौ

नेवाः भाय्, नेवाः संस्कृति, नेवाः तजिलजि, नेवाः संगीत, नेवाः पहिचान आदियात म्वाकातयेत 'नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका' पाखें जुयाच्वंगु गतिविधि यक्व च्वद्धाय्बःह जु। थुगु संस्थां थथे हे याना प्रवासया छगू महत्वपूर्ण थाय् संयुक्त राज्य अमेरिकाय् सदां झीगु नेवाःगतिविधि न्ह्याका वनि धैगु जिं भलसा कया। थुगु संस्थां मस्तय्त नेपालभाषा स्येनेगु लिसें नेवाः संस्कृतिया थीथी गतिविधि गथेकि म्हपुजा, बार्हा तयेगु, यँन्यापुन्हि, यःमरि पुन्हि, पाहाँ चर्हे, न्हूगु दँ हनेगु नेवाः संस्कार व संस्कृति आदि याना म्वाकातय्त कुतः यानाच्वंगु दु। छिकपिनिगु थुगु पला सदां थथे हे न्ह्यानाच्वने फयेमा।

सन् २००१ दँय् संयुक्त राज्य अमेरिकाया वाशिङ्गटनम डि. सी. मेट्रो लागाय् पलिस्था जूगु 'नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका' या नीछक्वगूगु दँ मूज्याया लसताय् उगु संस्थाया उत्तरोतर प्रगतीया नितिं भिंतुना देछाना।

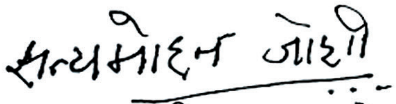

वाङ्मय शताब्दीपुरुष सत्यमोहन जोशी

बखुम्बहाल, यल (ललितपुर)

२०७९ बैशाख १८ गते

Welcome to

SIZZLING BOMBAY

AUTHENTIC INDIAN CUSINE

AUTHENTIC INDIAN CUISINE

Sizzling Bombay

Sizzling Bombay brings the excitingflavors of india using authrntic and fresh ingredients. We carefully prepare each dish for excellent flavor with just the right amount of spice!

We serve **Lunch Buffet**/7 Days a Week
Weekdays : $ 10.99 | Weekend : $ 12.99
Monday - Sunday 11:30 AM to 9:30 PM

We also serve Dinner A La Carte

2108 Emmorton Rd. Suite 3 Bel Air,MD 21015.(Behind Burger King on 924)

Restaurant Hours

Mon - Sat : 11:30 am – 9:00 pm
Sun : 11:30 am – 9:30 pm

Phone : 410 569 0148
Fax : 410 569 0716

Email : info@sizzlingbombay.net

SIZZLING BOMBAY
AUTHENTIC INDIAN CUISINE

Nepa Pasa Pucha Amerikaye

नेपा: पासा पुच: अमेरिकाय्

Mailing Address
24406 Carolina Rose Circle
Aldie, VA 20105

Email
manohar.shrestha@nppa-usa.org
info@nppa-usa.org

Phone: (703) 599-0469

President
Manohar Shrestha

Vice-Presidents
Shanti Shrestha
Allan Maharjan

General Secretary
Suman Tuladhar

Treasurer
Sharad Shrestha

Secretary
Samip Man Shrestha

Vice Treasurer
Anju Udas

Executive Members
Dr. Raju Tamot
Prashanta Singh
Niti Mathema
Ramita Maharjan
Jayaswor Shrestha

Information Technology Manager
Anugh Shrestha

Daboo Liaison
Prabin Tamrakar

Advisers
Ram Malakar
Dr. Tulsi Maharjan
Bhagat L. Shrestha
Dibya Hada
Dr. Devendra Amatya
Meera Shrestha
Laxman Pradhan
Saroj Prajapati
Raju Joshee
Bijaya Shrestha
Buddha Maharjan

नेपाल सम्बत् ११४२ चौलागा षष्ठी (अप्रिल २२, २०२२)

हनेबहम्ह नाय: भाजु यज्ञमान शाक्यजु
नेवा: ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिका
एलिकाट सिटि, मेरिलाय्ण्ड

नाय: भाजु यज्ञमान शाक्यजु, ज्वजलपा,

नेवा: ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया नेपाल सम्बत् ११४२ बछलागा त्रयोदशी (मे २८, २०२२) कुन्हु जुइ त्यंगु २१ क्व:गु त:मुंज्या व थ्व हे इव:लय् दँय्दसं पिदनिगु "लसकुस" या उलेज्या नं जुइगु सिया तसकं लय् वल । नेपा: पासा पुच: अमेरिकाय्या सकल दुज:, ज्यासना पुच:, व जिगु थ:गु पाखें थ्व ज्याइव: त:जिक न्ह्यायेमा धका सुवा: व भिन्तुना देछाना ।

नीदँ न्ह्य पलिस्था जुगु नेवा: ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकां नेवा: तजिलजि म्वाकातय्त अमेरिकाय् याना वया च्वंगु ज्या सिक्क हे च्वछाय् बह जु । थज्यागु ज्या ता:ईतक पूवंक न्ह्याका वने फय्मा धका आशिका याना ।

झीगु संघ निथी जुसां आज्जु छगु हे ख । झी नेवा: तय्गु म्हसिका म्वाकातया अमेरिकाय् च्वंपिं झी मस्तय्त नेवा: तजिलजि स्यनेकनेत झीसं याना च्वनागु कुत:यात अझ ब्वलाका यंकेत परस्पर ग्वाहालि व सहलह यायेगुया बिकल्प मदु ।

नेवा: ओर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया सकल दुज:, ज्यासना पुच:, व छिस्करयात थ्व २१ क्व:गु त:मुंज्या सुथं लाय्मा धका हाकनं छक भिन्तुना देछाना ।

Manohar Shrestha
मनोहर श्रेष्ठ
नाय:
नेपा: पासा पुच: अमेरिकाय्
अल्डि, भर्जिनिया

Nepa Pasa Pucha Amerikaye (NPPA), established in 1991, is a Newah organization based in the metropolitan Washington, DC. The Nepa Pasa Pucha Corporation is a registered legal name of NPPA which is a nonprofit tax-exempt organization under the IRC Section 501(c)(3). Its primary mission is to preserve and promote of Newah cultural heritage, traditions, and customs in the United States.

Curry Place
Indian Cuisine

Daily Hours
LUNCH - 11:30 AM - 2:30 PM
DINNER - 4:30 - 9:30 PM

We are OPEN for DINE - IN,
PICK UP and DELIVERY
on regular hours,ensuring
customer's & employee's safety.

ORDER @ GERMANTOWN
12951 Wisteria Drive
Germantown,Maryland 20874
Phone : 301 972 1005

ORDER @ SILVER SPRING
11229 New Hampshire Avenue
Silver Spring,Maryland 20904
Phone : 301 593 7222

For more details
www.curryplacemd.com

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकाय
TRIBHUVAN UNIVERSITY
नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग
नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग
CENTRAL DEPARTMENT OF NEPALBHASHA (CDNB)
चैनलाकौल स... ...काा
५२६०४९४, email : centraldepa...nepalbhasha@gmail.com

नेपाल भाषा केन्द्रीय विभाग मा.सा.शा. संकाय त्रि.वि. २०४३

नेसं ११४२ बछलाथ्व चतुर्थी
मिति : २०७९/०१/२२

भिंतुना

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ् अमेरिकाया (NOA) या ख्वाःपौ लसकुस दँय्दसं पिथनाचोंगु खँ नेनेदयाः मन लसतां जाः । थुगुसी नेसं ११४२ या ल्याः १९ नं पिदनेत्यंगु खँ नेनाः लसता मनं भिंतुना देछाना ।

थुगु प्रतिं दँय्दँदसं थें प्रवासया नेवाःतय्गु मनया भावना साहित्यया थीथी उद्‌गार जोनाः पिदनी । थुकिं डायस्पोराया नेवाः भावना अंकित जुइ । अले नेपालभाषाया डायस्पोराया साहित्य उत्थानय् महत्वपूर्ण योगदान जुइमा धकाः भिंतुना देछाना ।

ओमकारेश्वर श्रेष्ठ, पीयचडी
प्राध्यापक तथा प्रमुख
नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग ।

Century 21

The Real Estate Center

Residential, Commercial & Business

REALTOR

KUL ACHARYA

www.kulacharya.c21.com

Cell:443.621.0477
Office:410.665.0200
Email:kul.acharya@gmail.com

9506 Harford Road
Parkville MD 21234

जगत सुन्दर ब्वनेकुथि (माध्यमिक विद्यालय)

Jagat Sundar Bwonekuthi (Secondary School)

CHAGAL, LAKHUTIRTHA, KATHMANDU, NEPAL • Phone No. 4281261 • E-mail: jagatsundar@hotmail.com

तिथि- ने. सं ११४२ चिल्लागा चौथी

हनेबहम्ह नायः

नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका

मूखं --- भिंतुना देछाना

नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिका नीनीदं क्यंगु लसताय् नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया उत्तरोतार उन्नतिया कामना यासें भिन्तुना देछाना च्वना| ब्ननेकुथि व नेवाः अर्गनाइजेसन अफ अमेरिकाया स्वापु छग्गू दसकं मल्याये धुंकुगु दु| सन् २००९ निसें न्ह्याःगु छिकपिनिगु छात्रब्रिति पुचःया ग्वहालिं थौं तःम्हमछिं मस्त थःगु आज्जुइ थ्यने धुंकुगु दु |ब्वनेकुथियात मतिना याना थौं तक नं छिकपिसं मदिक्क ग्वहालिं यानाच्वना दीगुलिं सुभाय् देछाना च्वना| थुकिंयाना लिपा नं आपालं मस्त अःपुक हे थःगु आज्जुइ थ्यंके फैगु लयताया खँ नं छिकपिन्त प्वंकाच्वना| कोरोनाया भाइरसं भयाबह स्तिथि ब्वलंगु इलय् नं छिपिनिगु ग्वहालि ब्वनेकुथियात तःधंगु तिवः जूवंगु दु| अझ इलय् ब्यलय् छिपिसं याना दीगु थीथी ग्वहालि नापं सल्लाह साहुतिं ब्वनेकुथियात न्हूगु लंपुइ न्ह्याकेत अःपुगु दु| थुकथंया ग्वहालि, हःपाः व तिवः लिपा नं छिकपिंपाखें थुकथं हे दयाच्वनी धैगु भलसा नं कयाच्वना| ब्वनेकुथि व छिपिनिगु स्वापु सदां ला व लुसि थें जुया च्वनी धैगु आशा यासें हाकनं छकः छिकपिं सकलसित भिंतुना देछाना च्वना|

सुनिता मानन्धर

प्रिन्सिपल

जगत सुन्दर ब्वनेकुथि, यँ

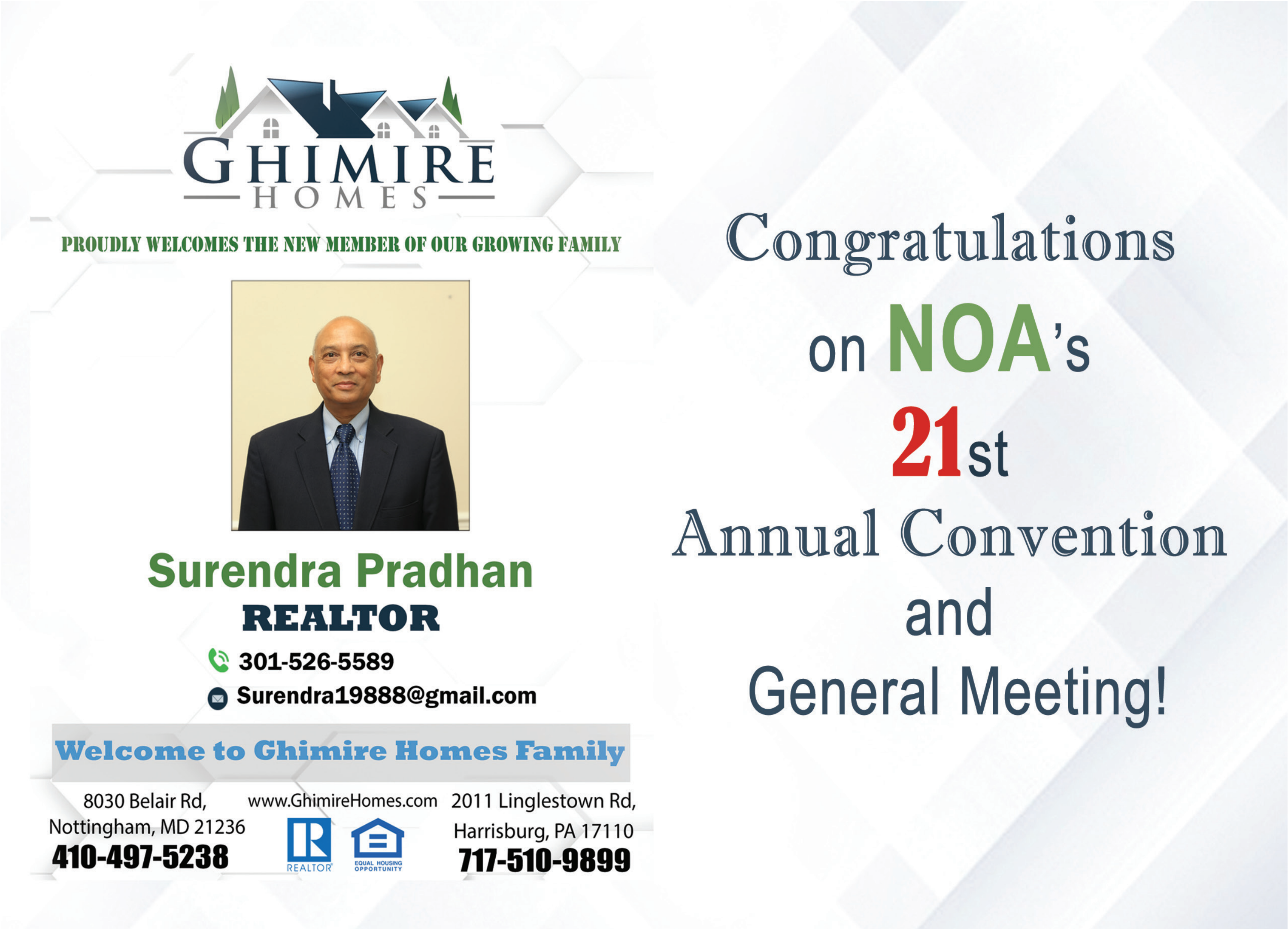
GHIMIRE
HOMES
PROUDLY WELCOMES THE NEW MEMBER OF OUR GROWING FAMILY
Surendra Pradhan
REALTOR
301-526-5589
Surendra19888@gmail.com
Welcome to Ghimire Homes Family
8030 Belair Rd,
Nottingham, MD 21236
410-497-5238
www.GhimireHomes.com
REALTOR
EQUAL HOUSING OPPORTUNITY
2011 Linglestown Rd,
Harrisburg, PA 17110
717-510-9899
Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

DANCE CENTER
703-386-6457 www.kcdancecenter.org
Dance classes in DC, VA, MD
Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!
NAVIN KC
LUNA SHRESTHA

NEPAL EDUCATION AND CULTURAL CENTER (NECC)
(Pashupati-Buddha Mandir)
(पशुपति-बुद्ध मन्दिर)
Serving Community Since September 2000

May 3, 2022

Bhaju Yagyaman Shakya
President
Newah Organization of America
Ellicott City, MD

Dear Bhaju Yagyaman, Shakya Ju,

Jwajolapa!
ज जलपा!

On behalf of Nepal Education and Cultural Center (NECC), I am pleased to extend my best wishes to Newah Organization of America (NOA) on its 21st Annual General Meeting and National Convention on May 28, 2022. This year will be another Milestone for NOA to reach the 21 Years by preserving the Newah Culture and Tradition in USA. NECC Team wish NOA a very successful and fruitful Celebration in the nation's capital.

NECC is the first Nepali Mandir established outside of Nepal to promote Nepali culture and tradition. As the community is increasingly growing, it has become important for the organizations like NOA, NECC to work together to promote and preserve our culture, heritage, and language to transfer the value to the next generations. Together we can make it a huge success.

Subhaye,

Sincerely,

Saroj D. Prajapati
President
Nepal Education and Cultural Center (NECC)

11650 Snowden Farm Parkway,Germantown, MD 20876
Contact: 202-816-NECC (6322)
Mandir: 240-489-3672
info@neccusa.org
www.neccusa.org
facebook.com/NepaliMandirDC/

(NECC is a non-profit tax-exempt organization under the IRC Section 501 (c) 3)

BELLA

INDIAN ITALIAN CUISINE

Bella Indian Italian Cuisine is a cornerstone in the Laurel community and has been recognized for its outstanding Indian cuisine, excellent service and friendly staff.Our Indian restaurant is known for its modern interpretation of classic dishes and its insistence on only using high quality fresh ingredients.

PICK UP

Discount Code: 49782

5% Off for Pick Up orders

Not To Be Combined With Other Offers

Estimate delivery time is 55 to 60 minutes.
Delivery fee is $1.99 in 3 miles range,
$3.99 in 5 miles range
We do not deliver beyond 5 miles.

Monday: Closed
Tue - Thurs: 11:00 AM - 09:00 PM
Fri & Sat: 11:00 AM - 10:00 PM
Sunday: 11:00 AM - 09:00 PM

Bella Indian Italian Cuisine
7423 Van Dusen Rd
Laurel, MD 20707
Phone: (301) 490-6348

www.bellaindianitaliancuisine.com

BALTIMORE ASSOCIATION OF NEPALESE IN AMERICA (BANA)

Estd. 2005

Subodha Bilas Panta
President
512-939-7172

Lakshmi Bharati
Senior Vice President
443-934-8900

Bhim KC
Vice President
443-813-7874

Sagar Ghimire
General Secretary
443-813-9252

Hira Bahadur Khatri
Secretary

Parbati Singh "Rihca"
Treasurer

Yamuna Ghimire
Membership Director

Board of Directors
Khim Bahadur Mashrangi
Saru Bishowkarma
Bhupendra Gurung
Isha Gurung
Basanta Basnet
Shyam Krishna Koirala
Santosh Ghimire
Bikram Shahi

IT Team Chair
Sushan Manandhar

Board of Trustee
Kul. Acharya - Chair
Rajan Kattel- Vice Chair
Diwakar Gyawali- Secretary
Members:-
Ansuya S Onta
Prabhu Thapa
Debabrata Sharma
Gopal BK
Bijaya Shrestha
Prem Kumar Shrestha
Subodha Bilas Panta

APRIL 25th, 2022

Mr. Yagya Man Shakya
President
Newah Organization of America(NOA)

Dear Mr. Shakya,

Thank you for your leadership and contribution to NOA and the community. We are delighted to hear that NOA is organizing it's 21st Annual General Meeting and General Convention and publishing its newsletter "LASKUS" . On behalf of newly elected Executive Committee, Board of Trustee and entire BANA family, We would like to wish you a grand success of the convention and LASKUS publication. Wish you all the best!

Thank you.

Subodha Bilas Panta.
President, BANA

(410) 657-9373 (2906 Taylor Ave, Parkville MD 21234 USA)
info@banaonline.org, www.banaonline.org

भिंतुना

संकृतिविद
वाङ्मय
शताब्दीपुरुष
महाविद्यावारिधि
सत्यमोहन जोशिजुया

१०३ दं
क्यंगु लसताय्
यक्व यक्व

भिंतुना

देछाना च्वना ।

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

AMERICA NEPAL SOCIETY

Estd. 1967, Washington DC

www.AmericaNepalSociety.org

ANS is a tax-exempt organization under section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code (US) (ID# 52-1341827).

May 09, 2022

Mr. Yagya Man Shakya
President
Newah Organization Of America
4901 Lee Farm Ct, Ellicott City, MD 21043

Jwajolappa and Namaste!

Congratulations to NOA's on its 21th Annual General Meeting and National Convention. It must be acknowledged that there have been countless volunteers and hours spent towards the work of NOA leading up to this day –congratulations to everyone involved since day one. Without their time and dedication, it would not have been possible to accomplish the mission of the organization. I have personally always been part of NOA's activities. NOA's activities have always been learning opportunities for youth, whether they were born and raised here or not. Their activities have also been particularly special for those who can recall fond memories of a visit to Nepal.

I wish NOA's much success in fulfilling its mission moving forward.

Thank you.

Prabha Bhattarai Deuja
President

America Nepal Society (ANS) - Estd. 1967
571-331-5412
P.O BOX: 1718
Centreville, VA 20122

America Nepal Society Post Box No 1718 Centreville VA 20122 Tel: 202 730 8993
info@americanepalsociety.org https://www.facebook.com/americanepalsociety

Congratulations
from **NOA** on
the NEW BORNS

Supraneet Man Shakya *March 15, 2022*
Present President **Mr. Yagya Man Shakya**
& **Mrs. Mahima Shakya**'s Grandson
Mr. Kohil Man Shakya &
Mrs. Chanisha Maharjan's Son

Congratulation to the present president of
NOA,
Mr. Yagya Man Shakya on having a
newest member added to the Shakya family.

Newa Cultural Society of Alberta

4815 122A Street, Edmonton, AlbertaT6H 3S8, Canada
Phone: 780-437-5449
www.ncsacanada.com

President
Dr. Hemanta Joshi

Vice President
Mr. Tri P. Dhoubhadel

Secretary
Mr. Birendra Kayastha

Treasurer
Mr. Birendra Piya

Member in Charge
Language, Literature&Arts
Mrs. Sunita Pradhan

Member in Charge
Culture, Tradition &Rituals
Mr. MaheshMaharjan

Member in Charge
Events & Fund Raising
Vacant

Member in Charge
Communications &Membership
Vacant

Member in Charge
Information &Technology
Mr. Subash Mool

Auditors
Mr. Sangyan Joshi, CMA
Mr. SwapanilKayastha

May 14, 2022

Greetings!

On behalf of the Newa Cultural Society of Alberta (NCSA), it is my pleasure to extend warm greetings to theleadership team and entire members of the Newah Organization of America (NOA)for the grand success of the 21thAnnual General Meeting and National Convention to be held in Silver Spring, MD, USA on May 28, 2022.

I believe that the 21thAnnual General Meeting and National Conventionof the NOAin Silver Springwill help in bringingrepresentativesfrom its Chapterorganizations as well as representatives from otherkey organizations inUSA and the world in one platform for the noble cause. I also believethat the annual general meeting and national convention will discuss theburning issues related toNewaculture and traditions and come up with fresh ideas and viable solutions forpromoting and preserving Newa culture, traditions and identity in the USA and beyond.

I hope that the21thAnnual General Meetingand National Convention of the NOA in Silver Spring will be historic and successful in achieving its objectives. Lastly, sincere congratulations to all the dedicated organizing committee members, volunteers, and participants without whom the 21thAnnual General Meetingand National Convention in Silver Spring would not be possible.

Subhaye!

Dr. Hemanta Joshi
President

THE HIMALAYAN VIBES

The Himalayan Vibes

CONGRATULATION AND BEST WISHES TO NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA (NOA) ON ITS 21ST ANNUAL CONVENTION AND GENERAL MEETING !

शब्द
SHABDA

FRIDAY NIGHT MUSICAL STORY

THV PODCASTS

THANK YOU FOR YOUR SUPPORT AND KEEP CONNECTING...

Youtube
THV - The Himalayan Vibes

Facebook
@thvee

Instagram
thv_thehimalayanvibes

WWW.THEHIMALAYANVIBES.COM

Est'd 2011

World Newah Organization

Nonprofit Charitable Organization

May 16, 2022 Nepal Sambat 1142 Bachhalatho- Punhi

Mr. Yagya Man Shakya
President
Newah Organization of America

Re: **WNO Greetings!**

Jwojalapa, NOA community!

It is my great pleasure to share congratulations and warm greetings on the auspicious occasion of the Newah Organization of America's 21th Annual Convention and General Meeting on Saturday, May 28, 2022, with the theme "Role and Responsibility of the Youth for preserving the Newah culture, tradition, and language." We are glad to hear that you are also publishing your flagship annual news magazine "Laskus" again this year. The Executive Board Members of the World Newah Organization join me in applauding your efforts and wish you great success.

WNO commends NOA for successfully organizing various cultural and ritual activities for the Newah community in the greater Washington, DC metropolitan area for more than two decades. Organizing such activities not only supports family and community connections to our culture but also brings greater awareness about our rich Newah heritage and the importance of our history and rituals.

WNO is confident that NOA will continue to contribute to this cause and showcase and strengthen Newah cultural heritage and our mother language (Nepalbhasa) in the days to come. We look forward to working closely with the NOA team to achieve our common goals. Yekwo subhaye.

With best regards,

Season Shrestha

Season Shrestha
President
World Newah Organization

P. O. Box 5469 Baltimore MD 21285 USA Tel: 01-410-404-5388
E-mail: info@worldnewah.org | Web: www.worldnewah.org | Facebook: World Newah Organization

नवाः देय् दबू

नेवाः देय् दबू केन्द्रीय समिति

का.म.पा.-१७, पुष्पलालपथ, ताम्सीपाखा

का.जि.का.द.नं. ८८७/०५७/०५८
पान नं. ३०१५९१५७३
स.क.प.नं. १९३११

NEWA DEY DABOO

प.स.च.नं. १४४३/११४१/११४२

नेपाल संवत् ११४२ बछलागा पारु
१७ मे, २०२२

हनेबहःम्ह भाजु यज्ञ मान शाक्यजु,
नायः
नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका

भिंतुना।

नेवाः अर्जनायजेशन अफ अमेरिकाया थ्व हे वइगु मार्च २८ तारिख कुन्हु नीछक्वःगु दँमुँज्या जुइत्यंगु खँ न्यना तसकं लयताया च्वना। थ्व हे लसताय् अर्गनाइजेशनया दक्व पदाधिकारी व दुजःपिन्त दुनुगलंनिसें भिंतुना देछासें दँमुँज्या तःजिक ताःलायेमा धैगु मनंतुनाच्वना।

नेवाःभाषा, कला, संस्कृति, जात्रापर्वया संरक्षण व प्रवर्द्धन यायेगु नितिं अमेरिकाय् च्वनां एनओएं म्हिता वयाच्वंगु भुमिका तसकं च्वछाये बहःजू। एनओएया योगदान उलिंजक सीमित मजू अमेरिकाया थीथी राज्य फ्लोरिडा, बोस्तन, नर्दन क्यालिफोर्निया, सदर्न क्यालिफोर्निया, सियातल आदि थासय् नं कचा नीस्वनाः अनया नेवाःतय्त छगू हे सङ्गठन दुने सङ्गठित यानाः थःथवय् भातृत्व व ग्वाहालिया भावना ब्वलंकेगु ज्याय् नं उत्तिकं हे योगदान याना वयाच्वंगु दु। थःपिनिगु म्हसिका जुयाच्वंगु नेवाः संस्कार व संस्कृतियात म्वाका तयेगु नितिं दँय्दसं कय्ता पुजा, यँया पुन्हि, कुमारी खः जात्रा, नेपाल संवत्या न्हूदँ, म्ह पुजा, योमरि पुन्हि, पाहाँचह्रे आदि नखःचखः हनेगु नापनापं न्हू पुस्तायात नं थुकिइ दुथ्याकाः पुस्तान्तरण याना यंकेगु तसकं च्वछाये बहःगु ज्या खः। कोभिड-१९ या महामारीया इलय् नं अनलाइन मार्फतं विविध साङ्गठनिक ज्या नापनापं साहित्यिक, नेवाःभाषा, रञ्जना लिपि, नेवाः संस्कृतिया विषय स्यनेकने ज्या न्ह्याकाः विदेशी भूमिइनं थःपिनिगु बिस्कं म्हसिका व गौरवयात च्वन्ह्याकेगु ज्या यानादिल। थ्व हलिं न्यंक सकल नेवाःतय्गु नितिं नं गौरवया खँ खः। उकिया नितिं सकल एनओए पुचःयात नेवाःतय् मंकाः राष्ट्रिय सङ्गठन नेवाः देय् दबूपाखें आपालं आपाः सुभाय् देछानाच्वना। नापं थ्व ज्याय् नेवाः देय् दबूपाखें सदां फूचाःगु ग्वाहालि यायेत तत्पर दूगु खँ ब्याकुसें नीछक्वःगु दँमुँज्यां एनओएयात न्हू कार्ययोजना दयेकाः न्ह्यां वनेत थप उर्जा चूलायेमा धकाः भिंतुनाच्वना। सुभाय्

पवित्र बज्राचार्य
नायः
नेवाः देय् दबू

फोन नं.०१-४२६९०२९, फ्याक्स : ०१-४२६७६०५
Website : www.deydaboo.org, www.facebook.com/newadey.daboo, Email : deydaboo@ntc.net.np, nddproject@yahoo.com

लोकसाहित्य परिषद

Nepalese Folklore Society

स्थापित : ने.सं. ११०४

बखुंबहा:, यल

सुभाय् पौ

Newah Organization of America

Maryland, USA

नेवा: जातिया लोकसाहित्य, लोकसंस्कृति तथा लोककलाया ख्यलय् अध्ययन अनुसन्धान यायगुया नापं सफू पिकाय्गु, सिरपा: बीगु, गोष्ठी आदि याना: थीथी रचनात्मक तथा सिर्जनात्मक ज्या लोकसाहित्य परिषदं न्ह्याकावयाच्वंगु ख: । उकियात अभ्र उर्जा बीकथं थीथी ज्याखँ न्ह्याकेत थ:गु हे भवन निर्माणया निंतिं छिं आर्थिक ग्वाहालि याना लोकसाहित्य परिषद्प्रति गुगु सदाशयता क्यनादीगु ख: थुकिया निंतिं छिप्रति अति कृतज्ञ जुसें थौंया दिनसं छित: थ्व सुभाय्-पौ ल:ल्हानागु जुल ।

थ:गु भाषा जातिप्रतिया छिगु मतिना थथे हे ल्यनाच्वनेमा, त:आयू व भिंउसाँय् छित: चूलाय्मा । थ्व हे जिमिगु भिंतुना नापं मन्तुना नं दु । सुभाय् ।

डा. सत्यमोहन जोशी	मा. कृष्णलाल महर्जन	प्रेमशान्ति तुलाधर
संरक्षक	मूपाहाँ	नाय:
लोकसाहित्य परिषद	संघीय सासद	लोकसाहित्य परिषद

तिथि : ने.स. ११४२ बछलाथ्व नवमी (वि.स. २०७९ बैशाख २७ गते) मंगलबा:

नेवा अर्गनाइजेसन

अफ

अमेरिकाया

नीछक्वःगु तः गुंज्या

सुथां लायेमा धका

भिंतुना

देछाना च्वना ।

RAVI, MEENA
AND
KRITI PRADHAN
Baltimore, MD

जि नेवाः

दुर्गा लाल श्रेष्ठ

खः नेपाः जिगु चीधं हे खः
दुःख जितः मदु तःमधनं !
मात्र जि खनेवं नेपाः खनेब्यु
हलिमय् च्वंपिं न्ह्याम्हसिनं !

नेपाः ला खः थी थी जाति
थी थी भाषा, थी थी भेष !
थुकिया रक्षा ज्वीवं तिनि हे
नेपालय् दै नेपाः देस !

मनू जुयाः जक मगाः जितः न्हां
अन दयुमाः जिगु नश्ल तकं
नश्ल छगू जक हे गन खने दै
मसां नवै अन राज्य तकं !

Congratulations!

NOA congratulates
Mr. Krijan Shrestha for getting married to
Ms. Sabrina Shrestha (NOA's Life member
and daughter of NOA's Past President
Mr. Ram Lal Shrestha & Mrs. Chitra Shrestha)
WE WISH THE MARRIED COUPLE
AN EVERLASTING LOVE & TOGETHERNESS.

मांया ख्वा स्वेगु दिं

भन्ते पञ्ञालोक महास्थविर

थौं मां यागु ख्वा स्वेगु दिन खः मां ।
जिं क्षे वया मातु माजुया च्वना मां ॥
तर जिं माले मफुत मां ।
ख्वा छक केना ब्युरे मां ॥

थौं मांयागु ख्वा मस्वसे गथे च्वने मां ॥
न्ह्यने छक फेतु वया ब्युरे मां ॥
थौं छक तुति भाग्ये यायेति रे मां ।
न्ह्याबलें थें जित छक सुवा ब्युरे मां ॥

मां यात योगु ज्वलछिं ज्वना वया मां ।
मां यात मनकुसें जिं गथे ने मां ॥
मांया योगु छकु सां नया ब्युरे मां ।
थौंया दिने मांया ख्वा मस्वसे गथे च्वने मां ॥

न्ह्यने छक च्वं वया ब्युरे मां ।
चिपं छकसां थिया ब्युरे मां ॥
मयो मधासे न्ह्यागुसां नया ब्युरे मां ।
मांया प्रति द्वं बिद्वं क्षेमा ब्युरे मां ॥

GHIMIRE
HOMES
"For all your real estate needs."

Ghimire Homes family would like to congratulate Newah Organization of America on its 21st year of helping and building the community. We're so proud of NOA's achievements in regards to promoting & preserving one of the richest cultures in Nepal, the Newari culture, not just here in America but around the world.

Kris Ghimire

REALTOR®, MS, PMP, ABR, e-PRO
Broker

8030 Belair Rd,
Nottingham, MD 21236
(410) 497-5238, eFax: (410) 510-1488

REALTOR® EQUAL HOUSING OPPORTUNITY

2011 Linglestown Rd,
Harrisburg PA 17110
(717) 510-9899

हाइकु

१. आई ट्वान्ती काय्
जि नं अम्रिका वने
च्वने थन छाय् ?

२. ज्यामाले धुंके
कलेज भर्ना जुया
डलर मुंके

३. सुथय ब्वने
१२ क्रेडिट आवर्
न्हिनय् ज्या वने

४. एसाइन्मेन्ट
बहनी यायां ब्वने
जिगु इन्रोज्मेन्ट्

५. न्हापांगु जिगु
ज्याकुथि ग्यास् स्टेशन
ग्रोसरि मीगु

६. ग्र्याजुएट याय्
माले बांला लजगा
ओ.पि.टी. जिं काय्

७. वर्क पर्मीट
धुंका काय् ग्रीनकार्ड
जि समर्पित

८. भिंदँ या: सेवा
नागरिक ज्वीधुंका
देशया टेवा

९. भिंके नु नेपा:
राजनीति मयासें
जुया भ्नी छप्पा

१०. ध्वाँय् रङ्ग भ्नीगु
रेड ह्वाइट व ब्लू
सीके अ:पुगु

किरण केन
संयुक्त राज्य अमेरिका,
थौं कन्हय् -
कुलेश्वर, यें, नेपा:

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्व:गु त: मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Sushil Lal, Samjhana,
Apurva, and Aryan Shrestha
Fairfax, VA

WISHING
NOA
a grand success on
21st
Annual Convention
and
General Meeting !

Prabin, Deepa and
Hridayesha Tamrakar
Gaithersburg , MD

नेपाल सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत् नं खः

लोककवि राजभाइ जकःमि

(नेपाल सम्वत् ११४२ कछलागाः पारु (नोभेम्बर २०, २०२१) खुन्हु नेवाः अर्गानाइजेशन अफ अमेरिकाया ग्वसालय् नेपाल सम्वत विषयस जूमय् जूगु तःजिगु ज्याभ्वलय् मू न्वचुमि (की नोट स्पीकर) या थासं लोककवि राजभाइ जकःमिंजुं न्ववानादीगु न्वचु खः थ्व च्वसु)

हिचःति हायकाः देय् नीस्वंपिं नेपाःया नेवाः झी
युगलिसे थःनं हिलाः न्ह्यज्याः वने नेपाः देस थुवाः झी
भाषा, लिपि, तजिलजि स्वां ह्वय्काः
राष्ट्र म्हसीकाः च्वंपिं
नेवाः लहना तिसां तियाः देय् मुसुहुं न्ह्यीकाः च्वंपिं
झःझः धाय्क लुयाच्वने हलिमय्
राष्ट्रिय ध्वाँय् ब्वय्काः झी
नेपाःया नेवाः झी, नेपाः देस थुवाः झी ।

च्वय् जिं थःम्हं च्वयागु, नेवाः गौरवं जाःगु, नेवाः देय् दबूया नेवाः मंकाः म्येकथं देय् न्यंक न्यना वनाच्वंगु छपू कविता न्ह्यब्वयाः जिं थःगु च्वसु शुभारम्भ याना च्वना। थ्व कवितां जिं थ्वहे धाये त्यना कि नेवाः धैपिं हिचःति हायेकाः नेपाः देय् नीस्वंपिं आदिवासी खः । नेवाः धैपिं भाषा, लिपि, कलाकृति, रितिथिति आदि स्वां थें ह्वय्काः राष्ट्रिय पहिचान न्ह्यब्वया च्वंपिं जाति खः । नेवाः सभ्यतां यानाः हे नेपाः देय् झःझः धाःगु खः, झी नेवाःत नेपाः राष्ट्रया ध्वाँय् ब्वयेकाः हलिं न्यंक युगलिसे ल्वयेक न्ह्याः वने धैगु हे थ्व म्येया मू हसना खः ।

नेवाः धैपिं थःगु देय्यात तसकं माया मतिना याइपिं जाति खः । पलाःपतिं नेवाः तसें राष्ट्रयात थःगु ज्यान तायेकाः न्ह्याः वयाच्वंगु दु । नेवाः तसें ततःधंगु न्ह्यागु निर्माण याःसां देय्या नामं याना वयाच्वंगु दु । थ्व झी नेवाः तय्गु तःधंगु विशेषता खः । थुकिया ज्वलन्त दसु छगू जिं थन न्ह्यब्वये । नेवाः तय्गु मू थाय्बाय् या नां नेपाल मण्डल खः, नेवाःतय्गु संस्कृति नेपाल संस्कृति खः, नेवाःतय्सं न्ह्याका वयाच्वंगु संगीत नेपाल संगीत खः, नेवाःतय्सं संरक्षण याना वयाच्वंगु लिपि नेपाल लिपि खः, नेवाःतय्सं ल्हाना वयाच्वंगु भाषा नेपालभाषा खः । शंखधर साख्वाः, छम्ह नेवालं नीस्वंगु सम्वत्या नां नं नेपाल सम्वत् खः । थुकथं नेवाः तय्सं न्ह्यागु हे याःसां नेपालया नामं याना वयाच्वंगु दु । थःगु देय् प्रति नेवाःतय्गु राष्ट्रिय दृष्टिकोण गजःगु धैगु खँ थुकिं बांलाक उला क्यनाच्वंगु दु । थ्व विश्वय् हे ब्वयेबहःगु, थःगु हे पहःगु नेवाःतय्गु विशेषता खः । थौं थ्वहे सन्दर्भय् नेपाल सम्वत् व शंखधरया बारे छुं छुं न्ह्यथनेबहःगु खँ थन न्ह्यब्वये त्यना ।
नेपाः देय्या छम्ह नेवाः शंखधर साख्वालं नेपाल सम्वत् नीस्वंगु खः धैगु खँ इतिहासकार व अनुसन्धानविद्तसें छप्वाः म्हतु हे धया वयाच्वंगु दु । उकिं शंखधर साख्वाःयात झीसं नेपाल सम्वत्या प्रणेताकथं हना वयाच्वनागु खः । वय्कलं नेपाल सम्वत् नीस्वंगुया बाखं किंवदन्ति जक खः धात्थेंया इतिकास मखु धाइपिं नं दु । तर झीसं दसि न्ह्यब्वयाः शंखधरया बाखं किंवदन्ति मखु, धात्थेंया लोक कथन खः, काल्पनिक मखु, छगू पुस्तां मेगु पुस्तायात कँकं वयाच्वंगु धात्थेंया इतिहास खः धकाः पत्याः ज्वीक तर्क न्ह्यब्वये माःगु दु । थ्व खँयात वाः चायेकाः थन छुं छु वैज्ञानिक आधार न्ह्यब्वयेगु कुतः याये ।

दकले न्हापां नेपाल सम्वत् स्वंगुया पृष्ठभूमीया बाखं छकः थन न्ह्यब्वये । शंखधरं नेपाल सम्वत् स्वंगु ईया येँदेय्या जुजु राघवदेव खः । उबले ख्वपय् सिद्धिवन्त धैम्ह छम्ह जोतिष दू । व जोतिषं ब्युगु साइतय् ख्वपया जुजुं ज्यामि छ्वयाः लखुतीर्थय् फि कायेके छ्वयाहःगु जुयाच्वन । व ज्यामितसें हःग फिइ पक्का नं छुं रहस्य दै धैगु मत्ती तयाः शंखधरं साख्वालं व फि काःगु जुयाच्वन, पेन्हु लिपा व फि लुँजुल धकाः धाइ । लखुतीर्थ खुसिं हःगु थ्व फि लुँ जुगु दामं जनताया ऋण पुलाः शंखधरं नेपाल सम्वत् स्वंगु धैगु खँ झी सकसिनं ब्वना वयागु, न्यना वयाग खँ खः । थौंया वैज्ञानिक युगय् फि लुँ जुल धायेबले सुं नं पत्याः जुइ मखु, थ्व वैज्ञानिक खँ नं खहे मखु । झीसं वैज्ञानिक प्रमाण बियाः थुकीया सत्यतथ्य न्ह्यमब्वःसे मगानाच्वंगु दु ।

लखुतीर्थय् लखु हे नांया छगू खुसि न्हापांनिसें दु । खुया अर्थ खुसि खः । थ्व खुसि लखुतीर्थया पश्चिमपाखे स्वयम्भुं न्ह्याः वयाच्वंगु खः । थ्व खुसियात गुलिगुलिसिनं लुँखु नं धायेगु याः । अथे हे लखुतीर्थया उत्तर बालाजुपाखें विष्णुमति खुसि न्ह्याः वयाच्वंगु खः । थ्वहे लखु खुसि व विष्णुमती खुसिया संगमस्थल लखुतीर्थ खः । लखु खुसिया नामं हे थ्व तीर्थया नां लखुतीर्थ जु वंगु खः । थ्व छगू नेवाःतय्गु नांजाःगु सांस्कृतिक व धार्मिक तीर्थ खः । थ्व तीर्थ स्वाःगु विष्णुमत खुसिइ आःतक नं लुँ माः वइगु चलन दनि । थ्व झीगु मिखां हे खनाच्वंगु सत्यतथ्य खँ खः । थन च्वंगु फिइ लुँ लुया वैगु जुगुलिं थन लुँ मालेगु चलन आः तक नं न्ह्यानाच्वंगु खः । ख्वपया ज्यामितसें लुखुतीर्थं हःगु फि लुँ जुइफुगुया क्वातुगु दसु थ्वहे खः । थथे लुँ लुया वैगु खुसि नेपालय् मेमेथाय् नं दु । सुनकोशीया खँ न्ह्यथने । थ्व खुसी लुँ लुयावःगु कारणं यानाः थ्व खुसिया नां हे सुनकोशी धकाः नामाकरण जुगु खः धैगु खँ अनया स्थानीय वासिन्दातसें धया वयाच्वंगु दु । अथे हे अरुण खुसिया सिथय् नं 'सुन बालुवा' धैगु छगू थाय् दु । लखुतीर्थय् थें फिइ लुँ लुयावःगु कारणं हे 'सुन बालुवा' धकाः नामाकरण जूगु खयेमा धकाः झीसं याउँक अनुमान यायेफु । थुकथं हे कर्णाली खुसी नं फि चाले यानाः लुँ पिकायेगु चलन आःतक नं दनि । फि चाले यानाः लुँ मालीपिन्त अन स्थानीय

भासं तोनाहा धाइगु खः । थुकिं खुसिइ लुँ लुयाः वः, लुँ बाः वः धैगु खँया पुस्ती जुगु दु । थुगु ल्याखं लखुतीर्थ हःगु फिइ नं लुँ दैगु अस्वाभाविक मखु । पेन्हु लिपा फि लुँइ परिणत जुगु मखु, पेन्हु लिपा व फि गनाः उकी ल्वाक ज्यानाच्वंगु लुँ खनेदुगु ज्वीमाः धैगु छगू तर्क दु । शंखधर छम्ह बंजाः नं खः । वय्कलं व लुँपाखें वःगु धेबां जनतायात त्यासां मुक्त यानाः जुजुपाखें स्वीकृति कयाः न्हूगु सम्वत् नेपाल सम्वत्या शुभारम्भ याःगु खः । उबले जनतायात त्यासां मुक्त यानाः शंखधरं नेपाःया दास प्रथायात न्हंकाः तःधंगु हिउपाः हःगु खः धकाः विद्वानतसें धया वयाच्वंगु दु । थुकथं झीसं गौरव जुयाः धायेफु थ्व सम्वत्या स्थापनां नेपालय् छगू तःधंगु आर्थिक क्रान्ति हःगु खः । च्वय् न्ह्यब्वयागु दसु शंखधरं फिइ लुयावःगु धेबां जनताया त्यासा पुलाः नेपाल सम्वत् जक स्वंगु मखु राष्ट्रिय मुक्तिया लँपु नं ज्याःगु खः । थ्व सम्वत्या शुरुवातया दिं झी नेवाःतय्गु तःजिगु सांस्कृतिक महत्वं जाःगु म्हपुजाया दियात ल्यःगु नं तसकं बांलाःगु खँ खः । न्हापा न्हापा राजा महाराजातसें लँ दयेकुसां, लाय्कु दयेकुसां, पखू न्ह्यागु दयेकुसां थःपिनिगु नामं दयेकीगु चलन खः । तर शंखधरं थःगु नामं नं मखु, जुजुया नामं नं मखु देय्या नामं सम्वत् नीस्वना दीगु तसकं महत्वः जाःगु खँ खः ।

नेपाल सम्वत् व शंखधरया वारे वंशाबली, सन्धीपत्रय्, शिलापत्रय् यक्व उल्लेख जुयाच्वंगु दु । व खँ जिं थन न्ह्यथने मखु । तर शंखधर व नेपाल सम्वत् लिसे स्वानाच्वंगु आःतक नं झीगु मिखां हे खनाच्वंगु छुं छुं ऐतिहासिक खँ व थाय्बाय्या बारे थन न्ह्यथने ।

<u>शंखधर हुलाक टिकट</u>

नेपाल सम्वत् ११२४ (विक्रम सम्वत् २०६०) सालं सरकारपाखें शंखधर साख्वाःया सम्मान स्वरुप छगू हुलाक टिकट पिकाःगु तसकं लसताया खँ खः । न्हुदँ सांस्कृतिक जुलुस व शंखधर साख्वाःया किपा तयातःगु व हुलाक टिकट पिकाःगु इलय् सरकारं पिथंगु आधिकारीक दस्तावेजय् शंखधर व नेपाल सम्वत्या बारे तसकं महत्वपूर्णगु ऐतिहासिक खँ न्ह्यथना तःगु दु । नेपालभाषा, नेपाली व अंग्रेजी भासं पिथंगु व दस्तावेजय् च्वयातःगु अंग्रेजी भाय्या खँ थन न्ह्यब्वयाच्वना ।

National Lumin Sankhadhar Sakhwaa

The initiator of Nepal Era, Sankhadhar Sakhwaa's residence was at Ilachen Tole, on the way from Kasthamandap pavilion to Bhimsen Temple in Kathmandu. According to Bhasha Chronicle, at the reign of king Raghav Dev, Sankhadhar Sakhwaa initated the calendar of Nepal Era on 20, October 879 AD, after paying off all the debts of the citizens of Kantipur. The era followed the lunar system. As an honour of his contribution to the nation, His Majesty's Government of Nepal had declared Sakhwaa as National Luminary on 18, November, 1999 AD. This postage stamp depicting the ceremony of New Year and the portrait of Sankhadhar Sakhwaa has been brought out on the occassion of the New Year 1124.

थ्व छगूकथं शंखधर व नेपाल सम्वत् बारे नेपाः सरकारया आधिकारिक ऐतिहासिक दस्तावेज खः । नेपाल सरकारं नेपाल सम्वत्यात राष्ट्रिय मान्यता ब्यूगुया छगू ज्वलन्त दसु खः । शंखधरं नेपाल सम्वत् गुकथं स्थापना यात धैगु ऐतिहासिक खँ थ्व सरकारी दस्तावेजं आधिकारिकरुपं न्ह्यब्वःगु दु ।

<u>शंखधर साख्वाः सम्पदा क्षेत्र</u>

लखुतीर्थनिसें मरु त्वाःया लुँकु फल्चा व भिन्द्यः त्वाःया इलाछेँ तकया लागायात शंखधर सम्पदा क्षेत्र धायेगु पाय्छि ज्वीगु ताया । ख्वपं वःपिं ज्यामितसें लखुतीर्थय् फि काये धुंकाः खुसि सिथंसिथं २०० मिटरति दक्षिणपाखे रामघाटया पारीपाखे वयाः अनं क्विंक्विं ताँ जुनाः रामघाट वःगु सी दु । थ्व क्विंक्विं ताँयात यार्यार् ताँ नं धाः । पुलांपुलांपिनिसं 'लुँकु ताँ' नं धायेगु याः । थ्व ताँ जुनाः व ज्यामितसें फि कुबिया हःगु जूगुलिं थ्व ताँयात 'लुँक ताँ' धाःगु खः धैगु खँ तर्कपूर्ण नं जू । व ताँ परापुर्वकालंनिसें म्हपुजा खुन्हु तइगु खः, वर्षा खुसि बाः वइगु इलय् थ्व ताँ लिकाइगु खः । थ्व ताँ दयेकेगु निम्तिं न्हापा गुथि हे दुगु खः । झिच्यादँ ति न्ह्यः थ्व क्विंक्विं ताँया थासय् नँया पक्की ताँ दयेके ज्या ज्वी धुंकूगु जुल । शंखधर व नेपाल सम्वत् नाप स्वानाच्वंगु थ्व थाय्या ऐतिहासिक खँयात लुमंकाः थनया वासिन्दातसें

थ्व न्हुगु नँया ताँया नां शंखधर ताँ तःगु खः नापं रामघाटय् शंखधरया झ्वाता नं पलिस्था याःगु खः ।

ख्वपं वःपिं ज्यामित थ्वहे रामघाटं ख्यःक्यब (शान्तिनिकुञ्ज स्कुलया दक्षिण) व छ्वासपाखा जुना 'लुँकु फल्चा'य् वःग धइगु खँ अनुसन्धानविद्तसें धया वयाच्वंगु दु । व लुकु फल्चाय् व ज्यामितसें थःपिनिसं कुबियाः हःगु फि दिकूगु खः । इमिसं व फिकु दिकूगु फल्चा जूगुलिं व फल्चायात लुँकु फल्चा धायेगु याःगु खः । व फल्चा आःतक नं दनि । उबले शंखधरं ख्वपया ज्यातितय्त ह्ययेका व फि वहे लुँकु फल्चा लिक्क च्वंगु इलाछेँय् च्वंगु थःगु छेँय् यंकूगु धाइगु खः । थुकथं दुवालाः स्वयेबलय् लखुतीर्थनिसें लुँकुफल्चा तकया लँया लागा तसकं महत्वं जाःगु ऐतिहासिक लागा खः धकाः झीसं गौरव ताया धायेफु । उकिं थ्व लागायात शंखधर साख्वाः सम्पदा क्षेत्र धायेगु पाय्छि जुइगु ताया ।

<u>रत्नपार्क मखु आः शंखधर पार्क</u>

थौं कन्हय् न्हापाया बडामहारानी रत्नराज्य लक्ष्मी शाहदेवया नामं दयेकातःगु रत्नपार्कयात शंखधर पार्ककथं नामाकरण ज्वी धूकुगु जुल । थ्व

छगूकथं तःधंगु हे हिउपाः खः । थ्व पार्कय् यें महानगरपालिकां नेपाल सम्वत्या प्रणेता शंखधरया झ्वाता पलिस्था याये धूकुगु दु नापं थन नेपाल सम्वत् आन्दोलनया प्रणेता पद्मरत्न तुलाधरया झ्वाता नं पलिस्था याये धूंकुगु दु । शंखधर दिवस खुन्हु थुगुसी निसें थन शंखधर व पद्मरत्न तुलाधरया झ्वाताय् माल्यार्पण यायेगु चलन नं न्ह्याके धूंकुगु जुल । थ्व छगू कथं शंखधर व पद्मरत्नया योगदानया तःजिगु कदर खः । शंखधर साख्वाःया योगदानयात लुमंकाः जनस्तरं व राज्यस्तरं तःजिक हनाबना तल तर लखुतीर्थय् फि कायेगु साइत क्यंम्ह खपया सिद्धिवन्त जोशीयात छु नं कथं लुमंकेगु व श्रेय् बीगु ज्या जुयाच्वंगु मदु धैगु सः थ्वयेगु याना वयाच्वंगु दु । थ्व खँय् नं झीसं बिचाः याये माःगु दु ।

<u>नेपाल सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत् खः</u>

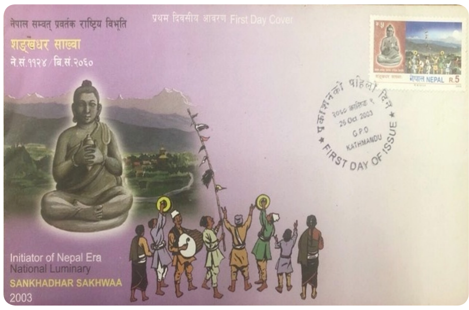

मदुम्ह डा. कमल प्रकाश मल्लया धापू कथं नेपाल सम्वत्या औपचारिक (सरकारी) मान्यता सन् १९०३ स राणा प्रधानमन्त्री चन्द्र शम्शेरं न्हंका बिउगु, गुम्हय्स्यां शाह जुजुपिनिसं प्रयोग याःगु शक सम्वत्यात नं त्वःताः विक्रम सम्वत्यात सरकारी सम्वत् कथं नाला काल । थ्व कथं नेपाल सम्वत् १०२३ अर्थात द्वःछि दँ मयाक सरकारी सम्वत् कथं चले जुल गुकी अन्तिम मल्लकाल ८८८ तक राज्य सम्वत् कथं अले शाह कालय् शक सम्वत् चले जुलसां थ्व नेपाल सम्वत्यात सरकारी मान्यता दया हे च्वन । अनंलि तिनि जनस्तरय् जक थ्वया प्रयोग जुयाः न्ह्यानाच्वंगु जुल ।

राज्यपाखें थ्व सम्वत्यात न्ह्याक्व दमन याःसां थ्व सम्वत् जनस्तरय् निरन्तररुपं न्ह्यानाच्वंगु दु । जनस्तरय् थ्व सम्वत् थथे म्वाना च्वने फुगुया मू कारण थ्व सम्वत् नाप झी नेवाःतय्गु संस्कृति ला व लुसि थें स्वानाच्वंगुलिं खः । थ्वहे खँयात वाःचायेकाः नेपाल सम्वत्यात नेपाः देय्या सांस्कृतिक सम्वत् खः धकाः यक्व विद्वानतसें न्ह्यथना तःगु दु । नेवाःतय्गु नखःचखः, रितिथिति, संस्कार, संस्कृति, जात्रा पर्व फुक हे थ्व सम्वत् कथं हना वयाच्वंगु दु । थ्व चलन थ्व सम्वत्या स्थापनाकालंनिसें आःतक नं न्ह्यानाच्वंगु हे दनि । थ्व सम्वत् नेपाः देय्या मौलिक सांस्कृतिक व ऐतिहासिक सम्वत् जूगुलिं राष्ट्रिय मान्यता बी माः धकाः झीसं तःदँ न्ह्यःनिसें आन्दालनया रुपय् सः थ्वयेकाः वयागु खः । झीगु सःयात नालाः नेपाः सरकारं राष्ट्रिय सम्वत्या मान्यता बिइगु ज्या नं जुल । तर झीसं थ्व सम्वत्यात राष्ट्रिय सम्वत् जक धयां मगाः । थ्व नेपाल सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत नं खः । थुकिया छ्यलाबुला न्हापांनिसें ल्हासा, चीन व भारतय् जू धैगु खँया छुं छुं ऐतिहासिक व्यावहारिक प्रमाण थन न्ह्यब्वयेगु कुतः याये ।

नेपाल भाषा मंकाः खलकं पिथंगु नेपाल सम्वत् व शंखधर साख्वाः नांगु सफुतिइ पिदंगु रेवती रमणानन्द श्रेष्ठया क्वय् न्ह्यथनागु खँ न्ह्यब्वयातःगु दु ।

...धनवज्रजुं न्ह्यथनादी थें चीनया मिंगवंशी वादशाहं नेपालया जुजु शक्तिसिंह व रामवर्द्धनयात नेपाल सम्वत् ५३५ य् रञ्जना लिपिया संस्कृत भासं च्वयाहःगु खँ,

...अथे हे डा. डिल्लीरमण रेग्मीजुं न्ह्यथना दी थें शाह जुजु प्रताप सिंहया पालय् ने.सं. ८९५ य् सँदेय् नाप जुगु सन्धीपत्रय् नेपालभाषा व नेपाल सम्वत् छ्यलातःगु खँ,

... अथे हे काशीनाथ तमोटजुं न्ह्यथनादीथें प्रताप मल्लया ससः दाजु प्राणनारायणं, गुम्ह कुच विहारया जुजु खः, थःगु लुँया मुद्रा पिकाःबलय् नेपाल सम्वत् प्रयोग याःगु खँ,

.... व ल्हासाया थीथी नेवाः पालाया विभिन्न ज्यासः जक मखु अदालतया भ्वं तक नं नेपाल सम्वत् प्रयोग जूगु खँ इत्यादि ।

थौं वयाः नेवाःत विश्वया कुं कुलामय् न्यने धूंकुगु दु । हलिमय् नेवाःत मथ्यंगु देय् धइगु हे मदय् धुंकल । गन गन देसय् नेवाःत थ्यन अन अन मचायेक नेवाःतय्गु संस्कृति नं न्यना वनाच्वंगु दु । हलिमय् तःगु हे देसय् नेवाः संस्कृति न्ह्याका वयाच्वंगु दु । हलिमय् नेवाः संस्कृति न्यना वनेगु धैगु हे मचायेक नेपाल सम्वत् नं न्यना वनीगु खः । आः वयाः ला हलिमय् तःगु देसय् नेपाल सम्वत्या न्हूदँया भिन्तुना ज्याझ्वः न्ह्याकेगु परम्परा न्ह्याये धूंकुगु दु । अमेरिकाय् थुगुसी जि थः स्वयं विशेषकथं उपस्थित जुयाः न्यू योर्कया नेवाःगुथिं न्यूयोर्क शहरय् न्ह्याकुगु भिन्तुना ञ्याली व मंकाः म्हपुजा ज्याझ्वलय् ब्वति कायेगु ह्वःताः चूलात । अथे हे अमेरिकाया हे ऐतिहासिक संस्था पासा पुचलं थःपिनिगु तःमुंज्याया झ्वलय् न्ह्याकुगु तःजिगु न्हूदँ हने ज्याझ्वलय् नं जिं गोष्ट स्पीकरया रुपय् ब्वति काये खन ।

न्यूयोर्कय् भिन्तुना ञ्याली धुंकाः जूगु समापन सभाय् जिं नेपाल सम्वत् अन्तराष्ट्रिय सम्वत खः धकाः थःगु न्वचु न्ह्यब्वया । अन सकसिनं थ्व खँयात सकारात्मक रुपं काःगु दु । अमेरियाका नेवाः संगठन नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिकां नं तःदँ न्ह्यः निसें न्हूदँया ज्याझ्वः न्ह्याका वयाच्वंगु दु । थ्व संस्था थुगुसी कोरोना कालय् नं जूम प्रविधि छ्यला न्हूदँ हनेगु ज्या यानादीगु खः । अथेहे अमेरिकाया तःगुमछि राज्यय् थीथी नेवाः संस्थां नेपाल संवत्या न्हूदँ हनेगु यानावयाच्वंगु दु । यूरोप, जापान, अष्ट्रेलिया, क्यानाडा, भारत, इजरायल आदि देसय् च्वनाच्वंपिं नेवाःतय्सं नं न्हूदँया थीथी ज्याझ्वः यानाः नेपाल संवत्या प्रचार याना वयाच्वंगु दु । थुकथं झीसं धाये फु नेपाल सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत् नं खः । थ्वहे कथं झीसं अन्तर्राष्ट्रिय स्तरय् नेपाल सम्वत् छ्यलाः वनेगुया नापनापं थीथी देय्या सरकारलिसे नं सहकार्य यानाः नेपाल सम्वत्यात हलिंया सम्वत् यायेगु लँय् झी न्ह्याः वनेमाः । थुकिया लागी झी नेवाःतसें थःपिनिसं थ्व सम्वत् छ्यलेगु व थुकीया प्रचार प्रचार अझ व्यापक ज्वीक हलिं न्यंक यायेमाःगु दु । थौंकन्हय् छगू आय्प्स प्रविधि नं विकास ज्वी धूंकुगु दु । गुगु आय्प्स छ्यल धाःसा याउँक नेपाल सम्वत्या तिथिमिति स्वये ज्यू । थ्व आय्प्सपाखें नेपाल सम्वत् जनस्तरय् व अन्तर्राष्ट्रिय स्तरय् छ्यलेत तसकं अःपुकाः ब्यूगु दु ।

<u>नेपाल सम्वत् अध्ययन कार्यदलया सुझाव</u>

बाबुराम भट्टराईया प्रधानमन्त्री कालय् अथे धइगु वि.सं. २०६८ सालं झी हनेबहःम्ह पद्मरत्न तुलाधरया नेतृत्वय् छगू

कार्यदल दयेकूगु खः । व कार्यदलं यक्व अध्ययन यानाः उबले नेपाल सरकारयात नेपाल सम्वत्या छ्यलाबुलाया खँय् लिखित सुझाव ब्यूगु खः । व सुझाव पत्रय् न्ह्यथनातःगु मूमू खँ थन न्ह्यब्वयाच्वना ।

<u>इस्वी सम्वत्या खँय्</u>

इस्वी सम्वत् अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत्का रुपमा नेपाल सरकारले लामो समयदेखी प्रचलनमा ल्याइसकेकोले सो अनुसार नै सरकारी क्यालेण्डर तथा सरकारको कामकाजमा निरन्तर दिंदै जानु उपयुक्त हुने देखियो ।

<u>नेपाल सम्वत्या खँय्</u>

. नेपाल सम्वत्का सन्दर्भमा सरकारी मान्यता प्राप्त नेपाल पञ्चांग निर्णायक समितिले प्रकाशन गर्ने गरेको तिथि अनुसार नै टुटफूट मिलाई नेपाल सरकार को क्यालेण्डरमा समावेश गर्ने र सरकारी कामकाजको रुपमा ल्याउनु उपयुक्त हुने देखियो ।

थथे न्ह्यथनाः नेपाल सम्वत्यात नेपाल सरकारं पत्र च्वयेगु अवस्थाय्, सम्झौता यायेगु अवस्थाय्, सरकारयागु ततःधंगु ऐतिहासिक दस्तावेज पिथनीगु अवस्थाय् नेपाल सम्वत् नं छ्यलेमाः धकाः व प्रतिवेदनय् न्ह्यथना तःगु तसकं बांलाःगु खँ खः ।

<u>देय्या मेमेगु सम्वत्या खँय्</u>

नेपालमा भएका विभिन्न सम्वत्हरुको सन्दर्भमा अध्ययन तथा सुधार गर्न सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरु समेट सम्मिलित एक उच्चस्तरीय कार्यदल गठन गर्नु तथा सरकारले पर्याप्त समय सहित समयमै उचित श्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्न पनि वान्छनीय देखिन्छ ।

<u>शंखधर साख्वाः राष्ट्रिय प्रतिष्ठानया खँय्</u>

श्री शंखधर साख्वाःलाई राष्ट्रिय विभूति घोषित गरी सकेको र शंखधर साख्वाः राष्ट्रिय प्रतिष्ठान बनाउने भनी सरकारले यस अघि नै निर्णय गरी सकेको सन्दर्भमा शंखधर साख्वाः अध्ययन प्रतिष्ठान लगायत सम्बन्धित समूदायसँग छलफल गरी स्वायत्त प्रकारको शंखधर साख्वाः राष्ट्रिय प्रतिष्ठानको अविलम्व गठन गर्नं पर्ने देखिन्छ ।

नेपाल सरकारं इलय् हे थ्व कार्यदल दयेकाः जनस्तरं सुझाव मुंकूगु तसकं बांलाःगु ज्या खः तर थ्व सुझावयात नेपाल सरकारं कार्यान्वयन यानाच्वंगु मदुनि । नेपाल सम्वत्यात नेपाल सरकारं राष्ट्रिय मान्यता ला बिल, तर थुकियात ल्वयेक व्यवहारय् छुं नं यानाच्वंगु मदुनि । पद्मरत्न कार्यदलं ब्युगु सुझावयात नं आःतकं गम्भिररुपं काःगु खने मदुनि । उकिं आःतक नं झीगु माग थ्वहे खः कि थ्व पद्मरत्नया नेतृत्वय् गठन जूगु कार्यदलं लःल्हाःगु सुझावत नेपाल सरकारं अक्षरस पालना यानाः कार्यान्वयन यायेमाः ।

दकले लिपा जिं थ्वहे धाये कि धर्मादित्य धर्माचार्य, प्रेमबहादुर कसाः वयां लिपा संगठीतरुपं नेपाल भाषा मंकाः खलकं, वयां लिपा न्हूदँ समारोह समितिं न्ह्याका वयाच्वंगु नेपाल सम्वत्या आन्दोलन तसकं तजि जुजुं वनाच्वंगु तसकं लसताया खँ खः । थ्वहे आन्दोलनया हुनिं सरकारं शंखधरयात राष्ट्रिय विभूति घोषणा यायेगु व नेपाल सम्वत्यात छुं छुं सरकारी मान्यता बीगु ज्या जूगु खः ।

नेपाल सम्वत् बारे धर्मादित्य धर्माचार्यजुंया लिसेलिसें मेमेपिं विद्वानतसें यक्व न्ह्यःनिसें दुग्यंक अध्ययन यानाः यक्व सत्यतथ्य खँ पितहःगु खनेदु । राणा शाषण क्वःदये धुंकाः च्वसापासां २००९ सालं हनुमान ध्वाखाया नासः चुकय् त्वाः देवाय् मत च्याकाः न्हूदँया ज्याझ्वः उलेज्या यानाः भिन्तुना कालबिल यायेगु ज्या याःगु खः । त्वाः देवाय् मत च्याकाः उलेज्या यायेगु प्रचलन थुबलेनिसें वःगु खः । पद्मरत्न तुलाधरया अध्यक्षताय् नेपाल भाषा मंकाः खलः स्थापना ज्वी धुंकाः ने.सं. ११०० सालंनिसें नेपाल सम्वत् भिन्तुना सांस्कृतिक ऱ्याली यायेगु ज्या जूगु खः । थुबले निसें नेपाल सम्वत्या न्हूदँ हनेगु ज्या जनस्तरय् तःजिक जुजुं वःगु खः । थुकियात सरकारं इलय् ब्यलय् दमन नं याः । तर न्ह्याक्व दमन याःसां थ्व ज्या झन्झन् तःजिक न्यना वन । स्वनिगलय् थुकिं तःजिक हा काल । आः वयाः थ्व छगू कथं सास्कृतिक नखः थें ज्वी धुंकूगु दु । थ्वहे भिन्तुना ऱ्यालीया शक्तिं यानाः शंखधर साख्वाःयात राष्ट्रिय विभूति घोषणा यायेगु ज्या जूगू खः । थ्व निर्णय कृष्ण प्रसाद भट्टराईया प्रधानमन्त्री कालय् जूगु खः । वय्कःया सरकारयात झीसं सुभाय् बी हे माः थुकथं हे पुष्प कमल दाहालया प्रधानमन्त्री कालय् झीगु माग कथं नेपाल सम्वत्यात राष्ट्रिय मान्यता बीगु ज्या जूगु खः । वय्कःया सरकारयात नं सुभाय् बी हे माः । तर छता खँ झीसं न्ह्यथने हे माः । नेपाल सम्वत्यात राष्ट्रिय मान्यता ब्युकथं ल्वयेक नेपाल सरकारं नेपाल सम्वत्या खँय् छुं नं उल्लेखनीय ज्या याःगु मदुनि । अथेहे शंखधर यात विभूति घोषणा यायेगु ज्या जुसां शंखधरया खँय् गुलि अध्ययन अनुसन्धान ज्वी माःगु खः व जुगु मदुनि । गबलेतक नेपाल सरकारं हे नेपाल सम्वत् यात छ्यला बुलाय् है मखु उबले तक थ्वयात राष्ट्रिय मान्यता ब्युगु ज्वीमखु । थ्व सम्वत्यात राज्यं ब्यबहारय् छ्यलेवं तिनि शंखधरयात राष्ट्रिय विभूति धाःगुया नं औचित्य दै । उकिं थ्व सम्वत् जनस्तरय् नं राज्य स्तरय् नं ब्यापकरुपं छ्यले माःगु दु । थ्व सम्वत् नेवाःतय्गु जक सम्वत् मखु सकसिगुं खः धैगु भावना ब्वलंके माःगु दु । थ्व सम्वतयात राष्ट्रिय सम्वत् कथं जक मखु अन्तर्राष्ट्रिय सम्वत् कथं विकास याये माःगू दु । थुकिया निंतिं हलिं न्यंकया झी सकल नेवाःत छ्धीछपँ ज्वी माःःगु दु । सुभाय् ।

Lakhu Tirtha

Lunku Falcha

Kwin Kwin Tan

Ilachhen Twaa

Shankhadhar Tan wo Jhwata

Lt. Padma Ratna Tuladhar Jhwata

Congratulations!

Former NOA Vice President **Mr. Ganesh Lal Kayastha** celebrated his Third Janku with his beloved wife **Mrs. Hari Baba Kayastha** on January 1, 2022, at Shri Mangal Mandir in Ashton, Maryland. In Newari culture, Third Janku is performed at the age of 88 years, 8 months, and 8 days, which is also known as Devratharohan. During this ceremony, grandsons pull the chariot and visit to the temple. This would one of the memorable celebrations in their lives.

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA
CONGRATULATES
MR. AND MRS. GANESH LAL KAYASTHA
FOR THEIR
THIRD JANKU CEREMONY.

लंगुर बुर्जा

प्रमिला सायमी

शिरीमाया ताःजुया जा थुइत इन्तजाम यात । याकन जा बुकाः मचातयत् नका ल्यांवने मानि वया । छु दयके थौं ? छु याय् छु याय्का । न्ह्याग् दय्कुसां मचातसे यो तायकीगु मखु ।

का म्वाल थौं कें हे खुने मालिका । माय् कें, हाकु कें । हाकु कें धालकि धाःसा मचाल भुत्तुक्क । प्यदँ दुम्ह काय् नातीचित थ्व कें जुलकि ला नके अःपु । तरकारी हे म्वाःका । सुपु सुपु नइका । म्ह्याम्ह मचा च्यादँ दुम्ह भचा धयागु स्यू । माँया दुःखसुख सिउम्ह मचा व । दुःख ला दुःख हे सिरीमाया ताःजुया । याकः मिसा, कमय् याइपिं सु दुगु मखु । सुकुदाजु मदुगु स्वदँ फुई धुंकल । याकःचां न्हिछी या दुने प्यखा न्याखा छैं ज्या याना वई । गुवलें त्यानु धकाः मच्वं व ताःजु । भात मदुसां निसें थःत उलि हे चुत्तुचुला च्वंगु दु । यथेला सुकुचिया नं थःगु हे लजगाःला दुगु मखु । अथेसां वयागुं थ्वयागुं बुँई ज्याला ज्या वनाःसां, वनं मदुसा घ्यो साहुया पसलय जूसां ज्या यानाः कमय् याना हई । अमित नय्तसां गाःका । आः छुयाय् याकःचा । मचातय् स्कूलया फीस पू, वया थ्वया न्ह्याक्वो चुला च्वंसां धेबां भाय् मलाःका । अझला क्वथाया बाः पुले म्वाःका वया । छकू चिकिचा कुगु छेलीसां छैं थुवानं दयामाया तया बियातःगु धाय् मालिका । वनं गय् धाय् अथे धकाः न्हिथं छधूला तले ज्या याःहे वनेमा ।

का कें खुने धयां पालु हे मदुका ई .... । अय मैंचा ना पालु छकः न्याना वा । धा धां थःगु जँय् घाना तःगु म्हिचाय् वास्या वास्या यात ।

थ्व छु ध्वाका ?

लुँया ध्वाका ।

व छु ध्वाका ?

वहया ध्वाका ।

दाँ पुले माःला ?

माः माः ।

मेगु क्यो क्यों मैंचा न्यन – थ्व छुया ध्वाका ले ?

थ्व ला सिंया ध्वाका का ।

दाँ पुले माःला ले ?

म्वाः म्वाः ।

धा धां मचात ततःसलं हाहां म्हिताच्वन । मचातय्गु सलं सिरिमाया ताःजुया सः तनावन । मैचां ता हे मताः माँम्ह सःतुगु ।

ई ......थ्व मचात धाःसा शन्चरवार जुलकि चुकय् न्यनां न्यने मज्यूका । कय्मिचात थेंका च्याल्ल चुल्ल । स्कूल वंसाजक न्हाय्पँ याउँका ।

फुक्क मचात ल्हा क्वात्तुक्क ज्वज्वं माःहना च्वन चाकःलिं, मैंचा छम्ह दथुई । मैंचा बिसिउँ वनेत कुतः याना च्वन ।

सःतु सःतुं माँम्ह न्ह्योने हे वय् धुंकल । मैंचां थुल माँमं छु ज्या ब्वय् त्यन धकाः । पासापिनिगु ल्हाः म्हू जवर्जस्तीं फ्यनाःघेरां प्यहाँवल मैंचा । मेपिं मचात वयात ज्वनेत लिऊ लिऊ ब्वाँय् वल ।

मखु मखु, आः जि छकः पसः वनावय् । हाकनं म्हिते न्है ..... । मैंचां पासापिन्त हेकल । मैंचिया माँ खनाः मचातय् म्हुतु प्वाः तित ।

ताःजुं थःगु म्हिचां न्याना ध्येबा पिकया म्ह्यायम्हसित बिल । म्ह्यायम्ह भता ज्या ब्वय् जिउ । थःगु हे त्वालय् उखे थुखे वनेफु व ।

ना एक पाउ वई खं ला, "न्याःना" ध्येबा दु । आलु साहुया पसलय् वनाः न्याना वा ।

"न्याःना" ! अथे धयागु गुलि ?

मैंचां थःत बिउगु ध्येबा निना स्वल – झिगः झिगः वंगु निगः दु ।

ए ... ! बिस पैसाका मखुला माँ । का जि तुरुन्तमय् वनावय् न्है ।

ध्येबा कया कथं ब्वाय् वन मैंचा । थःगु चुकं पिने थ्येन ।

गल्लीं हे वनेका थामनं थ्यनी । मनं खं ल्हाकु ल्हाकुं मैंचा गल्लीं हुत्तुत्तुं ब्वाँय्वन । गल्ली पुलेवं अन चुकय् मनूत छपूचः हुल्ल मुनाच्वन । क्वारा क्वारां गोल्टीनया दुने गट्टीया सःया लिसें मनूत गुम्हं लंगुर, गुम्हं बुर्जा बुर्जा सा गुम्हं पान पान धकाः ततःसलं हाला च्वन । तिथ्चा व राजमैंचा नं न्ह्योनेसं फेतुना च्वन । तिथ्चा हाल - लंगूर ...... लंगूर ।

राजमैंचा .... चीर चीर ।

गट्टी तोपुनातःगु गोल्टीनचा उल छ्याकः दाईचां ।

वल लंगूर दबलका ।

का .... वा वा, हाई हाई धाधां तिथ्चा छकः दना चा चा हु हुँ प्याखं हुल । धेबा काकां दंग जुल व । ल्हाःती न्यागः वंगु, झीगः वंगु छगू चाङ्ग

धेबा मैंचित क्यों क्यों न्हिल ।
मैंचिया नं छकः धेबा पाय् मास्ति वल । स्वन्ती नखःया चहल पहल थौंकन्ह्य्, उकीं लंगूर बुर्जा म्हितका तःगु अन चुकय् । छुयाय् धेबा धाःसा दुगु मखु मैंचिके । ल्हाःती पोचिना हःगु धेबा स्वल, मखु मखु थ्वला पालु न्यायगु धेबाका ...... मानं ब्वःबी ।

आः म्वायूसे ब्वः बिऊसा बिईका, त्याःगु त्याःगु धेबा फुक्क जिं माँयात हे बिईका । अले .... गन क्या हया धाःसा छु धायगु ?
लंगूर बुर्जा म्हितागु धायगुला । मखु मखु लँय् लूगु धायका । ..... बूसा ले ?

फत्ता खं ल्हायगुला माँयात । मज्यू मज्यू थ्वला साःप हे बाँमलाःगु बानि जुई । पाप लाईका जितः मामं धाःगु । स्कूलय् सःरं नं धाःगु फत्ता खं ल्हाय् मज्यू धकाः । छुयाय् छुयाय् .... साःप दोमन जुल मैंचित ।

अहो राजमैंचिके गुलिमछि धेबा भाई । वं नं त्याकलका ।

छुयाय् ? ..... थःगु ल्हाःपत्तिंचिगु लुसी आँई आँई यात वं । हाकनं फुक्कसियां थःथःगु धेबा भागि यायां पात । गोल्टीनचाय् गट्टी तोपुत ।

का तय् धुनला सकसियां ? छचालिं स्वल वं । का मैंचा छै नं तयागु खःला ?
छु धाय् छु धाय् मैंचिया । तीजकं झिगः धेबा पानय् तल ।
का का न्हीसा उले त्यल ।
फुक्कसियां भगवान पुकार यात । मैंचां नं मिखा तिस्सित का वय्मा पान । गोल्टीनचा उल - धात्थें हे वल पान डबल । वा .... झिगः झिगः डबल तया बिल । मैंचिया ख्वालय् लय्तां भय् भय् बिल ।

गुलिमछि धेबा वःगु भाईसा ।
कासा हाकनं व झिगः वंगु स्वंगलं पात । ल्हाः निप्पां प्यपुंका पुकारेयात भगवानयात मैंचां । गोल्टीनचा तीजक उल, घाः .... थमहं तल लंगूरय्, वल मेमेगु हे । हत्तेरीका कपालय् दाल वं । आः दनि थःके झिग धेबा । कासा का जुजूगु जुई, छकः तया हे स्वयका । तल जुर्जाय् । वयमा प्रभु .... प्रार्थना यात । मिखा तिस्सित ।

कासा का न्हि धाधां छ्याकः दाईचां गोल्टीन उल । फुक्क धेबा सासां धाल - का आःया पालय् चीरया चीरका ।

हरे धिक्कारका फुक्क हे धेबा बुतका छुयायगु आः गथेयाना छँय् वनेगु ?
माँ कँय् तय्त पालु पियाच्वन जुई । छु धायगु माँयात ?

लंगूर बुर्जाय् बुत धायगुला ?
ग्यात व चःति प्याता प्याता वल । म्ह छम्हं क्वानावल ।

मैंचा, अय् मैंचा, गन वन या व मचा ।
थन वःला हाँ .... धा धां सिरिमाया ताःजु इप्पां थिप्पां मदय्क ब्वाँय् वल । खाचा तंम्ह माखा थें ।

पालु न्याय्त छ्वयाम्ह मचा गन वं गनवंका । ताउ हे जाय् धुंकल । आलु साहुया पसलय् नं स्वया वय् धुन । अन नं मदु । छुयायगु हरे ...... । गन वन थें ? ख्वख्व मख्व धाल ताःजु । ख्वालय् चिन्ताया किचलं भुत्तु भुन । अथेला गनं हे वनीम्ह मखु व जि पुता । वने नं मसः व । सुनानं हेय्काः जकं ब्वना यंकलला ? थःगु न्ह्यसलं थःहे थारा न्हुल ताःजु ।

अय् मैंचा छिमि माँ वल, हुँ - तिथ्चिया सलं मैंचा झसंग वन ।
हाँ ... छु धया ?

छु धया, छु धया का छिमि माँमं सःतल धयागुका ।
हाँ ! माँ, का फुत जिलला आः । छु याय्गु आः ? पालु न्याः वयाम्हका । धेबा नं मदु । थस्वय् हे ग्यात व । नुगः भारा भारा मिन । लंगूर बुर्जा चाः चाः हिल । इक्कुसे च्वनावल ।

मदँसे च्वंगु खनाः तिथ्चां हानं छकः मैंचिगु म्हय् घ्वानाः धाल - छु तालयाम्ह या मताःला छं ?
झसंग वन व । थःगु ल्हाः स्वल । ल्हाःला पोचिना हे तःगु दु । तीजक ल्हाः फ्यन । धेवा निगलं ल्हाःती तुं । चःती प्याता प्याता वया च्वन ल्हाःती ।

म्ह छम्हं न चःती चःती । अथेसां मन याउसे च्वन । अय् जिला लंगूर बुर्जा मम्हिता, नुगल्य् ल्हाःतया याउँक ताहाकय्क सासः ल्हात मैंचां । उलि थुलि मदय्क लयताल व ।

सिरिमाया ताःजु मैंचा खनेवं कस्सिक घयपुल ।
गज्याम्ह मचा थन वयाःका च्वन्च्वंगु । जिगुला म्ह्य् जिउ मन्तका छुच्चाम्ह मचा, नु छैं ।

मैंचा माँम्हसित स्वया छकः मुसुहुँ न्हिल । ख्वालय् लसतां भयभय् बिल, छम्ह त्याका वःम्ह थें ।
नु माँ जि वय् । पालु न्याना वय् । धाधां मैंचा गल्ली पाखे हुत्तय् जुया ब्वाँय् वन ....

विद्वानतय्‌गगु मिखाय्‌ तेपे-समुदाय

राजितवहादुर श्रेष्ठ

१. परिचय

नेपाःया पुलांगु जातिमध्ये छगू जाति नेवाः नं खः । नेपाः गुलि पुलां उलि हे नेवाःजाति नं पुलां खनेदु । नेवाःतय्‌गु वसोवास मूलतः नेपाःगाः दुने खनेदु । नेपाःगाः वस्तीयोग्य जुइधुंकाः छसिकथं गोपालवंशनिसें नेपाल उपत्यकाय्‌ च्वनाः केन्द्रीय शासन यात । उगु इलय्‌ नेपाःगालय्‌ च्वनाच्वंपिं फुक्क समुदाययात नेवाः धाइगु खः । उकिं नेवाःजाति छगू जात मखुसे छगू प्रादेशिक जाति खः । नेपाःगाःया भौगोलिक सुन्दरताया कारणं जक मखु थनया उर्वरभूमि, सँदे व भारतया दथुइ बनेज्याया निंतिं केन्द्रथें जूगुलिं थीथी इलय्‌ थीथी थासं वःपिं मनूतय्‌सं थनया राज्य थःगु ल्हातय्‌ लाकल । अले ई बिनावंलिसे शासकत व उपिंलिसें स्वनिगलय्‌ दुहाँवःपिं न्हून्हूपिं जातिया मनूत नं सदांयात थन हे च्वनाछ्वत । बुलुहुँ उमिसं नेपाःगाःया लकस, कला, संस्कृतिलिसे नं भ्यलेपुने सल । अले, तिब्बतीमूलया किरातीत नं नेवाः जुल, आर्यमूलया शाक्य, कोलीय, लिच्छवि, थकू मल्ल नं नेवाः जुल । अथे हे विहारं वःपिं धोब्यात अले काश्मिरं वःपिं मुस्मांत नं नेवाः जुल (मल्ल, १०९८:२५५) । नेवाः छगू जात मखु, थ्व छगू जाति वा राष्ट्र खः[१] नेपाली, १९६५:१८ (बेन्स १९१२:१३७ व रिस्ले, १९१३)

नेवाः मूलत छगू भाषिक जाति खः । थुमिगु छगू म्हसीकाया आधार नेवाःभाय्‌ खः । उकिं सुना नेवाःभाय्‌यात मांभाय्‌कथं ल्हात, उपिं सकलें ऐतिहासिक क्रमय्‌ नेवाःया धलखय्‌ दुतिना बिल (मल्ल, ११२०:११) । मल्लकालतक गुलि नं पिनें वःपिं मनूत दु, उपिं फुक्कं नेवाः हे जुयावन, उकिं सकलें नेवाःतय्‌गु स्वभाव व म्हवां उत्ति मग्यं ।

नेवाःत आपाः यानाः मेमेगु जातीय समुदायं बिस्कं च्वनाः थःथःपिं जक सत्तिक पुचः दय्‌काः मुनाच्वनी । अप्पां सियातःगु चुक, लाछि, ननि आदिया छचाखेरं नितँ स्वतँया पक्की छेँ स्वात्तुस्वानाः नेवाःतय्‌सं छेँ दनी (इशिइ, ११०८:१) । विशेषयानाः नेवाःतय्‌ आयश्रोत धैगु कृषि खः । कृषिबाहेक व्यापार व सरकारी सेवाय्‌ नं नेवाःतय्‌गु योगदान दु । थःथःगु समुदायदुने च्वनाः जीवन निर्वाह याइगु हे नेवाःतय्‌गु विशेषता खः । स्वनिगलय्‌ गोपालवंशीत वय्‌न्ह्यः हे शिवयात मानेयाइपिं दुगु खँ गोपालराजवंशावलिपाखें सीदु । गोपालवंशी जूगुलिं गोपालत (सापूत) श्रीकृष्णया अनुयायी खः धैगु स्पष्ट जू । अले किरात शासनकालय्‌ बुद्धया नं थन प्रचार जुयावःगु इतिहासं धाः । थुकथं नेवाःतय्‌ दथुइ न्हापानिसें सनातन धर्म व बौद्ध धर्म नितां न्ह्यानाच्वंगुलिं नेवाःसंस्कृति दुने नं थुपिं निगू धर्मया विशेष प्रभाव लाःगु खनेदु (श्रेष्ठ, ११२१:९२) । धार्मिक सहिष्णुताया हुनिं नेवाःत दथुइ गुबलें नं धार्मिक दंगा जूगु दसू मदु । पशुपति, स्वयम्भू, बुंगद्यः, अष्टमातृका, गणेश, भैरव आदि द्यःयात निगुलिं धर्म मानेयाइपिं नेवाःतय्‌सं उत्तिकं सम्मान यानाः पुजापाठ याइ । म्हपुजा नेवाःतय्‌गु मौलिक संस्कृति खः । नेवाःतय्‌गु थःगु हे मौलिक रहनसहन, भेषभुषा, लिपि दु ।

नेवाःजाति दुने नं विभिन्न समूह, समुदाय दु । इमिसं बिस्कं बिस्कं जातीय समाज निर्माण यानाः थःथःपिनिगु हक,अधिकार सुनिश्चित याय्‌गु कुतः यानाच्वंगु दु ।

नेपाःया प्राचिन प्रमुख आदिवासी जनजातिपिं मध्ये नेवाःजातिदुनेया तेपेसमुह नं खः । यलउपमहानगरपालिका वडा नं ९, च्यासः त्वालय्‌ वसोवास यानावयाच्वंपिं तेपेतय्‌सं थःगु हे धंगु जीवनयापन यानावयाच्वंगु दु । इमिगु थःगु हे मौलिक संस्कृति दु । तेपेसमाज नं नेवाःजातिदुनेया ऐतिहासिक पहिचान दुगु समुदाय खः । तेपेसमुदाययात किराती धाय्‌गु याः । थुमिगु मुख्य वासस्थान यलया वडा नं ९ च्यासल(च्यासः) खः । लिच्छविकालय्‌ च्यासः किरातीत स्यानाः ल्हाकूगु जुयाः थ्व थाय्‌यात न्हापां च्याश्र व थौंकन्हय्‌ च्यासल वा च्यासः धाय्‌गु यात (व्यञ्जनकार, २०७२:४६) ।

किराती व लिच्छविकालीन छता हतियार तिपँ (निगालो)या धनू, भाला दय्‌काः ल्वाइपिं सैनिकतय्‌त हे तेपे (तिपे) व लिपा व्यञ्जनकार धाय्‌गु यात (व्यञ्जनकार, २०५९:५३) । लिच्छवितय्‌सं आक्रमण याःगु इलय्‌ थुपिं त्यप (चाया थल) दुने सुलाच्वंपिं जुयाः तेपे (त्यपय्‌) धाःगु खः । तेपेतय्‌सं गनं गनं विन्दुकार नं च्वः । चौरासी व्यञ्जन तयार याइपिं जुयाः इमित व्यञ्जनकार नं धाः । तर थौंकन्हे पेशाय्‌ ह्यूपा वयधुंकल । कृषिवाहेक व्यापार व्यवसाय, शिक्षण पेशा, निर्माण कालिगढी, उद्योगधन्दा, ह्याण्डीक्राफ्ट, क्युरियो, डिजाइनिङ्ग, ब्युटि क्लिनिक, सरकारी नोकरी, स्वास्थ्य क्षेत्र, इञ्जिनियरिङ्ग, वकिल आदि पेशाय्‌ नं तेपेतय्‌गु पहुच दु (व्यञ्जनकार, २०६१:२४) ।

तेपेतय्‌गु मुख्य आयस्रोत धैगु कृषि (खेतीपाती) खः । थःगु जमीनय्‌ पलः तरकारी पीगु हे इमिगु विशेषता खः । नेवाःतय्‌ घ्यःचाकु संल्हुबलय्‌ घ्यः, चाकु, हामो ग्वारा, तरुल, तेपे-पलः आदि मदय्‌कं मगाः । अथे हे नेवाःतय्‌ विहाःया इलय्‌ नं तेपे-पलः माः । थुकिं नेवाःतय्‌गु संस्कृती तेपेतय्‌सं पीगु पलःया महत्व दु धैगु प्रष्ट याः । फुक्क नेवाःजाति तेपेत पाखें प्रभावित जुयाच्वंगु थुकिं क्यं । थुलि जक मखु बालाचःह्रेखुन्हु च्यासःया स्वपाःख्वाः गणेद्यःथाय्‌ कँन्याँ छाय्‌धुनकि पशुपती सुनां नं सतबिज ह्वलेमदु, दिकेमाः धैगु परम्परा दु । थ्व परम्परां यानाः नेपाःगालय्‌ तेपेतय्‌गु प्रभाव नेवाःजाती जक मखु मेमेगु जाती नं लाः धैगु क्यं । थथे फुक्कसित सांस्कृतिक प्रभाव लाकेफुगु तेपेसमुदाय नेपाःगालय्‌ दकले पुलांपिं धैगु प्रमाणित जू ।

तेपेत नं नेवाःजातिदुनेया हे समुह जूसां मेमेगु समुहलिसें सामाजिक, सांस्कृतिक छुं छुं भिन्नता दु । थुकिया विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान थौंतक जुइफयाच्वंगु मदु ।

२. विद्वानय्‌ मिखाय्‌ तेपे समुदाय

सुंसुं विद्वानतय्‌सं नेवाःजातिया अध्ययन याय्‌गु भ्वलय्‌ तेपेसमुदायबारे नं अध्ययन याःगु दु । वय्‌कःपिन्सं अध्ययन यानाः पिथंगु थीथी सफुती तेपेतय्‌गु बारे नं छुं छुं खँ दुथ्याकातःगु दुसा गुलिं गुलिं अध्ययनकर्तातय्‌सं स्वतन्त्र लेख हे च्वयाः थीथी पत्रपत्रिकाय्‌ पिथंगु दु । प्रकाशित थीथी च्वसु व सफूयात च्वमिया

1 The Term Newar is applied to designate a number of former ethnic groups who have, through century of inter breeding, been welded in to a homogeneous community with common traditions of language and other social heritage. It is, therefore, a gross over simplification to regard them as belonging to one single racial origin. Baines and Risley have, therefore, rightly call them as a national tribe or caste (Nepali, 1965:18).

नांक्रमकथं क्वय् समीक्षा जूगु दु ।

आशाकाजि वज्राचार्यं मल्लकालिन गंप्याखं (नेसं ११०२) सफुती च्यासःत्वाःया छम्ह तेपेमिसायात जुजु सिद्धिनरसिंह मल्लं रानी याःगु किम्वदन्ती न्ह्यथनादीगु दु । जुजु सिद्धिनरसिंह मल्लया ब्याहा जूगु प्यदँ दतं नं थः रानी सिद्धिलक्ष्मीपाखें सन्तान मदुगुलिं यलया च्यासः त्वालय् च्वंम्ह भीमथकुं देवीलिसें हाकनं ब्याहा यात । कान्छीयात हिस्याय्थें जुजुया न्हापांम्ह रानीं च्यासलय् भ्यालचा[2] क्यनेत गुथि नीस्वनाबिल (वज्राचार्य, ११०२:३५) । थुगु भ्यालचा क्यनेगु ज्या यंलाथ्व द्वादशीखुन्हु थौंतकं क्यनाच्वंगु दनि ।

सुरज व्यञ्जनकारजुं नं नेपाःया पुलांगु संकिपा 'भ्याल्चा क्यनेगु परम्परा' लेख च्वयादीगु दु । भ्याल्चा क्यनेगु परम्परा थौंकन्हेया प्रोजेक्टर प्रविधिं सिनेमा क्यनेगु थें हे खः (व्यञ्जनकार, ११२६:११८) धकाः वय्कलं न्ह्यथनादिल ।

गोविन्दमान व्यञ्जनकारजुं व्यञ्जनकार जाति : एक परिचय (विसं २०७२) विसं २०३९ सालय् स्थापना जूगु च्यासल टोल सुधार समितिया ग्वसालय् पिदंगु भूकम्प स्मारिका च्यासल-२०७२ य् अनुसन्धनात्मक च्वसु पिथनादीगु दु । थुकी तेपेतय्गु उत्पत्ति, इमिगु पेशा, स्वभाव, संस्कृति, भेषभुषा, सामाजिक संस्कार अन्तर्गत, न्वारान, अन्नप्रासन, इही, बान्हा, कयतापुजा, इहिपा, बुराजंकु, गुठीया बारे न्ह्यथनादीगु दु । थुगु शोधय् किरातीतय्गु उत्पत्तिया बारे च्वमिं थुकथं न्ह्यथनादी - आभीरवंशी राजा भुवन सिंहयात परास्त यानाः किरातीतय्सं काठमाडौं उपत्यकाय् व पूर्वी पहाडय् सर्वेसर्वा जूगु खः । ३२ पुस्तां शासन याःपिं किराती जुजुपिं मध्ये दकले न्हापांम्ह जुजु यलम्वर खःसा दकले लिपांम्ह जुजु गस्ती खः । इमिसं थ्यंमथ्यं ५२६ दँ राज्य यात । ईपू ७०० दँ न्ह्यः किरात राज्य स्थापना जूगु अनुमान दु । नेपाःया आदिम जनजाति एलुङ्ग, कुलुङ्ग, थुलुङ्ग, सलुङ्गतय्सं पटक पटक आभीरवंशीतय्त हमला यात । आभीरवंशीया अन्तिम जुजु भुवनसिंहयात एलुङ्ग जातिं त्याकाः किरात शासन शुरु याःगु खः । थुकथं एलुङ्गं हे किरात शासन शुरु यात । एलुङ्गयात हे लिपा यलम्वर धाय्गु यात (व्यञ्जनकार, २०७२:४३-४४) । थुगु लेख नं च्यासलय् च्वंपिं तेपेतय्गु बारे जक सीमित जूगु दु ।

किसलाल व्यञ्जनकारजुं ललितपुर च्यासल टोलका तेपे (व्यञ्जनकार) जातिको सामाजिक सांस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्थाको एक अध्ययन (विसं २०५९) धैगु शोधग्रन्थ स्नातकोत्तर उपाधिया लागी समाजशास्त्र मानवशास्त्र विभाग पाटन संयुक्त क्यापसय् पूवंकाः लःल्हानादीगु दु । थुगु शोधय् वय्कलं तेपेसमुहया सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक व राजनैतिक अवस्थायात कयाः अध्ययन यानादीगु दु । वय्कःया अध्ययनय् गैरतेपे नेवाःतनाप सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक व राजनैतिक अन्तरया बारे तुलनात्मक अध्ययन जूगु मदु । तेपेतय्सं ल्हाइगु भाषाया बारे नं तुलनात्मक अध्ययन यानादीगु मदु । वय्कः शोध यल उपमहानगर पालिका वडा नं ९, च्यासः त्वाःया सीमित तेपेतय्गु बारे जक अध्ययन यानादीगु दु । तेपेत च्यासलं पिने न्यूरोड, कोटेश्वर, धर्मस्थलीलगायत विदेशय् तकं न्यनावनीधुंकुगु दु । सीमित ई दुने शोध पूवंकेमाःगुलिं च्यासलं पिनेया तेपेतय्गु बारे शोधग्रन्थ मौन जूगु दु ।

दीपशक्ति व्यञ्जनकारजुं ललितपुर च्यासल टोलका तेपे (व्यञ्जनकार) जातिको सामाजिक सांस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्थाको एक अध्ययन (विसं २०६१) धैगु शोधग्रन्थ स्नातकोत्तर उपाधिया लागी समाजशास्त्र मानवशास्त्र विभाग पाटन संयुक्त क्यापसय् पूवंकाः लःल्हाःगु खः । थुगु शोधय् वय्कलं तेपेसमुहया मिसातय्त जक लक्षित यानाः अध्ययन यानादीगु दु । मिसातय्गु पारिवारिक अवस्था, सामाजिक जीवनव्यवहार, इमिगु आर्थिक अवस्था, जीवन संस्कार, इमिसं हनवयाच्वंगु नखःचखःया बारे अध्ययन यानादीगु दु । थुगु शोधय् मिजंतय्गु अवस्थायात धाःसा अध्ययनया सीमां पिनेलाकूगु दुसा थुकी नं च्यासलं पिने यापिं तेपेमिसातय्गु बारे अध्ययन जूगु मदु ।

पदम श्रेष्ठजुं नेवार (नेसं ११२५) सफुती नेवाःतय् विभिन्न समुह, समुदायमध्ये तेपेतय्गु बारे नं उल्लेख यानातःगु दु । तेपेतय्गु पहिचानमध्ये हन्सी कासा नं छगू खः । पक्षय् स्वम्ह व विपक्षय् स्वम्ह यानाः खुम्ह म्हितीगु कासा हे तेपेतय्गु मौलिक कोथा कासा खः । थुगु कासा यात युद्धकला स्यनीगु कासाया रुपय् नं काः (श्रेष्ठ, ११२८:५२) ।

बाबुराम आचार्यया 'नेपाः, नेवाः व नेवाःभाय्' शिर्षकया लेख नेपालभाषाया सितु
(नेसं १०८९) पत्रिकाय् प्रकाशित जूगु दु । थुकी वय्कलं नेवाः खँग्वःया ब्यूत्पन्नकथं नेवाड श्र नेवाह श्र नेवाः धाःपिं मंगोल नश्लयापिं मनूत हे थौंया नेवाःतय् आदिम पुर्खा खः । इमिसं ल्हाइगु भाय् हे थौंया नेपालभाषाया प्राचीनतम अस्तित्व खः । वागमती खुसिया जःखः च्वंगु १६ह२० माइल ताहाःगु गाः परापूर्वकालंनिसें नेपाःया केन्द्रस्थल जुयाच्वंगु दु । थ्वहे गाः नेवाःतय् आदिम् स्थल खः धकाः उल्लेख यानादीगु दु (आचार्य, १०८९:३-१६) ।

रेवतीरमणानन्द श्रेष्ठया नेवाः (नेसं ११२१) सफुती नेवाः जातिदुने शिव व बुद्ध निम्हंयात पुज्याइपिं ३८ गू जातमध्ये टिप्या (व्यञ्जनकार) वाउँचा तरकारी पीपिं खः (श्रेष्ठ, ११२१:५४) धकाः उल्लेख यानातःगु दु । अन्तिम संस्कारय् गुभाःजु पुरोहित तइपिं २६ समुहमध्ये टेप्याय् नं खः । थुमिसं पलः आदि वाउँचा पिनाः व्यवस्थित कथं मीगु, मियागुया सरकारी दस्तुर बीगु, काहाःबाजं पुइगु व बुँज्या याइपिं खः । वय्कःया थुगु कृती तेपेसमुहयात गनं टिप्या व गनं टेप्याय् धकाः सम्बोधन यानातःगु दु ।

३. अन्तय्

नेपाः थीथी जातजातिया मंकाः देय् खः । देश विकासया निंतिं नेपाली समाजया वस्तुस्थिति सामाजिक एवं सांस्कृतिक अन्तरसम्वन्धयात थुइकेत थनया फुक्क जातजातिया आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक पक्षया अध्ययन अनुसन्धान निरन्तररुपं न्ह्यानाच्वनेमाः । फुक्क जात, जाति समुदायया थःथःगु हे मौलिक धर्म, संस्कृति, परम्परा, भाषा, भेषभुषा, रीतिरिवाज, चालचलन दु । नेपाःया हे महत्वपूर्ण जातीया रुपय् आदिमकालंनिसें वसोवास यानावयाच्वंपिं नेवाःतय् नं थःगु मौलिक भाषा, साहित्य, धर्म, संस्कृति, परम्परा, भेषभुषा, रीतिरिवाज, चालचलन दु । नेवाःजातिया निर्माण खास यानाः मंगोल व आर्य जीनया समिश्रणं जूगु खनेदु । थुकिया प्रमाण नेवाःजातिदुने दइच्वंगु थीथी जातजाति, संस्कार, शारीरिक वनावट सीदु । नेवाःजातिया भाषाय् नं थ्वहे किचः लानाच्वंगु दु । थ्व छखें स्वय्गु खःसा हात्थ्या खः, मेखें स्वय्बले ह्वःताः खः । थ्वहे कारणं समग्र नेवाःजातिया व्यवस्थापनय् तसकं थातय् मलानाच्वंगु खः ।

---

2 *किचःया माध्यमं सम्भोगया दृश्य क्यनीगु प्याखं । थ्व प्याखं बहनी च्यासलय् चपाःछेँया भ्यालय् पर्दा तयाः क्यनी । सम्भोगकलाया बारे जनचेतना बीगु प्याखं ।*

थुकिया निंतिं विस्तृत अध्ययन, अनुसन्धान जुइमाः ।

नेवाःदुने नं आपालं समुदाय, उपसमुदायत विद्यमान जुयाच्वंगु दु । थ्वहे समुदाय, उपसमुदायया समग्रता हे नेवाःजाति खः । नेवाःजातिया बारे दुग्यंक अनुसन्धान यायत थीथी समुदायया शुक्ष्म अनुसन्धान आवश्यक जू । तेपेसमुदाय नं नेवाःजातिदुनेया हे प्राचिन समुदाय खः । थुमित नेपाः इतिहासया प्राचिन किरातीया रुपय् काः । थुमिगु दुग्यंगु अध्ययनया अभावय् नेवाःतय्गु इतिहास ह्याकिं वनी ।

देशया छुं नं भाषा लोप जुइगु धैगु विश्वया हे अमूल्य सम्पदा लोप जुइगु खँ । उकिं छुं नं देशया भाषा लोप जुइगुपाखें पनेत इलय्ब्यलय् थज्याःगु संकटग्रस्त भाषाया अध्ययन अनुसन्धान यानाः समस्या समाधान याय्माः । नेवाःतय्गु मांभाषाय् नं गैरनेवाःत व विदेशीतय्गु प्रभाव लाःगु दु । इमिगु प्रभावं यानाः नेवाः तयसं मांभाय् बुलुहुँ छ्यलेगु त्वःताःहयाच्वंगु थौंया यथार्थ खः । नेवाःत दथुइ नं आपालं समुदाय दु । तेपे नं नेवाःजातिया हे समुदाय खः । उकिं तेपेतयसं नं नेवाःभाय् त्वःताःहयाच्वंगु थौंया यथार्थ खः, थुकियात इलय् हे अध्ययन अनुसन्धान यानाः समस्या ज्यंकेगु लँपु चाय्केमाः । थुगु अध्ययन अनुसन्धानं तेपेतयसं नेवाःभाय् त्वःताः हयाच्वंगुया मूख्य कारण सीकेगु जुइ । गुकिंयानाः तेपेसमुदायं छ्यलाच्वंगु नेवाःभाय्यात अझ व्यवस्थित, सुदृढ यायत तिवः जुइ ।

नेवाःतय्गु समग्र संस्कार, संस्कृति विदेशीपाखें प्रभावित जुजुं वयाच्वंगु थौंया यथार्थ खः । सञ्चारया भूमण्डलीकरण व विदेशी पर्यटकतय्गु सिधा सम्पर्कया कारणं यानाः नेवाःसंस्कृति अझ अप्वः धरापय् लालांवनाच्वंगु दु । उकिं तेपेतयसं हनावयाच्वंगु संस्कृति, संस्कारय् नं थज्याःगु प्रभाव लाइगु स्वाभाविक खः । थज्याःगु प्रभावया अध्ययन अनुसन्धान इलय् हे यानाः समस्या समाधान याय्माः । संस्कृति संस्कारया दार्शनिकपक्षयात दुवाला जनसमक्षय् हय्माः । विदेशी प्रभावयात न्यूनीकरण याय्त नं तेपेतयसं हनावयाच्वंगु सामाजिक, सांस्कृतिक संस्कारया दार्शनिकपक्षयात कयाः दुग्यंक अध्ययन याय्माः ।

तेपेसमुदाययात नेपाःया प्राचिन किरात जातीनाप स्वाय्गु याः । उकिं तेपेसमुदायया शुक्ष्म अध्ययनया अभावय् नेवाःजाति जक मखु समग्र नेपाःया सांस्कृतिक इतिहास ह्याकुंवनी । तेपेसमुदायया सामाजिक, सांस्कृतिक व आर्थिक अवस्थाया अनुसन्धान यानाः इलय् हे लिखित अभिलेखिकरण याय् हथाय् जूगु दु ।

लिधंसा

अधिकारी, गोविन्द, विसं २०६२, नेवार जातिको सामाजिक, आर्थिक र साँस्कृतिक अवस्थाः सरस्वती गाउँ विकास समिति वडा नं. १ टोखा, काठमाडौंको एक समाजशास्त्रीय अध्ययन । स्नातकोत्तर शोधपत्र, त्रिवि ।

आचार्य, बाबुराम, नेसं १०९८, 'नेपाः, नेवाः व नेवाःभाय्', सितु, ६, ३२ः ३-१६ ।

इशिइ, हिरोशि, नेसं ११०८, नेपाली संस्कृतिः छपुलु । येँः च्वसापासा ।

खत्री, प्रेम, विसं २०७०, नेपालका जातीय संस्कार । काठमाडौंः प्रज्ञा-प्रतिष्ठान ।

तमोट, काशीनाथ, नेसं ११३२, "नेपालमण्डलया जुजुपिनि भोगवर्ष" हिसु, ६, ६ः ३७-४५ ।

श्रेष्ठ, पदम, नेसं ११२८, नेवार । काठमाडौंः स्यस्यः समाज ।

श्रेष्ठ, रेवतीरमणानन्द, नेसं ११२१, नेवाः (जाति, भाषा, लिपि, संस्कृति, राष्ट्रिय व्यक्तित्व सम्वन्धी छुं लेख) । यलः साहित्यया मूलुखा ।

श्रेष्ठ, सुरेन्द्रमान, ११२९, नेवाःसंस्कृतिया इतिहास । येँः इन्द्र-जवाहर सहयोग गुथि ।

पाण्डेय, मधुसूदन, विसं २०७१, नेपालका जनजातिहरु । काठमाडौंः पैरवी प्रकाशन ।

पोखरेल, ईश्वर, विसं २०६३, सामाजिक अनुसन्धान पद्धति । काठमाडौंः अक्सफोर्ड इन्टरनेशनल पब्लिकेशन ।

ब्यञ्जनकार, किसलाल, २०५९, च्यासल टोलका तेपे (व्यञ्जनकार) जातिको सामाजिक सांस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्थाको एक अध्ययन ।स्नातकोत्तर शोधपत्र, त्रिवि ।

ब्यञ्जनकार, गोविन्दमान, विसं २०७२, 'ब्यञ्जनकार जातिः एक परिचय', भुकम्प स्मारिका च्यासल । १, १ः४३-५१ ।

ब्यञ्जनकार, दीप शक्ति, २०६१ नेवार जातिमा व्यञ्जनकार महिलाहरुको भूमिका । स्नातकोत्तर शोधपत्र, त्रिवि ।

ब्यञ्जनकार, सुरज, नेसं ११२६, 'नेपाःया पुलांगु संकिपा भ्याल्चा क्यनेगु परम्परा', लुमन्ति, २,२ः११८ ।

मल्ल, कमलप्रकाश, नेसं १०९८, सिँकःमिया स्वाने । येँः नेपालभाषा परिषद ।

मल्ल, के. सुन्दर, नेसं ११२०, नेवाःम्हसीका । येँः प्रकाशक उल्लेख मजू ।

वज्राचार्य, आशाकाजी, नेसं ११०२, मल्लकालीन गंप्याखं । यलः लेखक ।

Anderson, Mary M., 2010, *The Festivals of Nepal* (Second Impression). New Delhi: Rupa Publications india Pvt. Ltd.

Baines, Sir A. 1912, *Ethnography*. Straussburg.

Central Beurey of Statistics, 2012, *Statistical Pocket Book of Nepal*. Kathmandu: CBS.

Chattopadhyay, K.P. 1980 (1923). *An Essay of the History of the Newars*. Kathmandu: Educational Enterprise. (Re-printed from the Journal and Proceedings of Asiatic Society of Bengal, New Series, vol. XIX, No. 10).

Nepali, Gopal Singh 1965, *The Newars An Ethno-Sociological Study of A Himalayan*. Mumbai: United Asian Publication.

Elwell, Frank w., 2013, *Principles of Structure and change*. Edmonton. Athabasca university.

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीछक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां लायेमा धका

भिंतुना

देछाना च्वना ।

Swoyambhu, Bijaya, Binesh,
Ramita & Shilu Maharjan,
Rockville, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीछक्वःगु

तः मुंज्या

सुथां लायेमा धका

भिंतुना

देछाना च्वना ।

Sukla Devi, Pancha, Shanti,
Sweekar, Pukar & Kriti Shrestha
Gaithersburg,MD

अमेरिकाय् नेवाः व नेपालभाषा टाइम्सया मंकाः ग्वसालय् न्ह्यानाच्वंगु हलिं नेवाः दबू (WNO, NOA) या संस्थापक,संरक्षक व भाषाविद् भाजु दयारत्न शाक्यनाप खँल्हाबल्हा

अमेरिकाय् नेवाः व नेपालभाषा टाइम्सया मंकाः ग्वसालय् न्ह्यानाच्वंगु खँल्हाबल्हाया ३५ क्वःगु ज्याभ्वःकथं भाजु प्रवीण ताम्राकारजुं कयादीगु भाषाविद् समाजसेवी नापं नेपाः व अमेरिकाया नेवाः न्ह्यलुवाः भाजु दयारत्न शाक्यनाप जूगु खँल्हबल्हाया मूब्व थन ब्वमिपिन्त ज्याख्यले जुइकथं थन न्ह्यब्वया च्वना । संपादक

न्ह्यसः- ज्याभ्वः न्ह्याके न्ह्यव दकलय् न्हापां साहित्य पाठ यायेगु परम्परा दुगुलिं छिं नं थथे हे छुं साहित्य ब्वनाः न्ह्यंकादीत इनाप याना ।

लिसः- दकलय् न्हापां नःलि पत्रिकाय् पिदंगु नेवाःसः कविताया छुं ब्व थन न्ह्यब्वये ।

ल्वाये नु भ्रीपिं थःगु अधिकारया निंतिं गुबलें त्वःते मखु धकाः ।
स्वाये नु भ्रीगु स्वापू सकल नाप भ्रीपिं गुबलें हे शत्रु मखु धकाः ।
काये नु भ्रीगु देय् लित काये नु कतःया हक थन दइ मखु धकाः ।
ज्वने नु विगुलया सः थ्वयेकेत नेपाः राज्यया न्हाय् थ्व हे खः धकाः ।
ल्वाये नु भ्रीपिं थःगु अधिकारया निंतिं गुबलें त्वःते मखु धकाः ।

न्ह्यसः- अन्तर्राष्ट्रिय रुपं नेपालभाषाया ख्यलय् गुगुकथं छिगु यात्रा न्ह्यात धयागु विषयस बःचाहाकः जुइक कनादीत इनाप याना ।

लिसः- युजिन शहरया युनिभर्सिटी अफ ओरेगनं जितः सःतूगु खः । न्हापा पन्चायतया इलय् येँय् जुजुभाइ राजभण्डारी प्रधानपन्च जुयाच्वंबलय् युजिन शहर व अननाप भातृत्व संघ वा सिष्टर सिटी धकाः धाइगु संस्था पलिस्था जूगु जुयाच्वन । न्हापा थ्व खँ जिं मस्यू । युजिनय् वयेधुंकाः सियावल । अले उगु इलय् तामाङ्ग नाप इहिपाः यानातःम्ह उगु ईया सभापति जुयाच्वंम्ह अमेरिकन मिसा नाप लानाःलि उगु संस्थाय् स्वापू दत । थुगु न्हापांगु संस्थाय् 1992 स जि थम्हं हे लीड यानाः नेपालय् भ्रिम्ह अमेरिकनत डेलिगेशन ब्वना हयागु खः । थ्व छगू शुरुवात जुल धायेमाल । अनं लिपा वयाः युजिनय् जि आखः ब्वने सिधयेका । जिगु रिसर्च ला नेवाःभाय् सम्बन्धि हे जुल । अले जि पोर्टलैण्डय् सरे जुइधुंकाः लिपा थन युजिन स्वयां नं यक्व नेवाःत दुगु खन, नेपाःमित दुगु खन । अले जितः प्रोत्साहन दयावल । चिचीधंगु ज्या यायां स्वापू दया वल । अमेरिकाया मेमेगु संस्थानाप स्वापू दत । विशेष यानाः उगु इलय् थी थी संघ संस्था, युनिभर्सिटि, कलेजय् नेवाः विषय अध्ययन यानाच्वंगु मखनाः जिं थ्वयात भचा न्ह्याका यंकेगु तातुनाः नेपालभाषा सेवा समिति धकाः छगू चिक्चाधंगु संस्था थें धायेमाल न्ह्यःने हयागु खः । थ्वयात Center for Nepalese Language & Culture धकाः अंग्रेजिं नां तयाः संस्था स्वनागु खः । दकलय् न्हापां 1997 स न्हापां नेवाः विज्ञान पत्रिका पिकयागु धयागु हे व्यगचलर्बा या ल्भधबच क्तगमथ -नेवाःविज्ञान) खः । जि आखः ब्वने सिधये धुंकाः 1997 पाखे निडरलेण्डं शुरु जूगु स्वंगूगु हिमालयन ल्यांग्वेज सिम्पोसियमय् जिं ब्वति कयाः छगू पेपर प्रेजेन्ट याः वना । जिं पेपर प्रिजेन्ट यानागुया हे लिच्वः धायेमाल वेस्टर्न जर्नलपाखे गुगु नेवारी धकाः धायेगु यानाच्वंगुयात नेवारी धयागु खँग्वः जिमित पाच्य मजू धकाः ध्वाथुइकेगु ज्या जुइधुंकाः अनं पिहां वःपिं मनूतय्सं लिपा नेवारी धायेगु मयासे नेवार लाङवेज वा नेपालभाषा धायेगु याना हल । थ्व छगू उपलब्धि जुल । थुजाःगु ज्या ला बराबर हे जुयावया च्वंगु दु ।

न्ह्यसः- छि हलिं नेवाः दबू (WNO) या संस्थापक मध्येय् छम्ह खः, थुगु संस्थां आः तक याना वयाच्वंगु ज्याया मूल्यांकन गुकथं यानादी ?

लिसः- हलिमय् न्यनाच्वंपिं भ्री संघ संस्थाय् ज्या यानाच्वंपिं व मच्वंपिं भ्री नेवाःत थः थः हे तालं ज्या यानाच्वंगु दु । थ्वयात छगू कथं एकबद्ध यानाः छुं कथं ज्या याये फइला धयागु तातुनाय् ध्ल्इ न्ह्याः वःगु खः । तर उगु इलय् भ्रीसं अभियान हयाबलय् भ्री दकलय् न्हापां खुम्ह दुजः दुगु ब्मजयअ Committee दयेकाः Decade of Newar People धकाः गुगु कन्सेप्ट हयागु खः । उगु कन्सेप्ट हयाः हे मूर्त रुपं पिहां वयाः लन्डनय् न्हापांगु सम्मेलन जुल । न्यूज ला ब्यापक कथं हे पिहां वःगु खः। नेपालं हे नीन्याम्ह नीखुम्ह मनूत अन थ्यन । खुगू न्ह्यगू मेमेगु देय्या मनूत मुन । न्हापांगु जूगुलिं उलि यक्व ला मनूत ममुन ।

अथेसां उकिं छगू कथंया पुसाया ज्या यात । आः भिंदँ लिपा वयाः वया कचामचा हः पिहां वयाः सिमा थें तःधना वल । थ्वयात भिंछदँ दुम्ह मचाया रुपय् कायेमाः । हलिं न्यंक गनं नेवाःतय्त छुं परे जुइबलय् समस्या समाधान याये मालीबलय् आः तक WNO दु धकाः धयागु मनूतय् मनय् दु । WNO पाखें यायेमाःगु ज्या ला यक्व हे दनि । विशेष यानाः ला नेवाः स्टडीया विषय गुलि जुइमाःगु खः, उकी नेपालय् नं नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग छगू हे जक दु उकी नं वाङमय जक धयाः उकी दुने साहित्य जक जुयाच्वन भाषा जक जुयाच्वन । उकी नेवाः वाङमयया रुपं स्टडी ला हलिमय् गनं नं दुगु मखुनि । नेवाःतय्सं थःपिनि भाय् त्वःताः थौंकन्हय् घडी मनूतय्सं नेवाःभाय् मल्हाये धुंकल । थुकियात पनेत WNO पाखें यायेमाःगु ज्या यक्व हे दनि । नेवाः टिभी हे दयेके माल । पब्लिकेशन, भाषा आदि ज्याखँ यक्व हे दनि ।

न्ह्यसः- कोभिड १९ हलिंन्यंक हे दुःख बियाच्वंगु थुगु अवस्थाय् नेवाः समुदायया निंतिं ध्ल्इ पाखें गुजाःगु भूमिका म्हिते फइ ?

लिसः- कोभिड शुरु जुइधुंकाः थुखेपाखे नेपाःया परिस्थिति ला जिमिसं स्वया हे च्वनागु खः । थुखेपाखे सोसियल मिडिया व मेमेगु थी थी माध्यमं प्रचार प्रसार याना । कोभिड १९ या खँय् ग्वाहालि यायेत जिमिसं छगू कोष दयेकाःगु दु ।

न्ह्यसः- छि थः हे न्ह्यचिलाः यँया समग्र नेवाः जातिया अध्ययन यायेगु केन्द्र चायेकीगु धकाः खँ न्यनेदु । थुगु खँय् छुं जानकारी बियादीत इनाप याना ।

लिसः- थ्व स्वयाः अथे हे १० दँति न्ह्यः लन्डनं पिहां वःगु मतिना पत्रिकाय् छगू च्वसु In searcज या shrine dedicated तय newarology च्वयागु खः । नेपालय् दुने च्वनाः गुलि अध्ययन जुइमाःगु खः व ला थःगु हे तालं जुयाच्वंगु ला द हे दु । नेपालं पिने च्वनाच्वंपिं नेवाःतय्त अमिके छगू नेवाः भावना ला खने दु । तर अमिके छगू शैक्षिक ज्ञान मदु । अमिके एकाडेमिक ज्ञान मदुगु हुनिं हे हलिमय् न्ह्याथाय् छथाय् जूसां Center for Newar Studies धकाः दयेके माः धयागु जिगु कन्सेप्ट खः । नेवाः बारे अध्ययन यायेत ज्वलं हे मदु । ज्वलं मदयेक गथे यानाः ब्वंकेगु ? नेवाःतय्गु विषययात वैज्ञानिक रुपं गथे यानाः अध्ययन यायेगु ? थ्व ज्या याकःचां जुइगु मखु । कार्यान्वयन यायेगु पक्ष भचा लिपा लानाच्वंगु दु । सुं नं मनू स्वयंसेवी वा छुं मेगुकथं जि छु याये फु धकाः न्ह्यःने वल धाःसा थ्व ज्या याकनं न्ह्याः वनी । थुगु Center for Newar Studies दयेके फत धाःसा अन नेवाःतय् नाप स्वापू दुगु न्ह्यागु विषययात कयाः नं अध्ययन अध्यापन जुइ ।

न्ह्यसः- नेवाः विज्ञान गन थ्यना च्वन ?

लिसः- नेवाः विज्ञान न्ह्याः वनाच्वंगु दु । तर दथुइ मेमेगु हुनिं थ्वयात न्ह्याके मफया च्वन । च्यागूगु ज्याया निंतिं जिं आः न्ह्याका च्वनागु दु । जनवरी तक पिकायेगुया निंतिं उखुन्हु नोभेम्बर २०१९ या दुने च्वसु छ्वयाहजि धकाः आह्वान यानागु खः । आःतक दुने मुक्कं गुलि माःगु खः उलि च्वसु मथ्यंगु हुनिं जिं थौं तक नं पिकाये फुगु मखुनि । आःतक ६५ पौ च्वसु मुने धुंकल । थुकियात १०० पौ थ्यंकेगु जिगु बिचाः दु । उकिं छिकपिन्सं नं नेवाः, खय् वा इङ्गलिस न्ह्यागु भासं जूसां रिसर्च टाइपया च्वसु दुथ्याका दिसँ । जिं फचिंफत्तले याकनं पिथनेगु स्वये ।

न्ह्यसः- छि नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिकाया आः जुइत्यंगु सम्मेलनया इलेक्सन कमिटीया नायः नं खः । झीगु समुदायस समुदायप्रति उत्तरदायित्व दुपिं लिडरशीप गथे यानाः तयार यायेगु धयागु विषयस छुं खँ कनादिसँ ।

लिसः- नेवाः लिडर यक्व हे दु । नेवाःत फुकसिके लिडरशीप दु तर दुनेनिसें पिहां वयेमाल । औपचारिक रुपं लिडर जुयाः न्ह्यःने वये थाकु । छुं अवगाल वइगु खः ला धयागु ग्याःचिकु दु । अपिं च्या त्वनेगु भ्वय् नयेगु आदि ज्याखँय् जक लिकुना च्वन । थःथःगु क्षेत्रं न्हूगु पुस्ताया निंतिं झीगु पहिचान ल्यंका तयेत झीसं छु यायेमाल धकाः सहलह यानाः न्ह्यःने वयेमाल । झीसं राजनैतिक अधिकार नं कायेत स्वये हे माः । नेवाःत राजनैतिक रुपं मवःगु मखु वःगु दु । तर झीपिं राजनैतिक रुपं ल्यूने लानाच्वंगु दु । थुपिं न्ह्यःने थ्यनी थे च्वनेव तुति सालेगु ज्या जुयाच्वंगु दु । थुखेपाखे झी सचेत जुइमाः ।

न्ह्यसः- भ्हीत वयेफुगु थी थी समस्या अले भ्ही आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक रुपं गथे दु धकाः अध्ययन यायेत छगू केन्द्र नं माः थें च्वं कि मच्वं ?

लिसः- देय् व देसं पिनेया भातृत्व वा दौत्य सम्बन्ध दयाच्वनी । दुने दुगु समस्यायात पिने यंकल धाःसा पिने देय्या मनूतसें सम्बोधन यायेबलय् तप्यंक न्ववाये त पंगः दयाच्वनी । थुजाःगु खँ जक न्ववायेगु थुजाःगु खँ न्वमवायेगु धयागु खँ वइ । नेपालय् दुने छुं समस्या जुल धाःसा वयात ज्यंकेत स्वस्वं ज्यंके मफया च्वन । फःसा ख्याये मफुसा ग्याये धयाथें जुयाच्वंगु दु । ख्याइपिनि न्ह्यःने नेवाःत सकलें छप्पँ छधी जुयाः अमित ख्याये फयेके माल । भ्ही ग्याना जक च्वने मजिल । भ्ही ग्याना जक च्वँतले अमिसं ख्याना जक च्वनीगु हे जुल । मग्यासे न्ह्यःने वनेगु धायेबलय् हिंसात्मक रुपं वनेगु धायेत्यनागु मखु । मानसिक रुपं हे जक ख्यायेगु खः । शिष्ट व सभ्य जुयाः गथेकि धुँ कासा म्हितेबलय् गथे योजनाबद्ध जुयाः धुँयात च्वलेचातय्सं कुनी थें अथे हे मानसिक रुपं छप्पँ जुयाः न्ह्यज्याये माः । नापं भ्हीसं समस्यायात अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाय् तक थ्यंके मफया च्वन ।

न्ह्यसः- ख्वनाया समस्या विषयस छिगु धापू व अन्तर्राष्ट्रिय नेवाः संगठनं यायेमाःगु भूमिका विषयस छुं कनादिसँ ।

लिसः- ख्वनाया समस्या थुगु २१ शदी वयाः भ्हीगु निंतिं छगू बांमलाःगु समस्या खः । भूमि अधिकरण यायेगु धयागु वास्तवय् नेवाःतय्त छगूकथं आक्रमण हे याःगु खः । तरवार ज्वनाः याःगु आक्रमण स्वयाः नं थ्व ग्यानापुगु खँ खः । ख्वनाया समस्या धइगु नेवाःतय्त विस्थापित यायेगु उद्देश्य खनेदु । नेवाःतय्गु तिन्ख्यः काये धुंकल, सिंददरवारयात जग्गा काल, किपूया उलिमछि जग्गा काये धुंकल । गुलि जक बीगु ? आः वयाः फाष्ट ट्राकया नामय् गां गां हे कायेगु गुगु ज्या जुयाच्वंगु दु, थुकियात ला पने फयेके माल नि । फास्ट ट्राकया नामय् गुगु ज्या यात पायि्छ जू । तर उगु जःखःया जग्गा पिनेया पिन्त मी मदु बी मदु धयागु याके फयेके माल । सर्वोच्च अदालतय् लानाच्वंगु मुद्दाय् फैसला मजुवं अन जुयाच्वंगु ज्याखँ अन्तरराष्ट्रिय कानून कथं नं तसकं हे पायि्छ मजू । थ्व खँय् लिचिले मज्यू । दक्वं छप्पँ जुयाः न्ह्यज्याये माः ।

न्ह्यसः- अमेरिका थें जाःगु देसय् गुगु हाकुपिन्त जूगु दमनया खँ व भ्हीगु सन्दर्भय् नं नेवाः समुदाययात जुयाच्वंगु दमनयात कयाः नं स्वाकाः भ्हीसं थुइका कायेमाःगु विषयस नं छुं कनादिसँ ।

लिसः- जातीय दमनया खँ अमेरिकाय् जक मखु मेमेगु देसय् नं न्यना वनेधुंकूगु दु । संसारय् हे जातीय दमनया विषयस सः सकभनं थ्वयाच्वंगु दु ।
सकसिनं न्ह्यलं चायेके माल । भ्हीगु अधिकारया निंतिं भ्ही थः हे न्ह्यज्याये माः । मेपिं सुं वयाः भ्हीत अधिकार ब्यू वइ मखु । नेवाःतय्के हीनताबोध व उच्चताबोध नितां खनेदु । खय् भाय् ल्हायेबलय् तधं खने दइगु व नेवाःभाय् ल्हायेबलय् हीन खनेदइगु भावनां नं ग्रसित जुयाच्वन । थुकिं हे भ्ही पिहां वयेमाःगु दु ।

न्ह्यसः- छि भाषासेवी व भाषाविद्या ल्याखं भाषा संरक्षणया निंतिं छु यायेमाः धयागु विषयस कनादिसँ ।

लिसः- मचा तःधी जुयावः लिसे मांया मुलय् ब्वलनाः हे नेवाःभाय् ल्हायेमाः । थौंकन्हय् मैनायात क्वात्तु क्वाये थें मेगु भाय् ल्हानाः मचा ब्वलंका वयाच्वंगु दु । अमिसं बुलुहुं मेगु भाय् ज्वनावये धुंकी । थौंकन्हय् नेवाः मांबौपिन्सं हे थः मस्तनाप नेवाःभाय् ल्हा ल्हा धकाः उकथं धायेकेगु मखु । गुबलय् तक मांबौपिंसं हे थःथवय् नेवाःभाय् ल्हाइ मखु अबलय् तक उमिगु न्ह्यपुइ दयाच्वनीगु भावनात कयेच्याये फइ मखु । वैज्ञानिक अध्ययनकथं नं खुला पुलेधुंम्ह सुं नं मचां ल्वःगु लकसय् छक्वलं न्यागू भाय् सयेका काये फइ । थ्व अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता हे खः । थ्व खँयात नेवाःतय्सं वाःचायेकूगु मखना । अंग्रेजी भाय् अले खय् भाय् ल्हातकि भचा तःधं छुइगु मानसिकता दु । गुबलय् तक थुगु खँय् बिचाः याइ मखु अबलय् तक ला नेवाः भाय् निगूगु भाय् जक जू वनी । अथे जूगुलिं नेवाः मांबौपिन्सं हे थः मस्तनाप नेवाःभाय् ल्हायेगु लकस दयेका बिलधाःसा मस्तय्सं अथें सयेका काइ । मेपिंसं सुनानं छिमिगु भाय् ल्हा धकाः धाः वइ मखु । भ्हीसं हे थःथम्हं हे वाःचायेके माः । भाषा वैज्ञानिक रुपं खँ ल्हायेगु खःसा मस्तय्त निं न्हापां प्राथमिकता बी माल । अले तिनि तःधीपिं मनूतय्पाखे वनेमाल । नेवाःभाय्या विशेषताया खँ ल्हायेगु खःसा संसारय् गनं मदुगु भाय्या विशेषता भ्हीके दु । गथेकि आत्म व परया विश्लेषण थें ज्याःगु विशेषता भ्हीगु भासय् दु । तर भ्हीगु भाय्या थुजाःगु विशेषता भ्हीसं हे मसिया च्वन । भ्हीगु भाय् धयागु monosyllabic भाय् खः । म्हुतुं छसः जक पिहां वलकि व छसः हे छगः खँग्वः जूवनी । मेमेगु भासय् थथे जुइ मखु । थुकथं नेवाःभाय् सयेकेत तसकं अःपुसां मनूतय् थुखेपाखे ध्यान मवं । मेमेगु भासय् मदुकथं नेवाःभासय् यक्व हे विशेषता दु । अथे जूगुलिं पिनेयापिं भाषा वैज्ञानिकतसें नेवाःभाय्या अध्ययन यानाः न्हून्हूगु सिद्धान्त प्रतिपादन याना वयाच्वंगु दु । थुकथंया ज्या यानाः भ्हीगु भासय् पिएचडी हे याये धुंकल । भ्ही धाःसा भ्हीगु भाय्या विशेषता मसियाः मेपिनिगु भाय् ल्हाना वयाच्वना । थ्व भ्हीगु निंतिं विडम्बना खः ।

न्ह्यसः- छिं ध्ल्इ या नायः जुइगु अवसरयात छाय् त्याग यानादिया ? यदि नायः मजुइगु हे खःसा येँय् जूगु सम्मेलनय् तमासा थें च्वंक नायः जुइगु निंतिं छाय् दाबी यानादियागु ? आः ध्ल्इ या नायः जुयादी हे मखुत ला ?

लिसः- थ्व छुं ल्वापुया खँ मखु । जिं स्वयेबलय् ध्ल्इ यात गथे यानाः न्ह्याका यंकेमाः धयागु हे खँयात कयाः जि थःगु पदं जक तापाक च्वनेत स्वयागु खः । पदं जक तापाक च्वनागु जुल । तर ज्या ला जिं मद्दिक यानावं च्वनागु दु । पद कायेवं जक ज्या बांलाइगु व पद मकायेवं बांमलाइगु धयागु मखु । जितः पद स्वयाः नं ज्या माः । न्हापा चुनावय् गुगु तर्क वितर्क जुल । व हे परिपाटी ज्वनाः स्वक्वःगु सम्मेलनस नेपालय् वनागु खः व परिपाटी जितः मिले

मजुल । नेपाल वनेत नं छगू कथं इनाप व:गु ख: । उगु इनाप छु धा:सा सहमति मयायेगु ख:सा नेपालय् वया: अधिवेशन या: वये मदु । यदि झीसं थ्व समाधान यायेगु ख:सा नेपालय् वना: या:वने नु धयागु विषयस नेपा:यापिं मनूतसें आमथे तक याना च्वनेबलय् बांलाइ मखु धयागु खँ पिहां वल । अमेरिकाय् जुल धा:सा President या ल्यज्या याइबलय् निम्हसिया दथुइ तर्क वितर्क बादविवाद जुइ अले मनूतसें क्व:छी कि गुम्ह ज्यू गुम्ह मज्यू । ब्यक्ति विशेषया ल्याखं अथे जुइगु ख: । तर जिपिं अमेरिकाय् बुला च्वनागु ल्याखं नं झी थ:थवय् तर्कवितर्क वादविवादया परिपाटीइ वनेगु धका: प्रस्ताव तयागु ख: । थुगु प्रस्ताव कथंया ज्या नं मजुल । नेपालय् वया: नं आ: वया: फचिंफक्व सहमतिइ वया: व नं या:सा ज्यू धका: खँ पिहां वल । हानं थन वया: छु जुल धा:सा जित: स्थानिय संस्थापाखे नं तसकं इनाप व:गु हुनिं याना: आ:यात स्थानिय तहसं हे जिं ध्यान बिया: लिपा ध्ल्इ पाखे ज्या याना यंके धका: मती तया । अयनं जि पिने च्वना: ज्या यानाच्वनागु मखु जि दुने हे दु । राजिनामाया छगू मू हुनि छु धा:सा छगू ला स्थानिय संस्थाय् ज्या यायेत जित: व:गु दबाब अले फुक्क संघ संस्थाय् च्वना: ज्या यायेगु वा नाय: जुयाच्वनेगु धयागु जित: पारिवारिक व ब्यवसायिक रुपं नं थाकुइगु जुया: ख: । आ: हानं ध्ल्इ न्हापा स्वया: भचा ब्वाँय् ब्वाँय् वं थें जित: महशुस जुल । अथे जूगुलिं जिं राजिनामा बीवं तुं ध्ल्इ स्यनी धयागु मखु । थ्वयात भिंकेया हे निंतिं जिं थथे यानागु ख: । थ्वयात हानं लिपा दयां हे काये हे माल धयागु अवस्था वल धा:सा थ्वयात लीड याना: यंकेत जिं बिचा: याये । जिं लीड या:सा जक बांलाइ मेपिन्सं यातकि बांलाइ मखु धयागु खँ जुइ मखु ।

न्ह्यस:- लिपतय् छिगुपाखें छुं धाये ल्यं दनिगु दुसा धयादिसँ ।

लिस:- जिपिं अमेरिकाय् च्वंच्वना, थन ई तसकं मूवं । थन पोर्टलायण्डय् आ: च्याता: जुया: न्यागू मिनेट वन । न्हय्ता: इलय् थ्व ज्याभ्व: न्ह्याकागु ख: । थुलि ई दुने थुलि याये धयागु दइच्वनी । मेमेथाय् ज्याभ्वलय् शुरु जुइबलय् लिबाना च्वनी अले क्वचाइबलय् नं लिवाका च्वनी । न्हापा व:पिन्त यक्व पियाच्वने मालीगु व लिपा व:पिन्त नकतिनि सिधल ला धयाथें जुइ । फचिंफत्तले इलय् ज्याखँ यानावनेमा:। मेगु छगू खँ- आ:या थ्व न्ह्यस:लिस: स्वयाच्वना दीपिन्त छगू इनाप छु याये धा:सा थुगु खँल्हाबल्हा तसकं महत्वपूर्ण । आ: तक सुइन्यागू जुइधुंकल । छगू निसें आ:तकया खँल्हाबल्हायात लिखित रुपं तयेमा:गु दु । थुकियात छिकपिन्सं स्वयंसेवाकथं वा मेकथं जूसां सुनानं न्ह्य:ने वल धा:सा पारिश्रमिकया ब्यवस्था यायेत जि तयार दु । थुकिं लिपाया निंतिं अले नेवा: स्टडिज विषयस ज्या यायेत व Center for Newar Study थें जा:गु ज्या यायेत यक्व हे ज्या बी ।

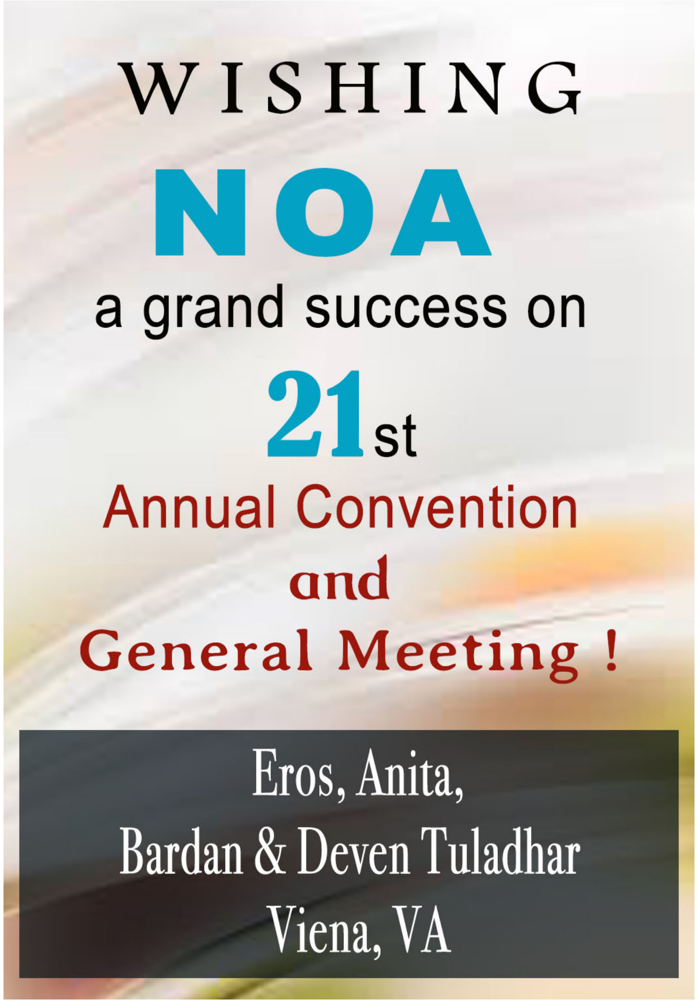

(703) 340-6515 U.S.A / 01-5530634 NEPAL

www.fotopasal.com

https://www.instagram.com/fotopasal/

https://www.facebook.com/fotopasal

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

Heena and Rajen Bajracharya
Greenbelt, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्व:गु त: मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Kesh Ratna, Sama Pradhan,
Keshu Ratna & Keluv Ratna Shakya
Silver Spring, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्व:गु त: मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Kiran Ken and Baba Shrestha Ranjit
Hyattsville, MD

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

Parbati, Krishna, Saroj, Pradeep,
Kristi and Ishan Prajapati
Fairfax, VA

मछा मजुल मां

अञ्जना ताम्राकार, यँ

अथेहे बहनिसिया भ्िंछगू ता इलय् बिशाखा व आकार निम्हं भोजनं लिहां ववं भचा हथाय् चा: पहलं मोटरय् खंल्हाना च्वनि । बिशाखां धाल, “लिबाय् धुंकल स्व:, थौ छँ सु मदु, गामय् वनाच्वंम्ह पालेदाइचा नं गाम्हं लिहाँ मवनि ” । “ओह ! अँ ख:, आकारं घडि स्वया धाल, “ एघार बजे जुल” । लिबात धका हाहां छँ थ्यनेवं आकारं घ्वार्रर मोटर छँ न्ह्योने दिकेवं काचाकाचा बिशाखा मोटरं कुहाँवया खापा ध्वाराक्क चायि्क । खापा चायेकेधुंका बिशाखा चिल्लाय् दना हालाह:गु स:ताय्दइ । आकाँभ्काकां चिल्लाय् दना हाला ह:गु सलं “ छुजुल ?”धका आकार ब्वाय् ब्वांय् छँ दुहाँ वनी । बिशाखा ग्याना ब्वाँय्वया आकारयात कस्सिक घय्पुना पर्दाया कुन्चापाखे चोला पतिंचा सुया क्यना च्वनी । बिशाखाया न स:हे पिहाँ व, न छुँ हे धाय्फु । उगु लू खना आकारं न्यनी, “छाय छु जुल हाँ ? छाय् थपाय् सलं ग्यानापुक्क हालागु? “। बिशाखां क्यना च्वंथाय् भ्याया पर्जा पाखे आकारं नं छक स्वइ । आकार भ्कसंग वनि । अन भ्या:या कुंचाय् पाखे अथेहे स्वीदँति जक दुम्हंथें च्वम्हं मिसा छम्ह ल्हातय् आकारयागु ल्यापटप व अन कजयधअबकभ य् ब्वया तगु वयागु करूवा छग: ज्वना थिङ्ग भ्वाताथें दना च्वंगु खनी । मिसायागु मलिन: ख्वा:स्वल । हाकुस्य च्वना बाज्यो वंगु कुर्ता फिनाच्वंगु, मिखा प्वाकथें गा:वं, म्हुतुसि सुकु सुकु च्वं, ख्वा:स्वय्हे नकतिनि उसाय मदया दना वम्हं थें च्वम्हं मिसा छम्हं ग्या:चिकु पहलं भ्वातां दना च्वंन । व मिसां इमित खनेवं सिमा ह: फसं फिर फिर सँकिथें व थर्र खाकल । मिखां ख्वबि सर्र हाय्कल । छुँहे धाय् मलाकं वं ल्हातय् च्वंगु सामान न्ह्योनेसं च्वंगु टेबुलय्तुं तया ब्वाँय् वया बिशाखा या तुतिंसं भ्वपुवइ । ग्याम्हं बिशाखा भ्कन ग्याइ । आकारयात घयपुया “ ए ! छुयानागु थ्व ? छ सु हां ?” धका न्ह्यस तइ । व मिसां धाइ “जिगु ना खुसी ख:। थन खु वयाम्हं“ उलि धायवं निपां ल्हा प्यपुंका जोजलपा याना मानो असारं वा वइथें मिखां भ्करर्र ख्वबि हायका थर्रर खाना ग्याग्यां धाल, “जित माफ बिया दिसं । बिन्ति, पुलिस छता सता दीमते । जिगु त:धंगु भुल जुल । जिगु बेइज्जत जुइ । वास्तवय् जि तसकं बाध्य व लाचार जुया जक खूवयागु ख: । जि गुब्लेसं मेथाय् खुयागु मदुनी । हिहि लना गाच्वलं ख्वबि हुया च्वनी । मानेयायि्क क:नि सिइबलय् भाजनय् क:नि मुया: वइथें याना पर्ररं थ:गु खँ कना च्वनि । बिशाखा व आकार अजु चाइ । इपिं खुसीयागु खं न्यन्यं अलमल जुइ । खुसी भचा सुमुक्क च्वनेवं वयात बिसाखां धाल, “अरे ! गुलि बहादुर जुया धा:गुका स्वसा खूवयागु धका । मछा नं मजुला ? अभ्क उल्तां ख्वया च्वंगु का स्व: । छुं धयागु हे मदुनि । ज्या याना नय्अल्छि चा:या खूवम्हं जुइका” । हानं बिसाखां धाई “गथे तप्येंक हे खु वयागु धाय् फूगु का: । गपाय्सकं मग्याम्ह, हं ! हानं स्व:सा मिसाम्हं जुया थथे चान्हय् वयफुम्हं । गुलि बहादुर, मछा मजुम्हं हा” । “ अँ, वहेला”, आकार खँ तना धाल “थ्वला चानचुने मखुथें च्वं । सायद मेपिंनं पिन्हे पिया च्वंपि ग्यांङ्ग दुला छु थें? थज्याम्ह मनूयात ला ज्वंकाछ्व्यमा, बाकि तय मज्यु“। बिशाखां धाल “पुलिस यात याकनं फोनया आकार “। उगु खँ न्येना हानं वं बिशाखा यागु तुती ज्वंना ख्वल । बिशाखां धा:सा वयात थ्वातुमतु थ्वाना मानो तिच्छुं न्यावइथें ग्यानागिना तुती था: था: याना बिशाखा तँचाया तत:ग्व:गु मिखां स्वया: धाल “स्वये, स्वये गपाय्सकं धेताम्हं मनु, उखे हुँ । मछा मजुला छन्त ?” व तसकं ग्याई, चिकुज्वोर वम्हं थें थरथर्र खाखां बिलाप याना धाल “plesse please please थथे छता याना दी मते । ख:जि मछाहे मजुसें खुइत वयाम्हं । ख: जि छम्हं बिवसम्ह माँ । जि मछा मजुम्ह माँ । तर जित ज्वँका छ्वयादी मते, बिन्ति । जित ज्वना यंकलकि कन्हे जिमि भा:त यात तक्कं ख्वा क्यन्ये जीमखु, न थ:थिति पिन्तं । जिनं छम्हं शिक्षित म्हं मनू ख: । जि नं खुइ मज्यु धयागु स्यु तर असह्य गरिब यागु व्यथा पुनां छतपत जुया जि बाध्य जुल। गरिबिं लाचार यानाहल, माँ यात मचायागु नय् पित्यागु सलं घ्वाना हल । गरिब व अभाव यागु खमु क्वबिनां क्वबि हे थाकुल जित । उकिं जि थन खुइत वयागु । जिगु खँ छक उभिबकभ न्यना दिसँ । जिमि जहान नं छगु ाबअतयचथ याम्हं बअअयगलतबलत ख । जि सुपरभाइजर जुया ज्या याना च्वनागु । जिपिं निम्हं छगुहे थासय ज्या याना तेपु जीवन न्हैपुक्क हे हना च्वनापिं ख:। जिमि न्यादं दुम्हं म्ह्याय छम्ह दु । तर छुयाय् कोरोनाभाइरसयागु प्रहारं जिमिगु जीवनय् कपायँ यात तिइथें तिया धुजा धुजा याना बिल । जीवन पुन्हिया चा:थें भ्क:भ्क: धागु आका भ्काकां खिमिलाया चाथें जुल । जीवनय् कोरोनाभाइरसया धाकुफय वया स्वां सिमा क्वथलिथें जिमितनं क्वथला बिल । कोरोनाभाइरसं याना जिमिसं ज्या याना च्वनागु ाबअतयचथ नं तिना बिल। साहु व साहुनी निम्हेसितं कोरोनाभाइरसं यंकल । जिमि जहान नं कोरोनाभाइरस ल्वचं कया उसांय मन्त । अक्सिजन व वास: यायाँ भचा भचा बचत याना तयागु धेबानं सुना वन । दूगु तिसा दक्व मिया वास: याना । लछि तक अस्पताल तया लायका हया । अक्सिजन व वासलय् यक्व खर्च जुल । अस्पताल यागु खर्चं जिमिगु जँहे त्वथला बिल । जीवन अपाङ्ग थें जुल: । थ:थितिपिं नापं हार ग्वाहार याना त्याना बल्ल तल्ल अस्पतालय् धेबा पुला डिस्चार्ज याना । न्ह्यागु जुइमा भाग्यं वयात छुँ मजुल । अयसां ज्या याय्मफूगु लांला दय्धुंकल । गनं ज्या नं मदु । थ्व कोरोनाभाइरसं याना ब्यापार ब्याबसाय दित । थ्व दच्छिया दुने वास: यायां दक्को सम्पत्ति फुत । आला गनं त्यासा का:वनेनं थाय मदय् धुंकल । त्यासा कया जुइनं मछालापुस्य च्वने धुंकल । बिशाकां धाल “अले खूवय् मछा मजुला”? हानं बिन्ती यायां ख्वख्वं धाल, “ जिगु खं छक:ला न्यना दिसं । प्वाया नयि्पत्यागु जलं जिगु मछापह च्याका बिल । मचायागु ‘मामा नय् पित्यात’ धा:गु सलं बिवस यात । जिगु खं पत्या मजुसा का पुलिस सता दिसँ ।

वयागु खँ न्यना पुलिस यात फोन याय त्यम्हं आकार वातां न्यना तुं च्वनं । हानं वं थ:गु गाच्वलं ख्वबि हुहुं धाल, “छेँ दुगु भचा भचा गति ला:गु भारा- कुरा तक्कं मिया नये धुन । देरा बा: पुलेमा:गु निलाया ल्यों दनि । व धर धर मिखां ख्वबि हायकु हायकुं थ:गु राम कहानी पारापारां कना च्वन । “जिंला छगू ख्वला सातु जक त्वना न्हि न्ह्याका च्वनागु तन्हु दय् धुंकल । बिरामी म्हं जहान व मचा यात जक जावला नका तया । मचा चान्हे नयपित्याका ख्वइ बले जिं दुरू मवय धुंकूगु थ:गु दुरूनं चुचु प्याका थ्यनेगु तक्कं कुत: याना । कोरोनाभाइरस यागु बज्रं कमजोर जुया ला छु ख: मस्यु, जिमि जहानया इलय् ब्यलय् ज्वर वया च्वनिगु, सनां सने मफु त्यानुचा: । हानं आ: छवा दय्धुंकल ज्वर वयका ग्वार्तंला च्वंगु । मचाया

नं ज्वर व मुसु वःगु निवा दय् धुंकल । पालु, हलु-लः क्वाका त्वंका च्वनागु तर बाँला जुगु मखुनि । आःला जिके पालु तक्कनं मदय धुंकल । मचा मुसुतइगु जिगु न्हाय्पनं न्यनेहे मफु, पिलिहे गुइधें जुईगु नुगपाय् बज्रं कया तज्याइथें नं च्वनिगु । तर जि बिवस, वासः न्याना नक्येगु गय्याना ? दान्छि ध्यबा दुगु मखय् धुंकल । थौं छक तसकं मुसुवय्कल धका निःशुल्क अस्पताल यंका क्यों वनागु । डाक्टरं ला वास या लिस्त बिया हल । वास ला निःशुल्क मदु । वास मनकुसा ब्रोनकाइतिस जुइ हं । तर वास जि न्याय्गु गथे ? मचां माँ माँ, म्हासूगु हापु मयो धका ख्वइगु। दुरू त्वने माल धका दुखः बीगु स्वयहे मफु । मचा यागु शब्दं नुगलय् बाणं कःथें जुइगु । जिपिं निमेस्यां वरू क्वाःलः त्वना सहयाना च्वना। हानं वं धाल, " बरू किन्तं कुमी सहयाय अःपु खनि, प्वाःया मि तसकं सह यानां सहयाय् थाकु जुया च्वन । अफ्त ला मचायागु पित्या । जि थाय् थासय् ज्या माःमवनागु मखु, वंसाँ न्ह्याथाय नं आ मदुनि धया धया हइगु । कोरोनाभाइरस जूगु छेंयाम्हं धायवं छैं दुकाय तकं मनुतय् मयः । गरिबी झन झन सुपाय् बःबः वया निभाद्यः किनाच्वनिथें जिगु जीवन ख्युँयावन । थ्व स्थिति खना जित असह्य जुल । पिडां नुगलय् मुगलं नकी ताइथें ध्यांध्यां ताना च्वन । धैर्यया खिपः चबुत, सह हे याय् थाकुल । असह्य ब्यथां जिगु नुगलय् मि छ्वइथें ह्वाना ह्वाना छ्वल । निरासं जिगु नुगलय् थाय काल । उकि जिं थौ बरू आत्महत्या यायला धयागु क्वः छिना । जिं स्यु आत्महत्या नं पाप खः । तर गरिबिं जित थुलि क्वत्यलकी ल्होनां ल्होने हे मफुत । आत्महत्या याय्गु स्वया छुं बिकल्प मखना । नुगःयात लोहं याना । मचा व जहान स्याक्कः न्ह्यो वयकूगु ताः स्वया तीजक नापंसं च्वगु गुँ वना यग्गाना आत्माहत्या यायगु मनसुवा तया पिहाँ वया । तर लँ दथुइ तापाक्कं मचा छम्हं ख्वया हगु सः तायवं झसङ्ग वन । जि म्ह्याय यागु ख्वा न्ह्योने झलक्क दँ वल । हानं जि मदेवं जि पुता यागु छु गतिजुइ । बिचरा जिगु आसय म्वाना च्वम्हं भाःतया ख्वानं लुमंसे वल । जित मतिनां तिसां तीका घालय् घ्वइधें माया यानातम्हं । अमिगु ख्वा झल्क न्ह्योने वयवं जि भुमियंथें वना च्वनाम्ह झसङ्ग वन । हानं फरक्क फपुला लिहाँ वनेत वयागु खः " । बिसाखां न्यन "अले छ थन छाय् वयागुलय्, थःथाय् छैं मवंस्यँ ? " हानं खुसीं धाल, "उगु इलय् थन छैंया भ्याः ह्वाङ्ग चायका तःगु गेट नं गल्लाका मतगु खना । भ्याः खापा फसं ध्वां ध्वां न्याकूगु सलं जिगु मिखा साल । अले नुगलय् पाप दुहाँ वल मखूगु बिचावया न्यवलं, तःतःमत क्यंकल । थन छैं सुं मदुथें सुनसान ताल । अले मखूगु बिचाया स्वति प्वाँचय क्यना सात्तुसाला हल । मनय् सिना वने स्वयाला बरू फःसा न्ह्यागुसां खुया मचा व जहान यात वासः जकसां न्याय फैला धयागु मति लुयावल । अथेला जिं थःथम्हं निक, स्वक मन मनं खँनं मल्हानागु मखु। जि थ्व पाप याय्त ल्हाःतय् मज्यु बरू नय् पित्यासा लःसां त्वना च्वने । कन्हे छेँखापतिकं वना भ्वातिं ज्या याय्माःसां याय् धयागु मति मवःगु नं मखु । तर मचां ख्वा ह्याउस्य ह्याउस्य च्वंक भ्वःभ्वःलुइक मुसु तइगु लुमना वल । डाक्टंर ब्रोनकाइतिस जुइ धाःगु लुमना वल । जिमि जहान यागु मलिन ख्वा न्ह्योने वल । अले जिं खुइगु आंट याना "मरता क्या नहिं कता " धाथें थन छचालं स्वया सुंमदुथें च्वना साहस याना मफुमफू भ्यालं दुहाँ वया"। हानं मिखा ख्वबि भःभः बिका धाल "जित माफ याना बिया दिसं । जिं छुँ कयागु मदु । वस थाःथाः याना क्यनी । हानं धाल" जिगु खं पत्या मजूसा स्वया दिसं । "वं मचायात डाक्टरं च्वया ब्यूगु वासया prescription कुर्ताया म्हिचां लिकना क्यनि । वं थः च्वनिगु थेकानानं कना धाल, "पत्या मजुसा कन्हे स्वः झासँ, जिगु दयनीय अवस्था व देरा यागु हाल" । अज्जनं वं थरथर खाखां फसं सिमा ह सँकिथें ख्वबि हुहुं ज्वंका छता मछ्वयत इनाप याना च्वन । थ्व जि खुइत वगु सिलकि लिपा लिपा जिगु नामय् हाकुगु किचःलाइ । गननं ख्वा लुया नयः फैमखु । सुनानं ज्याबी मखु, Please " । वया थःगु नुगलं खँ हानं धाल "गरिब यागु दुखः प्वाः खालि जुया क्वाइ क्वाइ हालिगु पिडा । थः नयि्पत्यागु स्वयानं अज्जं मस्तय् नयि्पत्याका ख्वइगु जलनं, गरिबया नुगःघा गरिब तयसं जक सी । जिं कनानं सायद छिकपिसं थुइमखु, महसुस नं जुइमखु जुइ " । हानं वंधाल,"पिने यागु घाःपा खनेदु तर खनेमदुगु नुगघाः मस्तय् पित्याका च्वंगु पिडा स्वया च्वने तसकं तसकं असह्य, सहयानां सहयाय थाकु । बरू क्वाःगद्रं दाम याना ब्यद्रसा सहयाय फइ । असारं वा भचा सां दी, वया मिखालं ख्वबि बाःमदि । थ्व खं न्यना, थ्व लू खना बिशाखा यागु नुगः निभालं च्वापु नाइथें वयागु पिडाया जलं सल्ल नाया वल । बिशाखाया मिखां दया व करुणाया लखं प्याका बिल । निम्हत्यपुया मिखां वं वयात वं वयात निशब्द पुलु पुलु जकः स्वया च्वन ।

खुसीनं धाल,"नां जिगु खुसी तर थ्व बेमान कोरोनाभाइरसया लिच्वलं याना दुःखी जुल" । खुसी हानं छक कयचचथ धया जोज्वलपा यास्यें बिशाखा यात तुतिइ भागियायथें याना " छिकपिनि जय जुइमा धया पिहाँ वने त " जि वने न्हि धका न्यन " । अले पिहाँ वनेत स्वल । तर आकारं "आसे आसे वने मतेनी " धाल । व न्यनेवं बिशाकां धाल, "म्वाल पुलिस सःते मते । वं छु कागु मदु ।" खुसी नं छक झसंङ्ग वनि सायद ज्वंका छ्वइनला धका । अले आकारं धाल " मखु धया पुलिस मखु मचायात वासः व दुरू न्यायत खर्च भचा बीत्यनागद्र का । थःगु पर्सय् दूगु ध्यबा फूक्कं लिकया बिल । अलय् बिसाखां वयागद्र ब्यागं लिकाना थयाके दक्वः ध्यबा बिल । खद्रसी झस्कय जद्रल निसें अजू नं चाल . अलय् ताःहाक झसुका तयधुंका ख्वबि हुल । वं ल्हाः निपां फया ध्यबा काय्धुंका धाल, "छिकपिनिगु जय जुइमा, जिगु घालय् वासः पाना बियादिल' । वं ज्वजलपा याया पिहाँ वन । अनं आकार व बिसाखां वं वयाय वं वयात ख्वा स्वया खँ ल्हाल्हां आकारं धाल, "छु झीसं यानागु ज्या थिक जूला कि बेथिक ? वं धागु खं सत्य खइला ? वयाखु ख्वबिंला झीगु नुगःनाय्कल । अलय् बिशाखां धाल, "जि न्येना तयागुला ख्वबि हाःगु मिखां गबल्यें मखूगु खं ल्हाइ मखु हँ । जब मनुतय् नुगलय् असह्य दुःख व पिडां ची मल्तां हाहा याइ अबले जक मिखां ख्वबि बाःवइ धागु धापु पक्का हे खय्मा "। खुसी यागु मद्दिक तिकि तिकि हाःगु ख्वबिं जित अथेहे ताल । निम्हेस्यां ताःहाक छक झसुका तगु लकसं निशब्द जुया निम्हं मौन जुल ।

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्व:गु
त: मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Ganesh Shrestha, Ranjita Shrestha,
Sagun Shrestha & Samridhi Shrestha
GAITHERSBURG, MD

Rabindra,
Rama & Aditya Shakya
Laurel, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्व:गु
त: मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Back Yourself

Prashant Pradhan
Banglore, India

I looked up the sky and thought of the stars,
They shine so bright,
But who could have possibly imagined their scars,
They seemed alright.
Everything that has beauty and beckons for admiration,
Has a past that is not so smooth,

There were umpteen trials and errors, perspiration, and rejection
Not stopping even when the world turned rude.
You too are meeting your battles head on,
Every single day,
That is where the differences end and similar struggles are born,
Rich and poor alike, when the sun shines, they all make hay.

The odds of turning the table in your favour can change in a moment,
That is life,
Yet you give your best, total disregard for the hornet's nest.
You know your might!
People have been talking and they will talk forever,
What else can they do?

But you work on nothing but your goals with fervor,
Now what will they do?
At times you are victorious and understand how it feels to win,
It is momentary,
You stay humble yet fearless, you know what it means,
It is elementary.

नेपालभाषाख्यःया सिरपाः छगू जानकारी

ईश्वरी मैयाँ श्रेष्ठ

नेपालभाषा वाङ्मय/साहित्य नेपाः देय्या इतिहास नापनापं न्ह्यानावयाच्वंगु प्राचीन व सम्पन्न वाङ्मय साहित्य खः । नेपाः देय्या छगू मौलिक प्रतिष्ठा नेवाः संस्कृति व साहित्ययाथाय् मल्लशासन इलय् तस्सकं च्वन्ह्याःगु खः । शाहकालय् नेवाः साहित्य उलि च्वमन्ह्याःसां बांमलाःगु अवस्थाथ्यंक दुगुमखु । तर राणा शासनकालया भाषिकदमन नीतिं नेपालभाषा व साहित्ययात बांमलाःगु अवस्थाय् थ्यंकाबिल । चन्द्रशम्सेरया निरंकुश शासनया तिन्हिनय् हे नेपालय् जनजागृति, सामाजिक चेतनाजागृत जुइगु भ्वलय् नेपालभाषां महत्वपूर्ण साहित्यिक मोड काःगु खः । नेपालभाषाया प्यंगःथांया इलय् वय्कःपिसं यानादीगु थीथी भाषिक ज्या नेपालभाषा साहित्यय् पुनर्जागरण कालया उदय जुल । व इलय् यापिंसं नेपालभाषा म्वाकातयेत, थकायेत यानावंगु गुगु कुतः खः व थौंया नेपालभाषा साहित्यय् छगू सिरपाःकथं ब्वलना च्वंगु दु धाये मछिने म्वाः । थ्व हे सन्दर्भय् नेपालभाषा साहित्यया संस्थागत विकास व निर्माणया पलाःकथं च्वसापासा, नेपालभाषा परिषद्, नेपालभाषा साहित्यगोष्ठी, नेपालभाषाविकास मण्डलया स्थापना नापनापं श्रेष्ठ प्रकाशन व श्रेष्ठ सिरपाःया नीस्वनायात नं लाका तःगु दु । नेपालभाषा साहित्य थीथी इलय् थीथी विषमता भोगेयाना आधुनिककालय् वयाच्वंगु दु नापनापं विषम परिस्थितिया इलय् नं नेपालभाषा प्रेमी, सेवीपिंसं यानावयाच्वंगु कुतलं नेपालभाषा साहित्यया छगू स्यल्लागु इतिहास धिसिलाःगु दु । थ्व हे भ्वलय् नेपालभाषा साहित्यख्यःयात थकायेत थीथी संस्था नीस्वना, थीथी पौ पिथना यानावयाच्वंगुलीं नेपालभाषा साहित्यख्यः तफ्फाः जूगु दु । थुकथं थीथी ज्याभ्वलं नेपालभाषा साहित्ययात चकंके गुली तिबःबियाच्वंगु दु अथे हे नेपालभाषाख्यलय् सिरपालं नं उतिकं हे तिबःब्यूगु दु धाये अत्युक्ति जुइमखु छाय्धाःसा चेतनायाप्रवाहं उगु इलय् गुलि नं सिर्जना जुल व सिर्जनायात झन्झन् च्वन्ह्याकायंकेगु महत्वपूर्ण ज्या सिरपालं याइ । थौंकन्हय्यागु नेपालभाषा साहित्यया थीथी विधायात बियावयाच्वंगु सिरपालं आपालं च्वमिपिं च्वन्ह्याःगु दु । नेपालभाषा साहित्यय् सिरपाया सन्दर्भय् थ्व बःचाहाकःगु च्वसुइ नेपालभाषा साहित्यख्यलय् नीस्वनातःगु सिरपाःया जानकारी बीगु कुतःजुइ।

१. धर्मोदय सिरपाः

धर्मोदय सिरपाः धर्मोदय सभां नेसं १०६८ दँय् नीस्वंगु खः । दँया सर्वश्रेष्ठ सफूयात रु.१००/- तका व धर्मोदय लयपती दच्छिया दुने प्रकाशित च्वसु मध्येय् उत्कृष्ट च्वसुयात रु. २५/- तका बीगु थ्व सिरपाः निदँ तक न्ह्याःनालिपा दिनावंगु खः ।

नेसं १०६८ या धर्मोदय सिरपाः त्याकूगु सफू 'ख्वबिं प्याःगु म्ये' - केदारमान 'व्यथित' ।
च्वसु 'श्रीलंका व परिवेण' - श्रामणेर अश्वघोष ।
नेसं १०६९ या धर्मोदय सिरपाः त्याकूगु सफू 'सुगत सौरभ' - चित्तधर 'हृदय' ।
च्वसु 'ह्याउँमचा' - प्रेमबहादुर कसाः ।

२. श्रेष्ठ सिरपाः

नेपालभाषा साहित्यख्यलय् न्हून्हूपिं च्वमिपिन्त हःपाः बियाः न्हून्हूगु सफू पिथनाः नेपालभाषा साहित्य धुकू तःधंकेगु तातुना नेसं १०७३ दँय् स्वयम्भूलाल श्रेष्ठं नीस्वनादीगु सिरपाःया नां श्रेष्ठ सिरपाःखः । नेपालभाषाय् जक मखु नेपालय् हे व्यक्तिगतस्तरं नीस्वंगु दकले न्हापांगु सिरपाःकथं ऐतिहासिक महत्वं जाःगु श्रेष्ठ सिरपाःया सञ्चालन च्वसापासां यानाच्वंगु खः । थ्व सिरपाः नीस्वंसांनिसें अर्थात् नेसं १०७३ निसें थौं तकयादुने थीथी विधाया च्वमिपिन्त थ्व सिरपाः देछायेगु भ्वलय् स्वीनिम्ह कृतिकारया स्वीखुगू कृतियात लःल्हायेधुंकूगु दु । 'धर्मोदय' लय्पती पिदंगु रत्नध्वज जोशीया ' भाषाया सिनाज्या' च्वसुं उत्प्रेरित जुया छछाः नया छछाः थयासां थः म्वातले सिरपाः म्वाकातयेगु दृढ प्रतिज्ञा याना समाजसेवी भाषाजवा स्वयम्भूलाल श्रेष्ठं नीस्वनादीगु खः । थ्व सिरपाः नेसं १०७३ निसें १०७७तक सर्वश्रेष्ठ दँ सफूयात बीगु यानावयाच्वंगुली १०७८ निसें श्रेष्ठ सिरपाः नियमावली दयेका विधाः क्वःछ्यूगु खः । दँय्दस बियावयाच्वंगु थ्व सिरपालं थीथी विधा काव्य, बाखं, उपन्यास, प्याखं, प्रबन्ध, निबन्ध व अनुवादया कृतियात छाय्पीधुंकूगु दु। तःदँन्ह्यःनिसें लिकुनाच्वंगु थ्व सिरपाःया ऐतिहासिकमहत्वया सन्दर्भय् थ्व सिरपालं नेपालभाषा साहित्यय् तःधंगु योगदान ब्यूगु दु । प्रतिष्ठाया दृष्टिकोणं तस्सकं हे च्वन्ह्याःगु थ्व सिरपाः नीस्वंसानिसें नेपालभाषा साहित्यख्यलय् प्रतिस्पर्धाया वातावरण खनेदत । न्हून्हूपिं च्वमिपिं थुकिया हःपालं पिल्हुवल । प्रतियोगितां याना बांबांलाःगु च्वन्ह्याःगु साहित्य सृजना जुल । थ्व सिरपाःया शुरुया दां स्वसः खःसां थीथी इलय् ईब्यःकथं अप्वयाववं नेसं ११०३ तकयादुने स्वद्वःतका तक थ्यंगु खः । नेसं ११२५या श्रेष्ठ सिरपाःया राशि न्ययåM थ्यंगु खः ।

थ्व सिरपाः दकले न्हापां त्याकूगु सर्वश्रेष्ठ दँ सफूकथं १०७३ य् केदारमान व्यथितया 'छ्वास' काव्य कृति खः । थ्व सिरपाः निकःनिकः त्याकादीपिं प्यम्ह कृतिकारपिं दु वय्कःपिं खः धुस्वां साय्मि (मिसा, पासा निगुलिं उपन्यास) दुर्गालाल श्रेष्ठ (लिसं - चिनाखँ मुना, सुलिं - अनुवाद), पूर्णबहादुर वैद्य (सरासु - चिनाखँ मुना, जि छगू अभिव्यक्ति - निबन्ध मुना), व हेमराज शाक्य (नेपाल संस्कृतिया मूलुखा, श्री स्वयम्भु महाचैत्य निगुलिं प्रबन्ध) खः । स्वीनिम्ह कृतिकार मध्येय् निम्ह मिसा सर्जकपिंसं थ्व सिरपाः कायेत ताःलाःगु दु । वय्कःपिं खः प्रा. प्रेमशान्ति तुलाधर (नेपालभाषा साहित्यया इतिहास, प्रबन्ध), व प्रतिसरा साय्मि (तिकिनंगु मि - चिनाखँ मुना) खः ।

३. लाकौल सिरपाः

नेपालभाषायात थकायेत ज्या यानादीपिं हनेबहःपिंत सम्मान बियेत 'लाकौल सिरपाः' नेसं ११०३ दँय् नीस्वंगु सिरपाः खः । थ्व सिरपाः नीस्वनादीम्ह नेपालभाषाया छम्ह मूर्धन्य साहित्यकार, नेपालभाषा सेवीभाजु वैकुण्ठप्रसाद लाकौल खः । थ्व सिरपाःया दां नीद्वःतका (रु.२०,०००) खः ।

उगु इलय् थ्व सिरपाःया नेपालभाषाख्यलय् दकले तःधंगु राशि खः । थ्व सिरपाः खुक्वतकब्यूगु अभिलेख दुसां प्यक्वःगु सिरपाःयाबारे छुं अभिलेख लुइके मफुत । थ्व सिरपाः छसिकथं क्वय् न्ह्यथनाकथं लःल्हाःगु दु ।

१.न्हापांगु लाकौल सिरपाःमंकाःकथं प्रेमबहादुर कसाःव स्वयम्भूलाल श्रेष्ठयात म्हतिं भिद्वः/भिद्वः तकाया सिरपाः लःल्हाःगु खः ।

२. निक्वःगु सिरपाः सत्यमोहन जोशी

३. स्वक्वःगु सुन्दरकृष्ण जोशी

४. न्याक्वःगु अयोध्याप्रसाद प्रधान ।

५. ज्ञानकाजी मानन्धर ।

६. सिक्किम नेवाःगुथि

०४. चित्तधर सिरपाः

नेपालभाषा साहित्य, संस्कृति, संगीतआदि ख्यःया विकास यायेत उकी जीवन पानावंगु संस्था वा व्यक्तियात बीगुकथं नेसं ११०९ दँय् नीस्वंगु चित्तधर सिरपाः नेपालभाषा परिषदं न्ह्याकाच्वंगु खः । थ्व सिरपाःया दाता मणिहर्ष ज्योति खः । थ्व सिरपालं छायेपीधुंकूगु संस्था व व्यक्तिपिनिगु नां धलः थन न्ह्यथंसा थ्व च्वसु तस्सकं ताहाः जुइगु जूगुलिं निम्ह प्यम्हसिगु नां जक न्ह्यथनेगु जूगु दु । नेसं १११० निसें १५,०००।- भिंन्याद्वः तका ब्यूगु खनेदु धाःसा सिरपाःया दां नं लिपा अप्वयेकूगु खनेदु।

चित्तधर सिरपाः दकले न्हापां त्याकूगु ११०९ ‘विश्वभूमि’ न्हिपौ, खः धाःसा छसिकथं लिपांगु दँय् १११० ‘इनाप वाःपौ, ११११ नातिवज्र वज्राचार्य सफू धुकू, १११२ जगतसुन्दर ब्वनेकुथि, १११३ ‘कुमारी ब्याले’या कलाकारपिन्त १११४ नेपाल लिपिगुथि नापं पलिस्थापुचः, लिजः नेपालभाषा कविता दबू, मध्यपुर कला परिषद्, इलोहँ प्रकाशन, चिनियालाल वज्राचार्य, भृगुराम श्रेष्ठ, डा. योगेन्द्र प्रधान आदिपिंत थ्व सिरपालं हनेधुंकूगु दु ।

०५. ठाकुरलाल सिरपाः

नेपालभाषा साहित्यय् निवन्धविधायातच्वन्ह्याकेत बीगु कथं नेसं १११३ दँय् नीस्वंगु सिरपाः ठाकुरलाल सिरपाः नेपालभाषा परिषदं सञ्चालन याना वयाच्वंगु दु । थ्व सिरपाःया दातागिरिधारीलाल खः । थ्व सिरपाः दकले न्हापां १११३दँय् बाल गोपाल श्रेष्ठयात लःल्हाःगु खः धाःसा ११३८दँय् पुष्पराज राजकर्णिकार यात लःल्हाःगु खः ।

०६. मोतिलक्ष्मी सिरपाः

नेपालभाषा परिषद्पाखें न्ह्यानावयाच्वंगु मोतिलक्ष्मी सिरपालं सुवर्ण केशरी चित्रकार, प्रतिसरा सायमि, मयजु प्रकाशप्रधानाङ्ग, अन्तरर्राष्ट्रिय भिक्षुणी संघ, लोचनतारा तुलाधर आदिपिंत हनेधुंकूगु दु ।

०७. केशवलालकर्माचार्य बाखं पुरस्कार

नेपालभाषा परिषदं न्ह्याकावयाच्वंगु थ्व सिरपाः बाखं च्वमि केशवलालकर्माचार्यया नामं नीस्वंगु थ्व सिरपाया दाता केशवलाल कर्माचार्यया तिरि मयजु विष्णुमाया कर्माचार्य खः । थ्व सिरपाः ११३२ य् समावेशीकथं रामभरोसे कापडि ‘भ्रमर’, ११३८य् अनिता तुलाधरयात लःल्हाःगु खः ।

०८. भ्रीप्रधान सिरपाः

‘भ्री’ लय्पौस प्रकाशित दच्छिया च्वसु मध्येय् उत्कृष्ट च्वसुयात लःल्हाइगुकथं नेसं १०९७दँय् नीस्वंगु भ्री प्रधान सिरपाःया संस्थापक मयजु मन्दिरा प्रधानखः । थ्व सिरपाःदकले न्हापां नेपालभाषाख्यःयाम्ह छम्ह प्रतिभाशाली निबन्धकार रमेशकाजी स्थापितं त्याकादीगु खः ।

०९. साहित्य सिरपाः

नेसं १०९७ स नीस्वंगु साहित्य सिरपाःया संस्थापक छत्रबहादुर कायस्थ खः । दँय् छगू विधाय् सफू प्रतियोगिताय् त्याकूगु सफूयात बीगु कथं क्वःछ्यूगु, साहित्यया मूलुखापाखें सञ्चालित थ्व सिरपाः दकले न्हापां ‘गजिगुलुया म्हगसय् पशुपतिनाथ’ कृतिया कृतिकार मदनमोहन मिश्रयात लःल्हाःगु खः ।

१०. चिनिमाया सिरपाः

नेसं ११०५ स नीस्वंगु थ्व सिरपाः चिनिमाया सिरपाःया संस्थापक केशवकुमार शाक्यखः । ‘राजमति’ वाःपौस पिदंगु दच्छिया च्वसु मध्येय् उत्कृष्ट च्वसुयात लःल्हाइगु थ्व सिरपाः दकले न्हापां विष्णु अल्पज्ञयात लःल्हाःगु खः ।

११. विश्वभूमि धुस्वां सिरपाः

‘विश्वभूमि’ न्हिपती दच्छियंक पिहां वःगु च्वसुया उत्कृष्ट च्वमियात बीगु थ्व सिरपाः दकसिबें न्हापां रमेशकाजी स्थापितयात ब्यूगु खः ।

१२. मानकाजीमंका सिरपाः

दँय्दसं सञ्चालन यायेकथं मानकाजी मंकाः सिरपाः नेसं १११३य् नीस्वंगु खः । कृष्णबहादुर मानन्धरयागु संरक्षकत्वय् न्ह्याइगु थ्व सिरपाः दकले

न्हापां दाता धुस्वांया स्वेच्छा व स्वविवेकं नेपालभाषा मंकाः खलःया दुजःपिंत मंकाःकथं बीगु क्वःछिनादीगु खः ।

१३. न्हूगु विश्वभूमि सिरपाः

न्हूगु विश्वभूमिन्हिपती दच्छिया दुने पिदंगु रचनामध्येय् बांलाःगु रचनायात बीगुकथं नीस्वनातःगु थ्व सिरपाः त्याकादीपिं शान्तराज शाक्य, सुधीर ख्वबी, दया खड्गी 'बेचैन', विमल ताम्राकार व एच.के. कपाली खः ।

१४. आसामान सिरपाः

न्हूगु विश्वभूमिन्हिपती दच्छिया दुने पिदंगु बांलाःगु च्वसुया मिसाच्वमियात बीगु थ्व सिरपाःया संस्थापक आसामान ताम्राकार खः । थ्व सिरपाः त्याकादीम्ह मिसाच्वमि अमलदेविशाक्य खः ।

१५. नारायण इनाप सिरपा

इनाप वाःपतीपिदंगु बांलाःगु रचनायात बीगु याना लुमिनकुमार श्रेष्ठजुं नीस्वनादीगु थ्व सिरपाःदकले न्हापां लाभरत्न तुलाधरयात लःल्हाःगु खः ।

१६. हेमराज हःपाः/सिरपाः

नेसं १११० य् हेमराजहःपा सिरपाःनीस्वंगु खःधाःसा दच्छि लिपा अर्थात् १११२ निसें हेमराज हःपा व सिरपाःनितां छगू हे याना सिरपाः बीगु याःगु थ्व सिरपाःया दाता पं. हेमराजशाक्यया जहान व कायूपिं खः । लोक साहित्य परिषदपाखें सञ्चालन जुयावयाच्वंगु थ्व सिरपालं शङ्करमान राजवंशी, नेपाल लिपि गुथि, नेपालभाषा मंकाः खलः यल, नेपालभाषा न्ह्यसःलिसः कासा सञ्चालन समिति, नेपाल संस्कृति लयूपौ, लुँध्वाखा लय् फयूपौ, मांभाय् पुचः यल आदि संस्था व व्यक्तिपिन्त लःल्हाःगु दु ।

१७. करुणाकर सिरपाः

लोक साहित्य परिषदपाखें न्ह्याकावयाच्वंगु करुणाकर सिरपाःया दाता करुणाकरया जहान, कायूपिं व म्ह्याय् खः । ११०७दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपाः दकले न्हापां भृगुराम श्रेष्ठं त्याकादीगु खः धाःसा मेमेपिं व्यक्तित्वपिं गथेकि प्रेमबहादुर कसाः, मदन कोजु व कृष्णभक्त रंजित, लोकरत्नतुलाधर, शिवकुमार श्रेष्ठ, राजमान महर्जन, कृष्णमान डंगोल आदिपिं खः ।

१८. मूर्तिमान सिरपाः

लोकसाहित्य परिषदपाखें न्ह्याकेगु याना नेसं ११०८ दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपाःया दाता मूर्तिमानया जहान, काय्म्ह्याय्पिं खः । थ्व सिरपाः दकसिवें न्हापां इनाप वाःपौयात ब्यूगु खःसा, नेपाल लिपि गुथि, कार्तिक नाच प्रबन्ध समिति, भजनखलः तारेमाम संघ हिरण्यवर्ण महाविहार, दुर्गालाल श्रेष्ठ आदिपिन्त नं लःल्हायेधुंकूगु दु ।

१९. गौरी अनन्त सिरपाः

लोक साहित्य परिषदं न्ह्याकाः वयाच्वंगु थ्व सिरपाः नेसं १११४ य् नीस्वंगु खः । थ्व सिरपाःया दातापिं सु. अनन्तप्रसाद श्रेष्ठ, वयूकःया तिरिमयूजु व काय्, भौ व छयूपिं खः । च्वमिपिनिगु शोधपूर्ण कृतिपिथना बियाच्वमियात गौरी अनन्त सिरपाः स्वरूप प्रकाशितजूगु फुक्क लःल्हायेगु ग्वसाःकथं बीगु यानावयाच्वंगु थ्व सिरपालं बुद्धाचार्य शाक्य, पं. बलदेव जुजु आदिपिं छाय्पियेधुंकूगु दु ।

२०. गोविन्द सिरपाः

नेसं १११४ य् नीस्वंगु थ्व सिरपाः लोक साहित्य परिषदं न्ह्याकावयाच्वंगु खः । थ्व सिरपाया दाता गोविन्दमान प्रधान, वयूकःया तिरिमयूजु व काय् खः । साहित्य व संस्कृतिया ख्यलय् विशेष योगदान जुइगु कृति पिथनाबिया च्वमियात हःपाः व सिरपाः जुइगु ग्वसाःकथं न्हापांगु व निक्वःगु सिरपाः लःल्हायेगु ज्या छकलं जूगुली थ्व सिरपालं छायेप्यूपिं व्यक्तित्व व संस्था विष्णु 'अल्पज्ञ', नेपालभाषा मिसाखलः खः धाःसा भ्फी पुचः कोशी अञ्चल विराटनगरयात नं लःल्हायेधुंकूगु दु ।

२१. जरिमैयाँ साखः सिरपाः

ख्वपया छम्ह स्वास्थ्यकःमिनापं भाषा साहित्य सेवाय् नुगःक्वसाःम्ह भाजु कुमार साखःजुं २०६१ माघ शुक्लसिपुन्हीखुन्हु दिवंगतजूम्ह थःतिरिमयूजु जरिमैयाँ साखःया लुमन्तिइ ख्वपया छगू सक्रिय साहित्यिक संस्था नेपाल साहित्यमन्दिरया लुखां पितबीगु याना दँय् छकः छम्ह मिसा सर्जकयात भ्फिद्वःतका व हनापौ बियाहनेगु कथं २०६३ असोज २१ गते 'जरिमैयाँ साखः लुमन्ति सिरपाः' नीस्वंगु खः । नीस्वसांनिसें थौंतक निरन्तर रूपं न्ह्यानाच्वंगु थ्व सिरपां नेपालभाषा साहित्य सेवाय् जीवन न्ह्याकाच्वंपिन्त हःपाःबीगु ज्याः जूगु दु । शुरुइ छम्ह मिसा सर्जकयात बीगु यानावःगुलिइ प्यदँलिपानिसें छम्ह मिसा व छम्ह मिजं सर्जक याना दँय् निम्ह सर्जकपिन्त थ्व सिरपालं सम्मानित याना नेपालभाषा साहित्यख्यलय् योगदान बियाच्वंपिन्त हःपाः बियावयाच्वंगु दु। दकले न्हापां नेपालभाषा आधुनिक कविताया मिसाप्रतिनिधि कविकथं नां जाःम्ह प्रतिसरा सायूमियातब्यूगु थ्व सिरपाः आःतकया दुने भ्फिंस्वम्ह मिसा

सर्जकपिंसं थ्व सिरपाः त्याकेधुंकूगु दु धाःसा ११४० या सिरपाः प्रा. डा. चुन्दा वज्राचार्ययात बीगु घोषणा याःगु दु। अथे हे च्याम्ह मिजं सर्जकपिंसं त्याके धुंकूगु दु धाःसा ११४० या सिरपाः तुयू पुं (दिलबहादुर चित्रकार)यात लःल्हायेगु घोषणा याःगु दु।

२२. पूर्ण हिरा सिरपाः
११३४ दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपाः पूर्णकाजी ताम्राकार व हीरादेवी ताम्राकारया नामं स्वंगु खः। थ्व सिरपालं छायेपीधुंकूपिं
व्यक्तित्वपिं ज्ञानकाजी मानन्धर, मोतिलक्ष्मी शाक्य आदि खः।
११३४ दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपाः पूर्णकाजी ताम्राकार व हीरादेवी ताम्राकारया नामं स्वंगु खः। थ्व सिरपालं छायेपीधुंकूपिं व्यक्तित्वपिं ज्ञानकाजी मानन्धर, मोतिलक्ष्मी शाक्य आदि खः।

२३. दान्यहिरा सिरपाः
नेपालभाषा एकेडेमीपाखे न्ह्याकावयाच्वंगु थ्व दान्यहिरा सिरपाःया दाताभाजु यज्ञरत्न धाख्वाःखः। थ्व सिरपालं विभूषित जुयादीधुंकूपिं माधवलाल कर्माचार्य, माणिकलाल श्रेष्ठ, भृगुराम श्रेष्ठ आदिपिं खः।

२४. दान्यहिरा हःपा सिरपाः
नेपालभाषा एकेडेमीपाखें सञ्चालन यानावयाच्वंगु थ्व सिरपालं 'इलोहँ'मचा लयपौ, नजरराम महर्जन, जुगल डंगोल आदिपिं छायेपीधुंकूगु दु। थ्व सिरपाः दँय् छकः बीगु जूसां नेपालभाषा साहित्य व संगीतख्यःयात पालंपाःबीगु खः। अर्थात् छगू दँय् भाषा साहित्यख्यःयात धाःसा मेगु दँय् संगीतख्यःयात बीगु खः।

२५. दान्यहिरा विज्ञान सिरपाः
नेपालभाषा एकेडेमीपाखें सञ्चालनजुइगु थ्व सिरपाः मुनिबहादुर शाक्ययात ११३९ दँय् लःल्हाःगु खः।

२६. प्रेम मोहन सिरपाः
नेपालभाषा प्याखं व उपन्यास विधा च्वन्ह्याकेत ११३१ दिल्लां भाषाथुवाः प्रेमबहादुर कसाःयानामं 'प्रेम मोहन सिरपाःगुथि' नीस्वगु थ्व सिरपाःया दाता ई. मोहनकृष्ण डंगोल खः। निदँय् छकः न्ययद्वः तका बीगु कथंया थ्व सिरपाः पालंपाः उपन्यास व प्याखं विधायात बीगु खः। नेपालभाषाया न्हापांम्ह मिसा उपन्यासकार शशिकला मानन्धर नापं महेशमान डंगोल, कृष्णदेवी वज्राचार्यपिं आदिपिंसं थ्व सिरपाः त्याकादी धुंकूगु दु।

२७. धर्मादित्य धर्माचार्य सिरपाः
मांभाय् पुचः यल पाखें नेपालभाषा पत्रकारिताख्यलय् लःल्हाइगु कथं नीस्वनातःगु थ्व सिरपालं रुक्मिणी श्रेष्ठ, नानीभाइ स्थापित, वसन्त महर्जन, सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य, राजितबहादुर श्रेष्ठ, लोकरत्न शाक्य, देवीचन्द्र श्रेष्ठ आदिपिन्त लःल्हायेधुंकूगु दु।

२८. १ धर्मादित्यधर्माचार्य हना
नेपालभाषा पत्रकारिताय् योगदानबियादीपिंतबीगु कथं पत्रकारिता सम्मान स्वरूप थ्व हना मांभाय् पुचः यलपाखें गणेशराम लाछि, नरेन्द्रभक्त हाडा, नवीन चित्रकार, लक्ष्मीदास मानन्धर, तिलकप्रकाश कायस्थ, नरेशवीर शाक्य आदिपिं छायेपीधुंकूगु दु।

२९. बुद्धिपूर्ण सिरपाः
नेपालभाषा साहित्यय् बाखं विधायात च्वन्ह्याकेगु उद्देश्यं नीस्वनातःगु थ्व सिरपालं श्यामदाश प्रजापति, गोविन्द श्रेष्ठ, सरस्वति तुलाधर, केदार 'सितु' आदिव यक्तित्वपिं छायेपीधुंकूगु दु।

२९.१ बुद्धिपूर्ण सम्मान
बुद्धिपूर्ण सम्मानपाखें सम्मानित जुयादीधुंकूपिं व्यक्तित्वपिं मथुरा सायमि, राजाशाक्य, डा. सर्वोत्तम श्रेष्ठ, मयजु प्रकाश प्रधानाङ्ग आदिपिं खः।

३०. तेज तीर्थ साहित्य पुरस्कार
छम्ह मिसा व छम्ह मिजं सर्जकयात म्हतिं न्ययद्वः तका बीगु कथं नीस्वनातःगु थ्व सिरपाःया दाता तीर्थराम डंगोल खः।

३१. मोति पत्रकारिता सिरपाः
नेपालभाषा पत्रकारिता ख्यलय् योगदान ब्यूपिं व्यक्तित्वपिन्त बीगु कथं नेवाः प्रेस दबूपाखें नीस्वनातःगु थ्व सिरपालं सिल्भियाश्रेष्ठ उज्यालो एफ.एम., रुक्मिणी श्रेष्ठ थौंकन्हय्या सम्पादक, सुगतरत्न सिंदुराकार देशय्मरु भ्याः आदिपिन्त लःल्हायेधुंकूगु दु।

३१. १ मोतिहनापौ
नेवाः प्रेस दबूपाखें दँय्दसं लःल्हानावयाच्वंगु मोतिहनापौ दँय् यें, यल व ख्वपय् च्वंपिं व्यक्तित्वयातहनेगु याना वयाच्वंगु दु।

३२. तीर्थ हिरा सिरपाः
थ्व सिरपाःया दाता भाइराजा तुलाधर व राकेश तुलाधर खः। थ्व सिरपालं ११३८य् बिमल ताम्राकारयात छायेपीधुंकूगु दु।

३३. रामशेखर लुमन्ति सिरपाः

ख्वपया रामशेखर लुमन्ति संस्थापाखें नीस्वनात:गु थ्व सिरपा: ११४० दँय् दकले न्हापां महेन्द्रगोपाल कर्माचार्य व ११४१य् निक:गु कथं मनदेवी ताम्राकारयात ल:ल्हा:गु ख: । थ्व बाखं विधायातबीगु ख: ।

३४. श्यामविश्व सिरपा:

नेपालभाषा साहित्यय् बाखं चिबाखं विधायात च्वन्ह्याकेत बीगु कथं दँय् पिदंगु चिबाखं मध्येय् उत्कृष्ट चिबाखं सफूयात बीगु ख्वपया 'याताज:' पुचलं न्ह्याकेगु कथं याताज:या दुज: श्याम 'आशा' दाता जुयादीगु 'श्यामविश्व सिरपा:' नेसं ११३९ दँय् नीस्वनादीगु ख: । आ:तक थ्व सिरपा: कयादीपिं चिबाखंमि व वय्क:पिनिगु सफू ।

१. नरेश अमात्य, यल - ११३९ कृति 'आखे' ।

२. रासा, यें - ११४०-४१, कृति 'फल्चा' ।

३५. नेवा: हना सिरपा:

स्वनिगलं पिनेया सक्वया भाषामुंज्या खल:पाखें नीस्वना सञ्चालन यानावयाच्वंगु थ्व नेवा: हना सिरपा: दँय् छक: छम्हसित बीगु ख: । थ्व सिरपालं नेपालभाषाख्य:या त:म्ह दिग्गज व्यक्तित्वपिन्त हनेधुंकूगु दु ।

३६. संखधर साख्वा: सिरपा:

११३० दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपालं दकसिबे न्हापां ११३०य् सिन्ह:स्वां खल:यात व ११३१य् नेपालमण्डल डटकम वेबसाइटयात ल:ल्हा:गु ख: ।

३७. नेवा:अधिकार सिरपा:

नेवा: स्वायत्त राज्यया लागि आन्दोलनय् सक्रिय व्यक्ति वा संस्थायात बीगुकथं पलिस्था जूगु थ्व सिरपा:या दाता डा. महेशमानश्रेष्ठ ख: । थ्व सिरपालं मोहनबहादुर डंगोलयात ११३३ दँय् हनेधुंकूगु दु ।

३८. ईलोहं ज्ञानज्योति सिरपा:

ईलोहं ज्ञानज्योति सिरपा:या दाता मदुम्ह अग्गधर्मदाता ज्ञानज्योति कसा:ख: । नेपालभाषा मचा साहित्यया समग्र विकास व योगदान यानाच्वंपिं व्यक्ति वा संघ संस्थायात थुगु सिरपा: ल:ल्हाइ ।

३९. ईलोहं एल्भीस जोशी सिरपा:

ईलोहं मचा लय्पौया सम्पादक मण्डलया दुज:भाजु एल्भीस जोशी मत्यवं मदुगु व वय्कलं मचा साहित्ययानिंतिं यानादीगु योगदानया सम्मानय् नीस्वनात:गु थ्व सिरपा:या दाता ईलोहं प्रकाशन ख: । ईलोहं मचा लय्पतिइ रचना बिया: ग्वहालियानादीपिं च्वमिमध्येय् दँय्दसं छम्हेसित थ्व सिरपा: बी ।

४०. ईलोहं सायुमि सिरपा:

ईलोहं मचालय्पतिइ पिदनीगु बांबांला:गु न्यापू च्वसुयात न्यागू सिरपा: ल:ल्हाइगु ख: । थ्व सिरपा:या नीस्वनामी भाजु केदारनारायण मानन्धरजु ख: ।

४१. ईलोहं निवन्ध सिरपा:

ईलोहं मचालय्पतिइनिर्धारित शीर्षक दुने दकले बांलाकनिवन्धच्वइम्हेसित ईलोहं निवन्ध सिरपा:ल:ल्हाइ । थुगु सिरपा:यादाताभाजु मंगल प्रसाद श्रेष्ठ ख: ।

४२. ईलोहं न्हूज: सिरपा:

ईलोहं न्हूज:गुथि सिरपा: निम्नमाध्यमिक स्कूलय् चिनाखँ कासा व माध्यमिक तगिमय् ब्वनाच्वंपिं विद्यार्थीतय्गु दथुइ बाखं च्वयेगु कासा न्ह्याका: न्हाप ल्यू लियां ल्यू जुपिन्त म्हति नगद सिरपा: व दसिपौ ल:ल्हाइगु ख: ।

नेपालभाषाख्य:या सिरपा: धायेबले अप्व:याना साहित्यख्य:यात ब्यूगु खनेदु नापं मचा साहित्ययात नं ब्वलंकेगु कथं थीथी सिरपा:या व्यवस्था जूगु खनेदु धा:सा नेपालभाषा शिक्षाया विकास यायेत, ह:पा: बियेत शिक्षाख्य:पाखे नं थीथी सिरपा: नीस्वना ल:ल्हायेगु यानावयाच्वंगु दु । गथे कि

४३. चैनलाकौल सिरपा:

नेसं ११०२ दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपा:या संस्थापक वैकुण्ठप्रसाद लाकौल ख: । दँय् छक: एम.ए. नेपालभाषाय् दकले अप्व: ल्या: हया उत्तीर्ण जूम्ह मयुजुयात बीगु थ्व सिरपा: दकले न्हापां कयादीम्ह मयुजु रुद्रलक्ष्मीश्रेष्ठ ख: । आ:तकयादुने थ्यंमथ्यं नीन्याम्हसिनं थ्व सिरपा: त्याकादीधुंकूगु दु । थ्व सिरपा: नेपालभाषा केन्द्रीयविभागपाखें न्ह्याकावयाच्वंगु दु ।

४४. नेपालभाषा सिरपा:

एस.एल.सी. नेपालभाषाय् दकले अप्व:ल्या: हया उत्तीर्ण जूम्ह विद्यार्थीयात ल:ल्हाइगु थ्व सिरपा:या संचालक विराट नेपालभाषा साहित्य गुथि ख्वप ख: ।

४५. मोतिलानी सिरपा:

दँय्दसं ल:ल्हाइगु कथं शिक्षाह्य:मि मोतिलानी ताम्राकारजु दाता जुयादीगु थ्व सिरपा: नेपालभाषा एस.एल.सी, आई.ए. बि.ए. व एम.ए. याना प्यम्हसित थ्व सिरपा: बीगु यानावयाच्वंगु दु ।

४६. पियुषपदक

उद्योगपति पियुषबहादुर अमात्य दाता जुयादीगु थ्व पियुषपदक नेपालभाषाय् एम.ए. तगिमय् दकले अप्व:ल्या: हया उत्तीर्ण जूम्हेसित बीगु पदक ख: । थ्व पदक दकले न्हापां वज्रमुनि वज्राचार्ययात ल:ल्हा:गु ख: । थ्व पदकया सञ्चालक नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग ख: ।

४७. तारा लाकौल सिरपाः

थ्व सिरपाः नेपालभाषा स्नातकोत्तर तगिमय् उत्तीर्ण जूपिं मिसाब्वमिमध्येय् ल्यू लाःम्ह मिसाब्वमियात बीगु सिरपाः खः । थ्व सिरपाः स्व. भाजु वैकुण्ठप्रसाद लाकौलया चीधिकःम्ह जहानयानामं वय्कःया परिवारं ११३०य् नीस्वनादीगु खः । थ्व सिरपाः दकले न्हापां काःम्ह मिलनशाक्यखः । थ्व सिरपाःनेपालभाषा केन्द्रीयविभागं न्ह्याकावयाच्वंगु दु ।

४८. सत्यहेरा अनुसन्धान सिरपाः

नेपालभाषा केन्द्रीय विभागपाखें न्ह्याकाःवयाच्वंगु थ्व सिरपाःया संस्थापक मयुजु उजेली डंगोल खः । वय्कलं थः मां बौयागु नामं थ्व सिरपाः नीस्वनादीगु दु । अनुसन्धानमूलक बांलाःगु कृतियात बीगु कथं नीस्वनातःगु थ्व सिरपाः दकले न्हापां विपिनकपाली 'चिकंमू'यात ब्यूगु खः ।

४९. रजनीलाकौल सिरपाः

थ्व सिरपाः नेपालभाषा स्नातकोत्तर तगिमय् उत्तीर्ण जूपिं मिसाब्वमिपिंमध्यय् लियांल्यू जूम्ह ब्वमियात बीगु सिरपाः खः । ११३० दँय् नीस्वंगु थ्व सिरपाःया दाता मयुजु रजनी लाकौलयानामं वय्कःया परिवारं स्वनादीगु खः ।

५०. गंगामाया सिरपाः

एस.एल.सी. परीक्षाय् नेपालभाषाय् दकले अप्वः ल्याः हःपिन्तबीगु खः ।

५१. भीमकुमारी सिरपाः

एस.एल.सी. परीक्षाय् नेपालभाषाय् दकले अप्वः ल्याः हःपिन्तबीगु खः ।

५२. सिंह सिरपाः

एम.ए. तगीमय् नेपालभाषाय् अप्वः ल्याः हःम्हेसित बीगु धकाः क्वःछिनातःगु थ्व सिरपाः नांजाःम्ह वरिष्ठ पत्रकार

फत्तेबहादुर सिंहपाखें स्वंगु खः । तर थ्व सिरपाः बीगु ज्या धाःसा जूगु खनेमदु ।

५३. श्रेष्ठ पदक

नेपालभाषा एम.ए. तगिमय् उत्तीर्ण जुया चैन लाकौल सिरपाः व पीयुष पदक मलाःपिं ब्वमिपिंमध्येय् दकले अप्वः ल्याः हःम्हविद्यार्थीयात बीगु कथं नीस्वंगु थ्व सिरपाःया संस्थापक राजितबहादुर श्रेष्ठ खः धाःसा थ्व पदक बीगु व्यवस्था ११३२ निसें याःगु खः । थ्व पदकया सञ्चालन नेपालभाषा केन्द्रीय विभागपाखें जुइगु खः । थ्व पदक कयादीम्ह न्हापांम्ह विद्यार्थी मोहनकृष्ण श्रेष्ठ खः ।

५४ एल्भिस सिरपाः

एल्भिस सिरपाः पत्रकारिता विषय कयाः दकले अप्वः ल्याः हया पास जूम्ह विद्यार्थीयात बीगु सिरपाः खः । थ्व सिरपाः ११३१ दँय् अर्थ प्रकाशनपाखें, मदुम्ह पत्रकार एल्भिस जोशीया नामय् स्वनेगु ज्या जूगु खः । थ्व सिरपाः बीगु भाला विद्यार्थीपाखें स्वनातःगु लुमन्ति दबू, नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया नायः व अर्थ प्रकाशनया प्रतिनिधि च्वना बीगु यानावःगु दु । थ्व सिरपाः दकले न्हापां काःम्ह विद्यार्थी उर्मिला महर्जन खः ।

५५. चम्पा टंकबिलास बिजु नेवाःहःपाः सिरपाः ११३१

थ्व सिरपाः नेपालभाषा केन्द्रीय विभागय् अध्ययनरत शोध प्रबन्ध कयाः ब्वंपिं विद्यार्थीपिनिगु हरेक दँया शोध प्रस्ताव मूल्याङ्कन याना उकीमध्येय् दकले बांलाःगु शोध प्रस्तावयात बीगु शोधवृत्ति खः । थ्व सिरपाः नेपालभाषा मिसाखलःया नीस्वदँबुदिंया लसताय् दाता मयुजु डा. जुही वज्राचार्य सुवालजुं थः मां चम्पाप्रभा, अबु टंक विलास, दाजु बिजु वज्राचार्यपिनिगु लुमन्तिइ नीस्वनादीगु खः । थ्व सिरपाः नेपालभाषा, नेवाःजीवनया थीथीलागाया अध्ययन अनुसन्धान याइपिन्त हःपाःबीगु उद्देश्यं दयेकूगु खनेदु । थ्व सिरपाः दकले न्हापां कयादीम्ह विमलप्रभा वज्राचार्य खः ।

५६. प्रयागमान लुमन्ति नेपालभाषा हःपाः सिरपाः

थौंकन्हय् लय्पतिइपिदंगु उत्कृष्ट साहित्ययात बीगु कथं मञ्जुका स्मृति कोषपाखें नीस्वंगु उगु सिरपाःया कजि लुमिनकुमार श्रेष्ठ खः । थ्व सिरपाः दकले न्हापां ११३८ दँय् मदुम्ह श्यामदास प्रजापतियातब्यूगु खः ।

५७. स्वनिगलं पिने लाःगु छगू थाय् सक्वया राजदास श्रेष्ठजुं दच्छि दुने पिदंगु छगू उत्कृष्ट कृतियात बीगुकथं सिरपाः नीस्वनादीगु दु ।

नेपालभाषा विषयकया ब्वनीपिन्त हःपाः जुइगु कथं थीथी सिरपाः नीस्वना व सिरपाः लःल्हायेगु ज्याभ्वः पद्मकन्या क्याम्पसपाखें नं जूगु खनेदु । थुकथं नेपालभाषाख्यलय् साहित्य, सगीत, कला व शिक्षाख्यलय् विशेष योगदान बिया ताःलाःपिं व्यक्तित्वपिंत थीथी संस्था, व्यक्तिपिंन्सं नीस्वना सम्बन्धितख्यलय् योगदानब्यूपिन्त हःपाः बियावयाच्वंगु धयागु हनेबहःगु खँ खः । ध्यबा व हनापौ बिया थीथी सिरपाःबीगुया नापनापं नेपालभाषाख्यःया दिग्गज, अग्रज व्यक्तित्वपिन्त थीथी उपाधिं विभूषित यानावयाच्वंगु खँ नं थन लुमंके माः । उकिया सन्दर्भय् च्वसापासा, नेपालभाषा परिषद्, नेपालभाषा एकेडेमीथें जाःगु संस्थानिसें मेमेगु संस्थां नं थीथी इलय् थीथी व्यक्तित्वपिन्त थीथी उपाधिं विभूषितयाःगु दु । गथे कि -

नेपालभाषा शिरोमणि, भाषाथुवाः, भाषाजवाः, भाषानिभाः, साहित्य सुता, भाषा रत्न, कविरत्न आदि ।

अथे हे जनस्तरं नं नेपालभाषाख्यलय् थीथीकथं योगदान बियादीपिं लोकंह्वाःपिं दिग्गजव्यक्तित्वपिंत हनेगु ज्या जूगु दु । गथेकि जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ, भाषानिभाः प्रेमबहादुर कसाः, बाखं च्वमि मोतिलक्ष्मी उपासिका, भाषारत्न सत्यमोहन जोशी, ख्यालः च्वमि रामशेखर नकःमि आदिपिंतजनस्तरं तसकं च्वन्ह्याक हंगु खँलुमंके बहःजु ।

थुकथं नेपालभाषा ख्यलय् मेमेगु नं सिरपाः, हना, आदि दयेफु । व मालेगु ज्या याये हे मानी । आःयात थन नेपालभाषाख्यलय् नीस्वनातःगु, नीस्वना नं दिनावंगु नापं न्ह्यानाच्वंगु सिरपाःया सामान्यजानकारी जक बियागु खँ इनाप यानाच्वना । नापं थ्व च्वसुइ न्ह्यथने त्वःफ्यूगु छुं सिरपाः, हना दुसा उकिया सुचं बियादित इनाप यासें त्वःफ्यूगुलिं क्षमायाचना नं यानाच्वना । सुभाय्।

Congratulations!

Newah Organization of America (NOA)

Congratulates Mrs. Krishna Pradhan
(beloved mother of NOA's 1st Vice President
Mr. Mahindra Man Singh Pradhan
and mother-in-law of Mrs. Chhaya Malla Pradhan)
for her Janku Ceremony held on August 2021

For Warriors, to Whom Words Scanty

Sylvia Razopadhyay

The ongoing weaponless battle
All mankind vs. The tiny novel
Some crowned as the warriors, conquering the miniature,
Some are, however, on the battle, struggling for the soul
Some became frozen, succumbed from their lives

Yet, warriors, in any form,
Or whatever they're known
As for tussling, day by day,
From ventilators to ICUs
Facing the life-threatening strive,
Witnessing many, of us, of all ages and races,
Straight away scrapping for the life
Leaving family behind,
And many other mournful faces.

Yet, waiting to get free from the clutches
And to conquer, just conquer
Get the best way out, as warriors, they stand.
Hats off to all
Through it all still
The smile as they battle, being fought.
Yet remembering all they stood for
So for all out there,
Honor of all our warriors
However, many expressed words scanty!

Nyatapola Temple ,Bhaktapur

Photographer : Ramita Chhuju

नेपालभाषाय् डायस्पोरा साहित्य

डा. पुष्प राज राजकर्णिकार

मानव इतिहासय् मनूतसे थी थी हुनिं थ:गु थाय् बाय् हिलेगु याना वयाच्वंगु दु । देशय् दुने छगू त्वालं मेगु त्वालय् वा छगू गामं मेगु गामय् जक मखु, देशं पिने अर्थात पिदेसय् हे च्वंवनीपिं नं दु । थथे देसंपिने निर्वासित जूपिंत डायस्पोरा धायेगु या:। भर्जिनिया बिश्वबिद्यालययया प्राध्यापक मार्टिन ए. हाल्भोसन टेलरया धापूकथं ग्रीक खँग्व: डायस्पोराया अर्थ थ:गु मांदेपाखें मनूतयगु निर्वासन जूगुलिं डायस्पोरा साहित्यया सरल परिभाषा धइगु थ:गु देसंपिने बसोबास यानाच्वंपिं च्वमिंपिसं च्वइगु साहित्य जुइ । तर डायस्पोरा साहित्य मां देसय् वा पिने न्ह्याथाय् च्वना च्व:गु जूसां उके दुनेया ज्वलं वा बिषयया आधारय् नं परिभाषा यायेफइ धइगु नं वयक:या धापू दु । डायस्पोरा साहित्यया बिषयया बारे नं थीथी मत दुगुलिसिनं धाइ डायस्पोरा साहित्य मनूत थ:गु देसं निर्वासन जुइमा:गु बाध्यात्मक परिस्थितिया कथ्य ख:। गुलिसिनं धाइ बाध्य जुया जुइमा वा स्वइच्छां जुइमा थ:गु देसंपिने निर्वासित जीवन भोगाइया कथ्यनं डायस्पोरा साहित्य ख:। डायस्पोरा साहित्यया परिभाषा थौं वया न्ह्याको तब्या व परिमार्जित जूसां थुकेया मौलिक तत्व धइगु निर्वासनय् वनेमागु पिडा व न्हूगु थासय् जीवन निर्वाहया कथ्य हे ख:। युध्द, गृहयुध्द, जातीय, धार्मिक,भाषिक दमन, आम नरसंहार, अनिकाल, महामारी, प्राकृतिक बिपत्तिया इलय् आपा मनूत निर्वासित जुइ । माअओबादी जनयुद्धं याना नेपालं नं यक्को मनूत निर्वासित जुल । संयुक्त राज्य अमेरिकाया डाइभर्सिटि भिसाया ब्यबस्था व मेमेगु बिकसित देया तसकं दक्ष जनशक्ति आकर्षण यायेगु छ्वासुगु भिसा नीतिया हुनिं नं नेपालं पिदेसय् निर्वासन जुइगु प्रबृत्ति तिब्र जुल । लिपांगु इलय् अनेक दुख कष्ट नया खुँलँ जुया निर्वासनय् वनेगु प्रबृत्ति तकं यक्को खनेदत । अथेहे देसय् उपयुक्त रोजगारिया ह्वता: चूमलाना नं यक्को मनूत लजगाया लागि पिदेसय् वनेमाल । आ: पिदेसय् ज्यायाइपिसं छोयाहइगु रेमिटेन्स हे नेपाली अर्थतन्त्रया मू आधार जुइधुंकल । नेवात नं यक्को निर्वासन जूगु दु । निर्वासित नेवा:तयगु ल्या: न्हियान्हिथं अपोया वनाच्वंगु दु । गुलिखे नेपालभाषाया साहित्यकारपिं नं निर्वासित जूगु दु । अयनं नेपालभाषाय् डायस्पोरा साहित्य धासा यक्को ब्वनेमदु । तर नेपालभाषाय् डायस्पोरा साहित्यया प्रारम्भ धासा थौ स्वयां यक्को न्ह्यो सन १७६९य् हे जुइधुंकूगु खनेदु । गोर्खाली जुजु पृथ्वीनारायण शाह नं आक्रमण याना बुकुसेलि काशी बास वंम्ह ख्वपया जुजु रणजीत मल्लं चन्द्रागिरि गुँया च्वकाय् च्वना अन्तिम पटक थ:गु देयात स्वया रचना या:गु " हाय हाय राम गथे मलुमने नेपाल " बोलया में निर्वासनय् वनेमा:गु पीडा अभिब्यक्त जुयाच्वंगु ल्याखं नेपालभाषाया न्हापांगु डायस्पोरा साहित्य धायेफु । नेपालभाषाया छम्ह सिध्दहस्त साहित्यकार कथं नं नांजाम्ह जुजु रणजीत मल्लया थ्व में अतिकं मार्मिक जू । त:कैया महामारी व निर्दयी जुजु रणबहादुर शाहया अबिबेकी उजंया हुनिं थ:गु थाय् तोता वनेमा:गु दुख कष्टया मिखां ख्वबि पिज्वइगु बर्णन जुयाच्वंगु अज्ञात गीतकारपाखे रचना जूगु " सितलामाजु" या मेंयात नं डायस्पोरा साहित्यय् दुथ्याके फु । अथेहे लजगाया निंति ल्हासा वनेत बाध्यम्ह मिजंनं निर्वासनय् व वया मां व कला:म्हं देसय् दुने भोगेया:गु दर्दनाक जीवनया चित्रण जुयाच्वंगु मेम्ह अज्ञात मेंच्वमिया रचना " जि वया ला लछि मदुनि" यात नं डायस्पोरा साहित्यय् दुथ्याके फु । लजगाया निंति ल्हासाय् वना न्हयदँतक अनहे च्वना नेपा: लिहां वयेधुंका अनया जीवनयात हे विषय दयेका धर्म रत्न यमिजुं च्वयादीगु "सँदेया लिस:" खण्ड काव्य नेपाल सम्वत १०७२ य् हे पिदनेधुंकूगु दु । नेपा: देयात सँदेया आक्रमणपाखे बचये यायेत सँदेया जुजु स्रगचंगगम्पो नापं इहिपा यानावंम्ह नेपा:या राजकुमारी भृकुटीया डायस्पोरा जीवनया चित्रण दुगु वयक:या हे " भृकुटी " उपन्यास नेपाल सम्वत १०८० स पिदंगु दु । अथेहे नेपाल सम्वत ११०४ स पिदंगु वाङमय शताब्दी पुरुष सत्यमोहन जोशीजुं च्वयादीगु " नेपालया राष्ट्रिय विभूति कलाकार अरनिकोया श्वेतचैत्य" महाकाव्यय् चैत्य दयेकेत नेपालं ल्हासावंम्ह अरनिकोया जीवन गथे न्ह्यांवन अले गथे चीनय् तुं थात उकेया बेलिबिस्तार नं दु । थ्व सफू सत्यमोहनजु चीनय् लजगा याना च्वनादीबले अध्ययन अनुसन्धान याना च्वयादीगु ख:। थ्वहे महाकाव्यया लिधंसाय् ज्ञानकाजी मानन्धरजुया" अरनिको या स्वेतचैत्य" पूधा: प्याखं नं पिहां व:गु दु । अथेहे भृकुटीया बारे नं मोहन कृष्ण डंगोलया पूधा: प्याखं पिहांव:गु दु । थुकेनं भृकुटी या प्रबास जीवनया चित्रण दु । लिपांगु इलय् पिहांव:गु शशिकला मानन्धरया " संकल्प ", मल्ल के सुन्दरया " सेप्टेम्बर १७" उर्मिला डंगोलया " आत्मीय स्वापू"श्री लक्ष्मी श्रेष्ठया " कोरोनाया किचलय्" निजिरोस न्याछ्योया " मिसा नं मनू ख:" आदि उपन्यासय् नं डायस्पोरा जीवनया चित्रण दुथ्याना च्वंगु दु । थौंकन्हे यक्को नेवा:तय् मस्त अमेरिका, अष्ट्रेलिया आदि देसय् च्वनाच्वंगु दु । इमिसं थ: मां बौयात ईलय् ब्यलय् स:ता हइगु स्वाभाविक जुल । नेपालभाषाया निम्ह प्यम्ह साहित्यकारपिसं थथे थ: मस्तयेगु ब्वनाय् पिदेस वना वया: नियात्रा सफू पिकागु दु । अज्योगु सफूती पिदेसय् नेवा:तसे हनाच्वंगु जीवनबारेया खँ न वइगु स्वभाविक जुल । जिगु थ:गु हे " जिगु निक्वगु अमेरिका भ्रमण व स्वानावंगु खँ" व " य: दाइ" बिमलप्रभा बज्राचार्यया" बेलायतया लुमन्ति" उध्दव मास्केया " छगू नन्द देसय्" आदि नियात्रा सफूती नं डायस्पोरा जीवनया किच: दु । थथे डायस्पोरा साहित्य धायेल्व:गु वा डायसपोरीय साहित्यांश दुगु सफू पद्य, उपन्यास, प्याखं व मेमेगु बिधाय् न्हापाहे पिदंगु दुसां बाखं बिधाया सफू धासा नेपाल सम्वत ११४२ य् तिनी खनेदत । नेपालभाषाया च्वमि भाजु शाक्य सुरेनयाकथं नेपाल भाषाया दकले न्हापांगु डायस्पोरा बाखं सफू ने. सं ११४२ य् पिदंगु सयुक्त राज्य अमेरिकाया सानफ्रान्सिस्कोय् च्वनादीम्ह च्वमि रीता देवी प्रधान (जोशी) " रुमाठ" या " तापालय् थ्व:गु स:" ख:। थ्व सफूती सयुक्त राज्य अमेरिकाया डायस्पोरा जीवनया थीथी पक्षया किपा न्ह्यब्वयात:गु दु । सफूहेकथं थ्व न्हापांगु जूसां थ्व विषय छिटपुट बाखं धासा थ्व स्वयां न्हापा पिहां मवगु मखु । नारद बज्राचार्य , हरि कृष्ण डंगोलपिसं थज्योगु बाखं च्व:गु दु । नेपालभाषा साहित्यय् छुंछुं गनंगनं डायस्पोरीय साहित्य दुसां उकेया च्वमिपिं छम्ह निम्ह बाहेक मेपिं नेपालय् बसोबास याइपिं ख:। प्रबासया नेवा: साहित्यकारपिनि च्वसा थुखेपाखे छाय मन्ह्यात, न्ह्यस: दु । तर थ्व च्वसुया तातुना नेपाल भाषाय् डायस्पोरा साहित्यया स्थीतियात थ:म्हं खंथे उलेगु जक जूगुलिं थ्व न्ह्यस:या लिस: मालेगु कुत: मयासे थन तुं क्वचायेका च्वना। अस्तु। संदर्भ ज्वलं १. मार्टिन ए हाल्भोसन टेलर; डायस्पोरा लिटेरेचर;www.bibleodyssey.org २.शाक्य सुरेन; " तापालय् थ्वगु स:" या गर्भय्; रीतादेवी प्रधानया " तापालय् थ्व:गु स:" सफूया भुमिका

कुमारीपाटि, यल, नेपा: ११४२चउला 2022 April

तुतिबग्गी

रबिन श्रेष्ठ डल्लु चागाः यें

नेवाः समाज वर्ण व्यवस्था व जाति प्रथाय् आःतक्कनं यक्व हे आधारित जुयाच्वंगु दनि । खुसः दँ न्ह्य मध्यकालिन नेपाःया जुजु जयस्थिति मल्लं हिन्दू नेवाः समाजयात ४ वर्ण, ६४ जात व ७२५ थरय् ब्वथला ब्यूगु खः । थ्वहे जातिय व्यवस्थायात आःतकनं छुं छुं मानेयाना वयाच्वंगु दनि । उगु इलंनिसें दयाच्वंगु जातिय व्यवस्थाया न्हापांगु रुप वर्ण व्यवस्था खः । नेवाः समाजयात ब्राम्हण, क्षेत्री, वैश्य व शुद्र यानाः प्यंगू वर्णय् आःतकनं ब्वथलातःगु खनेदनि । नेपालभासं स्यस्य धाइपिं अर्थात श्रेष्ठ वर्गयात नेवाः समुदायया क्षेत्री धाइ (श्रेष्ठ,२०६६:९७)।

थ्व स्यस्यः दुने जोशी, प्रधान, अमात्य, श्रेष्ठ, कर्माचार्य, मल्ल, कायस्थ, राजभण्डारी, मास्के आदि थरत लाः । थ्व वर्गया नेवाःतय् मेगु वर्गया नेवाःतय् स्वयां वसः, तिसा, नखःचखः बले न्याय्कीगु भ्वय् तकंनं भचा बिस्कं हे खनेदु । थथे जूगुया कारण स्यस्यः जातिपिन्सं परापुर्वकालं निसें मल्ल जुजुपिनिगु जःखः च्वनाः राज्य सत्ता नापं सतिका राज्ययागु निर्णायक ज्याय् ब्वति काइगुलिं व शासक वर्ग तय्गु अप्वः प्रभाव लाःगुलिं खः । अप्वःहे स्यस्यः तय्सं हिन्दू धर्महे मानेयानावयाच्वंगु दुसा थ्व हिन्दू धर्मय् दुने लाःगु झिंखुगू संस्कार मानेयाइ । थ्व झिंखुगू संस्कारत मध्ये इहिपा नं छगू संस्कार खः । इहिपायात संस्कृतं विवाह धाइ । विवाहयात हे बिहा, ब्याहा धाय्गु यात । नेवाःभासं इहिपा धायगु यात । इहिपा नं थी थी जाति, धर्म कथं थःथःगु कथं याय्गु याइ । थ्व इहिपा संस्कार नं मेगु वर्गया नेवाःतय् सिबें स्यस्यःतय् पाःगु खनेदु ।

स्यस्यःतय् म्ह्याय्मचा पितबी न्ह्यः थःथितित फुक्कसिनं ग्वय् काय् धुंकाः थाय्भु नकी । थाय्भुया ज्या सिधलकिं कलःब्व छब्व थाय्भुइ तयाः छ्वासय् वाय् यंकी । थ्व थाय्भु छ्वासय् वाय्यंकीगु धइगु म्ह्याय्मचा थःबुसां निसें बिचाः याना च्वंम्ह छ्वास अजिमायाके बिदा कयाः स्वापू त्वाःथलेगु खः । आः जि मेथाय् वनाः मेम्ह अजिमाया शरणय् वनेत्यना धकाः सुचं बीगु खः । थ्व धुंकाः थकालि नकिंनं मिजंपाखें हःगु ज्वःक्वतःया सिन्हं कयाः म्ह्याय्मचायात तिकी, स्वां छुकी । पुरोहित बाज्यां कुमकुम व ग्वय् छकू कयाः मिजं पाखें थकालि जुयाःवःम्हेसित बी कुमकुम ल्हातय् बुइ, ग्वय् नतुना क्वय् तइ । थ्व धुंकाः मिजं पाखें थकालि जुया वःम्ह वा ससःबौ अर्थात बाःजु म्हेसिनं दँय्पौ क्यनेगु धकाः झिंनिगः पाग्वय् अर्थात जत्तानापं दूगु ग्वय् , कस्तुरीया बिना, धवःस्वां, सितु तियातःगु झिंनिफ्वः द्राफ्वः स्वां व झिंनिम्वह वहया पाय्म्वह क्यनी । कस्तुरीया विना सुगन्धया प्रतीक, वहया पाय् म्वःआत्रेय चन्द्रया प्रतीक, पाग्वय् सगंया प्रतीक धवः स्वां मिजं अर्थात ज्वाँइया सुवाया प्रतीक कथं कया क्यनीगु खः (सुवेदी,११३५:९२) । थथे क्यने धुंकाः द्राफ्वःस्वां म्ह्याय् मतचाया छ्यनय् तायाबी । थ्व ज्या सिधलकिं बौम्हं थः म्ह्याय्या तुति थः म्ह्याय्या बाःजुयात लःल्हानाबी अले बाःजु जूम्हेसिनं छिकपिनि म्ह्याय्मचा लक्ष्मी द्यः थें यानाः मानेयानातय् धकाः नं भौमचा जूम्हेसिया तुति लःल्हाना कयाः तुतिबग्गी न्ह्याकी । थ्व छगू स्यस्यः तय्गु मौलिक संस्कार खः । उकिं थुबले छकः बाःजुं थःभौया तुति थीगु खःसा अथेहे थ्व तिसा तुतिबग्गी जिवनभरया छकःजक भौमचा जुयाः पितबीत्यय्का जक न्ह्यकीगु खः । मेगु इलय् थ्व तिसा गुबलें नं छ्यलीमखु । थ्व तिसा थःगु हे स्वजातिया दुने इहिपा जुल धाःसा जक न्ह्याकी । मेगु जातिया मिसा लिसे इहिपा जुलधाःसा न्ह्याकीमखु । थ्व तुतिबग्गी न्ह्याकेगु चलन स्यस्यःतय् वाहेक मेगु जातया नेवाःतय् खनेमदु । मेगु जाति तय् कल्या न्ह्याकेगु धकाः स्वयम्बर स्वयां न्ह्यः हे न्ह्याकी । आः थौं कन्हय् वयाः थ्व तुतिबग्गी न्ह्याकेगु चलन म्ह्वजुया वनेधुंकल । थथे तुतिबग्गी न्ह्याके धुंका मांम्हं सिन्हंमू व बौम्हं ज्वलान्हाय्कं बिया मिजं पाखें हःगु ग्वय् व पुतु ग्वय् काइ । थ्व धुंकाः म्ह्याय्मचायात बौ नं वा पाजुं लुकुं छ्रिनाः पित हया मोटर यात स्वचाः चाःहीका मोटरय् तइ अले मिजंया बौम्हं दूफांगां फाय्का येंकी ।

थुकथं नेवाःतय् अझ ला विशेष यानाः स्यस्यः समाजय् जक न्ह्याकावयाच्वंगु मौलिक संस्कार खः । थ्व संस्कार कथं मेपिनि म्ह्याय्मचायात लक्ष्मीद्यः भाःपिया थःगु छेँय् येंकेगु बांलाःगु संस्कार खः । तर थौंकन्हे थथे तुतिबग्गी मन्ह्याकुसे पाउजुजक न्ह्याकेगु नं चलन याना हय्धुंकल गुगु झीगु मौलिक चलन हे मखु । थ्व छगू नेवाःसंस्कारया निर्तिं बांलाःगु लक्षण मखु ।

लिधंसा

राजभण्डारी, रिता,११२२, नेवाः इहिपा विधि । यल :नेपालमण्डल घःचाः धुकू ।
श्रेष्ठ, तुलसीनारायण, ११२९, नेपालका नेवारहरु पहिचान र पृष्ठभुमि ।
यैं : अनुसन्धान र विकास संस्था (२०६६) ।
सुवेदी, मृगेन्द्रराज, ११३५, तन्त्रमा नेवार । यैं : सोसाइटी फर नेवार स्टडिज ।
खँल्हाबल्हा : संस्कृतिविद भाजु बिजय राजोपाध्याय (११३७ चिल्लागा ७) ।

Congratulations!

Newah Organization of America (NOA)
congratulates Mrs. Sukala Devi Shrestha,
(Mother of NOA's Life Members
Mr. Pancha Shrestha & Mother in Law of Mrs. Shanti Shrestha)
ror her JANKU Ceremony.

Where I am From

Ruby Shrestha, Seattle, WA

Heaven on Earth
The Shangri-la people dream of
Serene, mystical and transcendent,
Filled with laughter and happiness

Overflowing with love, compassion and care
A divine beauty
Pillar of strength
Rock of support

Never-ending source of power
A continuous source of confidence
A blissful abode with shining light
That is where I am from.

नेवा: एकता दिवस

शम्भु मान श्रेष्ठ

शिवपुच्वं, जामाच्वं, फूच्वं, चन्द्रागिरीच्वं सकलें सकलें क्वांवल ।
बागमती, बिष्णुमती, मनोहरा नापं मेमेगु खुसिनं ह्वानाना बा:वल ॥
पूच्वय् मुन सकलजन, अनं न्हयावन मंगलय् यल वखंयागु देय् ।
कलाकृति संस्कृति स्वनिगःया न्हिल, धिमेया तालय् अपिं सकलें प्याखँहुल ॥

नेपाल मण्डलया बैभव ब्वलंका बहुभाषिक बहुसंस्कृतिक देय दयेकेत ।
नेसं ११३९ पोहेला थ्व, नवमिस, बिसं २०७५ माघ १ गते कुन्हु ॥
घ्य:चाकु सल्हुया नख:नापं हना, झीसं नेवा: एकता दिवसया पर्व नं ।
युगनिसें क्व:तिइका च्वंपिं जनत वाथाक्क दन ह्वानाक्क मिप्वा: च्याथें ॥

थुल झीसं थौं, झी फुक्क छप्पं जुया च्वनेस:सा नं, झी थ: जुया म्वायेदइ ।
मखुसा सुं वया झी आजुतय्सं दयेकूगु, याउँक लाकानइ, झीत च्य:याइ ॥
थ:पाखे छुं द्वं मदयक झीगु न्हाय् ध्योंसां, पलेसा मकासें सहयानातुं च्वनेमालि ।
मखु झी, झी हे जुया म्वायेगुख:सा, भोलेबाबा व स्वयम्भू थें नापं धस्वाय्मालि ॥

म्वालका पुलांगु खँ धका ल्वमंका छ्वसां त्वाक:या स्या: चुपिं थुइका का:ला ? ।
कांतयसं नुग: मिखांला गनस्वइ निग: मिखांतकनं गब्लें स्व:गु सुनानं सिउला ॥
संघर्ष व त्याग मयाकं सुनानं छुनं गबलें हासिल या:गु वंखँय् गनं च्वज्या मदु ।
थ्व अनुभूतिं झीके जूगु ज्ञानोदय झीसं थुइकाबीमानि झी पुतातय्त ॥

ब्यागल च्वनेगु

अन्नपूर्णा दर्शनधारी

'ब्यागल च्वनेगु' गुगुपति शब्द न्यने मात्रं हे भतिचा गर्खेसे च्वनिगु खः । थः गु छेँजःया दुजपिं अलग्ग च्वनिगु यात ब्यागल च्वनेगु धाइ । ब्याग: च्वनेगु धैगु छगू न्हापा निसें चले जुया वयाच्वंगु चलन खःसां थुकियात स्वयेगु दृष्टि धाःसा पाः । ब्यागलं च्वनेमालिगु व ब्यागलं तयमालिगुलिइ थी थी कथंया समस्या दु । झीगु समाजय् आःतक नं झीसं न्येनावया च्वनागु व स्वयावया च्वनागु दुकि ब्यागलं च्वन धायसाथ हे अन थयागु न्हेस वइ - "छाय्, छु जुल, वा ल्वापु जुल ला?" ब्यागल च्वनिबले गुम्हे सित अपुइगु खःसा गुम्हेसित थाकुइगु नं जुइ । न्ह्यागु हे जूसां तबि ब्यागलं च्वनेबले उकिया भागिदार छेँजःपिं गथे कि, माँ-अबु, दाजु-किजा, तता-केहें जूसां तबि उकिया लिच्व धाःसा भविष्यय् मस्तयत लाःवनि । ब्यागलं च्वनेगु धैगु छगू कथं बांलासा मेगु कथं बांमला । अथेला छु नं ज्या छगू कथं बाँलाइगु जूसा मेगु कथं बाँमलाइगु धैगु खँ झीसं थुइकेमाः ।

ब्यागलं च्वनि बले वा ब्यागलं तइबले छेँया ढुकु हे न्ह्योने तया ब्वयमाः गुकी दाजु, किजा दक्व सित बराबर याना भाग बी । छेँय् गुलिन सम्पत्ति दु व दाजुकिजा दक्व सित बराबर इना बीगु यात अंश बीगु धाइ वा ब्यागलं तय्गु न धाइ । थःगु अंश कया बिस्कं च्वने धुंका नं नय्गु व त्वनेगु जक नाप याईपिं न दु । उगु अवस्थाय् खर्च जुईगु हिसाब बराबर ल्हाना छगू हे भुतु छेला न च्वनि । तर भुतु हे बिस्कं याना च्वनेगु यात नं ब्यागलं च्वनेगु धाइ । 'ब्यागल च्वनका' धाय मात्रं वा न्येने मात्रं हे आःतक झीगु समाजय् स्वच्छ रुपं काःगु खने मदु वा काय् मफुनि । थौं कन्हयया जमानाय् सगोल परिवार नाप हने च्वने फुसां तबि हना च्वने थाकूइ धुंकल । न्ह्याम्हेसियाँनं ज्या याना नय्माः । थःगु हे मचाखाचा व इमीगु भविष्यया निर्तिं बांलागु शिक्षा हासिल याय्फयेमा, थम्हं सिउगु दुःख थः माचाखाचां मसीमा आदि । प्रत्येक माँ अबुया इच्छा धैगु हे थः मचाखाचातय्सं सुखसीमा धैगु खः । इपिं मस्त तःधम्ह मनू जुइफय्मा, उच्च शिक्षा हासिलयाना माँ अबु व राष्ट्रया नां तय्फय्मा धैगु इमिगु चाहना दइ ।

ब्यागलं च्वनीगु धैगु थी थी कारणं च्वने माले फु । गथेकि छेँया दुजःपिं दथुइ कचकच जुया । मेगु कारण छेँज यक्व दया, आर्थिक अवस्था कमजोर जुया, अन्तरजाती इहिपा याना आदि । सगोल छेँज दुने दुजपिं यक्व दय् फै गथे कि बाज्या बज्ये, कका काकि, तःबा, तःमाँ, निनि आदि । गुलिन छेँजःपिं दै इपिं दक्वसिया मन छगू हे जुइ मखु । गन छेँजपिं यक्व दु अन ज्या न यक्व दइ । सु गन वन, सु म्ह मफु, सुनां ज्या याना च्वन, सुनां गुलि दाँ कमेयाना हईगु, खर्च गुलि आदि खँया हिसाब किताब दै मखु । हिसाब किताव दःसानं सकस्यां बांलाक्क तयातइ मखु गुकिंयाना नुगलय् खँ वालान्तुं च्वनि । ज्या याईम्ह ज्या यानान्तुं च्वनि, त्यानुया च्वनि, ज्या मयाइम्ह मयाना हे च्वनि । थजागु छेँज पिन्हें स्वयेबले मिले जुया च्वंगु खनेदुसा न दुने धाःसा मिले जुइ मखु । कचकच दया हे च्वनि, नवाय् नं फै मखु, सुम्क नं च्वने फै मखु । थयागु छेँजपिं सहलहयाना थःथगु व्यवस्था थःथमं याय्गु याना ब्यागलं च्वनेगु हे बांला जुइगु खनेदु । इहिपा याना न्हूगु छेँय् वनिपिं मिस्तय्त नं थाकु छायधाःसा न्हूगु छेँय् वइबले उमेसियाँ न्हूगु छेयँया बारे खँ सीमखु, सीकेत भतिचा ई काइ । थुजोगु अवस्थाय् न्हूम्हं भम्चा (भौमचा) यात व्यबहारय् मिले याकेत थाकुइ फु गुकिंयाना अन ब्यागलं च्वने मालिगु अवस्था सिर्जना जुइ । थथे जुइबले छेँज पिसं थुइका इमित ब्यागलं तयाबिइगु तसकं हे बाँला । थथे जुलकि ब्यागलं च्वंसां छेँजपिं लिसे सम्वन्ध बाँलाना हे च्वनि ।

सगोल परिवारय् पारिवारिक संवन्ध बाँलाना च्वनिगु धैगु हे खर्च याय्फतले खः । गन छुं हिसाब किताब बालाक्क मस्वसें खर्च याना च्वनेफै, अन जक पारिवारिक संवन्ध बाँलाना च्वनि । सगोल परिवारय् छेँजःपिं यक्व दै । अन आयआर्जन याईपिं नं यक्व दय्फु । गथे आय आर्जन जुल वहे कथं खर्च नं याय्माले फु । आय् आर्जन याईपिं यक्व मदु तर खर्च आपा जुलकि अन कचकच जुईगु स्वभाविक हे जुल । थुगुकथं परिवारय् आर्थिक अवस्थाया समस्या उत्पन्न जुइ फु । थजागु हे आर्थिक अवस्थां याना ब्यागलं च्वनेगु अवस्था उत्पन्न जुईगु खः । सगोल परिवारय् दुजपिं आपा दय्फूगु कारणं आर्थिक अवस्थाया भार दक्वस्यां थुइका सहलह याना मिले जुया वंसा छेँजया दथूइ स्वापु लिपा तक बाँलाना च्वनि । अर्थया कारणं खँ मिले मजुसा छेँज पिं ब्यागलं च्वनेगु बाँला जुइफु । सगोल छेँजया दुजःपिं ब्यागलं च्वनकि आर्थिक भार नं म्हो जुइ व सकल सुख आनन्दं च्वने फै धका सकसिनं थुइकेमाः । मिले जूबले हे ब्यागलं च्वन धाःसा आपत बिपत परे जुइबले गुहालि काय्गु व बिइगु यायत नं अपुइ । संगोल परिवारया सदस्य त व हे छेँ जन्म जुपी जक मजुसेँ बैबाहिक बन्धनं वइपी न दै । बन्धन पाखे वइपीन्त न थाकु, छाय धासा न्हूगु छेयाँ बारे खास छुनं खँ सी मखु व सीकेत छुं ई माली । बुझे जुम्ह व थुइका काइम्ह सिया ला थुइकाहे काइ अय्नं तबिन न्हूगु परिवार पाखें न छुं छुं व्यवहार मिले याना वित थाकुइ फु, गुकी याना अन ब्यागल च्वने मालीगु अवस्था उत्पन्न,ज्वीइ फु । थुगु कथं ब्यागल च्वनी बले थं परिवार सदस्यतय्त छुन गुहार याय् मासा न याय फै । यायगु मन न दै छाय् धासा आर्थिक भार धैगु छु धका बुझे जुइ धुन्की ।

झीगु समाजं अन्तर जातिय बैवाहिक सम्बन्ध यात आतक नं छगू कुदृष्टि धाय वा कुभाव कथं स्वेयगु या । अप्व याना अन्तर जातिय बैबाहिक सम्बन्ध गन जुइ, अन परिवार आफ्से आफ हे ब्यागलं तइगु वा ब्यागल जू वनी । अन्तरजातिय बैबाहिक सम्वन्ध यात आतक

दुनुगल निसे स्वच्छ भावं नाला काय मफूनी । अन्तरजातीय धाय् साथ जातीय खँ पिहा वइ, थंजात व कोजात धका । थंजातं कोजातयात बिहा यात धायवं अन थःहे परिवारय् हेला व कुदृष्टीं स्वय धुंकि मानौ व परिवारया सदस्य हे मखु , सु नं थःमला, मानौ म्हहे मस्यु , वैत सुनानं सहयोग हे याइ मख । मानौ सुथें सुथें तु । अन्तर जातीय बैबाहिक सम्बन्धय मिसा व मिजं निम्ह सिनं भोगे याइगु थ्व छगु हे समस्या खः। गुकिं याना ब्यागल च्वने मालीगु, च्वनीगु व तैगु खः। ब्यागलं च्वनेगु मध्य बामलागु कथं लिच्व लाइगु ब्यागल ,थ्व अन्तर जातिय पाखे च्वने गु ब्यागल खः । अझला झीगु समाजय् अन्तरजातीय च्वनेगु ब्यागलय् सिसां म्वाः, बुसां मम्वाः, धैगु भाव छुं छुं परिवारय्तक थ्येंगु खने दु । ब्यागल न्हागु कथं च्वसां तवि, बांलागु व बांमलागु लिच्व धासा भावी सन्तान हे भोगे यायमा । ब्यागल च्वनेगु बांमला, बाँनंमला, छाय् धाःसा झी मस्तयसं गुलि न खँ अजा,अजी पिं पाखे सीका काइगु व सिके दैइगु खतः । ब्यागल च्वना हुर्केजूपिं मस्तय्सं सीका काय खनि मखु । पुलां पुलांगु खँ धाय् वा पुलां पुलागु छुनं बस्तु त छु खः, गथे खः धैगु बारे सी मखु । अझला परिवार या फुकित सु सु धैगु हे म्हसि मखु ,गन वनेमा, गुबले छुयय्यमा, गथे यायमा आदि । सिइका काय फैगु व मफैइ धैगु थगुहे थासे लाःव अयनं तवि गुलि खँ झी थम्हं तुं बिचाः याना धायफू कि झीसं गुलि खँ सःस्यु व झी मस्तेसं अवश्य न मस्यु ।

थः माँ, अबु, परिवार नापं मच्वसें स्वैत ब्यागल च्वने मास्ते वै ? स्वैत दुःख सिइ मास्ते वै ? माँ अबु नापं च्वने बले गुली अःपु धका ला झीसं मचां बले निसे स्युगु खँ खः। अयनं झीसं थःगु भार थम्ह हे क्वबुइमा, थ्व संसारया हे रित खः । अले जक संसार बांलाक्क न्ह्याके फै, न्ह्याइ । थ्व झी सकसिनं सीके माःगु खँ खः । न्ह्यागु हे जूसां तवि ब्यागलं च्वनेगु यात बांमलागु दृष्टि मस्वे । गुलि बांमलागु दृष्टि झीगु समाजय् स्वयेगु खः उकिया भार क्वबिम्ह झीगु हे सन्तान खः। थः सन्तान यात भार मब्युसें बांलागु कथं स्वये, आपसी समझदार कथं हे झी झी मिलेजुया समाज बोलन्के, दुःख या भय सन्तान यात मबी, पारिवारिक सम्बन्ध न्ह्याबलें ब्वलंका तयफयेमा धैगु भाव न्ह्याबलें नुगलय् तया झी न्ह्यावने ।

नीछक्वगूगु (२१औं) शताव्दिइ झी झी हे नं पाना वने माले धुन्कल । बांलागु खँत जक सीका बुझेजुया वहे कथं झी ब्वलने माले धुन्कल उकिं थम्हं थःयात बांलागु पक्ष परिवर्तन याना भावी सन्तान यात सुःख बीगु व शनन्दं तयगु बिचाः याना न्ह्यावने । अठारौं व उन्नाइसौं शताब्दी यात बाखंया थुईका एक्काइसौ शताब्दी कथं परिवर्तन जुया वने, कुभाव व कुदृष्टि धैगु हे मदेक न्हया वने ।

Rajiv K. Menon, Leena Shrestha Menon,
Shriya K. & Rohan K. Menon,
Ellicott City, MD

Congratulations
on NOA's
21st
Annual
Convention
and
General Meeting!

पाहांचःह्रे

रेणु श्रेष्ठ, बालाजु

विशेष याना येँय् च्वंपिं नेवाः तय्सं तःजिक हनीगु छगू नखः खः पाहांचःह्रे । थ्व नखः चिल्लागा चतुर्दशी कुन्हु अथवा चैत्रकृष्ण चतुर्दशी कुन्हु ला ः। थ्व चःह्रेयात पिचाश चतुर्दशी नं धाय्गु याः। बहनी जक पुजा याइगु लक्ष्मी पुजा ,म्हपुजा , चथा बलय् थें थ्व नखः कुन्हु नं बहनी लुकुमाहाःद्य पुजायानाः भ्वय् नयाः न्हय्पुक हनी ।

वि.सं कथं धायेगु खःसा दकलय् लिपांगु ला चैतय् थूगु नखः हनी । पाहां चःह्रे नखःनिसें देय् न्यंकं जात्रा शुरु जुइ । पाहांचःह्रे नखः अन्तर्गत लाः । पाहांचःह्रे बलय् सकसिनं थःथःगु छेँय् छेँय् म्हयाय्मचा , भिनामचा , जिलाजं , पासाभाइपिं मोहनी बलय् थें नखत्या ब्वनेगु चलन दु । हिन्दु व बौद्द निगुलिं धर्मयापिंसं माने याःम्ह महाद्ययात हे पाहांचःह्रेखुन्हु लुकुमाद्यःया रुपय् पुजा याइगु खः । थ्व दिंकुन्हु जक महाद्यःवं अम्येय् (न्या ,ला , ख्यें , अय्लाः) सुला सुला नइगु जुगुलिं लुकुमाद्यः धायेगु याःगु खः धइगु धापू दु ।

पाहांचःह्रे नेवाःतय्सं मोहनि लिपाया तः धंगु व तःजिगक हनीगु मेगु नखः खः । थुगु नखःया इलय् नं मेमेगु नखःया इलय् थें थःथःगु छेँय् नीसी याना म्वः ल्हुया : थःथःगु त्वालय् लुकुमाद्यः पुजा याइ । अथेहे थीथी शक्ति पीठय् नं पुजा वनेगु चलन दु । त्वा त्वालय् , चुक , ननिपतिकं न्हापा लिपा लँय् ल्हाका तःगु लुकुमाद्यः यात निन्हु स्वन्हु न्ह्योनिसें ल्हाकाः तःगु थाय् म्हुयाः उला तइ । गनंगनं धाःसा पाहांचह्रेखुन्हु जक उलेगु याइ । थ्वकुन्हु यैँया नेवाःतय् सुथ न्हापां द्यइके वनी । छेँय् नीसीयाना भ्वय् ज्वलं ज्वरे याइ । ज्वरेयाःगु दक्व फुक्वं थकानाः सिकीब्व तइ । द्यःयात नं भ्वय् ब्व तइ । थ्व कुन्हु माहाद्यःयात छाये यंकीगु भ्वय् ब्वय् वाँउगु लाभा मदयकं मगाः । पाहांचःह्रे लिपा वाँउगु लाभा छाइगु जुगुलिं थ्व खुन्हु बाजं थाना वइबलय् “ कन्हय्संनिसें वये मखु लाभा घासा नये मखु ” धकाः म्यें हाला : वइगु चलन दु ।

छगू न्ह्यइपुसे च्वंगु खँ छु धाःसा थ्व खुन्हु माहाद्यः नं लुँबुँ धकाः पाछै व तुकंया बुँ अले वहःबुँ धकाः लैँया बुं किकाः पिचाशया रुप कयाः अम्येय् (न्या , ला ,ख्यें , अय्लाः) नइगु धइगु कथन दु । महाद्यः नं पिशाचया रुप काःगु जुयाः थ्व पाहांचर्हे यात पिचाश चतुर्दशी नं धायेगु याः। थ्व दिं कुन्हु जक माहाद्यःनं अम्येय्(न्या,ला ,क्यैँ ,अय्ला) छाय् नःगु धाःसा छन्हुँ पार्वतीया नं महाद्यःवं ला, न्या ,ख्ये, अयेला त्वंगु स्वये मास्ति वल धकाः इच्छा व्यक्त याःगुलिं पाहांचर्हे कुन्हु माहाद्यः नं नया क्यंगु जुया च्वन । थुकथं लुंबुँ व वहःबुँ किका अम्येय् नःम्ह लुकुमाद्यःयात छेंजःपिं सकलें मुना पुजा याइ । पुजाया भ्वलय् द्यःथाय् च्याकाः तःगु इताः वा सुकुन्दा मतय् माताःता ताःचा वा चम्चाय् अजः फयाः मिजं मिसा सकसिनं व फःगु अजः मिखाय् उलाः “ खुंया मिखा कां कां , जिगु मिखा त्यल्ला : “ धकाः न्ह्यइपुकी । थ्व नं छगू नेवाः तय्गु न्ह्यइ पुकेगु बिस्कं कथंया पहः खः । पुजा सिधय्का : वाउँ पाउँ तक्कं तयाः भ्वय् नइ । पाहां चह्रे धकाः गुम्हसिनं थ्व कुन्हु हे पाहांपिं सःतेगु चलन दु सा गुम्हसिनं छन्हु लिपा घोडाजात्रा खुन्हु सःतेगु याइ ।

पाहांचह्रे बलय् मुख्य याना ल्हाकाः तःम्ह महाद्यःयातपुजा यानाः नखः हनीगु खः । वास्तबय् धायेगु खःसा लुकुमाद्यः धकाः लुकुं बिउम्ह अर्थात सुला च्वंम्ह महाद्यः धाःगु जुया च्वन । उकिं लुकुमाद्यःयात सुला च्वंम्ह माहाद्यः धाःसां छुं मपाः । थथे माहाद्यः छाय् सुलाः च्वन धइगु बारे छगू किम्बदन्ति दु ---

परापूर्वकालय् दैत्य छम्ह तपस्या याना च्वंगु जुया च्वन । व दैत्यया तपस्या खना : महाद्यः लय् तायाः “ जिक्ये छं छु बरदान फ्वने फ्वँ ” धाः बलय् व दैत्यं “ जिं सुयागुं छ्यनय् थिलकिं व भष्म जुइमा ” धकाः फ्वन । महाद्यः नं व दैत्ययात बरदान बिल । भष्म जुइगु बरदान काःम्ह दैत्यया नां हे भष्मासुर जू वंगु धाइ । भष्मासुर दैत्यं थःत माहाद्यःनं बिउगु बरदान जाँचय् याय्त महाद्यः या हे छ्यनय् थीत माहाद्यः यात हे लित्तु लिना जुल । दैत्यं थःत हे लिउ वःगु खनाः महाद्यः बिसिउँ वनाः सुनानं मखंक फोहर चा या तःलय् सू वंगु खः धइगु धापू दु । वहे सुला च्वंम्ह माहाद्यःयात भ्चीसं लुकुमाद्यः धकाः पुजा याना वया च्वनागु दु ।

येंया सकल नेवाः तय्सं तःजिकं हनीगु थ्व नखःया कन्हय् कुन्हु अथे धइगु आमाइखुन्हु तिनिख्यलय् सल ब्वाकी । थुकियात खस भाषं “घोडाजात्रा ” धाइ । थ्व खुन्हु सरकारी बिदा तक्कं दु । घोडा जात्रा याइ बलय् देय्या तः तः धंपिं गन्य मान्यपिं निसें कयाः सर्वसाधारण तक्कं तिनीख्यलय् उपस्थित जुयाः सल ब्वाकुगू स्वइ । थ्व बलय् कांम्ह सल नं ब्वाकेगु याइ । थ्वकुन्हु हे पाहां सःते माःपिनि स्वनिगःया मेमेगु थासय् च्वंपिं थः थितिपिं पासापिं नं सःता नखःत्या ब्वना नखः क्वचाय्काः छ्वइ । पासाभाइपिं नं सःतेगु जूगुलिं पाहांचःर्हेयात पासा चःर्हे नं धायेगु याः । पाहां चःर्हेया निन्हुकुन्हु यैँया थी थी त्वालय् मरःजा नकेगु धकाः कुमार मिजं मचा व कुमारी मिसा मचा तय्त भ्वःभ्वलं फ्यतुकाः मरःजा नकी । तान्त्रिक विधि छ्यला थुया तःगु थूगु मरःजा नकल कि मस्तय्त छुं ल्वचं कइ मखु , भूत प्रेतं थिइ मखु व अरि नं चाइ मखु धइगु धापू दु ।

पाहांचःर्हे बलय् थी थी थासय् च्वंपि अजिमा द्यः पिनिगु जात्रा न्यायेकी । गथेकि कंगया कंग अजिमा , भद्रकालीया लुँमधि अजिमा ,बछ्ला अजिमा ,म्हयि्पया म्हयि्प अजिमा, व टंकेश्वरया तख्ती अजिमा द्यःया खः जात्रा यायां असनय् हयाः द्यः ल्वाकेगु धकाः तसकं न्ह्यइपुक्क जात्रा याइ । यैँ देय्या जात्रा कथं नां दंगु थ्व जात्रा छगू पाहांचःह्रेया महत्वपुर्ण पक्ष खः । लुतिमरु अजिमाया जात्रा चाहिं मेपिं अजिमापिं नापं याइ मखु ,व सिबे नं प्यला न्हयः बालाचःर्हे कुन्हु याइ ।

थुकथं छगू बिस्कं क थंया मोलिक परम्परा कः घाना च्वंगु थ्व पाहांचःह्रे छगू अतिकं न्ह्यपुगु नकः खः धइगु खँय् छुं निगूमत मदु ।

Congratulations

on NOA's

21st

Annual Convention and General Meeting!

Anup, Anju,
Ayush and Megha Joshi
Frederick, MD

WISHING

NOA

a grand success

on 21st

Annual Convention and General Meeting !

Sujay ,
Preeti and Yasila Shrestha
Gaithersburg, MD

स्वाभिमान

प्रकाश प्रधानाङ्ग

बर्षाया मौसम, आकाश नं ख्युँख्युँ धाः । वा नं मदिक्क सिम सिम धायक वयाच्वन । डा. मोतीलक्ष्मी भतिचा ताप्पाक गामय् मेडिकल क्याम्पया ज्याभ्वलय् थःसहायकपिं ब्वना क्याम्पय् वना छेँय् लिहाँवय्धुंका त्यानुया लासाय् ग्वतुला च्वन । थौं वयात छुं दयेका नये धैथें नं जुयामच्वं । ज्या याईम्ह मिसामचा नं लिहाँ वने धुंकल । याकःचा च्वना च्वंगुलिं वयात भचा मफुबले नःधाइपिं नं सुं मदु । भतिचाला नये हे मालि धका दना फ्रीजय् छु दु स्वया च्या दयेका दूगु नया लासाय् ग्वतु वन । थौं वयात छुं अध्ययन याय्नं मँमत ।

वयात थौं अतितं कुत्तुकुला च्वन । कलेज ब्वनाच्वंबले हे मनोज नापलात । मनोज नं पिन्हे जिल्लां थन यँ ब्वनेत वयाच्वंम्ह खः । व नं बाँल्हाम्ह,ब्वनेत मिहेनतिम्ह खः । थौं कन्हय् धाधां इमिगु मतिना ब्वलन। मोतीलक्ष्मी नं प्रतिष्ठित घरानियाया म्ह्यायमचा खः । मनोज नं प्रतिष्ठित घरानियाया काय्मचा खः। आखिरय् इमि छैंजःया सहमतिं इहिपा सम्पन्न जुल । लिपा निम्हं विदेशय् वना मनोज इन्जिनियर व मोतीलक्ष्मी डाक्टर ब्वना नेपालय् लिहाँ वल । थनवया थःथगु विषय इन्जिनियर व डाक्टरया ज्या याना च्वन । डाक्टर मोतीलक्ष्मी थमं माने याय्मापिंत माने याना, थमं छेँय्याय्माःगु फुकं ज्या याना निम्हतिपु मिलेजुया हरेक ज्या याय्गु यानाच्वन । अझ निम्ह मिलेजुया येँय् छेँ नं दयेकल । अले मनोजया छेँजः, माँ - बापिं नं वयेगु वनेगु जुयाच्वन । इमिगु मेल खना सकलें लयताय्गु अले दङ्ग जुइगु । माजु बाजुयात सेवा याय्गु, मेपिं परिवातपिन्त आदर याय्गु व थःस्वया क्वकालिपिंत मतिना व गुहालि यायेत चुके मजु । । थजाम्ह भम्चा लुइकेगु नं परिवारया सौभाग्य थें तायेकेगु । इमी निम्ह म्ह्याय दत । तःधिक जूलिसें इमिगु शिक्षाय् कमि मजुल । निम्ह हे म्ह्यायिपं बाँलाक्क ब्वनेधुंका तःधिम्ह अमेरिकाय् ब्वं वन । लिपा थःगु ब्वनेगु सिधयेके धुंका थम्हं यःम्ह विदेशीनापं इहिपा यात । चीधिकम्ह म्ह्याय थन हे ब्वने धुंका वं नं थःयःम्ह लिसे इहिपा यात । जीवनया मोड गनं गनथ्येनि धैगु सुनानं सीकिमखु । थःगु उन्नति व नां जाय्धुंका छेँय् कलायानँ नां जाइगु उन्नति जुइबले पुरुष प्रधान देशय् सायद पुरुषपिसं शंका, उपशंका यायेगु, छ स्वया जि छु कम धका घमण्ड, अहंकारया भाव जागे याय्गु प्रबृति थ्व इलय नं ल्यों दनि थें च्वं । मनूत सकलें अथे जुइ धैगु नं मखु । तर अथेहे लुमंका जुइपिं पुरुषपिं नं ल्यों दनि थें च्वं । न्ह्याक्वहे पुरुष व नारी समानताया नारा थ्वकुसां आःतक्क पुरुषपिसं थः कला थःस्वया च्वय थ्येंगु, थःस्वया कलाया ब्यापक चर्चा जूगु मयेकिपिं नं ल्यों दनि। थजागु खंयाना छेँ कला-भातया मन मुटाव जुईगु जुया अशान्ति जुइगु । गुलि गुलिं नारीपिसं सहिष्णुतायात कःघाना, सहयाना, छेँ थःमस्तयगु भविष्य बाँलाकेत थःगु ज्याय् संग्लग्न जुया च्वनाच्वंपि नं मदुगु मखु ।

मनोज व मोतीलक्ष्मीया नं बुलुहुं विचार मिले मजूया वंगु खः । अथवा निम्हं थःथःगु ज्याय् व्यस्त व मोतीलक्ष्मीया डाक्टरी विषय मयेकूगु खः धाय्मफु । विदेश वना मोतीलक्ष्मीं कुष्टरोग विषय ब्वना थन वया अजापिं रोगीपिनि सेवा व अजापिं रोगी पिनिगु अस्पताल थें म्होजक बिरामीपिं तय्गु चायेका इमिगु सेवायाना च्वन । गामय् गामय् वना मेडिकल क्याम्पया ज्याभ्वः निरन्तर यानाच्वन । वया ज्या खना सुनानं याये मफूगु ज्या धका वयात सुभाय् बीपिं यक्व दु । थजागु थजागु थी थी कारणं इपिं निम्हेसिया विचार मिले मजूल । आखिरय् मोतीलक्ष्मीं छेँ त्वता मेथाय् च्वंवन । मेथाय् च्वँवंसाँ बाःजु मफुबले अस्पतालय्, छेँय् नं वना बाःजुया सेवा याय्गु त्वःमतु । लिपा निम्हसिया सल्लाहं इमिसं पारपाचुके नं यात । मनोजं मेम्ह इहिपा यात । इमिगु पार पाचुकेजूसां मनोज मफुबले मोतीलक्ष्मीं नं डाक्टर क्येनेत सल्लाह बीगु । नापा लाइबले नवायेगु नं याः । मेपिसं छुं धाःसा वनापं जिं जिन्दगी बिते याय्धुन, आःपासा थेंला खःधाइगु । डाक्टर मोतीलक्ष्मी डाक्टरी पेशा जक मखु, दुःखसिया च्वपिं मिस्तय्त गुहालि व गरिब मस्तय्त स्कूलय् ब्वंकेगु व गरिब मिस्तयगु जीवनस्तर थकाय्त धेबामुना उकिया ब्याजं ज्याबीगु गुहालि नं याना च्वंगु दु । वया उद्दार हृदयय् गबलें चिन्ताया भाव खनेमदु । जिं थमं याय्फुगु सेवा कार्य यानावं वने । लिपा छु जुल वहे जुइ धाइगु । म्ह्याय छम्ह थन हे दु । व नं थःगु ज्याय् व्यस्त । वयानं निम्ह म्ह्याय दु । व नं थःगु ज्याय् व्यस्त ।

लासाय् ग्वतुला च्वम्ह डा.मोतीलक्ष्मी बिगतया खँ व थुपिं हे फुक्क खँत छता छता वयागु मतिइ बाःवया थम्हं भोगेयाःगु खँ, थःगु पेशाया खँ, अथे हे दुःख सिया च्वंपिं मिस्तय्गु खँ, जीवनय् थमँ भोगे याःगु खँ फुक्क नुगलय् मन्थ्योगु खँत न्ह्योने वया चच्छि हे न्ह्यो छखे चिला फिलिम स्वःथें चच्छि वया न्ह्येपुइ, नुगलय् थ्व हे खँ वयाच्वन । मचायक गबलें न्ह्यो वल मस्यु । सुथय् दन्न निभा त्वयधुंका ज्या याइम्ह मिसां फोन याःबले फोनया घण्टी वयवं न्हेलं चाया दना खापा चायेका वन ।

जीवनय् हरेक दुःख, सुख बाधा अवरोध व समस्या समाधान यायां थःगु जीवन स्वाभिमानी पूर्वक बिते यानाच्वंगुलिं डा. मोतीलक्ष्मीं सन्तोषया सासः ल्हाना च्वनि ।

हिउपाः

श्रीलक्ष्मी श्रेष्ठ, लाइदन,द नेदरलन्द

अड्डाय वने त्यःगुलिं लसताया ईलचं स्व स्वं हथासं पर्सि सिन । सुथयतुं माःगु समा याना तये धुंकुगुलिं ख्वालय छुं सना च्वनेम्वाल वया । अथेला ख्वालय यक्व ह्याउंक, वाउंक पाना जुइमाःम्ह मखु व । मिखाय भचा अजः, न्हातिकाय सिन्ह छपता, म्हुतुसिइ छबाला लिपस्टिक । सँ छकः पिचुक छ्यनकि वया समा सिधल । सकतां न्ह्यंगु, न्ह्याबलें क्वबिया जुइगु म्हिचा ब्वहलय यखाना व कोथां पिहां वल ।
"अय लसता, थौं नं छ अड्डाय वनेत्यना ला ?गुथि तन्हु म्वाल । इताः, धुपाँय, जजंका, भोय लपते छुं हे मदुनि ।" वनेत्यंम्हेसित पने थें मांजुम्ह लबय दना हा वल ।
"छु छु गुलि, गुलि माःगु खः थें ?" वं चिसलं न्यन ।
"लपते स्वसःति माः । ब्वता नं म्हं निगःया दरं व न्हिने क्वाः ला नकेत नं याना स्वसःत्या हे मालि । पाःब्व तया बिया छ्वयेत तपाःगु लपते छपाः नं माः । उखेंथुखें च्याकेत नापं याना इताः द्वछि, जजंका सच्छि व धुपाँय प्यथूति मालि । सिन्ह, ताय् व मेमेगु पुजा ज्वलंत न्हापाया ल्यं दनिगु हे गाइ । उकिं छ लिहां वये बलय् लपते सुइत पाःलपते थू, इताः निलेत कपाय, धुपाँय निलेत धुपिचुं व जजंका कायेत कचिका न्याना ज्वना वा खं ला । ज्यू सा छं छ्वाःया बिदा नं कया वा धाः वयागु जि ।" माजुम्हेसियां म्हुतुं छत्थुं ह्वारारा लः बा वइ थें खँ बा वल ।
"ज्यु । जिं बिदा काये जिइला न्यना स्वये । धुपाँयया थासय धूं प्यथू च्याथू दःसां मज्यू ला ?" हथाय चा पहलं लसतां न्यन ।
"अँ, थौं छेंय बँ इलेगु निसें सकतां सुचुकुचु नं यायेमानि । कंस ला गुथियारत मुनेत वइ । उकिं माःगु न्याना ज्याय मवंसें छेंय लिहां वःसां मज्यू ला छ ?" गुथिपाः न्याःम्ह मांजुं वयात पने थें हाकनं मेगु खँ छुत ।
म्हिगः म्हीगः छुं मधासें थौं छत्थुं पिहां वनेत्ययेका मांजुम्ह हाः वःगुलिं लसताया जरक्क तं पिहां वल । तर वं छुं मधा । "आ वने लिबात लिहां वयाः खँ ल्हाये का मज्यूला ?" न्ह्यु ख्वालं लिसः बिया लिना छ्वम्ह थें भाताभातां ब्वाये वन व ।
बांलाक खँ मफसें भौमचा वंगु खना मांजुम्हेसिया मुरुमुरु तं पिहां वल । करपिंत न्यंके थें भ्यालय च्वना पुतुपुतु हाल । अभ्कं वया मन मच्वना कायया न्हायपनय मन्त्र ब्वना न्यंकल ।
घौपलख लिपा हे मू लुखाया गं न्यात । "अय लिहां वलकि छु व ? अय बाउंचा खापा चायेका ब्यु ।" मांम्ह तलं हाला हल ।
मामं ज्या ब्वगुलिं छेंय च्वना च्वंम्ह लुनिभाः दना स्व वन । कलाःम्ह मखु तर सुन्तलिचा वयाः च्वंगु खना वं अजू चाया न्यन,"छाय ? छु धायेत वयागु छ ?"
"मांयात ग्वाहालि यायेत हुं धकाः छ्वयाहःगु भौमचां । खापा खनादिसं भाजु ।"
"थौं ज्याय वने म्वाः ला छ ? थः छेंज्या थकीं जुया अड्डाय वना नइम्हेसिया छंत ज्या ब्वः वल ला ? ज्याला बिया छेंय ज्या याइपिं तयेत जिमिसं फु ला व । म्वाल लिहां हुं छ । व हे वयाः या वइ का ।" सुन्तलिचा थाहां वये मलानि मांम्ह मि जुयाः चिरचिरपं हाला हल ।
"छिं छुं बियादी म्वाः । छु छु यायेमाः जक धयादिसं । जितः बिइमाःगु दक्व लसता भमचामयजुं बियादी । छिं धन्दा कयादि म्वाः ।"
मांम्हेसिया पहः खना लुनिभाःया पालिं निसें तं पिहां वल । कलाःया कमाइ नयाच्वंम्हेसिया छु धाये, छु धाये नं जुल । "का, का, जिं नं माःगु ग्वाहालि याये भ्की सकलें जाना छेंय सुचुकुचु याये का मज्यू ला मां ?" वं ज्या सिधयेका छ्वयेगु स्वल ।
थः हे काय नं धाःसेंलिं मांम्ह छुं धाये मछिना सुम्क च्वन । वं धाः थें माःमाःगु यात । थः भौमचा जुया बलय मांजुं बिइगु कसा लुमना वया बँ इलाच्वंम्ह सुन्तलीयात दुखं जाःगु पुलांगु बाखँ कना हल ।
"जिमि जुलं छेंय छुं जुलकि देने हे मला । चच्छि चच्छि बजि ल्हुइमाः, मि दुया अयला कायेमाः । गबलें ला थ्वँ नं थुइमाः । घौछि ल्हाः सुम्क तयेमदु, थाज्या-लाज्या यायेमाः । मफु धकाः हे गबलें दिपा काये मदु स्यू ला सुन्तली । थौंकन्हे जुलं गुथि पाः जुलं हे भमचाया अड्डाय वना नयेमाः ।"
"न्ह्यः वल, त्यानुल धकाः नं देने मदु ला ?" सुन्तलीं उत्सुक जुया न्यन ।
"गन थेने बि धकाः, ग्वंगः महाः बलय दने मफुसा मांजुं सँ ज्वना लु वइ का । भाःतं लाकमं च्वाइ का । आ जुलं स्व...... । द्यः तुयूसां इमिगु ई मजु तल्ले दना हे वइमखु । हाकनं ज्या वने म्वालकि वसिबँ पुइत हे प्यनय निभालं खयेका तिनि दना वइका स्यू ला छं ? न्हापाया लुमंके बलय ला आ छुं नं ईलय याये म्वाल का । उलिमछि ज्या सिधयेकेमानि । धयाछ्वयागु दक्व जक ज्वना वइगु नं खःला मखुला ?"
"मांया नं छःता हे माःगु खँ ल्हाना च्वनिमखु । वया कमाइ नं छेंय न्ह्याका च्वने मासेंलिं वं स्वया गयगय यायेमाल याइका । दुइमदु

सुइमदु बासि खँ ल्हाना च्वनां छु यायेगु, मखुला सुन्तली ?" भ्याःया न्हायकं हुयाच्वंम्ह लुनिभाः नं मांम्हेसित नरथक्क धाल। "कलाःया पं लिना हाः वया ला छ ? छेंय् च्वना कलाःयात ज्या याका नइम्ह छेंयभत्तु ।" मांम्हेसिया नं ज्या मदुम्ह काययात कुगाक्क धाल ।

उगुंथुगुं थाकथुकु खँ ल्हाना माःगु छेंज्या सिधयेका च्वच्वं न्हि फुत। लसता नं भरियायात माक्व ज्वंका छेंय दुहां वल। सुचुक्क बँ थिला तये धुंकुगु बइगलय सुयातःगु लपते पँ, ब्वःता छद्वं, धूं धूपांय, इताः, जंजका निसें मांजुम्हं सुथय धयाः छ्वक्व भ्वलिं ब्वयाः तयाबिल । ज्या दिइ धुंकुगुलिं सुन्तलीयात न्हिच्छिया ज्याला बियाः लिपा मालकि हाकनं छंत सःते धयाछ्वल ।

थम्हं छुं याये म्वायेक सकतां न्ह्योने थ्यंगु खना माजुम्ह छभ्भाः वातां च्वन। कलाःया पहः खना भाःतम्ह नं जिल्ल जुल।

"अड्डाय सिधयेके माःगु ज्या यक्व दुगुलिं गुथि कुन्हु छन्हु जक जि छेंय च्वने लाइ। मेगु छु छु मानि थौं हे धयादिसं। जिं च्वया तये । कन्हे, कंस याना लिहां वये बलय थौं थें न्याना ज्वना वये ।" लसताया खँ न्यना मांजुम्हं ह्याउंपालु ख्वाः ज्यात । भौमचायात ब्वः बिया च्वनागु लुमना पश्चातापं पुसां थःगु नुगः स्वकु थकया दंग जुल ।

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!
Bijendra, Bindu,
Ruchi, and Grace Shrestha
Woodbine, MD

WISHING
NOA
a grand success on
21st
Annual Convention
and
General Meeting !

Purna K.Shrestha, Madhuri, Kritishma,
Kritika & Kritesh Shrestha,
Germantown, MD

लुम्बिनी (चिबाखँ)

संजय शाक्य, कोलोरादो, अमेरिका

जिगु नां लुम्बिनी । तर त्वालय् च्वंपिं व पासापिं सकस्यां लुमनी धाइ । अझ छेंय् ला लुमं धका सः तिगु । कलेजय् मास्टर्स तक आखः ब्वने न सिधल । क्याम्पसय् वना आखः ब्वंकहुँ धका साउति ब्यूसां थइत मंमदुगु ज्या छु यायेगु धका जागिर नःमवना । दकलें चिरिम्ह म्ह्याय् जूगुया लवः जिं कयाच्वनागु जुल । जि ज्वःपिं जलाखला व पासापिं दक्वस्यां ब्याहा जुइधुंकल । गुलिसिन लभ म्यारिज यात । गुलिसिया एरेन्ज । जित धाःसा सुं मिजंपिंसं हेय्केगु व हाय्केगु अ'त छता मया । छाय्धाःसा जिं अखवत उमित हे हायेकिम्ह मिसा लानाच्वन ।

मोबाइलय् तिन्न गं न्यात । स्यान्याम्ह पासा सुमेधाया फोन खनि । जिपिं स्कुल व कलेज नाप ब्वनापिं व तस्सकं मिलेजूम्ह पासा न खः । जिमित 'सुमु-लुमु'या जोडी न धायेगु याः ।

" सुमु, छाय् ले थौं आपलं फोन यात ले ? म्ह फु ला छंत ?"

" जिं ज्या यानाच्वनागु अफिसय् स्टाफ छम्ह मालाच्वन । छं यायेगु खः सा साहुयात धयाबिइ ।"छेंय् जक गुलि च्वंच्वनेगु ! जागिर याःसा ब्याहा यायेगु दबाव जूसां पनेजिइ भाःपा अनुमति बिया ।

म्यानपावर कम्पनीइ ज्या यानाःगु न न्यादकक ति दयेधुंकूगु जुयाच्वन । आः ला जिपिं अफिसय् पुलाँपिं हे जुल । ज्या दुबले ज्या यात । मदुबलय् मंदुथें गफ यात । मोबाइलय् फेसबुक व मेसेन्जरय् पासापिं नापं खँ ल्हात । अफिस धुंका छेंय् मां व भोतपिंसं साक्क भिंक दयेका तःगु नल, त्वन । गुलि आनन्द ! अहो ! जिगु जिन्दगी ला म्वाल का ।

छन्हु अफिसय् सुमेधां न्यन - " ए लुमु, आः छं न इहिपा यायेगु मखुला !"

" म्ह स्यूपिं सकसिया ब्याहा जुइधुंकल । आः फेसबुकय् थम्हंतुं माला यायेगु का ।"

थनि अफिसया ज्या नाप मिजं पासा मालेगु ज्या न न्ह्यात । छम्ह नाप ला हे लात - लोकेश वया नां । बुलुहुँ जिमिगु व्यक्तिगत म्हसिका, छु यः, छु मयः ? परिवारया नालिबेली न्यनेकने धुंका फोन नम्बर न हिलाबुला याना । जिं लोकेशयात ख्या यायेथें " आइ लभ यू !" धया निकः तक च्वया । वं " लभ यू टु !" धका छक हे लिसः तक मब्यूबले गजाःम्ह 'ब्लाक एन्ड ह्वाइट' मिज पासा दय्के लात धका मतिइ वन । थौं सुथाय् किजा नाप मर्निङ० वाक वना बलय् किजां न्यंकल - " लुमं तता, म्हिगः त्वालय् च्वंम्ह लमि गुजं वया छंत भमचा ल्हा वः गु का । मिजंया थन यलय् थः गु हे छेंय् दु हँ । जात व उमेर न मिलेजु हँ । इम्पोर्ट व एक्सपोर्टया बिजनेस दु हँ । मां व बा न छनाप न्यना खबर याये धयाच्वगु दु ।"

जिं छुं लिसः मबिया । मनय् लोकेश जक लुमना च्वन । छेंय् थ्यनेवं बानं सः ता न्यनादिल -

" मैं, छंत बाँलाःगु कुल घरानया मिजंयात धका फ्वं वया च्वंगु दु । छगु बचन छंत न न्यने धका । मैं न सुं ययेका तैगु दु ला !"

" मदु, तर जि ब्याहा याये म्हा नि बा !" जि थः गु क्वथाय् वना ।

अफिस वनेत तयारी जुइमाम्ह जित जाँगर मन्त । मनय् धौबजि वाला लोकेश नाप मेसेन्जरय् गबले खँ ल्हाना थ्व फुक्क खँ ब्याकेगु ध्याउन्न जुयाच्वन । पासाया मेसेन्जरय् च्वया -" हनिचा अनलाइनय् वा न्हे ! छन्त छगू खकक धाये !" अफिसय् थ्यंका लोकेश नाप फुक्क खँ ब्याका । वं धाल -" अथे खःसा छन्त जिं ब्याहा याये । झीसं थ-थवय् बाँलाक थुइका कायेधुन ।"

" तर जिं बायात जिगु ब्वाइफ्रेन्ड मदु धका धाये धुन ले !"" म्ह स्यूम्ह, मन मिले जूम्ह पासा धा ले !"

छेंय् वना मांयात धया -

" जि यम्ह छम्ह दु । अमेरिकाय् च्वनि ।"

" उखुनु बानं न्यंबले चाहिं सुं मदु धाल का ।"

" उखुनु ब्वाइ फ्रेन्डथें खँ मजू । थौं जिगु छेंय् ब्याहाया खँ जुयाच्वन धयाबले वं थःगु नुगखँ प्वंकल । का रे मां बायात धयाब्यू ।""मिजंयात गथेयाना म्हसिकाःगु ले ?"

" फेसबुकय् नापलाका मेसेन्जरय् स्वया खंका खँल्हानागु का ।"

" तप्यंक गबले नाप मलानि हँ ! अमेरिकाय् च्वंम्ह हँ ! छिमि ततापिं सकलें यलय् का । छ छम्ह जक उलिमछि तापाक्क न ब्याहा याना बियाछ्वइला ! "

थुलि धया मामं ला निम्ह ततापिंत फोन याना धयादिल -" थ्व लुमंचित सम्झे याःवा न्हे !"

बहनी पाखे ततापिं वया ख्वाख्वा-छ्याछ्या यायेथें धाःवल । " स्व लुमं, छं छाय् थथे मन स्यंकागु हँ ! म्हस्यू मखु, तास्यू मखु । गय्ना विश्वास

यायेगु ? छंत छुं जुलधामि सुनां स्व वइ ? जिपिं सकलें थन, छ छम्ह अन, उलिमछि तापाक्क !”
“जिं ब्याहा याये हे मा:सा लोकेश नाप हे याये ।”
“का म्वाल का । मिजंया थन यलय् छुं दु ला ले ?”ततापिं भचा नरम खनेदत ।
“जिं कन्हे न्यना स्वये तता ।”
लोकेशं येंय् थः पाजु मल्जुपिं व दाजु भोतपिं दु धका भोतया फोन नम्बर बिल । लोकेशया भोतं छु धाइ जुइ धका मनय् धौबजि वाला च्वन। भोतं न धयादिल - “लुमन्ति नानीपिंया न उबहा व जिपिं न उबहा छगू हे जूगुलिं थः लाइ ला !” छगू हे बहा जूसां मां व बाया पाखें थः मलासा बरेजुपिनि बिहेबारी चलेजू । थ्व हे खँ जिं पासायात न्यंका । छेंजःया दबाव व लोकेश नाप बाये मालिगु ग्याचिकुं याना निन्हु तक ला भोक हडताल हे याना । अफिस न मवना । थुलि खँ सिइका लोकेशं धाल -“थःजागु सास्ती नया परिवारया स्वीकृति मदयेकं ब्याहा याये मखुत । छं छिमि बा मां न धा:थाय् व ब्यूथाय् हे ब्याहा या ।”बल्ल जिगु सास थाहाँ वल । जिं लोकेशयात मतिनाया बन्धनं मुक्त याना ब्यूगुलिं सुभाय् बिया । “लोकेश, छं थुलि मधा:गु जूसा जिं न हारे चाइम्ह मिसा ला मखु । तर मां बा व सकसिगु खुसीया लागि थौंनिसें छनाप बाये। तर छ नेपालय् वइबलय् छकः नाप लाये मास्ति यः । जीवनय् छक मतिना यानागु न थथे जुल का । आबलिं जिं मतिना
धैगु गबलें यायेमखु ।”
जिगु जुइत्यंम्ह व्यापारी मिजं न तस्सकं हे रोमान्टिकम्ह लात । भ्यालेनटाइन डे खुनु केक ताना नया ग्वय् ज्वना ब्याहा क्वछिना । लोकेश न ब्याहा यायेत नेपाल वयेत्यंगु खँ कन । तर जिं मेसेन्जरय् उकिया लिसः मबिया । जिगु लागि थ:त लँयसं चिइका बिम्ह लोकेशयात नापलाना सुभाय् देछाय् ला मास्ति व:गु खः । तर निपा ख्वा: व प्यंगः मिखा चूलाइ बलय् मन हिला मखुथें जुइगु भयं जिं थः गु नुगयात क्वात्तुक चिना तापाक्कं हे लोकेशयात लसहनागु जुल ।

Congratulations
on NOA's
21st
Annual
Convention
and
General Meeting!

Radha Joshi, Yagya B. Karki,
Anu Joshi, Abby & Aanya Karki
Urbana, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया

नीछक्व:गु

त: मुंज्या

सुथां लायेमा धका

भिंतुना

देछाना च्वना ।

Ram Lal, Chitra, Sabal,
Krijan and Sabrina Shrestha
Greenbelt, MD

WISHING

NOA

a grand success on

21st

Annual Convention
and
General Meeting !

Lok Darshan, Melina,
Tejeswini, Aradhika,
Tejaswi Darshan Shrestha
Fairfax, VA

NOA presents 'Certificate of Appreciation' to Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami in Washington, D.C.

Udaya Shrestha, General Secretary-NOA

The Newah Organization of America (NOA) held a special Meet and Greet program to honor and recognize Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami and his spouse Mrs. Bhagwati Maharjan on Saturday, September 18, 2021 in the Washington D.C area. Due to the ongoing COVID-19 pandemic, the event was held in a private setting amidst the invitees of NOA founding members, advisers past presidents, EC members and volunteers only.

NOA Treasurer Mr. Divakar Dhaubhadel served as an emcee and heartily welcomed all the attendants present despite of a short notice. He recognized and honored the presence of distinguished guests and cordially requested NOA president Mr. Yagya Man Shakya, distinguished guests Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami & his spouse Mrs. Bhagwati Maharjan and WNO president Mr. Season Shrestha to be seated on dais. The program officially began with NOA president Mr.Yagya Man Shakya by offering khada and presenting NOA's official LASKUS 2021 magazine to distinguished guests Mr. Jakami, his spouse and Mr. Shrestha.

NOA's General Secretary Mr.Udaya Shrestha warmly welcomed participants, EC members, spouses and expressed deepest gratitude to the distinguished guests Mr. Jakami, his spouse and NOA president Mr. Shakya and WNO president Mr.Season Shrestha. General Secretary Mr. Shrestha conveyed a short introduction and highlighted the accomplishments of Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami. Mr. Jakami hailed from indigenous Newah community and was born on B.S 2014 (Nepal Sambat 1078) in *Bhujinda Tole* of city *Panga,* Kirtipur, Nepal. His remarkable career in Nepalbhasa journey began very early on and was involved in teaching and producing *daboo* dance, writing poems, songs and has authored numerous books and articles. He has established himself as a prominent Newah activist, excellent orator, terrific writer and has recited several poems in rhymes honoring historic Newah scholars both past & present and continue to play an active role in advocating rights and identity of indigenous people and marginalized communities. He is immensely popular and in recognition of his excellent contribution Mr. Jakami was honored with the title of Lok Kabi by *Newa Dey Daboo, an* umbrella organizaion of National Newa Organization of Nepal in B.S 2072. Mr. Jakami is the present chairman of Jyapu MahaGuthi Nepa, a prominent national organization and affiliated in leadership roles in several national and social organizations of Nepal. He has received several awards and honored by numerous organizations in Nepal. Mr. Shrestha wished him great successes in his plights in promoting and preserving Newah culture, tradition, heritage, literature, songs and beyond.

Distinguished guest Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami greeted participants, expressed gratitude for

recognition and honor bestowed by the NOA and Newah community. He congratulated and praised NOA for working diligently to promote Nepal through Newah culture, tradition and heritage around the Washington DC area. Mr. Jakami recited a few short poems from his upcoming historic book *Kirti Laxmi* and it was well received by the participants. He conveyed the message of love, passion and unity among all Newah community to promote and preserve Nepalbhasa, world renowned heritage, culture, tradition and to remember the important relations between the language and sustainability of Newah community as envisioned by great poet Siddhidas Mahaju, four pillars of the Nepalbhasa renaissance era.

WNO president Mr. Season Shrestha felicitated distinguished guest Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami and expressed deepest gratitude to NOA for convening interaction program despite of ongoing pandemic in recognition and honor of Mr. Jakami who is an ardent Newah scholar, leader, poet, writer and popular community activist. Mr. Shrestha also briefed about the various WNO activities and ongoing Google translation project of Nepalbhasa online and appealed all to participate and be part of this noble cause in preserving Nepalbhasa.

NOA President Mr. Yagya Man Shakya welcomed and thanked all participants and extended warm greetings to distinguished guest Mr. Rajbhai Jakami, his spouse and WNO president Mr. Season Shrestha. Mr. Shakya shared the various activities conducted by NOA to achieve the goals & objectives in preserving and promoting Newah culture, tradition, heritage, language, dance and many more in the USA. He also cited that NOA has established a good tradition to recognize, and honor prominent Newah personalities, scholars, poets, writers and activists. On behalf of NOA and Newah community Mr. Shakya presented a "Certificate of Appreciation '' to Mr. Jakami for his tireless contribution in preserving and promoting Nepalbhasa activities and more. Mr. Shakya also thanked EC members, volunteers and venue Taj Mahal Grill and Bar for making this program very successful.

Interaction program with Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami concluded with a short question and answer session. He entertained the participants with his popular Corona song and explained the interesting factor behind his last name 'Jakami'. The program ended with a delicious lunch and a lot of wonderful memories. Please visit www.newah.org and NOA Facebook page for more information.

हरिप्रसाद प्रधानया व्यक्तित्व

आरिकमाला प्रधान

१०४ दँतकया निरंकुश राणा शासन धुंका:या प्रजातान्त्रिक नेपा:या न्हापांम्ह प्रधानन्यायाधीश हरिप्रसा प्रधान ख: । सिक्किमया विकासय् बल्ला:गु व गतिला:गु जग: स्वनावंम्ह लक्ष्मीदासया छय् ख: हरिप्रसाद प्रधान । जिं नेपालभाषा विषय कया: स्नातकोत्तर (एम.ए.) यानाबलय् हरिप्रसाद प्रधानया व्यक्तित्व विषय वयक:या जीवनीयात शोधया विषय दयेका: Thesis या रुपय् न्ह्यब्वयागु ख :।

बौ रामकृष्ण कस:जु व मां भोजलक्ष्मीया कोखं दक्षिण सिक्किमया तुरुक कोठीइ विसं १९५१ श्रावण शुक्ल प्रतिपदा (सन् १८९४, नेसं १०१४) खुन्हु हरिप्रसादया जन्म जूगु ख: । वास्तवय् उगु दिन भविष्यया नेपालया कानूनया जन्मदाताया जन्म जूगु ख: । दच्छि जक दुबले हे वय्क:या बौ रामकृष्ण कस:जुया स्वर्गारोहण जुल । वय्क: मचांनिसें तच्वकं ज्ञानीम्ह ख: । वय्क:यात वय्क:या मां भोजलक्ष्मीं अतिकं मतिना याना: ब्वलंकादीगु ख:।

हरिप्रसाद प्रधानया मन मचांनिसें हे धर्मय् क्वसा:गु जुल । प्रधान वयक: गुदँ (९) दुबलेनिसें हे न्हिथं सुथ न्हापां ख्वाउँगु लखं म्व: ल्हुया:, पुजापाठ याना: थ:गु दिं न्ह्याकीम्ह ख: । पुजापाठ यायेगु प्रधानया नित्यकर्म जुल । वय्कलया मां दुर्गा भवानीया परमभक्त ख: । थौंकन्हय् सर्वोच्च अदालतय् तयात:गु श्रीयन्त्र हरिप्रसाद प्रधान नेपा:या प्रधानन्यायाधीश जुयाच्वंगु इलय् स्थापना या:गु थन लुमंकेबह:जू ।

हरिप्रसाद प्रधानया शिक्षा

हरिप्रसाद प्रधान मचांनिसें हे अतिकं ब्वने मन दुम्ह ख: । छु गथे या:सा थम्हेसिनं आख: ब्वना: आपालं शिक्षा कायेफइ धका कुत: याइम्ह मनू वय्क: ख:। वय्कलं मचाबलेनिसें हे ब्वनेगु-च्वयेगु पाखे थ:गु ध्यान च्वयेकादिल । थ्व हे कारणं वय्क: न्हय्दँ दुबले थ:गु छेँ तुरुक त्व:ता: वय्क: दार्जीलिङ भ्कायादिल । आख: ब्वनेत हे वय्क: थ:गु छेँनं बिस्युं वना: दार्जीलिङ थ्यंकादीगु ख: ।

दार्जीलिङया सरकारी स्कुलय् ब्वब्वं वय्कलं १० गू तगिं पास यानादिल । ब्वनेकुथिइ ब्वंके न्ह्यव हे वय्कलं छेँज:पिनि गुहालि कया: सफू ब्वनेगु क्वचायेकीगु ख: । वय्क:या थुज्व:गु प्रतिभा खना: ब्वनेकुथिया शिक्षक-शिक्षिकापिं अजू चाइगु । भ्किगूगु तगिं पास यायेधुंका: कलकत्ताया स्कटिस् चर्च कलेजं न्हापा अर्थशास्त्रय् एम.ए. व बी.एल. नापनापं पास यानादिल । धात्थें धायेगु ख:सा ब्वनेगु-च्वयेगु धइगु हे चलन मदुगु उगु इलय् मचाबलय् निसें थम्हं हे ब्वनेगु कुत: याना:, ब्वना: छम्ह शिक्षित व्यक्ति जुया: वय्क: पिहांवल । अतिकं मेहनती, बुध्दि दुम्ह नापं ब्वनेगु कुत: दुम्ह, ब्वने न्ह्याम्ह व्यक्ति जुया: हे वय्क:या शिक्षा कायेगु कुत: ता:लात । व इलय् वय्क:यात सकसिनं हरिप्रसाद प्रधान एम.ए., एल.एल.बी., प्लीदर धका: म्हसीकीगु ख: (प्रधान, २०१०, पृ.३४६-३४७; लावर, २०००, पृ. ३) ।

इहिपा

नेपालभाषाया निंतिं क्रान्ति या:म्ह, नेपालभाषाया प्यंग:थां मध्येया छम्ह मा. जगतसुन्दर मल्लया केहेँमय्जु अमृतलक्ष्मी नाप हरिप्रसाद प्रधानया इहिपा जुगु ख: । नेपा: स्वयां तापाक्क सिक्किम देसय् जन्म जूगुलिं सिक्किमदुने नेवा:त मदुगु जूसां नं नेवा: भाय्पाखे वय्क:या मन क्वसा: । अथे जूया: नेपालभाषायात मतिना याना: क्रान्ति या:म्ह जगतसुन्दर मल्लया परिवारनाप इहिपाया स्वापू छुनादिल । नेपा: स्वयां तापाक्क च्वना: नं नेपालभाषानाप ता:पाना नं वय्कलं थ:गु मातृभाषायात मतिना याना: नेपा:नाप वैवाहिक स्वापू तयादीगु ख: । इहिपापाखें वय्क:या छम्ह म्ह्याय् व निम्ह काय् दु (प्रधान, २०१८, पृष्ठ ४९८) ।

हरिप्रसादया व्यवसाय

हरिप्रसादयात नेपा:या राणा प्रधानमन्त्री चन्द्रशमशेरं बडाहाकिमया रुपय् नेपालय् हे च्वना: ज्या यायेत इनाप या:गु ख: । तर वय्कलं दार्जीलिङया कचहरीइ वकालतया ज्या यायेमा:गु व: थ:गु व्यक्तिगत जमिन्दारी यायेमा:गु कारण न्ह्यब्वया: चन्द्रशमशेरया इनापयात अस्वीकार यानादीगु ख: ।

दार्जीलिङ

हरिप्रसादं एम.ए. व बी.एल. पास यायेधुंका: दार्जीलिङया कचहरीइ वकालतीया ज्या न्ह्याकादिल । वय्कलं दार्जीलिङय् वकालती ज्या यानाच्वंगु इलय् सन् १९३० निसें १९३५ तक कालिम्पोङय् नं अनया कोअपरेटिभ बैंकया अध्यक्ष जुया: ज्या यानादीगु ख: । थुकथं दार्जीलिङ व कालिम्पोङय् ज्या यानाच्वंगु इलय् सन् १९३० निसें भोटाङया जुजुया इनापय् जुजुया कानूनी सल्लाहकार जुया: नं त:दँतक ज्या यानादिल । भोटाङया जुजुं हरिप्रसादया शैक्षिक योग्यता, क्षमता, कार्यकुशलता व इमान्दारितायात म्हसीका: वय्क:यात विश्वास याना: थ:गु राज्यया अतिकं महत्त्वपूर्णगु कानूनी लागा प्रधानया ल्हातय् ल:ल्हा:गु ख: । प्रधानं थ:गु वकालती ज्या सफलतापूर्वक न्ह्याकेगु नापनानापं भोटाङया जुजुं ल:ल्हा:गु ज्या नं कुशलतापूर्वक यानादिल । भोटाङया जुजुं प्रधाननाप हे कानूनी सरसल्लाह कया: भोटाङ राज्यया कानूनी ज्या न्ह्याकीगु ख: । प्रधानयात विश्वास या:गुया मुख्य कारण हे वय्क:या क्षमता, इमान्दारीता, योग्यता अले मेहेनत ख: । थ्व छगु गौरवया खँ ख: कि प्रधानं भारत नापं छिमेकी राज्यया कानून थेंजा:गु सम्वेदनशील लागाय् ज्या याना: थ:गु क्षमताया प्रमाण बियादिल ।

हरिप्रसादं सन् १९४४ (ने.स. १०६४) तक दार्जीलिङय् च्वना: ज्या यानादिल । दार्जीलिङया कचहरीइ वकालती ज्या यानाच्वंगु इलय् प्रधानं न्हून्हूपिं वकिलतय्त वकालती ज्या स्यनाबीगु व नापं इमित ध्यबा वइगु मुद्दा नं ब्युगु जुल । थ्व हे भ्वलय् नेपा:या येँय् च्वंम्ह विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालायात नं प्रधानं वकालती ज्या स्यनाबिया: ध्यबा वइगु ज्या बियादीगु ख: । उगु इलय् विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला हरिप्रसादया छेँय् हे च्वंम्ह ख: । विश्वेश्वरप्रसादयात वकालतीया ज्या स्यनाब्युगु जुया: प्रधान विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाया गुरु जुल (शर्मा, २०७४ पृ. २६) ।

हरिप्रसाद प्रधान साहित्यय् नं अतिकं मन क्वसाःम्ह व्यक्ति खः । प्रधानया बिचाःकथं साहित्य मनूतयत् भिंगु लँपुइ यंकीगु छगु साधन खः । साहित्यं मनूतयत् सभ्य, शिक्षित, बुद्धिमान दयेकेत तीबः बी । उकिं जीवनय् साहित्य तसकं आवश्यक जु । सन् १९२४ मे (ःबथ) २५ य् दार्जीलिङय् जुगु नेपाली साहित्य सम्मेलनया संस्थापक सभापति नं प्रधान हे जुयादीगु खः । मनूतय् मन साहित्यय् क्वसायेकाः उमित शिक्षित यायेगु कुतः प्रधानं यानादीगु खः । भ्गीगु देशय् थीथी जातजातिया मनू दु । उपिं सकसिनं थःथःगु जातिया रक्षा यानाः जात अले भाषा म्वाकातयेत थःगु भाषां च्वये व ब्वने सयेके माल, च्वयेत आखःग्व म्हसीके माल । थुकिया लागि मनूत शिक्षित जुइमाल धकाः प्रधानं दार्जीलिङया नेपाली साहित्य सम्मेलनया भाषणय् धयादीगु खः । थुकथं साहित्यया माध्यमं थःथःगु जातिया म्हसीका बीत अले उकिया रक्षा यायेत शिक्षित जुइमाः धइगु वयुकःया धापू खः । साहित्यं देश, इतिहास, जातिया म्हसीका बियाच्वनी धकाः प्रधानं धयादी । गुगु जातिया साहित्यया सफू आपाः दइ उगु जाति तःमि जुइ धकाः वयुकलं धयादी । थःगु जातियात तःमि यायेत साहित्य माल, साहित्य च्वयेत सकल मनू शिक्षित जुइमाल, उकिं जीवनय् शिक्षा तसकं आवश्यक धकाः वयुकलं धयादील । नेवाःतय्गु प्राचीन साहित्यया गौरवमय इतिहासयात थुइकाः प्राचीन साहित्यया अध्ययन, अनुसन्धान यायेमाः धकाः वयुकलं उत्प्रेरणा बियादील ।

हरिप्रसाद प्रधान सन् १९२०-१९३० (ने.सं. १०४०-१०५०) तक दार्जीलिङ नगरपालिका व डिस्ट्रिक बोर्डया उपाध्यक्ष जुयादीगु खः । नेवाः नापं नेपालीदथुइ नं थुज्वगु तःधंगु पद प्राप्त यायेत सक्षम जुम्ह न्हापांम्ह व्यक्ति प्रधान हे खः । प्रधान सक्षम, प्रतिभावान, निस्वार्थ व्यक्ति जुगुलिं वकालती ज्याय् जक तक्यना मच्वंसे दार्जीलिङ, कालिम्पोङ व भारतया थीथी थासय् च्वंपिं नेवाःतय् हकहित व भाषाया निंतिं नं थःगु पलाः मदिक्क न्ह्याकादिल । उगु इलय् भारतय् राज यानाच्वंपिं ब्रिटिश सरकारनाप थःगु जातिया अधिकारया लागि सः तयादीगु खः । उगु इलय् दार्जीलिङया जनतां थःगु भाषां आखः च्वये-ब्वने मखंगु व हिन्दी भाषां हे ब्वने व च्वयेमाःगु बाध्यता दुगु खः । उबले नेवाः भाय् च्वये-ब्वनेगु अवसर कायेत सकल जातजातिया भाषां आखः ब्वने दयेमाः धकाः नेपाली भाषायात स्कुलय् ब्वने दयेमाः धकाः न्हापांखुसी पलाः न्ह्याकादीम्ह नं प्रधान हे खः ।

नेपाली भाषाया बः कयाः नेवाः भाषाया सफूत ब्वने-च्वये दयेमाः धकाः हरिप्रसाद प्रधानं ब्रिटिश सरकार न्ह्यःने थःगु बिचाः तयाः उकिया निंतिं पलाः न्ह्याकादीगु खः । थ्व पलाखय् प्रधान सफल नं जुयादिल । प्रधानया योग्यता, कार्यकुशलता, क्षमता, दुरदर्शिता व इमान्दारीताया कदर यानाः ब्रिटिश सरकारं वयुकःयात राई साहेबया पदबी नं ब्यूगु खः ।

उबले दार्जीलिङ व सिक्किमय् डाँकातयुसं लुटपाट यानाः अतिकं दुःख बियाच्वंगु खः । उबले हरिप्रसाद प्रधानं देश व जनताया सुरक्षाया यायेत सन् १९२४ सेप्टेम्वर (ने.सं. १०४४) य् दक्व थासय् छक्वलं छापा मारे याकाः आपालं डाँकातयुत ज्वंकाः जेलय् तल ।

थ्व हे कारणं यानाः डाँकातपाखें सुरक्षित जुइत ब्रिटिश सरकारं हरिप्रसाद प्रधानयात थःगु जीवनरक्षाया लागि अमेरिकी पेस्तोल छगू सिरपा नं ब्यूगु खः ।

सिक्किम

हरिप्रसाद प्रधानया क्षमता, इमान्दारिता, लगनशीलतायात कयाः सिक्किमया जुजुं नं निरीक्षण यानाच्वंगु खः । प्रधानया व्यक्तित्वयात म्हसीकाः अले वयुकःयात विश्वास यानाः सिक्किमया जजुं प्रधानया गुहालि (Help) कायेगु मनसुवाः दयेकल । उकिं सिक्किमया थीथी ख्यलय् व्यवस्थित रुपं ज्या यायेत जुजुं प्रधानयात इनाप यात । अथे हे कानूनया ख्यलय् नं निश्चलरुपं जनतातयुत फैसला बीत नं प्रधानयात हे ल्यल । थ्व हे इलय् सिक्किमया राजधानी गंगतोकया विकासया रुपरेखा नं प्रधानं हे दयेकादीगु खः । उगु हे इलय् प्रधानं सिक्किमया थीथी थाय्या भ्रमण यानाः सिक्किमया विकास योजना दयेकादीगु खः । सिक्किमया जुजु अले राजकुमारं तकं अतिकं विश्वास यानाः योग्य तायेकाः प्रधानं ब्युगु अभिभारायात वयुकलं बांलाक ताःलायेकादिल ।

हरिप्रसाद प्रधानयात सिक्किमय् हे च्वनाः सिक्किमया विकास योजना दयेकेत अनया जुजुं इनाप याःगु खः । सिक्किमया जुजु Sir Tashi Namgyal नं प्रधानयात Counsellor (सल्लाहकार) पद ब्युगु खः । प्रधानया इमान्दारिता, क्षमता, योग्यतायात वाः चायेका ब्ठउर्भाबितभ (क्वयूया कोर्टयागु फैसलायात हानं न्यनेगु) कोर्टया ज्या नं तनाब्युगु खः । सिक्किमया राजकुमारया इनापय् अनया विकास यायेत तःजिगु ःबकतभच उबिल प्रधानं हे दयेकुगु खः । उकिया निंतिं प्रधानयात Development–cum–co–ordination या अधिकारी नं नियुक्त याःगु खः । प्रधानयात Appellate court या Magistrate (Magistrate - कानूनया ज्या याइम्ह अफिसर) नं नियुक्त यात । प्रधानया भ्लनष्किज अति बांलाःगु व च्वयेगु शैली नं बांलाःगु जुयाः सिक्किमया जुजुं विश्वास यानाः शासन न्ह्याकेत माःगु सल्लाह काइगु व छलफल नं याइगु जुल । शासन न्ह्याकेत माःगु अतिकं गोप्यगु सहलह नापं फाइल च्वयेगु ज्या नं प्रधानयात हे याकीगु खः (प्रधान, २०१८, पृ. ५०२-५०३) । प्रधानं सन् १९४५-१९५० (ने.स. १०६५) तक सिक्किमय् हे च्वनाः ज्या यानादीगु खः ।

हरिप्रसाद प्रधान शिक्षितम्ह नापं शिक्षाया महत्त्व थुम्ह व्यक्ति खः । सकल मनूतयुसं आखः ब्वनाः शिक्षित जुइमाः धकाः वयुकलं थःगु क्षमतां फक्व कुतः यानादीगु खः । शिक्षाया माध्यम्हं हे जक मनूतय् विचार, व्यक्तित्व, स्वभाव, चरित्र आदिया विकास जुइ धइगु प्रधानया धारणा जुल । प्रधानं शिक्षाया अनिवार्यतायात वाःचायेकाः सिक्किमया थीथी थासय् ब्वनेकुथि नीस्वनादीगु दु । सन् १९२३ य् थःगु हे व्यक्तिगत खर्च सुम्बुक नांया थासय् ब्वनेकुथि नीस्वनादिल । थ्व ब्वनेकुथिइ थौंकन्हय् १२ तगिं (कक्षा) तक ब्वंकावयाच्वंगु दु । अथे हे दक्षिण सिक्किमया रातेपानी धाःग थासय् नं सन् १९२४ य् ब्वनेकुथि नीस्वनादीगु खः । अन ब्वनेकुथि नापं Dispensary दयेकेत साढे चार एकर बुँ व ध्यबा नं वयुकलं बियादिल । थ्व ब्वनेकुथिइ नं थौंकन्हय् १२ तगिं (कक्षा) तक ब्वंकावयाच्वंगु दु । थुपिं ब्वनेकुथिइ वनावंपिं विद्यार्थीत सरकारया उच्च पदय् तक थ्यंपिं दु ।

हरिप्रसाद प्रधान छगू ज्याय् जक तक्यना मच्वंसें थीथी लागाय् पलाः न्ह्याकाः सकल व्यक्तितय् जीवन थकायेत थम्हं फक्व कुतः याइम्ह व्यक्ति खः । प्रधानं बुँज्याया विकास यानाः किसानतय् जीवनस्तर थकयाः च्वन्ह्याकेत नं मदिक्क पलाः न्ह्याकादीगु खः । जनतातय् आर्थिक अवस्थायात म्हसीकाः उकियात च्वन्ह्याकेत अमेरिका, होल्याण्डपाखें ग्याडोलस नांया स्वांया पुसा (ँयिधभच दगदि) आयात यानाः पीगु ज्या न्ह्याकादीम्ह नं प्रधान हे खः । छैंय् हे चिकं (तेल) पिकायेगु ज्या याकाः जनतातय् आर्थिक स्थिति बल्लाकेत प्रधानं पलाः न्ह्याकादीगु खः । लः मदुगु थासय् नं सइगु गोलभेंडा पिनाः जनतातयुत आर्थिक तिबः बीगु ज्या न्ह्याकादीम्ह नं प्रधान हे जुल । खयूत ला वयुकः सिक्किमय् ताः ईतक च्वनामदी, अथे खःसां चीहाकःगु इलय् नं वयुकलं आपालं ज्या यानादिल ।

नेपाल

नेपाःया राणा प्रधानमन्त्री चन्द्रशमशेरं नेपालया कानून दयेकेत लिपि दयेका ब्यु धकाः हरिप्रसाद प्रधानयात इनाप याःगु खः । चन्द्रशमशेरया इनापयात स्वीकार यानाः प्रधानं लिपि नं दयेकादीगु खः । थुकिं प्रधानया विद्वता प्रमाणित याः (इतिहास निर्माता : सिक्किमका प्रमुख दिवङ्गत स्रष्टा र द्रष्टाहरु, सन् २००८, पृ. ११५, ११६, ११८) ।

१०४ दँया निरङ्कुश राणा शासन धुंका: अस्तव्यस्त नेपा:या जनजीवन व कानूनी व्यवस्थायात बांलाक न्ह्याकेत हरिप्रसाद प्रधानयात नेपालया प्रधानन्यायाधीशया पद स्वीकार यायेत इनाप व:गु ख: । तत्कालीन गृहमन्त्री विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाया इनापय् जुजु त्रिभुवनं हरिप्रसाद प्रधानयात थुगु इनाप यानादीगु ख: ।
बी.पी. कोइरालां थ:गु वकालती ज्याया भ्वलय् दार्जीलिङय् प्रधाननाप सामीप्य दुबलय् वयक:या क्षमता, प्रतिभा, बुद्धि, योग्यता, इमान्दारिता व निश्चल स्वभावयात बांलाक म्हसीके धुंकूगु ख: । उकिं थ: गृहमन्त्री जूबलय् कोइरालां जुजु त्रिभुवनया स्वीकृति कया: नेपा:या उज्ज्वल भविष्य प्रधानया ल्हातय् ल:ल्हानाब्यूगु ख: । कोइरालाया विश्वास व जुजुया स्वीकृति दया: हे हरिप्रसादयात नेपाल स:तूगु ख: (शर्मा, २०७४, पृ. १७१)
उगु इलय् नेपालय् कानूनया अध्ययन (बी.एल.) पास या:पिं अले कानून ब्वनात:पिं मदु । उकिं कोइरालां म्हस्यूम्ह, कानून ब्वनात:म्ह, कानूनया अनुभव दुम्ह, निष्पक्ष न्याय बीफुम्ह, निडरम्ह व्यक्ति प्रधान हे जुल ।

उगु ई नेपालया परिस्थिति उलि बांला: मजूगु व अर्थव्यवस्था नं छ्वासुयाच्वंगु जुल । थुज्व:गु अवस्थाय् नेपा: व नेपा:या जनताया भविष्य प्रधानया ल्हातय् ल:ल्हा:गु जुल । उकिया लागि जुजु त्रिभुवनं प्रधानयात प्रधानन्यायाधीश पदय् नियुक्त या:गु ख: । तर थुकिया शपथ ग्रहण धा:सा लिपा जक याकूगु ख: । नेपा:या अन्तरिम शासन विधान २००७ चैत्र ७ गते पारित जुया: २९ गते जारी जुल । थुकिया धारा ३० (३) य् नेपा:या प्रधानन्यायाधीश जुइत नेपाली नागरिक हे जुइमा:गु जुल । तर हरिप्रसाद प्रधान धा:सा नेपाली नागरिक मखुम्ह जुल । उकिं योग्य नेपाली नागरिक लुइके मफुगु अवस्थाय् अनागरिक जूसां योग्य शिक्षित नागरिकयात नं उगु पद बी फइगु नियम उकिइ तन । प्रधान न्यायालयया ऐन, २००८ या दफाय् नं योग्यम्ह नेपाली नागरिक लुइके मफुगु अवस्थाय् अनागरिक तर कानूनी शिक्षा दुम्ह योग्यम्ह व्यक्तियात प्रधानन्यायाधीश पद बी फइगु प्रावधान तन । थुगु थप नियमं याना: नेपा:या न्यायपालिकाया विकासय् सकारात्मक प्रतिफल वल । छम्ह प्रतिभाशाली नापं योग्यम्ह व्यक्तित्वं इतिहासया धा: हे हीकेफु धयागु खँया ज्वलन्त उदाहरण व प्रमाण ख: स्वर्गीय हरिप्रसाद प्रधानं यानावंगु ज्या अले बियावंगु योगदान (बस्ती, २०११, www.ncf.org.np/page//activities2) ।

नेपा:या न्हापांम्ह प्रधानन्यायाधीश हरिप्रसाद प्रधानं नेपा:या इतिहासय् दकलय् न्हापां न्यायपालिका संगठनया गठन यानादिल । नेपालय् कानूनया शिक्षा कयात:पिं मदुगु इलय् कानूनया ज्ञां मदुपिंत नं अदालतय् ज्या बिया: ज्याया हे भ्वलय् आधुनिक कानूनया तालिम बीकेगु ज्या यानादिल । वयक: प्रधानन्यायाधीश जूगु इलय् नेपा:या अदालतय् वकालतया व्यवस्था हे मदुनि । राणा शासनया इलय् जनतातय्त अपराध प्रमाणित हे मयासे आरोप जक बिया: नं सजायँ बीगु । जनताया थुज्व:गु अवस्थायात थुइका: प्रधानं अन्तर्राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक प्रणालीकथं नेपालय् दकले न्हापां वकालती प्रथा न्ह्याकेगु नियम दयेका: पक्ष व विपक्ष निगुलिं दलं बहस याना: थ:थ:गु खँ प्रमाण नापं पेश यायेदइगु नियम न्ह्याकादिल (प्रधान, २०१०, पृ. ३४८) ।

हरिप्रसाद प्रधानं तत्कालीन परिस्थिति व सर्वसाधारणयात ल्वयक पश्चिमी देय्या कानूनया परम्परायात नेपालय् नं न्ह्याकादिल । प्रधानया लगनशीलता, मेहेनतं सर्वोच्च अदालतयात अभिलेख अदालतय् स्थायी रुपं स्थापित यानादिल । सर्वोच्च अदालत छगू सम्मानित संस्था ख:, अदालतयात सम्मान यायेमा:, अवहेलना याये मज्य धइगु सुचं नं प्रधानं बियादिल । अदालतयात ला:ला:थें धाल, अवहेलना यात धा:सा अवहेलना या:म्हेसित जरिवाना नापं जेल सजायँ नं जुइगु खँ प्रमाणित यानादिल । सर्वसाधारण जनतातय्त इमिगु मौलिक हक ब्यूम्ह नं प्रधान हे जुल । अन्धविश्वासया आधारय् काय् व म्ह्याय्यात समान अधिकार बियामत:गुयात चीका: प्रधानं कानूनी रुपं हे काय् व म्ह्याय्यात समान न्याय बीगु व्यवस्था यानादिल । मिसाया क्वस: सर्वस्वहरण यायेमदइगु कानून दयेकाबिल । हरिप्रसाद प्रधानया न्हापांगु कार्यकाल २००८/४/७ निसें २०१३/२/७ तक जुल (ज्ञानगुण कानून, न्याय, भाग ५ अंक १, रामकृष्ण तिमिल्सेना) । थ:गु न्हापांगु कार्यकालय् प्रधानं नेपा:यात कानूनी राज्य दयेकल, संविधाननाप मिले मजूगु ऐन, कानूनयात अमान्य घोषित यानाबिल अले वैयक्तिक स्वतन्त्रताया संरक्षण यायेत ता:लाकादिल (ज्ञानगुण कानून, न्याय, भाग ५ अंक १, काशीराज दाहाल) ।

हरिप्रसाद प्रधानं जुजु अले राजपरिवारयात नं कानूनया परिधिदुने हयेत सफल जुयादीगु ख: । प्रधानया हे कुतलं प्रधानन्यायालययात इजलास (बेन्च) या स्वरूप ब्युगु ख: । प्रधानया निर्णयं नेपा:या कानूनी प्रणालीइ श्रीवृद्धि जुल । नेपा:या कानूनय् रिट (सुं व्यक्तियात अदालतय् स:तेगु लिखित पर्चा) छ्यलाबुलाय् हयादीम्ह नं प्रधान हे ख: । थौंया सर्वोच्च अदालतया बल्ला:गु जग त:म्ह नं प्रधान हे ख: । प्रधानन्यायाधीश हरिप्रसाद प्रधानयात "नेपा:या Rule of law या अबु" धका: भू.पू. प्रधानन्यायाधीश कल्याण श्रेष्ठजुं धयादीगु दु । प्रधानया छगू सुप्रख्यात धापू दु - "सरकार इमा ख:, जनता खाया मस्त ख:सा अदालत खाचिया मांम्ह ख: । जब खाया मस्तय्त इमां ज्वनेत स्वइ, खाया मां रुपी अदालतं थ:गु पपू चकंका: मस्तयगु रक्षा याइ" (सिंह, २००९, पृ.७९) ।

हरिप्रसाद प्रधानया दुरदर्शिता क्यनीगु छगू घटना दु । २०१० साल पाखे वनजंगल न्हंके मज्यु, वन जंगलया रक्षा याना: पर्यावरण व वातावरणया रक्षा यायेमा:, सिमात पाले मज्यू, सिमा पीमा: धयागु खँयात संसारया गुगु नं देशय् वा:चायेकुगु हे मदुनि । थुज्व:गु इलय् हे प्रधानं वनजंगल न्हंके मज्यू, सिमात पिना: थुकियात ल्यंकातयेमा, मखुसा भविष्यय् ल: म्हो जुया: समस्या वइगु खँया सूचं बियादीगु जुल (ज्ञानगुण कानून, न्याय, भाग ५, अंक १, शंकर कुमार श्रेष्ठ) ।

हरिप्रसाद प्रधानयात प्रधानन्यायाधीश पदं लिकायेत उबले जुजुं न्यायपालिका हे भंग यायेमा:गु ख: । छक: पदं लिकाये धुंका: हानं प्रधानयात प्रधानन्यायाधीश पदय् नियुक्ति नं ब्युगु ख: । प्रधानया निक्व:गु प्रधानन्यायाधीशया कार्यकाल २०१८/८/२९ निसें २०२०/८/२९ तक ख: । थौंतकया इतिहासय् छम्ह हे व्यक्ति निक्व:तक प्रधानन्यायाधीश जुम्ह छगू जक नां हरिप्रसाद प्रधान ख: ।

ज्ञानगुण कानून प्रतिष्ठानं पिथंगु 'न्याय' पत्रिकाया अंक १ य् नेपा:या कानूनी ख्य:या विशिष्ट व्यक्तितय्सं हरिप्रसाद प्रधानयात कया: थ:थ:गु धापू थुकथं प्वंकात:गु दु -

जनकलाल शर्मा -

"धार्मिक दृष्टिं सनातन धर्मय् आस्था दुम्ह प्रधानया मनय् पुजापाठ मयासें तृप्ति मवइगु जुल । प्रधानं झिंच्यागु अध्यायया गीता कण्ठ लुमंकात: गु दु ।"

प्रचण्डराज अनिल-

"प्रधानन्यायाधीश हरिप्रसाद प्रधान न्यायमूर्ति मार्शल थें चीरस्मरणीय जुयाच्वंगु दु ।"

प्रकाश बस्ती-

"न्यायरुपी सगरमाथाया छम्ह हे जक आरोही ख: स्वर्गीय हरिप्रसाद प्रधान । नेपा: या कानून व्यवसायया भवनया जगय् नं हरिप्रसाद प्रधान हे दु । न्यायपालिकाया अंग अंगलय् हरिप्रसाद प्रधान हे खने दु ।"

सोमनाथ घिमिरे-

“सुंप्रति अन्याय मजुइमा:, न्याय ठीक थासय् लायेमा: धइगु खँय् वय्क:या मन न्ह्याबलें सचेत जुयाच्वनीगु ख: ।“

रामकृष्ण तिमिल्सेना-

“हरिप्रसाद प्रधानया नां थौं ‘न्याय’या पर्यायवाची खँग्व: थें नेपा: या कानूनी जगतय् ल्यनाच्वंगु दु । नेपा: या न्यायपालिकाया इतिहासय् हरिप्रसादया नां स्वर्णिम खँग्वलं कियात: गु दु ।“

लीलाबहादुर बस्नेत-

“स्वर्गीय हरिप्रसाद प्रधान अमर न्यायमूर्ति ख: ।“

हरिप्रसाद प्रधान निक्व:गुखुसिइ प्रधानन्यायाधीश जुयाच्वंगु इलय् बुलुहुँ म्ह सुख मदयावन । प्रधानयात मधुमेह ल्वचं कल । उगु इलय् मधुमेह ल्वय्या वास: मदु । थ: म्हं मफयेवं ज्या यायेमफइगु वा: चायेका: वय्कलं राजीनामा छ्वल । राजीनामा छ्व:गु कन्हय् खुन्हु हे हरिप्रसाद प्रधान दिवंगत जुयादिल । अन्त्यष्ठी क्रियाय् प्रधानयात राजकीय सम्मान बिल । स्वर्गीय हरिप्रसाद प्रधानया शव यात्राय् द्वलंद्व: मनुखं ब्वति का:गु ख: । वि.सं. २०२० साल पुष २ गते यलया झम्सिखेलया थ:गु छेँय् हरिप्रसाद प्रधान मन्त । प्रधानया जन्म दक्षिण सिक्किमया तुरुक कोठीइ जुल सा मृत्यु नेपा:या यलय् च्वंगु थ:गु छेँय् जुल ।

सन्दर्भसूची

तुलाधर, प्रेमशान्ति (ने.सं. ११२०), नेपालभाषा साहित्यया इतिहास । यें: नेपालभाषा एकेडेमी ।
प्रधान, प्रतापचंन्द्र (सन् २०१०), हरिप्रसाद प्रधान, शैलेश प्रधान (संपा), चाँप गुराँस (सिक्किमे व्यक्तित्व विशेषांक) । सुम्बुक: चाँप गुराँस प्रकाशन ।
प्रधान, शैलेश (सन् २००९), मेरा दृष्टिकोणहरु: मेरा अवधारणाहरु । सुम्बुक चाँप गुराँस प्रकाशन ।
लावर, जीवन (सन् २०००), हरिप्रसाद प्रधान एक परिचय, सुनचरी ।
शर्मा, गणेशराज (संपा) (वि.सं. २०७४), विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको आत्मवृतान्त । जगदम्बा प्रकाशन ।
न्याय भाग -५, हरिप्रसाद प्रधान अंक -१, ज्ञानगुन कानुन प्रतिष्ठान (वि.सं. २०५४) ।
Pradhan, Keshab (2018), The life and times of a plantsman in the Sikkim Himalayas.
Shrestha, R.S. (2018), The Newars world–wide connecting the dots Sikkim.

NOA presents 'Certificate of Appreciation' to Mrs. Shreejana Pradhan in Washington, D.C.

Udaya Shrestha, General Secretary-NOA

The Newah Organization of America (NOA) held a special Meet & Greet program along with celebrating traditional *Pahan Chare* festival and to honor and recognize prominent personality Mrs. Shreejana Pradhan and her spouse Mr. Arun MS Pradhan on Sunday, April 3, 2022 in the Washington D.C area. The event was held in a private setting amidst the invitees of NOA founding members, advisers, past presidents, EC members, volunteers and friends.

NOA Treasurer Mr. Divakar Dhaubhadel served as an emcee and heartily welcomed and thanked all attendees despite a short notice. He recognized and honored distinguished guests and cordially requested NOA president Mr. Yagya Man Shakya to chair the program, distinguished guests Mrs. Shreejana Pradhan & his spouse Mr. Arun MS Pradhan and NOA former president/advisor Mr. Rajesh Shrestha to be seated on dais. The program officially began with NOA president Mr. Yagya Man Shakya by offering khada and flower bucket to distinguished guests Mrs. Pradhan, her spouse and Mr. Shrestha.

NOA's General Secretary Mr. Udaya Shrestha welcomed participants, EC members, spouses and expressed deepest gratitude to the distinguished guests Mrs. Pradhan, her spouse, NOA president Mr. Shakya and NOA former president/advisor Mr. Rajesh Shrestha. Mr. Shrestha conveyed short introduction and highlighted commendable works of Mrs. Shreejana Pradhan. Mrs. Pradhan hailed from indigenous Newah community and was born in 6th August, 1955 in *Teku,* Kathmandu, Nepal. Her remarkable career in Nepalbhasa journey began after earning M.A in Nepalbhasa literature in B.S. 2041 being a graduate of the 1st batch. Mrs. Pradhan is a prominent Newah personality served as the former Chief of Central Department of Nepalbhasa-TU, Associate Professor at Patan Multiple Campus, Vice President of well-known National Indigenous and Women's Federation (NIWF) and proudly representing the Newah community with deep interest in Nepalbhasa language, literature, culture, heritage and actively advocating rights, equality and welfare of indigenous women both internally and on the international forums representing Nepal. She is a frequent participant in the UN and has visited many countries including the USA, South Korea, Japan, China, India, Thailand and more. Mr. Shrestha wished her great successes in her plights in promoting, preserving and efficiently representing Newah women's voice, culture, language including other indigenous women's voice.

Distinguished guest Mrs. Shreejana Pradhan greeted participants, expressed gratitude for recognition and honor bestowed by the NOA community and congratulated participants on the occasion of *Pahan Chare* festival. She commended NOA for working diligently to promote Nepal, remembering the root and proficiently reviving Newah culture, tradition, heritage, language around the Washington DC area.

Mrs. Pradhan conveyed the message of compassion, unity among all Newah community and important to promote and preserve Nepalbhasa language, world renowned heritage, culture, tradition and to remember the vital relations between the language and sustainability of Newah community. She shared her experiences and important works related to representing and advocating socio-economically oppressed indigenous women throughout the villages of Nepal and plans to continue serving and spreading awareness in the communities.

NOA former president and advisor Mr. Rajesh Shrestha felicitated distinguished guest Mrs. Shreejana Pradhan and expressed deepest gratitude to NOA for convening interaction program to recognize and honor Mrs. Pradhan who is an ardent leader promoting Nepalbhasa language, culture and representing indigenous women in villages of Nepal and other foreign countries.

NOA President Mr. Yagya Man Shakya welcomed and thanked all participants and extended warm greetings to distinguished guest Mrs. Shreejana Pradhan, her spouse and NOA former president/advisor Mr. Rajesh Shrestha. Mr. Shakya shared the various activities conducted by NOA to achieve the goals & objectives in preserving and promoting Newah culture, tradition, heritage, language, dance and many more in the USA. He also cited that NOA has established a good tradition and continues to recognize, and honor prominent Newah personalities, scholars, poets, writers and activists. Mr. Shakya whole heartly commended the works and efforts of Mrs. Pradhan in Nepalbhasa language, representing and advocating well-being of indigenous women including Newah women in Nepal and many other countries. On behalf of NOA and Newah community Mr. Shakya presented a "Certificate of Appreciation" to Mr. Pradhan for her tireless contribution in preserving and promoting Nepalbhasa, culture and indigenous women's rights and welfare. Mr. Shakya also thanked EC members & spouses, volunteers and venue Taj Mahal Grill restaurant including excellent foods and for making this program very successful.

Interaction program with Mrs. Shreejana Pradhan concluded with a delicious lunch and a lot of onderful memories. Please visit www.newah.org and NOA Facebook page for more information.

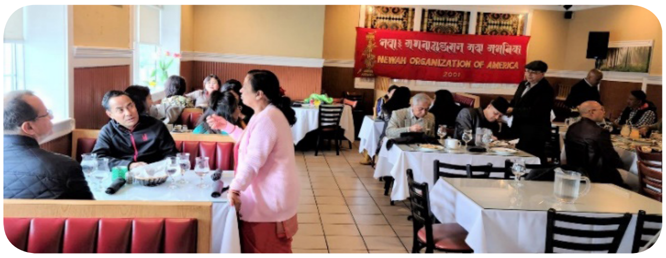

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछ्ववःगु
तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Rajesh, Rohini, Ruby,
Rosie, and Rojan Shrestha
Woodbridge, VA

Congratulations
on NOA's
21st
Annual
Convention
and
General Meeting!

Arjun, Sona
Sudin and Susmriti Joshi Family
Fairfax, VA

अमेरिकाय् नेवाः व नेपालभाषा टाइम्सया
प्रा. डा. सुन्दरकृष्ण जोशीनाप खँल्हाबल्हा

ट्रान्सक्रईबिरः पौभा सायमी

अमेरिकाय् नेवाः व नेपालभाषा टाइम्सया मंकाः ग्वसालय् न्ह्यानाच्वंगु खँल्हाबल्हाया ३६ क्वःगु ज्याभ्वःकथं भाजु प्रवीण ताम्राकारजुं कयादीगु भाषाविद्, भाषा वैज्ञानिक नापं त्रि.वि.वि. नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया न्हापांम्ह नायः प्रा. डा. सुन्दरकृष्ण जोशीनाप जूगु खँल्हाबल्हाया मूब्व थन ब्वमिपि(न्त ज्याख्यले जुइकथं न्ह्यब्वया च्वना ।

न्ह्यसः- ज्याभ्वः न्ह्याके न्ह्यव दकलय् न्हापां साहित्य ब्वनेगु परम्परा दुगुलिं छिं नं थथे हे छुं साहित्य ब्वनाः न्ह्यंकादीत इनाप याना ।

लिसः- जिं ब्यहांचुलिया लसय् छपु मे च्वयागु दु । थ्व हे न्ह्यंके । मेया छ्यं थथे- अल्छि मचासे जुरुजारुं दने नु । मे थथे दु-

अल्छि मचासे जुरुजारुं दने नु
द्यनाच्वंपिन्त भ्मीसं थने नु
चाया धकिं थौं भ्म्यारारा खुइ नु
वसिबँ थौं थन यचुक पुइ नु
भ्मंगः पंछिं मे हाला हल
आः ला मजिल दने माल रे
पूर्वया कुलामय् जः थिना वल
जः थिना वल निभाः त्वया वल

फसन सःताः सुलु पुया हल
लखन सःताः सुलुलु न्ह्यात रे
तुतः ब्वनाः च्वय् भ्मंगः ब्वइच्वन
नँस्वाः थनाः क्वय् स्वान ह्वइच्वन
नःलिम्ह भम्चां नीलः हयत्यन
न्हूगु दिनया पूजा जुइ त्यन
अल्छि मचासे जुरुजारुं दने नु
द्यनाच्वंपिन्त भ्मीसं थने नु

न्ह्यसः- छि वरिष्ठ प्राध्यापकया ल्याखं छिसं भाषाविज्ञानया महत्वया खँय् चीहाकलं कनादीत इनाप याना ।

लिसः- वैज्ञानिक पहलं भाषाया अध्ययन याय्गु ज्या भाषाविज्ञानया ज्या खः । थन निथी ब्याकरण दु । छगू परम्परागत ब्याकरण व मेगु भाषावैज्ञानिक ब्याकरण । परम्परागत ब्याकरण व भाषावैज्ञानिक ब्याकरणय् यक्व हे भेद दु । भाषाविज्ञानया दसु बियाः गुगु चिज दु उकियात जक नालाकाइ । भ्मीसं माग्वः धकाः अ आ इ ई लृ लृ निसें ओ औ अं अः तक ब्वनाच्वना । बाग्वः धकाः क ख ग घ निसें क्ष त्र ज्ञ तक ब्वनाच्वना । तर भाषाविज्ञानं थ्वयात पायि्छ धाइमखु । छाय् धाःसा भाषा विज्ञानय् छु छु माग्वः दु उलि जक काइ । थन ॠ लृ थें ज्याःगु काइ मखु । पुलांगु ब्याकरणय् फुक्कं काइ । भ्मीत माःगु जक कयाः ब्वनेगु ज्या भाषा विज्ञानय् जुइ । छुं चिज स्थीर जुयाः च्वनी मखु र उकी हिलासू वइ । थौंकन्हय् भाषाविज्ञानय् हिलासू वयाच्वंगु दु । न्हापा न्यागः माग्वः दु धयातःथाय् थौंकन्हय् न्हय्गः दत । निगः छु छु तँसा दत धायेबलय् व य् व आय् खः । न्हापा काय धाइथाय् आः काय् न्हापा गथे धाइथाय् आः गय् धाल । थुकथं य् व आय् माला वल । शुक्रराज शास्त्रीजुं भ्मीगु भाय् संस्कृतं वःगु खः धकाः धाल । तर थ्व भाषावैज्ञानिककथं चीन सँय् भाय् खलकं वःगु सीदत । भ्मीगु भासय् ट ठ ड मदुगुलिं थ्व भ्मीत म्वाःगु कथं काइ ।

न्ह्यसः- भ्मीगु नेपालभाषाया विशेषता छु खः ? भ्मीगु भाय्या मेमेगु भाय्नाप छु पाः ? थुखेपाखे चीहाकलं ब्याख्या यानादिसँ ।

लिसः- भ्मीगु भाय् एकाक्षरी प्रवृत्ति दुगु भाय् खः । तःग्वः मछि आखः दुगु खँग्वः छगलय् धेय्चू वनीगु । गथेकि ब्वहल । थन ल मदया वन ब्वहः जुल । हानं ह नं मदयाः ब्वः जक जुल । थन छगः आखलय् जक सिमित जूवल । अथे हे त्वहल थन ल मदयावनाः त्वहः जक जुल । हानं ह नं मदयावनाः त्वः जक जुल । थथे एकाक्षरी प्रवृत्तिं यानाः ताःहाकःगुयात चीहाकलं धायेगु जुल । भ्मीगु खँग्वलय् आखःग्वः म्हं चाइगु । सिनिकायात सिन्का अले तपुलियात तप्लि जक धाये गु जुयावल । अथे हे काठमाण्डौं धाइथाय् नेवाःभासं धायेबलय् यँ जक धयां गात । थुकथं आखः म्हं चायेकेगु प्रवृत्ति नेवाःभासय् दुगु जुल । मेगु विशेषाता धयागु भ्मीगु भासय् ख्यअर्बा इचनबल चायाः न्ववाइगु खः । थ्वयात ओपन सिलेबिक धाइ । प्रत्येक खँग्वः न्ववाइबलय् म्हतुप्वाः

वांखानाः न्ववाइ । गथेकि घाः, अय्लाः, स्वां धायेबलय् म्हतु चाली । मेगु भासय् जूसा म्हतुप्वाः चालीगु नं दु तीगु नं दु । तर भ्मीगु भाय् धाःसा फुक्क धयाथें म्हतुप्वाः चालाः न्ववाइगु जुइ । मेमेपिं लिसें भाषा वैज्ञानिकतसें नं भ्मीगु भाय् न्ववायेत तसकं अःपुगु व बांलाःगु भाय् खः धकाः च्वछाया तःगु दु। मेगु छगू विशेषता छु ले धकाः धायेबलय् भ्मीगु भाय् खँग्वलय् तसकं तःमि । व हे छगू चिजयात तःगू मछि नां दु । गथेकि गुलेलीयात यँय् कप्तानचा यलय् बला

ख्वपय् गुताइँचा । अथे हे दाजुया कलाःयात तताःजु अथे हे ज्यापुतसें भ्वत, स्यस्यःतसें यलय् भस्ताःजु धाइपिं नं दुसा तताःजु धाइपिं नं दु । बुद्धिष्टतसें पीत, चित्लाङ्य् पिंलि धाइ । तर भ्रीगु भासय् ब्दकतचबअत ल्यधल (भाववाचक खँग्वः) म्ह्व हे जक दु । दु छगू निगू गथेकि मतिना खँग्वः दु। तर मेमेगु शक्ति, भक्ति, श्रद्धा थें जाःगु भाववाचक खँग्वः धाःसा भ्रीके मदु । संस्कृतं हे त्याय् मकासे मगाः ।

न्ह्यसः- छिसं महत्वपूर्ण योगदान नेपालभाषाय् एम ए चाय्केत यानादिल । थुकिया खँय् चिक्चाहाकलं थःगु अनुभव प्वंकादिसँ ।

लिसः- सात सालय् भ्रीथाय् प्रजातन्त्र वल । प्रजातन्त्र वयखतं भ्रीथाय् नेवाःभाय् ब्वंकेगु ब्यवस्था मजू । ११ सालय् तिनि माध्यमिक तगिनय् तल । अले १७ सालय् तिनि आइ ए तगिनय् तल । २६ सालय् डा. कमलप्रकाश मल्लं एम ए तयेगु निंतिं कुतः यानादिल । बोर्ड अफ स्टडिजपाखें सिलेबस दयेकल । भाषा समूहया छगू मुंज्या च्वनाः उकी बीमाः धकाः नं क्वःछित । तर नेपालीयाम्ह विभागया नायः भचा लिबाक वःगु जुयाच्वन । वयाकथं वं नेवाःभाय्या स्तरिय सफू हे मदु, गथे बीगु ? बी मज्यू धासेंलि व अथें क्वःदल । अले २०२९ सालय् जितः प्रमोशन बियाः बिएड कलेजय् छ्वल । जि अन वँ ला वना। तर अन नेवाःभाय् हे मदु । जि नेवाःभाय् त्वःतेगु हे मखु धकाः हानं जि सुयाकें न्यँ हे मन्यँसे पाटन क्याम्पसय् वयाः हाकनं हाजिर याना, नेवाःभाय् हे ज्वना । ३० सालय् वयाः जितः फ्याकल्टी बोर्ड विद्या परिषदय् मनोनित यात । थ्व हे मनोनित जूगुलिं यानाः जक हे नेवाःभाय् तये फुगु खः। थुकथं जितः ३० निसें ३३ सालतक जितः विद्या परिषदय् सदस्य मनोनित यासेंलि अन जिं एम ए सिलेबस दयेका । प्रस्तावया निंतिं पौ च्वया । फ्याकल्टी बोर्डय् थः हे सदस्य जुसेंलि जिं अन न्ववाना- मैथिली, हिन्दी, गृहविज्ञान थन मदुसा मेथाय् दु तर नेवाःभाय् थन मदुसा मेथाय् गन देसय् वनेगु ? नेपाः त्वःता जि गनं वने मखु धयाबिया । अन मर्स्या, खय्, बर्म्हू फुक्कं दु । फुक्कस्यां बी हे माः धकाः लापा थानाः समर्थन यासेंलि करं क्यन ।

न्ह्यसः- शिक्षा शास्त्र निकायस भ्रीगु भाषा छाय् दुथ्याके मफुत धयागु खँय् चीहाकलं थःगु खँ तयादिसँ ।

लिसः- केन्द्रीय विभागया प्रमुख व शिक्षण समितिया अध्यक्षया हैसियतं जिगु कर्तब्य थ्व हे जुइ कि थ्व भाय्यात न्ह्यात्थे यानाः नं विकास यायेगु । छिमि सप्तवर्षीय योजना दयेकि धकाः डीन कार्यालयं पौ ब्यूबलय् जिं विश्वभाषा अले शिक्षा शास्त्रय् नं नेवाःभाय् तयेमाल धकाः सप्तवर्षीय योजनाय् दुथ्याका बिया । तर अमिसं चाल म्हिताः थुकियात मेमेथाय् नं तयेमाल धयागु अर्थ बियाः गुगु शिक्षा संकायस तयेमाल धयागु खँ सुचुकाः मेमेथाय् तयेमाल धयागु खँ पास यानाः मेमेथाय्या नामं सरस्वती क्याम्पस, रत्नराज्य क्याम्पस, भक्तपुर आदि थाय् थासय् ला तल । विश्वभाषाय् ला च्वन तर अमिसं मतयेगु हे ल्याखँ शिक्षा संकायस मच्वन । आः नेवाःभाय् स्यनेगु अभियानया भ्वलय् मेमेथाय् नं जुइमाःगु व शिक्षा शास्त्र संकायस नं तये हे माः धकाः अभियान न्ह्याके माः । शिक्षा शास्त्रय् मतयेकं स्थायी रुपं नेवाःभाय् ब्वंकीपिं टिचर हे दइ मखु । कुतः यातकि शिक्षा शास्त्रय् नेवाःभाय् च्वनी धयागु आस दु ।

न्ह्यसः- बिसर्ग व चिनाआखःया खँय् अले तुति पालेगु व एकार ब्वय्केगु खँय् छिगु बिचाः कनादिसँ ।

लिसः- बिसर्ग दइगु व मदइगु यक्व हे पाः । गथे धा व धाः । धा व धाःया बिस्कं हे अर्थ दु । पाःगु क्यनेत नं विसर्ग मदय्क मगाः । क्ष्फ ख्यधर्भा य, व लिसे चिनेगु आखः भ्रीत मदय्क हे मगाः । य व लिसे चिनेगु आखः भ्रीसं गुब्सं ल्वःमंके फइ मखु । ख्यः हे च्वय्माल । खेः यानाः च्वय् ला ज्या छि हे मछिन । शुक्रराज शास्त्रीं ब्याकरण च्वःगु इलय् एकार व तुति पाले नितां ज्यू धयाबिल । चित्तधरं तुति पालेगु हे यात । भ्रीसं न्ववाय्बलय् काय् धाइ। काये मधाः । क्रियाय् तुति पाले मज्यू धाइपिं छथ्वः वल । धाये, नये धाय्बलय् न्ववायेबलय् धाये मधाः धाय् जक धाइ । चित्तधरं न्ववाय् थें हे च्वयेमाः धकाः छगू चिक्चाधंगु ब्याकरण नं पिकाल । निष्ठानन्दया ललितविस्तर वसेंलि गथे न्ववाय्गु अथे हे च्वय्गु जुयावःगु खः । भाषा विज्ञानय् नां खँग्वलय् छगू व्यवहार अले क्रिया खँग्वलय् मेगु ब्यवहार थथे जुइ मखु । उकिं काय् धकाः तुति पाले ज्यूसा धाये मखु धाय् च्वय् छाय् मज्यू ?

न्ह्यसः- नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया भवनया खँय् छुं धयादिसँ ।

लिसः- मैथिली जनकपुरय्, नेवाःभाय् पाटन क्याम्पस यलय् अले गृह विज्ञान पद्मकन्या क्याम्पस थुकथं स्वंगू विषय किपुलिं पिने लाःगु दु । नकतिनि शुरु जूगु क्याम्पसय् थाय् मगानाः केन्द्रीय विभाग तसकं मछिंगु अवस्थाय् लात । व हे छकू क्वथा- आखः स्यनेगु नं अन हे अले सफूधुकू नं अन हे, सुं मनू नाप लाये माःसां अन हे । तसकं मछिंगु अवस्थाय् लानाच्वंगु । उगु बखतय् भिसी केदार भक्त माथेमा विश्व बैंकय् वनाः २ करोड अमेरिकन डलर त्यासा कयाहःगु । थ्व ध्यबा सुयात सुयात गुलि बीगु धकाः डा. कमलप्रकाश मल्लयात भाला ब्यूगु खः । तर कमलप्रकाश मल्ल पिनेलाःपिन्त बीगु पक्षय् हे मदु। मुंज्याय् धाःसा जितः न्ह्याबलें सःतू । जिं गुलि धया, तर बीगु पक्षय् व हे मवः । बीमखु धासेंलि विषय समितिया दुजः बैकुण्ठ प्रसाद लाकौलं जिं बीगु धकाः धयादिल । जिं मुंज्या च्वनाः जक काये धया । वय्कलं अथे हे थ्यं मथ्यं ७ लख तुक छ्यलि दयेका बिल । केदार भक्त माथेमा धुंकाः जिमि किजा कमलकृष्ण जोशी भिसी जुयाःलि वय्कःयात मातं तल्लायात ध्यबा ब्यु धकाः इनाप याना । ५ गू लाख छेँ दय्केत व १ लाख फर्निचरया निंतिं धकाः बिल। थुकथं मातं नं दत । नर्मदेश्वर प्रधान विभागीय प्रमुख जुयाच्वंबलय् स्थानिय सहायक मन्त्री कृष्ण गोपालयात मू पाहां यानाः छगू मुंज्या तयाबलय् वय्कलं स्थानिय विकास मन्त्रीया हैसियतं यलया उप महानगरपालिकायात छगू तल्लायात ध्यबा ब्यु धकाः धाःबलय् थुगु हुनिं च्वत तल्ला नं दत । अले प्रेमशान्ति प्रमुख जुयाच्वंबलय् बइगः तल्ला बैकुण्ठ प्रसाद लाकौलया निम्ह म्ह्यायिप्ं डा. गौरी व इरा श्रेष्ठपिं निम्ह जानाः हलकथं दयेका बिल । थुगुकथं जनसहभागितां नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया छेँ दय्के ज्या जूगु खः ।

न्ह्यसः- वइगु जनगणनाय् पुर्ख्यौली भाय् व मां भाय् धकाः गुगु बिस्कं बिस्कं यायेगु धकाः ग्वसाः जुयाच्वन, थुकियात कयाः छिगु बिचाः तयादिसँ ।

लिसः- नेपालभाषाया निंतिं थ्व समस्या मखु । मगः व मेमेगु जनजातितय्त ला थुकिं मछिं । थन नेवाःतय्सं भाय् त्वःतू थें च्वंसां नेवाः भाय् थू । थःगु मांभाय् नेवाःभाय् खः धकाः धाइगु अवस्था दु ।

न्ह्यसः- यैं महानगर पालिकां १ निसें १० तक मांभासं ब्वंकेगु धकाः याःगु ब्यवस्थाया खँय् छिगु छु धायेगु दु ? थुगु खँय् देय् न्यंक पलाः न्ह्याकेगु सम्भव दु ला कि मदु, मेमेगु थासय् गथेकि यल, ख्वप, भ्वँत थें थी थी थासय् सम्भव दु कि मदु ?

लिसः- थौंकन्हय् नेवाःत स्वनिगलय् ६०% जक दु । मेपिं ४०% ला मेमेथाय् न्यनाच्वंगु दु । न्हापा नं पिनेच्वंपिन्त वास्ता मयाः । भ्रीसं अमित अन्याः यानागु थें जुल । सुं नं पिनेयापिं वयाः खँ ल्हातकि गिजे याइगु । अथे जूगुलिं अमि नुगः हे क्वतुनाः भ्री लिसे नेवाःभाय् ल्हायेगु हे मखु धकाः खय् भाय् ल्हायेगु याःगु खः । तर अथे मखु । अंग्रेजी भाय्या खँ हे काय् । अंग्रेजी भासं भ्रीगु त्रिभुवन विश्वविद्यालयस एम ए, पिएचडी फुक्कं याय्गु ब्यवस्था दु । तर भ्रीसं अमेरिकन व ब्रिटिसतसें थें गय् अंग्रेजी भाय् ल्हाइगु खः अथे हे ला मल्हाना । भ्रीगु अंग्रेजी ला नेपाली अंग्रेजी खः । भारतय् भारतीय अंग्रेजी खः । भ्रीथाय्

नं पिनेयापिं नेवाःतसें जक छाय् याय् मफइ ? अनया स्थानिय नेवाःभासं हे ब्वंकेगु ब्यवस्था याय्माःगु खः । झीसं वास्ता हे मयाः । झीके मखुगु धारणा छगू छु जूवन धाःसा नेवाः भाय् पोखराय् छताजि, बाग्लुंगय् छताजि, म्याग्दीइ मेगु हे थथे थी थी बिभेद जूबलय् झन हे स्यनी धयागु धारणा जु । थुकथं ला मजिल नि । अंग्रेजी हलिं न्यंक थी थी थासय् थी थी कथं ब्वनाच्वन यानाच्वन अले प्रगति यानाच्वन । झी नेवाः जुयाः ख्वपयात छु धकाः हेपे याय्गु अले बन्दीपुरयात छु धकाः हेपे याय्गु ? अमित इमिगु हे भासं ब्वंके ब्यु, आइए, बिए, एमए याके ब्यु । गथे अंग्रेजी भासय् सम्भव दु अथे हे झीगु नेवाः भासय् नं सम्भव दु । झीसं ४०% यात बेवास्ता यात धाःसा व झीगु हे कमजोरी जू वनी । छाय् धाःसा ४०% ला पिने नि !

न्ह्यसः- झीगु प्राध्यापन क्षेत्रय् छिं ताहाकः ई तक सेवा यानादिल । नेपालभाषा प्राध्यापन क्षेत्रय् थुखे विकास यायेगु थाय् गुलि दु ? छु सुधार याय् फु, छु बिकास याय् फु ? थुगु खँय् चीहाकय्क धयादिसँ ।

लिसः- नेवाःभाय् स्यनेगु धाल । तर स्यनेत पाठ्य सामाग्री, छु छु ब्वंकेगु, छु छु स्यनेगु धयागु खँय् भतीचा बांलाक ध्यान तय् मफुतकि व लथालिङ् जुया वनेफु । जुइफु स्तरिय दय्केया नामं यक्व सफू तयाः ब्वने मफय्क तय् नं मज्यू । अले अःपुकेया नामय् तसकं क्वह्यंक नं जुइ मजिल । उकिं न्यंकनं गन गन नेवाःभाय् तय्गु खः अन अन छगू कथं सन्तुलन मिले याय्गु, एकरुपता हय्गु अझ मेमगु भाय्या नं अध्ययन यानाः तसकं थाकुकेगु नं मखु तसकं अःपुकेगु नं मखु, थुकथं मिले यानाः यंकेगुया निंतिं विज्ञतय्गु छगू समिति नं दय्के माः । मखुसा ब्वनां ब्वने हे मफय्क थाकु धकाः त्वःतीपिं नं दय्फु । हानं ख्वपय् जूसा साप अःपु यैंय् जूसा थाकु धयागु नं जुइफु । उकिं थन छगू सन्तुलन मिले याय्गु निंतिं छगू एकरुपता हय्गु निंतिं विज्ञतय्गु छगू समिति मदय्कुसे मज्यू । संघीय प्रणाली जूगुलि केन्द्रीय प्रणाली मयासे विकेन्द्रीकरण याःगु ल्याखं थुगु ब्यवस्था जुगु जुल । मेगु खँ, झी दथुइ समन्वय जुइ माः । हलिं नेवाः दबू, नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग, नेवाः देय् दबू, नेपालभाषा एकेदमी, नेपालभाषा परिषद् थें जाःगु संस्थातय् दथुइ समन्वय जुइमाः । थुपिं थःथवय् समन्वय मदया च्वन । थः थः थः हे तालं वनाच्वन । उकिं नेवाःभाय्यात थकाय्त थुमि दथुइ समन्वय दय्काः ज्या याय् माल ।

न्ह्यसः- थौंकन्हय् नेवाःतय् मेपिनि साहित्य ब्वनेत द्वःछि दां नं फुकेगु तर झीगु साहित्य ब्वनेत झितका दां नं खर्च मयाय्गु अवस्था दु । थ्व हे भ्वलय् झीगु साहित्यया अवस्थाया मूल्यांकन यानादीत इनाप याना ।

लिसः- झीगु साहित्यया खँ ल्हाय्बलय् यक्व न्ह्यवंनिसें थी थी मनूतय्सं थी थी बिधाय् च्वयाच्वंगु दु । प्याखं व काव्य विधा ला मल्लकालं निसें हे च्वजाः। थौंकन्हय् ध्यबा दुपिन्सं न्ह्यागु नं च्वयाः पिकया च्वंगु नं दु । गुलिस्यां च्वयाहःगु तसकं बांलाः । गुलिसियां नकतिनि नकतिनि शुरु याःगु । थुकियात स्तरियकरण यानाः गुकथं यंकेगु धयागु खँ अध्ययनय् हे भर परे जुइ । थुकियात बांलाका यंकेत प्रोत्साहन बी माः । सरकारं ला थःगु हे कथं यानाच्वंगु दु । अले थी थी दातापिसं नं इलय् ब्यलय् बियाच्वंगु दु । तर अथे जूसां अझ अप्वः स्तरियकरणया निंतिं झी न्ह्यज्याय् माः । थुकिया निंतिं थः थवय् समन्वय यानाः वने फत धाःसा स्तरिकरणया निंतिं नं यक्व ग्वाहालि जुइ । स्यूपि सःपिं थन नं दु, अन नं दु तर समन्वय मजू । थःगु हे तालं च्वल, थः यःपिनिगु जुलकि तारिफ यात, मयःपिनिगु जुल कि बांलाःसां बांमलाः धाय्गु जुल । उकिं स्तरियकरण यानायंकेत अध्ययन बांलाका यंकेगु, सरकारं थुखेपाखे छुं योगदान याकेगु निंतिं कुतः नं जुइमाल । नेवाःभासय् यक्व हे योगदान यानादीपिं विदेशी ब्यक्तित्वपिं नं दु । झीसं वय्कःपिनिपाखें नं ज्या काय् फत धाःसा स्तरियकरणया निंतिं यक्व ग्वाहालि जुइ । उकिं झीसं समन्वय यायेगु ज्याय् हे बः बीमाः ।

न्ह्यसः- झीगुभाय्या खँग्वः धुकूयात बांलाकेत बल्लाकेत छु यायेमाः थुकिया विकास गथे यानाः याय्गु धयागु खँय् छि भाषाविज्ञया ल्याखं चीहाकलं कनादिसँ ।

लिसः- नेवाःभाय्या बृहद कोष दय्केगुली इन्द्र माली अले दकलय् न्हापां नेवाः भाय्या खँग्वःया अर्थ नेवाःभासं हे बीगु कोष सत्यमोहन जोशी अथे हे मेमेपिं नं दु । आः थत्थेंयात दकलय् मजिमगाःगु धयागु भाषिका कोष खः । व हे छगू चिजयात पोखराय् छगू धाइगु, यलय् छगू धाइगु, यैंय् छगू धाइगु अले ख्वपय् छगू धाइगु । थुकथं झी यक्व थी थी खँग्वःत दयाः तःमि जुयाच्वंगु इलय् उगु फुक्क खँग्वःत मुंका ब्यूसा तसकं ज्याख्यलय् दइगु जक मजुसे थ्व तसकं यइपुसे व न्ह्यइपुसे नं च्वनी ।

न्ह्यसः- झीसं मेगु भासं खँग्वः कयावने ज्यू ला कि मज्यू थुकिं यानाः झीगु भाय् झन ब्यापक जुयावनी । थ्व झीसं याये माः थें च्वं कि मच्वं ?

लिसः- झीसं ज्वजलपा, सुभाय्, भिन्तुना थें जाःगु यक्व न्हूगु खँग्वःत दय्काः छ्यलेधुन । झीसं थुकथं न्हूगु खँग्वःत ज्यानाः यंके माःगु खः । तर ज्यानाः यंके मफुत कि ला मेगु भाय्या खँग्वःत नं काय् हे माल नि । झीके भावबाचक खँग्वःत तसकं म्ह्व । उकिं थुजाःगु मदुगु खँग्वःत ला मेगु भासं काय् हे माल । यइपुक दयेके फुसा दय्काः यंके माल ।

न्ह्यसः- वर्तमान संघसंस्थां भाषाया ख्यलय् गुज्वःगु पलाः छी माः ? थुगु खँय् नं भचा चीहाकलं कनादिसँ ।

लिसः- झी नेवाः छपाँय् छधी धयागु नारा दु । तर झी पार्टीत थें व पुचः, थ्व पुचः धकाः मजुसे याये फुपिं सःस्यूपिन्त न्ह्याम्हस्यां याःसा वयात दुनुगलं लसकुस यानाः तिबः बीगु स्वय्माः । छुं न्हूगु चिज वलकि विरोध याय्गु, तुति सालेगु प्रवृत्ति दु । न्हापा थथे याना च्वनागु, थथे हे याय्माः धकाः धाय्गु प्रवृत्ति जुयाच्वन । थ्व प्रतिगामी प्रवृत्ति खः । झी अग्रगामी जुइमाः । इलं हःगु न्ह्याग्गु चिजयात हिलासूयात नं स्वीकार यानाः काय् फय्के माः । थथे जूसा जक झीगु भाय् म्वाना च्वनी मखु पुलांगुली हे जक लिहां वन धाःसा भाय् खतम हे जुया वनी ।

न्ह्यसः- झी नेवाःत राजनीतिइ ल्यूने लात धयागु खँ वयाच्वंगु दु । नेवाः समाजया विशेषता छु खः ? अले राजनीतिइ लिपा लाःगु खँय् छिगु बिचाः कनादिसँ ।

लिसः- न्हापा मल्लकालय् झीत यक्व हे प्रोत्साहन दु । नेवाः जुजुपिं थः हे नाटक, काव्य च्वइपिं अले थः हे पात्र जुयाः म्हितीपिं । तर शाह काल वसेंलि अझ राणाकालय् नेवाःभासं च्वयातःगु छुं ज्याख्यलय् मदु धकाः धयाबिल । नेवाःभासं च्वइपिन्त नेवाःभासं च्वय् मते धकाः धाल । आः नं नेवाःभाय्यात भचा बांमलाःगु मिखां स्वइपि दनि । तर आः बातावरण हे मेगु जुइधुंकूगु जूगुलिं झीसं मेपिनिगु सदभावना काय् फय्के माल ।

दकलय् लिपा जितः जिगु बिचाः प्वंकेगु अवसर बिया दीगुली सकसितं सुभाय् । नेवाःभाय्या जय जुइमा । झीसं धयावयाकथं झी फुक्कं छपाय् छधी जुइ फय्मा ।

सौजन्यः दया शाक्य

नेपाल संवत ११४२ बछलागा बयादनी

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछ्क्वःगु
तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Ishwori, Jayambhu, Laxmi,
Jwoyal and Lujala Ranjit
Gaithersburg, MD

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछ्क्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Birendra, Bemy,
Bibhas and Ailesh Amatya
Viena, VA

WISHING
NOA
a grand success on
21st
Annual Convention
and
General Meeting !

Dibya Ratna and Shouvagya Hada
Rockville, MD

NOA Activities

NOA Officials
Meet and Greet Program with
H.E. Ambassador of Nepal,
Prof. Shridhar Khatri
on April 7, 2022

NOA Team successfully raised $10,037.00 thru
GoFundMe for the family of **Mrs. Srijana Shrestha**

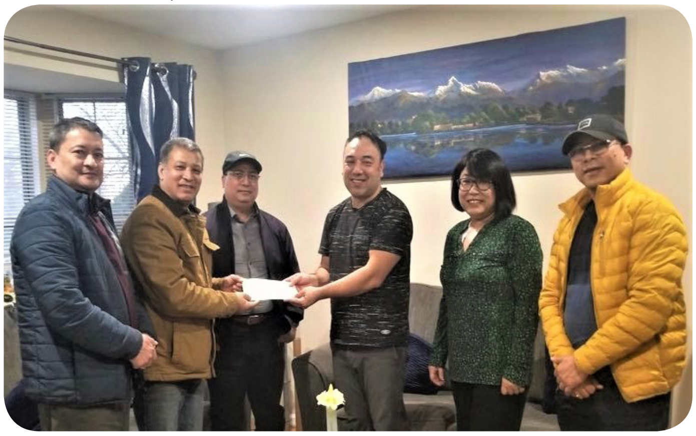

NOA Activities

Yomari Punhi Celebration on December 19, 2022 at NECC premise

NOA Activities

NOA'S

20th

National Convention

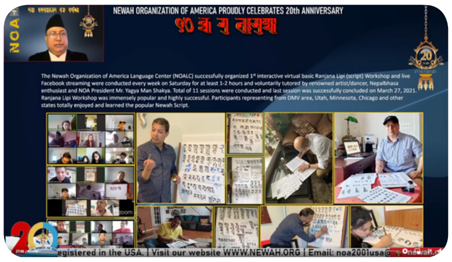

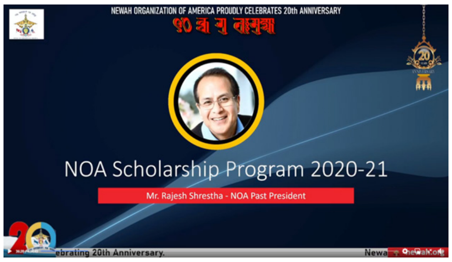

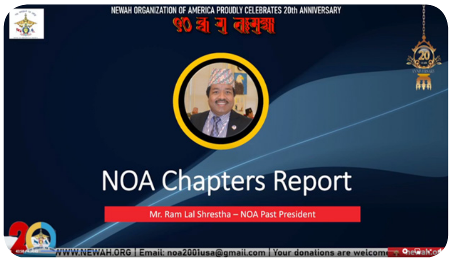

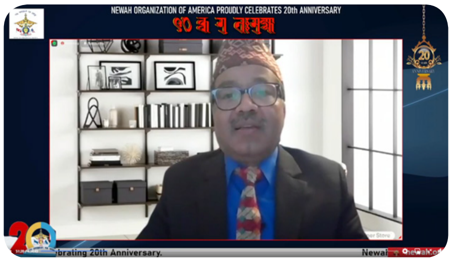

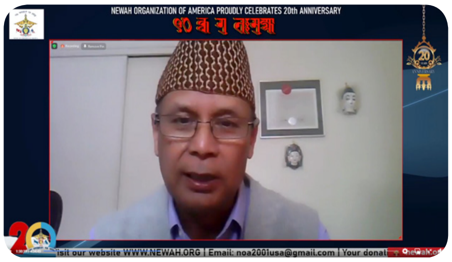

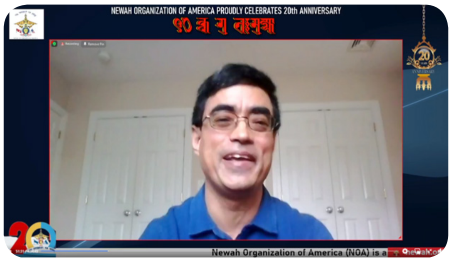

NOA Activities

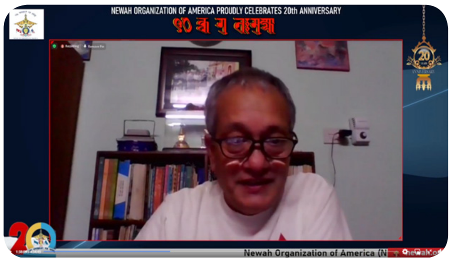

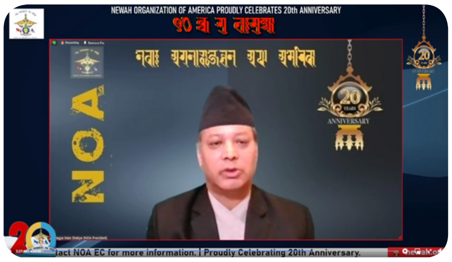

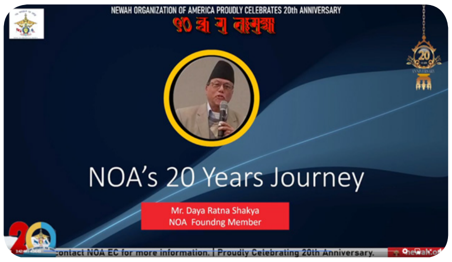

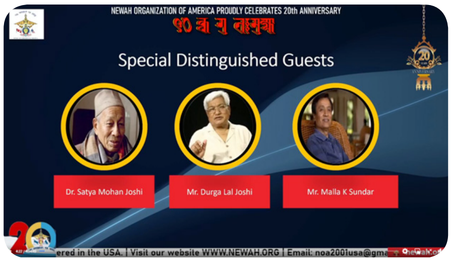

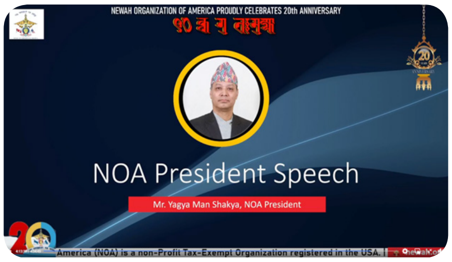

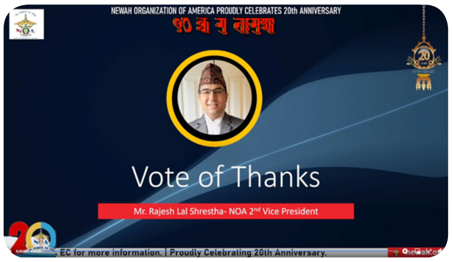

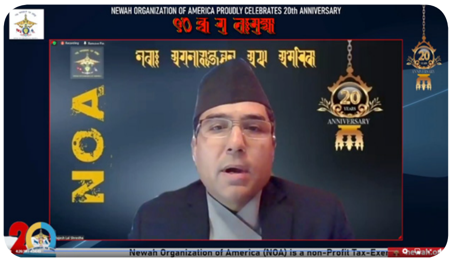

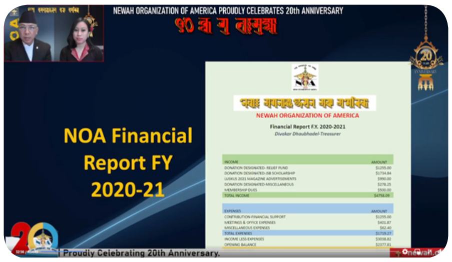

NOA Activities

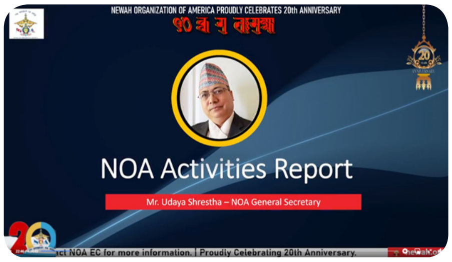

NEPAL SAMBAT
1142
CELEBRATION

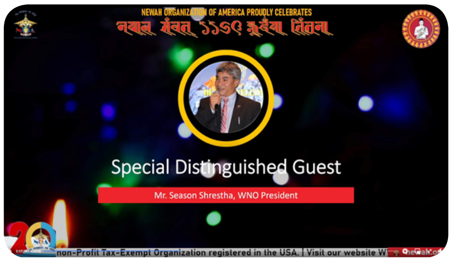

NOA Activities

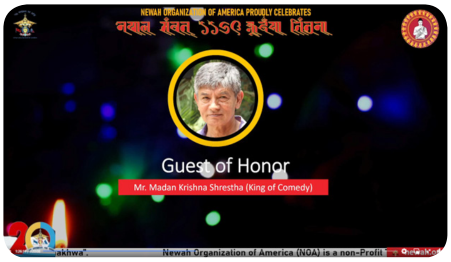

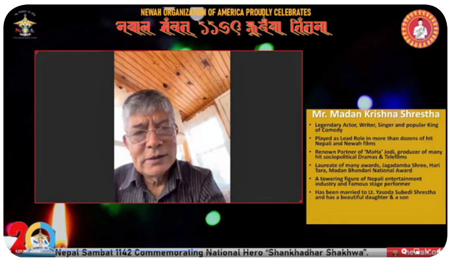

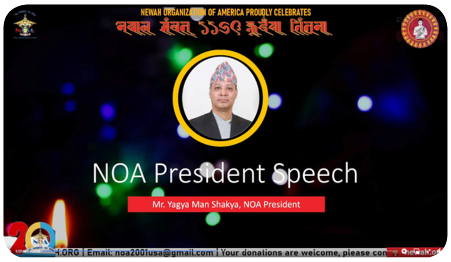

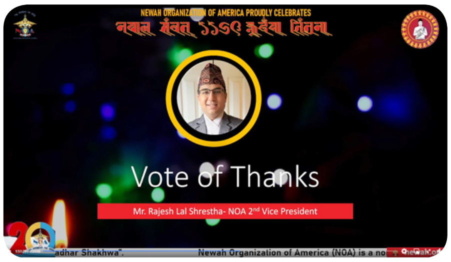

NOA Activities

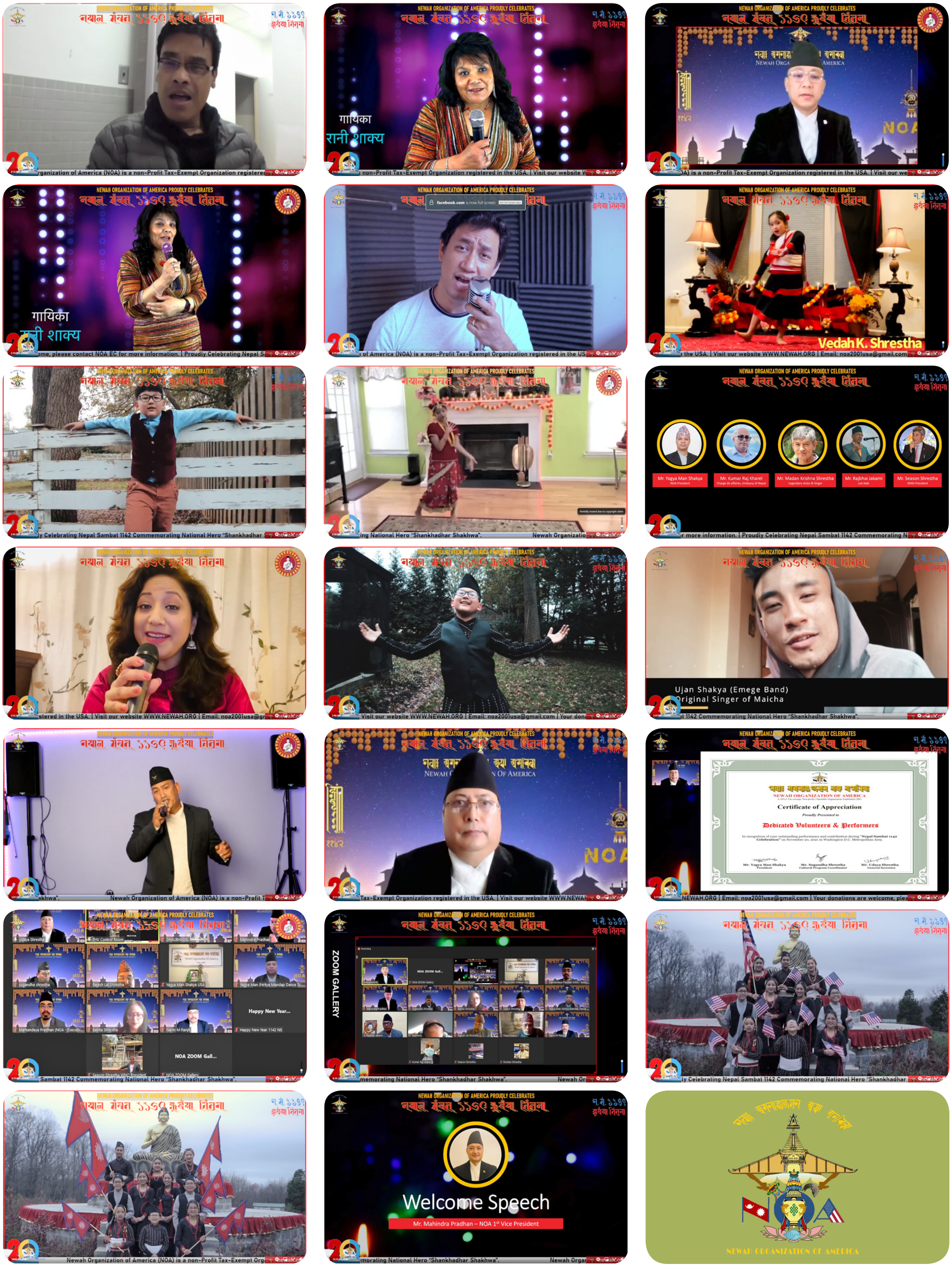

NOA Activities

Newah Talent Hunt 2021 Winners

First

Second

Third

Third

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

Consolation

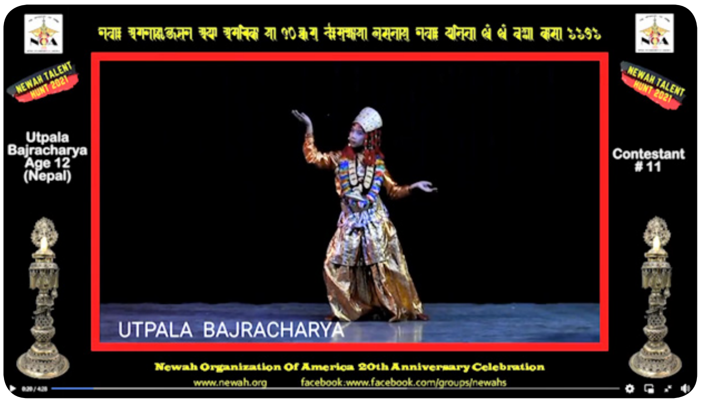

Consolation

Consolation

NOA Activities

Consolation

Social Media

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

Jim & Mila Shrestha
Gaithersburg, MD

(Lt. Mr. Tui Kaji Lachhi Prajapati)

The Newah Organization of America (NOA) families are deeply saddened to share the sudden passing of **Mr. Tui Kaji Lachhi Prajapati**, beloved father of NOA's immediate Acting Past President and life member Mr. Pushkar Bikram Prajapati and father-in-law of life member and active volunteer Mrs. Bimala Koju Prajapati. He passed away peacefully on Saturday, January 8, 2022 at the age of 80 in Bhaktapur, Nepal. He was born on June 24, 1942

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछ्क्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Subash, Sulochana, Sudeep, Shristhi, and Saurav Joshi Family
Centerville, VA

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Public Charitable Organization, A 501 c3 Tax-exempt, Non-profit

---

NOA Annual Activities 2021-2022

Presented by Udaya Shrestha-NOA General Secretary

1. May 29, 2021, Saturday

Newah Organization of America (NOA) celebrated the 20th Annual Convention and General Meeting (AGM) successfully via virtual zoom meeting in the Washington DC Metropolitan area on Sunday, May 29, 2021. The event was broadcasted live in NOA's Facebook page in collaboration with production and broadcasting partner, The Himalayan Vibes (THV) and popular media partner- Enepalese.com platforms. The program was well received by a cross-section of the Nepalese- Newah community from DMV, various States and as well from Nepal. This year's convention theme was "Newah Women: Challenges and Opportunities in Balancing Personal and Professional Life" and three outstanding women panelists included Ms. Ishani Shrestha-former Miss Nepal World, Dr. Nikki Shakya-Consultant Psychiatrist, UK and Ms. Binisha Shrestha-Entrepreneur, Nepal.

2. September 18, 2021, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) held a special Meet and Greet program to honor and recognize Newah activist Lok Kabi Mr. Rajbhai Jakami and his spouse Mrs. Bhagwati Maharjan on Saturday, September 18, 2021 in the Washington D.C area. Due to the ongoing COVID-19 pandemic, the event was held in a private setting amidst the invitees of NOA founding members, advisers past presidents, EC members and volunteers only. On behalf of NOA and Newah community Mr. Shakya presented a "Certificate of Appreciation" to Mr. Jakami for his tireless contribution in preserving and promoting Nepalbhasa thru daboo dances, poems, songs and has authored numerous books and articles.

3. November 20, 2021, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) celebrated Nepal Sambat 1142 "National New Year", commemorating Founder and National Hero Sankhadhar Sakhwa on Saturday, November 20, 2021. Due to Covid-19 pandemic, the event was celebrated virtually this time. Lists of outstanding guests present in the program includes Embassy of Nepal, Charge de' Affaires- Mr. Kumar Raj Kharel, Keynote speaker-Lok Kabi Mr. RajBhai Jakami- Chairman of Jyapu MahaGuthi-Nepal, author and producer of many daboo dances, poem, songs and Newah activist, Guest of Honor-Mr. Madan Krishna Shrestha, legendary and renowned actor, singer, King of comedy and President of World Newah Organization (WNO)- Mr. Season Shrestha.

4. December 6, 2021

Newah Organization of America (NOA) Executive Committee created 'GoFundMe' account and requested Nepalese community members, friends and well-wishers to pray, help and support family of Mrs. Srija-

na Shrestha, her husband Mr. Surendra Shrestha and their beautiful son residing at Manassas, VA to overcome their heartbreaking and difficult battle with cancer and financial hardships. Total of $10,035.00 fund was raised and after GoFundMe service charge deductions the amount of $9718.54 (check) was handed over to the family on March 2, 2022 at their residence.

5. December 19, 2021, Sunday

The Newah Organization of America (NOA) successfully celebrated the "Yomari Punhi" program on Sunday, December 19, 2021 at the premises of Nepal Education & Cultural Center (NECC) Germantown, MD. More than 50 guests representing NOA and NECC and other community members attended the program enjoying unique Newah delicacy steaming Yomari along with homemade traditional "Samay Baji". Mrs. Saroj D Prajapati, NECC's President, Executive Members and family and Mr. Manohar Shrestha, President of Nepa Pasa Pucha Amerikaye (NPPA) with spouses were also present to participate and support the program. The program was held on a small scale attended by the invitees only due to Covid-19 pandemic situation. On the same occasion and as per the decision of NOA Executive Committee, President Mr. Yagya Man Shakya announced to be Board of Trustees (BOT) of NECC and cooperate and support the NECC organization.

6. March 26, 2022, Saturday

The Newah Organization of America (NOA) observed and celebrated "5th World Newah Day" called upon by World Newah Organization (WNO) dedicated to honor and recognize Newah People around the World fostering unity and friendship. NOA President Mr. Yagya Man Shakya felicitated and highlighted the importance of unity, preservation and promotion of Newah culture, heritage, tradition, language and beyond. Other NOA EC members and participants also exchanged greetings and emphasized remembering and safeguarding our roots and identity.

7. April 3, 2022, Sunday

The Newah Organization of America (NOA) held a special Meet & Greet program along with celebrating traditional Pahan Chare festival and to honor and recognize prominent personality Mrs. Shreejana Pradhan and her spouse Mr. Arun MS Pradhan on Sunday, April 3, 2022 in the Washington D.C area.
Mrs. Pradhan is a prominent Newah personality who served as the former Chief of Central Department of Nepalbhasa-TU, Associate Professor at Patan Multiple Campus, Vice President of well-known National Indigenous and Women's Federation (NIWF). On behalf of NOA and Newah community Mr. Shakya presented a "Certificate of Appreciation " to Mrs. Pradhan for her tireless contribution in preserving and promoting Nepalbhasa, culture and indigenous women's rights and welfare. The event was held in a private setting amidst the invitees of NOA founding members, advisers, past presidents, EC members, volunteers and friends.

8. April 7, 2022, Thursday

The Newah Organization of America (NOA) officials convened a courtesy Meet and Greet program with H.E Ambassador Prof. Shridhar Khatri at the Embassy of Nepal, Washington D.C. The visit was very cordial and NOA officials welcomed and honored His Excellency with a flower bouquet, Khada and presented LASKUS magazines as a souvenir. NOA officials appraised H.E the important role and objectives of NOA in promoting, preserving and practicing Nepali-Newah culture, traditions and heritage in the US and H.E has expressed gratitude and assured the collaboration and continued cooperation to support the organization serving the broader Nepalese-Newah community.

नेवाः अर्गनाइजेशन अफ अमेरिका

NEWAH ORGANIZATION OF AMERICA

Financial Report F.Y. 2021-2022

Divakar Dhaubhadel-Treasurer

INCOME	AMOUNT
DONATION DESIGNATED - TALENT HUNT	$1,151.00
DONATION DESIGNATED - GOFUND ME	$9,718.54
DONATION DESIGNATED - JSB SCHOLARSHIP	$2,362.34
DONATIONS DESIGNATED - MISCELLANEOUS	$3,518.00
LUSKUS 2021 MAGAZINE ADVERTISEMENTS	$3,545.00
MEMBERSHIP DUES	$300.00
TOTAL INCOME	$20594.88

EXPENSES	AMOUNT
AWARDS/PRIZES-TALENT HUNT	$1420.00
CONVENTION 2022	$640.00
FINANCIAL SUPPORT	$9718.54
FINANCIAL SUUPORT-MISCELLANEOUS	$500.00
JSB SCHOLARSHIP-2020-21	$4284.84
LUSKUS 2021 MAGAZINE PRINTING/DESIGN	$2075.00
MEETINGS & OFFICE EXPENSES	$1475.47
TOTAL EXPENSES	$20113.85
INCOME LESS EXPENSES	$481.03
OPENING BALANCE	$5416.63
ENDING BALANCE	**$5897.66**

NOA LIFE MEMBERS

FOUNDING MEMBERS

Late Mr. Beda Pradhan
Silver Spring, Maryland
Mr. Tribhuvan Tuladhar
Herndon, Virginia
Mr. Ganesh Kayastha
Silver Spring, Maryland
Mr. Balaram Joshi
Silver Spring, Maryland
Mr. Hariman Shrestha
Adelphi, Maryland
Mr. Ratna Kaji Shakya
Silver Spring, Maryland
Mr. Shyam Lal Shrestha
Rockville, Maryland
Mr. Daya Ratna Shakya
Portland, Oregon
Mr. Krishna Charan Shrestha
Silver Spring, Maryland
Mr. Deepak Tuladhar
Silver Spring, Maryland

HONORARY LIFE MEMBERS

Dr. Satya Mohan Joshi
Lalitpur, Nepal
Mr. Durga Lal Shrestha
Kathmandu, Nepal
Late Prof. Manik Lal Shrestha
Kathmandu, Nepal
Late Dr. Padma Ratna Tuladhar
Kathmandu, Nepal
Mr. Madan Krishna Shrestha
Kathmandu, Nepal
Dr. Juhi Gubhani
Edmonton, Canada
Dr. David Gellner
Oxford, United Kingdom
Prof. Gautama Vajracharya
Madison, Wisconsin
Mrs. Ambica Shrestha
Kathmandu, Nepal

LIFE MEMBERS

Mr. Rajesh and Mrs. Rohini Shrestha
Woodbridge, Virginia
Mr. Season and Mrs. Heather Shrestha
Baltimore, Maryland
Mr. Ravi and Mrs. Meena Pradhan
Cockeysville, Maryland
Mr. Kiran & Mrs. Babita Shrestha
Lorton, Virginia
Dr. Prajwol and Dr. Mitsu Joshi
Richmond, Virginia
Mr. Bikas Man and Mrs. Anita Shrestha
Springfield, Virginia
Mr. Arendra and Mrs. Asha Shrestha
Hanover, Maryland
Mr. Upendra and Mrs. Jeena Shrestha
Woodbridge, Virgini
Mr. Rajeev and Mrs. Komal Karmacharya
Chantilly, Virginia
Mr. Dhruba and Mrs. Anita Shrestha
Saginaw, Michigan
Dr. Sudarshan and Mrs. Anita Tuladhar
Silver Spring, Maryland
Mr. Manoj and Mrs. Sunita Shrestha
Chicago, Illinois
Mr. Prabin and Mrs. Saroja Shrestha
Damascus, Maryland
Dr. Sanjip and Mrs. Sony Shrestha
Richmond, Virginia
Dr. Bibhakar Shakya and Late Dr. Dina Bangdel
Richmond, Virginia
Mr. Buddha Maharjan
Rockville, Maryland
Mr. Ajaya and Mrs. Aarati Pradhan
Frederick, Maryland
Mr. Jayambu and Mrs. Laxmi Ranjit
Gaithersburg, Maryland
Mr. Eros and Dr. Anita Tuladhar
Vienna, Virginia
Mrs. Sunita Shrestha
Falls Church, Virginia
Mr. Bishomver and Mrs. Elva Pradhan
Baltimore, Maryland
Mr. Dinesh Gurung
Baltimore, Maryland
Mr. Ishwor and Mrs. Pramila Rajbhandari Woodbridge, Virginia
Dr. Maheswor and Mrs. Beena Baidya
Laurel, Maryland

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Suman and Mrs. Arpana Poudel
Annandale, Virginia
Mr. Suchitra Bahadur and Mrs. Nisha Shrestha,
San Antonio, Texas
Mr. Bimal Tamrakar
Fairfax, Virginia
Mr. Rajendra Shrestha
Richmond, Virginia
Late Mrs. Saraswati Maharjan
Springfield, Virginia
Mrs. Pratima Shrestha
Falls Church, Virginia
Mr. Mahendra and Mrs. Anita Shrestha
Woodbridge, Virginia
Mr. Rajesh Lal and Mrs. SunitaShrestha
Germantown, Maryland
Mr. Mahindra and Mrs. Chhaya Pradhan
Gaithersburg, Maryland
Mr. Anup and Mrs. Anju Joshi
Frederick, Maryland
Mr. Divakar and Mrs. Meeli Dhaubhadel
Gaithersburg, Maryland
Mr. Bhuban and Mrs. Beena Pikha
Germantown, Maryland
Mr. Sagar and Mrs. Laxmi Lata Manandhar
Woodbridge, Virginia
Mr. Suman and Mrs. Edlyn Singh
Middle River, Maryland
Mr. Amrit Man and Mrs. Arachana Singh
Baltimore, Maryland
Mr. Sanjay and Mrs. Salina Bajracharya
Jupiter, Florida
Mrs. Laxmi Pradhan
Silver Spring, Maryland
Mr. Ananta Man and Mrs. Mamata Joshi
Towson, Maryland
Mr. Birendra and Mrs. Sharmila Pradhan
Queens, New York
Mr. Pushkar and Mrs. Bimala Prajapati
District of Columbia
Mr. Basav Rajopadhyay
Towson, Maryland
Mr. Bijendra and Mrs. Bindu P. Shrestha
Woodbine, Maryland
Mr. Dwarika and Mrs. Nirmala Shrestha
Greenbelt, Maryland
Mr. Hira Das and Mrs. Sharmila Shrestha
Columbia, Maryland
Mr. Purna Krishna and Mrs. Madhuri Shrestha
Germantown, Maryland
Mr. Ram Lal and Mrs. Chitra Shrestha
Greenbelt, Maryland
Dr. Roshan and Mrs. Sabita Shrestha
Laurel, Maryland
Mr. Sabin Lakhe and Mrs. Sharmila Shrestha
Burtonsville, Maryland
Mr. Shrihari and Mrs. Anjali Shrestha
West Palm Beach, Florida
Mr. Shyam K. Shrestha
San Francisco, California
Mr. Robin Man and Mrs. Rupsi H. Singh
Irving, Texas
Mr. Raju and Mrs. Kalpana Tamrakar
Wellington, Florida
Mr. Dil Bahadur Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Nakul Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Prabin Man Pradhan
Los Angeles, California
Mrs. Anita Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Bimal Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Gajindra Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Kanhaiya Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Narayan K. Shrestha
Los Angeles, California
Mrs. Sarada Shrestha
Los Angeles, California
Mrs. Sarita Shrestha
Los Angeles, California
Mr. Suresh Shrestha,
California
Mr. Radheshwar Shrestha,
California
Mr. Narayan Somename
Santa Rosa, California

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Budha Maharjan
Santa Rosa, California
Mr. Shivjee Shrestha
Santa Rosa, California
Mr. Sunil Shakya
Santa Rosa, California
Mr. Ramesh Shrestha
Santa Rosa, California
Mr. Yagya Shrestha
Santa Rosa, California
Mr. Raju Shrestha,
Oregon
Dr. Deepak Shrestha
Springfield, Virginia
Mr. Mitra and Mrs. Khadga Laxmi Shrestha
North Hollywood, California
Mr. Sushil Lal and Mrs. Samjhana Shrestha
Fairfax, Virginia
Ms. Sunita Amatya
Silver Spring, Maryland
Mrs. Vijaya Shrestha
Bowling Green, Ohio
Mr. Krishna and Mrs. Saroj Prajapati
Rockville, Maryland
Mr. Dibya Hada
Rockville, Maryland
Mr. Bobby and Mrs. Reena Shrestha
Falls Church, Virginia
Mr. Raman Singh Shrestha
Glen Burnie, Maryland
Mr. Kiran Ken Ranjit
Hyattsville, Maryland
Mr. Shrijan & Mrs. Lalima Maskey
Virginia
Mr. Ramu Bishwakarma & Mrs. Babita Shrestha
Clarksville, Maryland
Mr. Ramji and Mrs. Durga Prajapati
Rockville, Maryland
Mr. Uday and Mrs. Romee Shrestha
Laurel, Maryland
Dr. Birendra and Mrs. Bemy Amatya
Vienna, Virginia
Mr. Kumar Sindurakar
Everett, Massachusetts

Mr. Khil Narayan Shrestha
Malden, Massachusetts
Mr. Sunny Kanskar (Sandeep)
Massachusetts
Mr. Bimal Chuke
Massachusetts
Mr. Ravi Raj Rajkarnikar
Massachusetts
Mr. Buddha Dongol
Massachusetts
Mr. Raju Man Shrestha
Malden, Massachusetts
Mr. Surendra Napit
Massachusetts
Mr. Roop Shakya
Malden, Massachusetts
Ms. Heena Bajracharya
Maryland
Mr. Uttam and Mrs. Galina Pradhan
Burtonsville, Maryland
Mr. Lok Darshan and Mrs. Melina Shrestha
Fairfax, Virginia
Mr. Yagya Man & Mrs. Mahima Shakya
Ellicott City, Maryland
Dr. Narayan and Mrs. Nirmala Rajbhandari
North Carolina
Mr. Madan Bahadur Shrestha
Arlington, Virginia
Mr. Rakesh Tuladhar
Fairfax, Virginia
Mr. Raj &. Mrs. Champa Shrestha
Connecticut, Massachusetts
Mr. Suman and Mrs. Pushpa Shah Tuladhar
Odenton, Maryland
Mr. Ram & Mrs. Kabita Pradhan
South Riding, Virginia
Dr. Suresh & Mrs. Sajani Shrestha
Rockville, Maryland
Mrs. Ratna Ranjit
Wheaton, Maryland
Ms. Sabrina Shrestha
Greenbelt, Maryland
Dr. Roshan Lal and Mrs. Sita Shrestha
Rockville, Maryland

NOA LIFE MEMBERS

Mr. Rabindra and Mrs. Rama Shakya
Laurel, Maryland
Mr. Manish and Mrs. Subha Rajbhandari
Hyattsville, Maryland
Mr. Prabin and Mrs. Rohinee Banepali
Germantown, Maryland
Mr. Narendra Shakya
Baltimore, Maryland
Mrs. Shanta Kamal Shrestha
Burtonsville, Maryland
Mr. Jayaswor & Mrs. Rekha Shrestha
Centerville, Virginia
Mr. Narayan & Mrs. Chanda Ghalan
Alexandria, VA
Mr. Pancha & Mrs. Shanti Shrestha
Gaithersburg, Maryland
Mr. Navin Mohan & Mrs. Sumeetra Ranjit
Germantown, Maryland
Mr. Sunil & Mrs. Ami Mathema Pradhan
Cleveland, Ohio
Mr. Rajiv Menon & Mrs. Leena Shrestha-Menon
Ellicott City, Maryland
Mrs. Sarita Dongol,
Laurel,Maryland
Mr. Sachin Baidya & Mrs. Diwa Malla
Germantown, Maryland
Mr. Ganesh & Mrs. Ranjita Shrestha
Clarksburg, Maryland
Mrs. Hira Devi Shakya
Silver Spring, Maryland
Mr. Markandeya Man Singh Pradhan
Alexandria, Virginia
Mr. Rahendra & Mrs. Kanchan Suwal
Silver Spring, Maryland
Mr. Brajesh Maharjan
Laurel, Maryland
Mr. Raja & Mrs. Heena Shrestha
Springfield, Virginia
Mr. Samip Man Shrestha & Mrs. Richal Pradhan
Chantilly, Virginia

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!
Hari man and Laxmi Shrestha
Maryland

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।
Sudarshan and Anita Tuladhar
Silver Spring, MD

NOA Life Member's Graduated Children

Mr. Alex Shrestha
High School---June 2021
North County High School,
Glen Burnie, MD
Udaya & Romee Shrestha

Lochanitara Shakya
High School---June 2021
Howard High School, Eliicott City, MD
Yagya Man & Mahima Shakya

Ms. Monique Rajbhandari
Master in Public Health--May 2021
University of Virginia,
Charlottsville, VA
Ishwar & Pramila Rajbhandari

Ms. Alvina Napit
Bachelor of Science (Biology)--August 2021
University of Massachusetts,
Boston, MA
Surendra & Omika Napit

Sakchhi Tuladhar
High School --June 2021
Robinson Secondary High School,
Fairfax, VA
Rakesh Tuladhar

NOA Life Member's Graduated Children

Sagun Shrestha
High School --June 2021
Clarksburg High School,
Clarksburg, MD
Ganesh & Ranjita Shrestha

Ayush Karmacharya
High School --June 2021
Freedom High School/ASD,
Chanatilly, VA
Rajeev & Dr. Komal Karmacharya

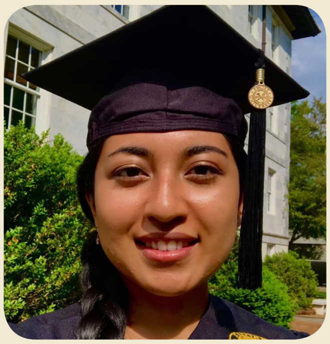

Grace Shrestha
Bachelor of Art in Political Science
and Sociology May 2022
Emory University, Atlanta, GA
Bijendra & Bindu Shrestha

Subham Sunwar
High School --June 2021
C. Zadok Magruder High School,
Rockville, MD
Bir & Kitty Sunwar

झीगु नखः चखः झीगु म्हसिका

NOA LANGUAGE CLASS STUDENT

Abhi Dhaubhadel

Aditya Shakya

Alex Shrestha

Anuj Shrestha

Aryan Shrestha

Bibhusha Pikha

Bidwottam Ranjit

Lochanitara Shakya

Lujala Ranjit

Mala Pradhan

Manindra Pradhan

Mega Joshi

Prisha Shrestha

Roseeta Shrestha

Vani Aryal

Vedah K . Shrestha

Wonjala Prajapati

NOA Sponsorship Program

Jagat Sundar Bwonekuthi

Apurva Karmacharya — Sponsor by : **Mr. Udaya & Mrs. Romee Shrestha**

Nabina Shrestha — Sponsor by : **Mr. Rajesh & Mrs. Sunita Shrestha**

Ankit Shahi — Sponsor by : **Mr. Kiran Ken & Mrs. Baba Ranjit**

Fida Khatun — Sponsor by : **Mr. Prajwol & Mrs. Neetu Karmacharya**

Saroj Shrestha — Sponsor by : **Mr. Mahindra & Mrs. Chhaya Pradhan**

Sohan Balami — Sponsor by : **Mr. Ravi & Mrs. Meena Pradhan**

Bhisan Lama — Sponsor by : **Mr. Sushil & Mrs. Samjhana Shrestha**

Kusal Tamang — Sponsor by : **Mr. Ramu Bishwakarma & Mrs. Babita ShresthaS**

NOA Sponsorship Program Jagat Sundar Bwonekuthi

Bibesh Lama

Sponsor by :
Mr. Srihari & Mrs. Anjali Shrestha

Suhani Balami

Sponsor by :
Mr. Ram Lal & Mrs. Chitra Shrestha

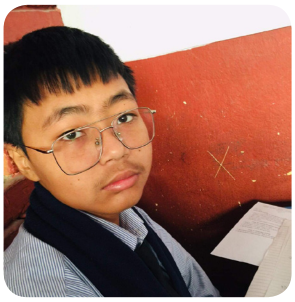

Prince Lama

Sponsor by :
Mr. Rajesh & Mrs. Rohini Shrestha

Yanchang Lama

Sponsor by :
Mr. Rajesh & Mrs. Rohini Shrestha

Risika Rana

Sponsor by :
Mr. Samip Man Shrestha & Mrs. Richal Pradhan

Yurika Maharjan

Sponsor by :
Mr. Rajeev & Mrs. Komal Karmacharya

Rohan Maharjan

Sponsor by :
Mr. Ishwar & Mrs. Pramila Rajbhandari

Dinesh Tamang

Sponsor by :
Mr. Divakar & Mrs. Meeli Dhaubhadel

NOA Sponsorship Program

Jagat Sundar Bwonekuthi

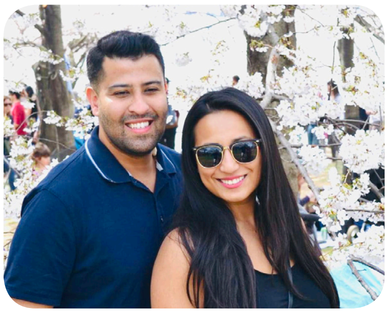

Sajal Shrestha — Sponsor by : Mr. Nikku & Mrs. Shristi Joshi Singh

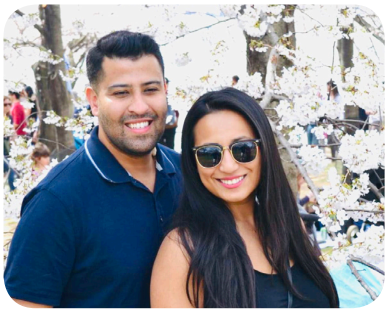

Bandana Suwal — Sponsor by : Mr. Nikku & Mrs. Shristi Joshi Singh

नेवा अर्गनाइजेसन
अफ
अमेरिकाया
नीछक्वःगु तः मुंज्या
सुथां लायेमा धका
भिंतुना
देछाना च्वना ।

Wonjala ,Bimala ,
Lakas and Pushkar Prajapati
Silver Spring, MD

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

Nani Babu, Magan, Nayan
Rajkumar, Naveen RajKumar,
Neeraj Rajkumar Shrestha
Fairfax, VA

Congratulations
on NOA's
21st
Annual Convention
and
General Meeting!

Ishwor, Pramila,
Eva, and Monique Rajbhandari
Woodbridge, VA

NOA CHAPTERS

NOA
Florida Chapter
Executive Committee

DR.Rajendra Shakya
(President)

Mrs. Sarita Pradhan
(1st Vice President)

Mr. Lochan Shrestha
(2nd Vice President)

Mrs. Kalpana Tamrakar
(Treasurer)

Mr. Anil Malla
(Member)

Mrs. Shalina Bajracharya
(Member)

NOA
Seattle Chapter
Executive Committee

Iswor Lal Khosin
(President)

Devendra Manandhar
(Vice President)

Deepesh Bajracharya
(Treasurer)

Shreejan Sharma
(Secretary)

Pragya Shrestha
(ExecutiveMember)

Suman Shrestha
(Executive Member)

Sanjeev Shakya
(Executive Member)

NOA CHAPTERS

NOA
New England Chapter
Executive Committee

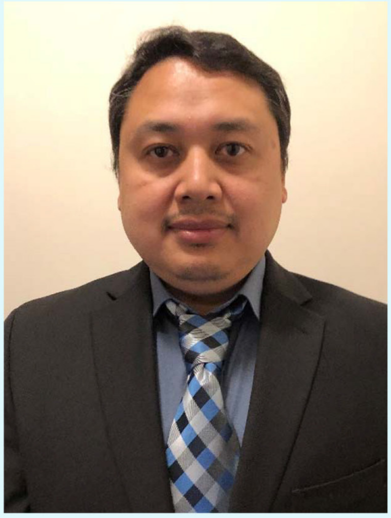

DR. NIRANJAN MANI
PRESIDENT

SABITRI SHRESTHA
VICE PRESIDENT

LAXMAN SHRESTHA
SECRETARY

KALPANA DANGOL
TREASURER

PRAKASH KOJU
MEMBER

RADHA SHRESTHA
MEMBER

BHAKTA SHRESTHA
MEMBER

NOA CHAPTERS

NOA
Southern California Chapter

Executive Committee 2021- 2024

Narayan Shrestha
(President)

Kanhaiya Shrestha
(General Secretary)

Suresh Shrestha
(Treasurer)

Rabin Shrestha
(Member)

E. Kumar Shrestha
(Member)

Dhiren Manandhar
(Member)

Rajendra Pradhan
(Member)

Bimal Shrestha
(Imitated Past President)

(Lt. Mr. Bihari Lal Shrestha)

The Newah Organization of America
(NOA) families are deeply saddened
to share the sudden passing of
Mr. Bihari Lal Shrestha,
beloved father of NOA's life member
and active volunteer
Mrs. Bina Shrestha and father-in-law of
life member and
active volunteer Mr. Bhuban Pikha.
He passed away peacefully
on Sunday, January 23, 2022
at the age of 83
in Kathmandu, Nepal.
He was born on November 12, 1938.

(Lt. Mr. Ambika Lal Amatya)

The Newah Organization of America
(NOA) families are deeply saddened
to share the sudden passing of
Mr. Ambika Lal Amatya,
beloved father of NOA's life member and
active volunteer
Mrs. Shaubhagya Amatya Hada
and father-in-law of NOA's life member
Mr. Dibya Hada.
He passed away peacefully
on Sunday, February 6, 2022
at the age of 93 in Kathmandu, Nepal.
He was born in 1929.

(Lt. Mrs. Shanta Suwal)

The Newah Organization of America
(NOA) families are deeply saddened
to share the sudden passing of
Mrs. Shanta Suwal,
beloved mother of NOA's life member
and active volunteer Mr. Rahendra Raj
Suwal and mother-in-law of
NOA's life member
and active volunteerMrs. Kanchan Suwal.
She passed away in Holy Cross Hospital,
Silver Spring, Maryland, USA
on Sunday, June 13, 2021,
at the age of 81 years.
She was born on October 3, 1939.

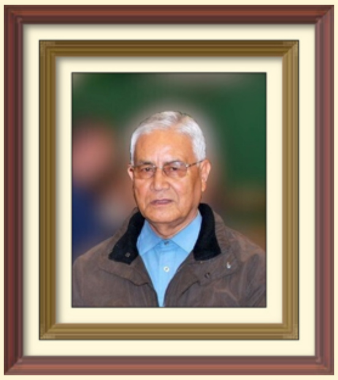

(Lt. Mr. Madan Krishna Shrestha)

The Newah Organization of America
(NOA) families are deeply saddened
to share the sudden passing of
Mr. Madan Krishna Shrestha,
beloved Father of NOA's life member
and active volunteer Mrs. Sabita Shrestha
and Father-in-law of
NOA's Past Executive Member
Dr. Roshan Shrestha.
He passed away
in Shahid Gangalal National Heart Center,
Kathmandu, Nepal
on Saturday, July 10, 2021
at the age of 84 years.
He was born on July 7, 1937

airzone

Travel with us!

air zone travel

Great Service. Best Price. GUARANTEED

FEATURING

- Discounted Business Class Fares
- Special Group Fares
- Cruises
- Hotel Reservations
- Car Rentals
- Tour Packages
- Treking Packages
- Vacation Packages
- Travel Insurance

Reservations:
Washington, DC Metro: 301.979.7397
Denver, Colorado: 720.399.4623
Nepal: +977-1-5546766

Rajesh EXT 100 | Biyush EXT 101 | Mona EXT 102 | Kavita EXT 103

OPEN 24/7/365
FOR YOUR CONVENIENCE

Our travel specialists have served travellers for over 20 years, and have experince with all major airlines all over the world. We will provide you with options that will match your travel budget.

CALL AIR ZONE TRAVEL FOR A HASSLE FREE, LOWEST AIRFARES TO NEPAL, INDIA AND WORLDWIDE.

We also offer lowest air fare tickets from Nepal to USA

Toll Free: 1.888.597.8798
info@airzonetravel.com

Join our mailing list by emailing info@airzonetravel.com and be the first to know of airfare specials, amazing deals, and other important travel news.

www.airzonetravel.com

Parker 51

Premium Gold Trim

Founta Pens & Ballpoint Pens

Leena Shrestha-Menon
leena@penboutique.com

Address:
5560 Sterrett Pl.,
Columbia, MD 21044.

Phone:
(410) 992 3272

Website:
www.penboutique.com

CLASSIC GROUP

Diversify with expertise

We have a showcase of artistically crafted exclusive collections of exceptionally beautiful diamond jewellery.

RINGS | EARRINGS | NECKLACE | PENDENT | BANGLE
BROOCH | TOP | HALF BANGLE | CROWN | EAR CLIP

www.queensdiamond.com   www.classicdiamond.com.np   www.classicdevelopers.com.np

QUEENS DIAMOND
& JEWELRY
USA : **New York**
37-19 74th St,
Jackson Heights, NY 11372
Tel: (718-424-2690), Fax: 718-424-2805
Info@queensdiamond.com

CLASSIC DIAMOND
& JEWELRY
USA : **Maryland**
11160 Veirs Mill Road
Wheaton, Maryland, 20902
Tel: (301) 949-0900, Fax 301-949-0911
Info@theclassicdiamond.com

CLASSIC DIAMOND
JEWELLERS
NEPAL:
KATHMANDU: New Road, Kathmandu
Tel: 977-1- 222540, 4222655
LALITPUR: Harihar Bhawan, Lalitpur
Tel: 977-1- 5546462, 5546463
classicdjnp@gmail.com

CLASSIC
DEVELOPERS
NEPAL:
Satdobato, Lalitpur
Tel: 977-1- 5251007, 5251467
Info@ classicdevelovers.com.np